

ΧΡΟΝΙΚΟΝ

ΤΗΣ

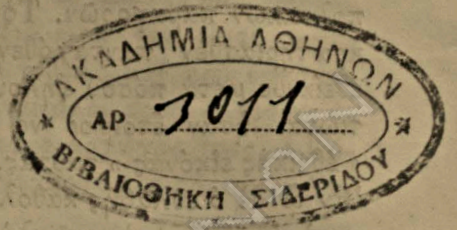
ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥ Β΄

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ὑπὸ

ΠΡΟΣΠΕΡΟΣ ΜΕΡΙΜΑΙΟΥ.

“ Αἱ μαύραι συμμορφαὶ ὑπερέβησαν
Τὰς Ἄλπεισ καὶ τὰς χιόνεσ τῶν
Μετὰ Βουρβῶνος τοῦ πλαγίου
Διέβησαν τὸν εὐρὺν Πάδον. ”
(Α. Βύρωνος, ὁ μεταμορφωθείς δὲσμορφος.)

The black bands came over
The Alps and their snow,
With Bourbon the rover
They passed the broad Po.

(Lord Byron. The deformed transformed.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΟΙ ΠΗΠΕΙΣ.

Οὐχὶ μακρὰν τῶν Σταμπῶν, πρὸς τοὺς
Παρισίους φαίνεται ἀκόμη οἰκοδόμημα τε-
τράγωνον, οὐτινος τὰ παράθυρα ἀνέχοντα γο-
νιῶδες θόλωμα, ὑπάρχουσι κεκοσμημένα διὰ
χονδρῶν ἐγγλυμάτων. Ἄνω τῆς πύλης τοῦ
οἰκοδομήματος τούτου ὑπῆρχεν ἄλλοτε ση-
κὸς περικλείων λίθινον ἄγαλμα τῆς Πα-
ναγίας· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἡ
Παναγία αὕτη ἐπυθεν ὅ,τι καὶ πολλαὶ ἄλλαι
ἅγαι καὶ ἅγιοι, συντριβείσα ἐν πομπῇ ὑπὸ
τοῦ προέδρου τῆς ἐπαναστατικῆς ὀμηγύρεωσ
(club) τοῦ Larey. Ἐκτοτε εἰς τὴν θέσιν ἐκεί-
νην ἐτοποθέτησαν ἄλλην Παναγίαν γυψίνην
μὲν, ἀλλ' ἥτις διὰ τινῶν ὑέλων καὶ μεταξί-
νων ρακῶν προξενεῖ ἰκανῆσ σοβαρότητοσ ἦθοσ
εἰς τὸ καπηλείον τοῦ Κλαυδίου Γιράλτου.

τῶν ἐξηλλοωμένων περιοδευτῶν καὶ εἶχεν
ὄλωσ ἄλλον ἐξωτερικόν. Οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐ-
σκεπασμένοι μ' ἐπιγραφὰσ μαρτυρούσασ περὶ
τῶν διαφορῶν τυχῶν τοῦ πολέμου. Παρὰ τὰσ
λέξεισ: Ζήτω ὁ Κύριοσ Πρίγκηψ (1)
ἀνεγίνωσκεσ καὶ τό: Ζήτω ὁ δοῦξ τῆσ
Γουισίας. Θάνατοσ εἰσ τοὺσ ἐνωμό-
τοουσ (2). Ὀλίγω μακρότερον στρατιώτησ τισ
εἶχε σχεδιάσῃ δι' ἄνθρακοσ μίαν ἀγχόνην καὶ
ἐν' ἀπηγγονισμένον πρὸσ ἀποφυγὴν δὲ πάσῃσ
παρεξηγήσειωσ εἶχε προσθήσῃ καὶ τὴν ἐξῆσ ἐπι-
γραφὴν: Γασπαροσ δὲ Σιατιλιόν.
Φαίνεται ὁμωσ ὅ,τι οἱ διαμαρτυρόμενοι ὑπερί-
σχυσαν ἔπειτα κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, διότι τὸ
ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν εἶχε διαγραφῆ,
καὶ ἀντ' αὐτοῦ τεθῆ τὸ ὄνομα τοῦ δοικοσ

(1). Ὁ Πρίγκηψ Κονδέ.

(2). Huguenots παρεφθορὰ τοῦ γερμανικοῦ eidgenoss. Οὕ-
τωσ ὠνομάζοντο ἐν Γαλλίᾳ οἱ Καθολικταί. Σ. Μ.

της Γουισίας. Ἄλλαι ἐπιγραφαὶ ἡμιεξάλειπτοι δύσκολοι μὲν ν' ἀναγνωσθῶσι δύσκολοι δὲ καὶ νὰ μεταφρασθῶσι μὲ φράσεις εὐσχήμους, ἐδείκνυον ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὀλίγου εἶχον τύχη τοῦ παρὰ τῶν φαρμαρχῶν ἐκείνων σεβασμοῦ. Ἄλλὰ πρὸ πάντων φαίνεται ὅτι ἡ δυστυχὴς Παναγία ἔπαθε πολλὰ ἐκ πολλῶν θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν παραφορῶν. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἀκρωτηριασθὲν πανταχόθεν ἐκ τῶν σφαιρῶν ἐδείκνυε μετὰ πόσου ζήλου οἱ ἐνώμοτοι στρατιῶται ἦσαν ἔτοιμοι νὰ καταστρέψωσι τὰς « ἔθνικὰς εἰκόνας » ταύτας, ὡς τὰς ὀνόμαζον. Ἐν ᾧ δὲ ὁ εὐλαβὴς καθολικὸς ἀπεκαλύπτετο μετ' εὐλαβείας τὴν κεφαλὴν διαβαίνων ἔμπροσθεν τῆς Παναγίας, ὁ διαμαρτυρούμενος ἵππεὺς χρέος του ἱερὸν ἐνόμιζε νὰ στέλλῃ πρὸς τὸ ἄγαλμα μίαν καλὴν βολὴν τοῦ πυροβόλου ὅπερ ἐκράτει, καὶ ἂν ἡ βολὴ ἐπετύγχανε τοῦ σκοποῦ, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὐτυχέστατον, ὡς εἰ εἶχε καταβάλῃ τὸ τέρας τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ καταστρέψῃ ἄρδην τὴν εἰδωλολατρείαν.

Ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν τὰ δύο ἀντίπαλα μέρη εἶχον εἰρηνεύσῃ, ἀλλ' ἀπὸ χειλέων, οὐχὶ ἐκ καρδίας· καὶ ἐπειδὴ ἀμφοτέρων ἡ δυσμένεια ἔμενεν ὡς καὶ πρὶν ἀδιάλλακτος, τὰ πάντα προεμήνουον ὅτι μόλις ὁ πόλεμος εἶχε παύσῃ, καὶ ὅτι ἡ εἰρήνη δὲν ἐμελλε νὰ ἦναι διαρκής.

Τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Χρυσοῦ Λέοντος ἦτο πλήρες στρατιωτῶν. Ἐκ τοῦ ξενοφώνου τῶν τόνων καὶ τοῦ παραδόξου ἱματισμοῦ κατελάμβανες ὅτι ἦσαν οἱ γερμανοὶ ἐκεῖνοι ἵππεις οἱ καλούμενοι reitres, (1) οἵτινες ἤρχοντο εἰς Γαλλίαν καὶ ἦσαν πρόθυμοι ν' ἀναλάβωσι στρατιωτικὴν παρὰ τοῖς διαμαρτυρούμενοις ὑπηρεσίαν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐδίδετο καλὴ μισθοδοσία. Οἱ ξένοι οὗτοι ἐφημίζοντο μεγάλως ὡς ἵπποδάμοι ἐπιτήδευοι, καὶ ὡς δεξιώτατοι περὶ τὴν μεταχείρισιν τῶν πυροβόλων ὄπλων, καὶ ἦσαν φοβεροὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης, ἀλλ' ἐφημίζοντο ἔτι δικαιότερον ὡς κάλλιστοι λαφυραγωγοὶ καὶ ἄκαμποι νικηταί. Ἡ ἐν τῷ ῥηθέντι ξενοδοχείῳ καταλύσασα συμμορία ἦσαν πεντήκοντα περίπου τοιοῦτοι ἵππεις, οἵτινες ἐξεληθόντες τὴν προτεραίαν τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ἀπήρχοντο φρουροὶ εἰς Αὐρηλίαν.

Ἐν ᾧ δὲ οἱ μὲν ἐφρόντιζον περὶ τῶν πλησίον τοῦ τοίχου δεδεμένων ἵππων, οἱ δ' ἄ-

νεσκάλευον τὸ πῦρ, ἔστρεφον τὴν ὀβολὴν τοῦ ὀπτοῦ, καὶ παρεσκευάζον τὰ τοῦ γεύματος, ὁ δυστυχὴς δεσπότης τοῦ ξενοδοχείου, τῆς κεφαλῆς τὸ πύλημα ἀνά χεῖρας ἔχων, καὶ « θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέων » ἐθεᾶτο ἐν ὀλίψει τὴν ἐν τῷ μαγειρείῳ διεδραματιζομένην τῆς ἐρημώσεως σκηνήν. Ἐκεῖ ὁ ὄρνιθων ὄλος ἀπεσφαγμένος, κάτω ὁ ληνὸς κενωθείς καὶ ἐπάνω φιάλαι τεθραυσμέναι, διότι οἱ ξένοι μὴ ἀξιῶντες νὰ τὰς ἐκπωματίζωσι ἀπέθραυον τὸν λαιμόν των· καὶ τὸ χειρίστον ὅτι ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι καὶ τοὶ αὐστηραὶ διαταγαὶ εἶχον ἐκδοθῆ παρὰ τοῦ βασιλέως περὶ πειθαρχίας τῶν στρατιωτικῶν, οὐδεμίαν εἶχε νὰ περιμένη ἀποζημίωσιν παρ' ἐκείνων οἵτινες τὸν μετεχειρίζοντο ὡς ἐχθρόν. Καὶ ἦτο ἀδιαφιλονείκητος ἀλήθεια κατὰ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους χρόνους, ἐν τε τῷ πολέμῳ καὶ τῇ εἰρήνῃ, ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ ἔζων πάντοτε κατὰ διάκρισιν ὅπου εὐρίσκοντο.

Ἐμπρὸς τραπέζης δρυίνης, μεμελασμένης ἐκ τοῦ πάχους καὶ τοῦ καπνοῦ ἐκάθητο ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἵππέων, ἀνὴρ παχὺς, πεντηκοντούτης περίπου, ἐπικαμπῆς τὴν ρίνα, ἡλιοκαῆς τὴν ὄψιν, φαῖδός καὶ φεδνός τὴν κόμην μόλις ἐπικαλύπτουσαν οὐλὴν ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὠτίου, λήγουσαν δὲ πλησίον τοῦ δασέος μύστακός του. Τότε εἶχεν ἀφηρημένον τὸν θώρακα καὶ τὴν περικεφαλαίαν, καὶ ἔμενε φορῶν δερμάτινον μόνον οὐγγρικὸν κολόβιον, μεμελασμένον ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ὄπλων, καὶ ἐμβαλωμένον μετὰ προσοχῆς κατὰ πολὰ μέρη. Τὸ ξίφος καὶ τὰ πιστόλιά του ἦσαν τεθειμένα ἐν τὸς χεῖρός ἐπὶ τοῦ θρανίου· καὶ ἐφόρει μόνον μικρὸν ἐγχειρίδιον, ὅπερ πᾶς ἄνθρωπος τότε φρόνιμος δὲν ἀπέθετεν εἰμὴ μόνον ὅτε κατεκλίνετο πρὸς ὕπνον.

Ἀριστερᾶ αὐτοῦ ἐκάθητο εὐχρὸς, ὑψηλὸς καὶ εὐμορφος νεανίας. Τὸ κολόβιον τοῦ ἦτο παρυφασμένον, καὶ εἰς ὄλην αὐτοῦ τὴν ἐνδυμασίαν παρετήρεις ἐπιτήδευοις πλειοτέραν παρὰ εἰς τὴν τοῦ συντρόφου του. Καὶ ὅμως ἦτο ἀπλοῦς σημαιοφόρος τοῦ ἀρχηγοῦ.

Εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν ἐκάθητο δύο νέαι γυναῖκες 20-25ετείς. Ἡ στολή των ἦτο πενιχρὰ ἅμα καὶ πολυτελής, καὶ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτο ἰδία των ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ὅτι διὰ τὰς τοῦ πολέμου περιπετείας εἶχε περιέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν των. Ἡ ἑτέρα τῶν γυναικῶν τούτων ἐφόρει θώρακα (corps) ἐκ δαμασκηνοῦ διαχρύσου, ἀλλ' ἐξιτήλου, καὶ

(1) Ἐκ παραφθορᾶς τοῦ γερμανικοῦ Ritter, ἵππεύς.

ἀπλήν πανίνην ἐσθῆτα, ἡ δὲ ἑτέρα ἐσθῆτα ἐξ ἐπικρόκου (velours) ἰοχρόου καὶ πῖλον ἀνδρικόν ὑπόφαιον, ἐφ' οὗ ἦν πεπερονημένον πτερόν ἀλέκτορος. Ἀμφότεραι ἦσαν ὠραῖαι· ἀλλὰ τὰ θρασέα βλέμματα καὶ ἡ ἄκρατος ἐλευθερία τῶν λόγων τῶν ὤζων τῆς συνηθείας νὰ συζῶσι μετὰ στρατιωτῶν. Εἶχον ἐκλίπη τὴν Γερμανίαν ἀνευ κανονικῆς ἐργασίας. Καὶ ἡ μὲν φοροῦσα τὴν ἐπίκροκον ἐσθῆτα ἦτο βοημῖς, γνωρίζουσα νὰ παίξῃ τὰ χαρτία, καὶ νὰ πλήττῃ κιθάριον (mandolin) ἡ δ' ἑτέρα εἶχε γνώσεις τινὰς χειρουργικῆς καὶ ἐφαίνετο οὐ μικρᾶς παρὰ τῷ σημαιοφόρῳ ὑπολήψεως ἀπολαύουσα.

Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἕκαστος πρὸ μιᾶς μεγάλης φιάλης καὶ ἐνὸς ποτηρίου παρατεταγμένοι συνελάλουν καὶ ἐπινον μέχρις οὗ ἐτοιμασθῆ τὸ ὄπτον.

Ἡ συνδιάλεξις εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ ἐξασθενῇ, ὡς συμβαίνει συνήθως εἰς ἀνθρώπους πεινῶντας, ὅτε αἴφνης νέος τις ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, καὶ κομψότατα ἐνδεδυμένος, ἐπέσχεν ὄν ἤλαυνε πυρρότριχα ἵππον πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου. Ὁ σημαιοφόρος τῶν ἰππέων ἠγέρθη ἐκ τοῦ θρονίου, ὅπου ἐκάθητο, καὶ πορευθεὶς ἐκράτησε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου. Ὁ ξένος ἠτοιμάζετο νὰ τῷ εὐχαριστήσῃ διὰ τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς, ὡς ἐνόμιζε, φιλοφροσύνης· ἀλλὰ δὲν ἤργησε νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀπάτην του, διότι ὁ σημαιοφόρος ἀνοίξας τὸ στόμα τοῦ ἵππου παρετήρησε τοὺς ὀδόντας του μὲ βλέμμα πραγματογνώμονος· ἔπειτα, ὑποχωρήσας βήματά τινα, καὶ παρατηρήσας τοὺς πόδας καὶ τοὺς γλουτοὺς τοῦ εὐγενοῦς ζώου, σείσας τὴν κεφαλὴν, ὡς τὰ μάλιστα εὐχαριστηθεῖς,

— Ὡμορφο μὰ τὸ Θεὸ ἄλογο ἔχετε, κύριε, εἶπε μὲ τὴν χυδαίαν του διάλεκτον, προσέθηκε δ' εὐθὺς καὶ ἄλλους τινὰς λόγους, ἐφ' οἷς καγχαζόντων τῶν συντρόφων του, ἐπαυελθῶν κατέλαβε τὴν προτέραν του θέσιν.

Ἡ ἥκιστα φιλόφρων αὕτη ἐξέτασις τοῦ ἵππου καθόλου δὲν ἦτο τῆς ὀρέξεως τοῦ ὀδοιπόρου. Ἀλλ' ὅμως ἠρκέσθη εἰς τὸ ν' ἀποβλέψῃ μόνον περιφρονητικῶς πρὸς τὸν σημαιοφόρον, καὶ κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου μηδαμῶς βοηθηθεῖς παρὰ τινος.

Ὁ ξενοδόχος, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, παρέλαβεν εὐλαβῶς τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ξένου, καὶ εἶπε πρὸς τὸ οὖς του ταπεινῆ τῆ φωνῆ ὅπως μὴ ἀκουσθῆ ὑπὸ τῶν ἰππέων.— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς βοηθήσῃ, εὐγενῆ μου κύριε!

ἦλθετε εἰς μίαν πολλὰ κακὴν ὥραν· ἐπειδὴ καὶ ἡ συντροφιά αὐτῶν τῶν κατεργαρέων, ποῦ νὰ ἔχουν τὴν κατάρτα τοῦ ἀγίου Χριστοφόρου! δὲν τερειάζει καθόλου μὲ ἀνθρώπους καθὼς ἐγὼ καὶ τοῦ λόγου σας.

Ὁ νέος ἐμειδίασε πικρὸν, καί: — Οἱ Κύριοι αὐτοὶ εἶναι ἵππεις, διαμαρτυρόμενοι; ἠρώτησε.

— Καὶ ἵππεις μὲ τὸ παραπάνω, ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος. Μιὰ ὥρα δὲν εἶναι, κακὸ χρόνον νᾶχουν, ποῦ ἦλθαν, καὶ μοῦ ἔσπασαν τὰ μιτὰ ἐπιπλα. Εἶναι ὅλοι τους κλέφταις ἀθεόφοβοι, καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς τους, ὁ Κύριος Σιατίλιν, ὁ ναύαρχος αὐτὸς τοῦ Σατανᾶ.

— Μὲ τέτοια γένεια ἄπρα σὰν καὶ τὰ δικά σου, ἀδελφέ, πολλὰ ὀλίγη φρονιμάδα ἔχεις. Καὶ ἂν ὁ διάβολος τὸ ἔφερνε νὰ ὀμιλήσῃς μὲ κανένα διαμαρτυρόμενον, δὲν θὰ σοῦ ἔσραφτε καμμιὰ κατακεφαλιά; Καὶ ταῦτα λέγων ἀπετινάσσετο ἀπὸ τῶν ἐκ λευκοῦ δέρματος ὑποδημάτων τὸν κονιορτὸν δι' ἧς ἐκράτει ἵππευτικῆς ραπίδος.

— Τί!.. πῶς!.. ἐνώμοτος σεῖς!.. θὰ πῶ, διαμαρτυρόμενος, ἐφώνησεν ἐκστατικὸς ὁ ξενοδόχος. Καὶ ὑποχωρήσας ἐν βῆμα ἐθεώρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀνύχων τὸν ξένον, ὡς εἰ ἐζήτη νὰ εὕρῃ σημεῖόν τι ἐπὶ τῆς στολῆς του, ἐξ οὗ νὰ εἰκάσῃ τίνος ἦτο θρησκευματος. Ἀλλ' ἡ ἐξέτασις αὕτη καὶ ἡ ἀνοικτὴ καὶ εὐχαρις φυσιογνωμία τοῦ νέου τὸν ἐθάρρυνον κατ' ὀλίγον, διὸ ἐπανέλαβε ταπεινῆ τῆ φωνῆ.— Διαμαρτυρόμενος μὲ πράσινο βελουδένιο φόρεμα! ἐνώμοτος μὲ περιτραχήλιον τοῦ ἰσπανικοῦ συρμοῦ! ἔ! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ἄ! νέε μου κύριε, τόση ἀνδρεία δὲν εὐρίσκεται εἰς τοὺς αἰρετικούς. Παναγία παρθένε μου! ἕνα γελέκο ἀπὸ ψιλὸ βελουδο, εἶναι πολλὰ ὠραῖον διὰ τοὺς βρωμανθρώπους αὐτούς!

Συρίσας τὴν ραπίδα διὰ μιᾶς, καὶ τύψας ἐπὶ τῆς παρεΐας τὸν ξενοδόχον ὁ ξένος, τῷ ἔκαμε διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς του.

— Αὐθάδῃ φλύαρε! νὰ, διὰ νὰ μάθῃς νὰ κρατῆς τὴν γλώσσάν σου! Ἄγε, πήγαινε τὸν ἵππον μου εἰς τὸν σταῦλον, καὶ πρόσεξε νὰ μὴ τοῦ λείψῃ τίποτε.

Ὁ ξενοδόχος ἔκυψεν ἐν θλίψει τὴν κεφαλὴν καὶ ἤλασε τὸν ἵππον ὑπὸ τὴν στέγην παραπήγματός τινος, μυρίας βλασφημίας ὑποτονθορούζων καθ' ἀπάντων τῶν αἰρετικῶν Γάλλων τε καὶ Γερμανῶν· καὶ ἂν μὴ παρη-

κολούθει αὐτῷ ὁ νέος, ὅπως ἰδίους ὀφθαλμοῖς πληροφορηθῆ, ἂν ἐμελλενὰ γίνῃ ἡ δέουσα τοῦ ἵππου του φροντίς, τὸ δυστυχὲς ζῶν θὰ ἐστερεῖτο τοῦ τακτικοῦ του δεῖπνου ὡς αἰρετικόν.

Ἐξένος εἰσελθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐχαίρετισε τοὺς ἐκεῖ συνηγμένους, χαριέντως ὑπανεγείρας τὸν γῦρον τοῦ πετάσου του ὃν ἐπεσκίαζε κίτρινον καὶ μαῦρον πτερόν. Ὁ ἀρχηγὸς ἀντεχαιρέτισε νεύσας, καὶ ἀμφοτέροι ἐθεώρησαν ἀλλήλους ἐπὶ τινα χρόνον ἀφώνως καὶ μετὰ σιγῆς.

— Λοχαγέ, εἶπεν ὁ ξένος, εἶμαι εὐγενὴς διαμαρτυρόμενος, καὶ χαίρω μεγάλως ἀπαντῶν ἐνταυθὰ τινος τῶν ὀμοθρήσκων μου. Ἄν ἀγαπᾶτε, θὰ δειπνήσωμεν μαζῆ.

Ἐξένος, ὅστις φίλα φρονήσας περὶ τοῦ νέου ἐξ ἧς ἔφερε καλῆς καὶ κομψῆς ἐνδυμασίας, ἀπεκρίθη ὅτι τὸ θεώρει μεγάλην του τιμὴν. Παρευθὺς δὲ ἡ Μίλα, ἡ νέα βοήμις, περὶ ἧς προείπομεν, παραχωρήσασα τῷ ἀφῆκε τόπον πλησίον ἑαυτῆς· καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἐκ φύσεως ἦτο περιποιητικὴ τῷ ἔδωκε τὸ ποτήριόν της, ὅπερ ὁ ἀρχηγὸς ἐπλήρωσε παρευθὺς.

— Ὀνομάζομαι Διέτριχος Χορνσταίν, εἶπεν ὁ λοχαγὸς συγκρούων τὸ ποτήριόν του πρὸς τὸ τοῦ νέου. Θὰ ἠκούσατε ἴσως περὶ τοῦ Διετρίχου Χορνσταίν. Ἐγὼ εἶμαι ὅπου ὠδηγοῦσα τὰ Χαμένα Παιδιά εἰς τὴν μάχην τῶν Δορυκασσῶν (Dreux) καὶ ἔπειτα εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀρνέτου (Arney-le-Duc).

Ἐξένος ἐνόησας τὸν πλάγιον τοῦτον τρόπον τῆς περὶ τοῦ ὀνόματός του ἐρωτήσεως, — Λυποῦμαι ὑπέλαβεν, ὅτι δὲν ἔχω νὰ σᾶς εἶπω ὄνομα τόσον περίφημον καθὼς τὸ εἰδικόν σας, Λοχαγέ! Σᾶς λέγω τὸ εἰδικόν μου, ἐπειδὴ τὸ τοῦ πατρός μου εἶναι πασίγνωστον εἰς τοὺς ἐμφυλίου πολέμους μας. Ὀνομάζομαι Βερνάρδος δὲ Μεργύ.

— Εἰς ποῖον λέγετε τὸ ὄνομα τοῦτο, ὑπέλαβεν ὁ λοχαγὸς πληρῶν μέχρι στεφάνης τὸ ποτήριόν του. Ἐγνώρισα τὸν πατέρα σας, κύριε Βερνάρδε δὲ Μεργύ, τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ τοὺς πρώτους πολέμους, καθὼς φίλον ἐπιστήθιον. Εἰς ὑγείαν του, Κύριε Βερνάρδε.

Ἐξένος προέτεινε τὸ ποτήριόν του, καὶ εἶπε λέξεις τινὰς γερμανιστὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας. Μόλις δὲ τὸ ἤγγισεν εἰς τὰ χεῖλη του καὶ οἱ στρατιῶται ἐπέταξαν εἰς τὸν ἀέρα τοὺς πῖλους των, ἐπευφημίας θορυβῶδεις ῥηγνύοντες. Ὁ ξενοδόχος ἐνόμισε τὰς φωνὰς ταύτας ἀκούσας ὅτι ἐδόθη τὸ σύνθη-

μα τῆς σφαγῆς, καὶ ἔπεσε γονυπετῆς κατὰ γῆς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Βερνάρδος παρεξενεύθη ὀλίγον διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην τιμὴν, ἀλλ' ὅμως χρέος του ἔκρινε ν' ἀνταποδώτῃ τὴν φιλοφρόνησιν, προπίνων ὑπὲρ τοῦ λοχαγοῦ.

Αἱ φιάλαι πολλὰς ἤδη πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ νέου ὑφεστηκυῖαι προσβολὰς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπαρκεσώσιν εἰς τὴν νέαν ταύτην.

— Σήκω ἐπάνω, ψευτοπαναγιᾶ, εἶπεν ὁ λοχαγὸς πρὸς τὸν ξενοδόχον, ὅστις ἔμενεν ἀκόμη γονυπετῆς. Σήκω ἐπάνω καὶ πήγαινε νὰ μᾶς εὔρης κρασί. Δὲν βλέπεις πῶς αἱ φιάλαι εἶναι εὐκαιραὶ;

Καὶ ὁ σηματοφόρος ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ λόγου ἔρριψε μίαν κατὰ κεφαλῆς τοῦ ξενοδόχου· ὅστις ἔδραμεν εἰς τὸ ὑπόγειον.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι εἰς ἄκρον αὐθάδης, εἶπεν ὁ Μεργύ, ἀλλ' εἰμποροῦσατε νὰ τοῦ κάμητε περισσότερο κακὸν ἀπὸ ὅ,τι ἠθέλατε, ἂν ἡ φιάλη τὸν εὔρισκε.

— Μπά! ὑπέλαβε καγγάσας μέγα ὁ σηματοφόρος.

— Ἡ κεφαλὴ ἐνός παππιστοῦ, ὑπέλαβεν ἡ Μίλα, εἶναι πολὺ σκληροτέρα ἀπὸ τὴν φιάλην αὐτὴν, ἂν καὶ εἶναι ἀκόμη εὐκαιρη.

Ὁ σηματοφόρος ἐκάγχασε σφοδρότερον, ὃν ἐμιμήθησαν καὶ ἅπαντες οἱ παρεστῶτες, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ Μεργύ ἐξαιρουμένου, ὅστις ἐμειδία περισσότερο διὰ τὸ ὠραῖον στόμα τῆς Μίλας παρὰ διὰ τὴν σκληρὸν χαριεντισμόν της.

Ὁ οἶνος ἐφέρθη, ὁ δεῖπνος παρετέθη, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν σιωπῆς, ὁ λοχαγὸς ὑπέλαβε μὲ πλήρες τὸ στόμα.

— Ἄν ἐγνώρισα τὸν Κ. δὲ Μεργύ! Ἦτο συνταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ ἀπὸ τὴν πρώτῃν ἀκόμη ἐκστρατεῖαν τοῦ Κ. Πρίγκηπος. Ἐκοιμηθήκαμεν δύο μῆνας μαζὶ εἰς τὸ ἴδιον κατάλυμα εἰς τὴν πρώτῃν πολιορκίαν τῆς Αὐρηλίας. Καὶ τί κάμνει τώρα;

— Πολὺ καλὰ, ὡς πρὸς τὴν προβεβηκυῖάν του ἡλικίαν, χάριτι θεῆ! Μὲ ὠμίλησε πολλάκις περὶ τῶν ἵππέων, καὶ τῶν λαμπρῶν ἐφόδων τὰς ὁποίας ἔκαμαν εἰς τὴν μάχην τῶν Δορυκασσῶν.

— Ἐγνώρισα καὶ τὸν μέγαν του υἱόν. . . τὸν ἀδελφόν σας, τὸν λοχαγὸν Γεώργιον, θὰ εἶπω πρὶν . . .

Ὁ Μεργύ ἐφάνη θορυβηθεὶς.

— Σοῦ ἦτον δὰ ἓνας παλληκαρᾶς, ἄς πῆ καὶ ἄλλος, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγὸς. Ἄλλὰ,

νά πάρη ὁ διάβολος! σοῦ εἶχε ἓνα κεφάλι ἀναμμένο. Λυποῦμαι τὸν κακομοίρη τὸν πατέρα σας· ἡ ἐξώμοσίς του θὰ τὸν ἐπροξένησε πολλήν λύπην βέβαια.

Ὁ Μεργύ ἤρυθρίασε μέχρι τοῦ κερατίνου χιτῶνος τῶν ὀφθαλμῶν· ἐφέλλιτε λέξεις τινὰς ὡς ὑπεραπολογούμενος τοῦ ἀδελφοῦ, ἀλλ' ἦτο εὐκολὸν νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι ἐκρινεν ἔτι τοῦ λοχαγοῦ αὐστηρότερον.

— "Α! Βλέπω καὶ σὰς δυσαρεστεῖ τοῦτο, εἶπεν ὁ λοχαγός. Λοιπὸν! ἄς ἀλλάξωμεν ὁμιλίαν. Ἡ θρησκεία ἔχασε, ἀλήθεια· ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς ἐκέρδησε βέβαια· καὶ τὸν μεταχειρίζεται, λέγουν, μὲ πολλήν τιμὴν.

— "Ἐρχεσθε ἀπὸ Παρισίους, ὑπέλαβεν ὁ Μεργύ, ζητῶν νὰ στρέψῃ τὴν ὁμιλίαν. Ὁ Κ. Ναύαρχος ἐφθασε; Θὰ τὸν εἶδετε βέβαια; Πῶς ἔχει τώρα εἰς τὴν ὑγείαν του.

— Εἶχεν ἔλθῃ ἀπὸ Βλέσας (Rlois) μὲ τὴν αὐλήν ὅτε ἀνεχωροῦμεν. Ἡ ὑγεία του εἶναι ἐξαιρετος· πάντοτε εὐθυμος καὶ χαρούμενος. Σοῦ φυλάγει ἀκόμα καμμιὰ εἰκοσαργιὰ ἐμφυλίους πολέμους εἰς τὴν κοιλίτσα του, ὁ χρυσὸς ἄνθρωπος! Ἡ Μεγαλειότης του τὸν μεταχειρίζεται μὲ τόσῃν τιμὴν ὥστε ὅλοι οἱ παπισταὶ θὰ σκάσουν ἀπὸ τὸ κακό τους.

— Ἀλήθεια! τὰ ἀξίζει, ὅσα καὶ ἂν τοῦ κάμῃ ὁ βασιλεὺς, τὰ ἀξίζει.

— Ναι, ἀλήθεια· χθὲς ἀκόμα εἶδα τὸν βασιλέα εἰς τὴν κλίμακα τοῦ Λούβρου καὶ ἐσφιγγε τὸ χέρι τοῦ Ναυάρχου. Ὁ Κ. Γυισίας ἤρχετο ἀπ' ὀπίσω, νὰ τὸν ἐβλεπες, τὰ εἶχε καταβασμένα, σὰν τὴν βρεγμένη τὴ γάτα. Κ' ἐγὼ, ξεύρετε τί ἔλεγα μὲ τὸν νοῦ μου. Ἐθαῤῥοῦσα πῶς ἐβλεπα κεῖνον ποῦ γυρίζει τὰ λεοντάρια εἰς τὸν φόρον· τὸν ἔχουν σὰν τὸ σκυλλί ὅπου τοῦ βίχνουν ἓνα κόκκαλο ἀλλ' ἂν καὶ ὁ Γίλλ φέρεται πολὺ καλὰ, δὲν λησμονεῖ ὅμως ποτὲ πῶς ἀπὸ τὸ κόκκαλο ποῦ ρουκανίζει ἐμπορεῖ νὰ τοῦ καθήσῃ καμμιὰ ἀγκίδα ἄς τὸν λαιμό. Μὰ τὴν ἀλήθεια σὰς λέγω, μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκαταλάμβανε ταῖς ἀγκίδαὶς τοῦ ναυάρχου.

— Ὁ ναύαρχος ἔχει τὸ χέρι μακρὺ, εἶπεν ὁ σημαιοφόρος. (Τοῦτο ἦτο λόγος παροιμιώδης, εὐχρηστος παρὰ τῷ στρατῷ τῶν διαμαρτυρομένων.)

— Εἶναι πολὺ ὠραῖος ἄνθρωπος ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν του, παρετήρησεν ἡ Κυρία Μίλα.

— Θὰ τὸν ἐπροτιμοῦσα δι' ἐραστήν μου, παρὰ παπιστὴν ὑπέλαβεν ἡ Κ. Τρύδχεν, ἡ φίλη τοῦ σημαιοφόρου.

— Εἶναι ὁ στύλος τῆς θρησκείας, εἶπεν ὁ Μεργύ, θέλων νὰ ἐπαινέσῃ καὶ αὐτός.

— Ναι! ἀλλὰ τὸν πῆρε ὁ διάβολος ὡς πρὸς τὴν πειθαρχίαν πόσον αὐστηρὸς εἶναι, εἶπεν ὁ λοχαγός σείων τὴν κεφαλὴν. Ὁ δὲ σημαιοφόρος του ἐλλωπίσας τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν εἰς δεῖγμα συνεννοήσεως, συνέστειλε τὴν παχύδερμόν του φυσιογνωμίαν εἰς μορφασμόν, ὃν ἐξελάμβανεν ὡς μειδίαμα.

— Δὲν τὸ ἐπερίμενα, εἶπεν ὁ Μεργύ, ν' ἀκούσω ἀπὸ ἀρχαῖον στρατιώτην καθὼς σεῖς, λοχαγέ, νὰ κατακρίνετε τὸν Κ. Ναύαρχον διὰ τὴν αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ἣν ἠτήρει εἰς τὸν στρατόν του.

— Ναι! βέβαια, χρειάζεται ἡ πειθαρχία. ἀλλὰ τέλος πάντων πρέπει νὰ λαμβάνῃ τις ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς κακουχίας ὅσας ὑποφέρει ὁ στρατιώτης, καὶ νὰ μὴ τοῦ ἀπαγορεύει μηδὲ κὰν νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα του ὅταν τύχῃ εὐκαιρία. Μπα! Κάθε ἄνθρωπος μὲ τὰ ἐλαττώματά του. Καί, ἂν καὶ μὲ ἐκρέμασε, ἄς πιοῦμε εἰς ὑγείαν τοῦ Κ. Ναυάρχου.

— Ὁ Ναύαρχος σὰς ἐκρέμασεν; ἐφώνησεν ὁ Μεργύ.

— Ναι, ποῦ νὰ πάρ' ὁ διάβολος! μ' ἐκρέμασεν· ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι μνησικάκος. εἰς ὑγείαν του!

Πρὶν ὁ Μεργύ ἐπιπροσθῆ νέας ἐρωτήσεις, ὁ λοχαγός εἶχε πληρώσῃ ὅλα τὰ ποτήρια, ἐξεκαλύφθη τὴν κεφαλὴν, καὶ διέταξε τοὺς στρατιώτας νὰ ἀλαλάξωσι τρίς. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ μὲν ποτήρια ἐκενώθησαν ὁ δὲ θόρυβος κατέπαυσεν, ὁ Μεργύς ἐπανέλαβε.

— Διὰ τί λοιπὸν ἐκρεμάσθητε, λοχαγέ;

— Δι' ἓνα κὰν τίποτε. Ἐνα διαβολομολογιστῆρι, κατάλαβες, τοῦ Σαντόγκου ἐπατήθηκε, καὶ ἔπειτα ἐκάθηκε κατὰ τύχην.

— Ναι, ἀλλ' ὅλοι οἱ καλόγηροι δὲν ἐβγῆκαν, ὑπέλαβεν ὁ σημαιοφόρος καγγάζων θορυβωδῶς διὰ τὸν ἀστεϊσμόν.

— Αἶ! καὶ τί μ' αὐτό, ἂν τέτοιοι παληάνθρωποι καοῦν ὀλίγο προτῆτερα ἢ ὑστερώτερα; Ἐν τούτοις ὁ Ναύαρχος, θὰ τὸ πιστεῦσετε, κύριέ μου; Ὁ Ναύαρχος ἐθύμωσε μὲ τὰ σωστά του. Μ' ἐφυλάκισε καὶ χωρὶς πολὺ λειμόνι ὁ Ἀρχιδικαστῆς του τὰ ἐβρίψε ὅλα ἐπάνω μου. Τότε λοιπὸν ὅλοι οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ κύριοι ὅπου ἦσαν μαζίτους καὶ ὁ ἴδιος Κύριος Λανόν, ὁ ὁποῖος καθὼς ξεύρομεν, διὰ τὸν στρατιώτην δὲν τὸν παραμέλει, ὅλοι οἱ λοχαγοὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ συγχωρήσῃ. Τοῦ κάκου ἐκεῖνος σκυλλί μονάχο! Πῶς ἦτον ὠργισμένος! Ἀπὸ τὸν

θυμόν του έμασσοῦσε τὸ ξύλον ὅπου ἐξεφ-
τίλιζε τὰ δόντια του· καὶ ξεύρετε τὴν παροι-
μία. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάγῃ τὸν ἄνθρω-
πον ἀπὸ τὰ Πατερμὰ τοῦ Κ. δὲ
Μονμορενσὺ καὶ ἀπὸ τὸ ξεφτιλι-
στῆρι τῶν δοντιῶν τοῦ Ναυάρ-
χου! — Θεὸς φυλάξοι! ἔλεγε πρέπει νὰ
σκοτώσωμεν ἀπὸ τώρα τὴν Διαρπαγὴν ἐν
ὄσῳ εἶναι ἀκόμα μικρὸ παιδάκι, ἂν τὴν ἀ-
φήσωμεν νὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ γίνῃ μεγάλη
κυρία, αἱ! τότε θὰ μᾶς σκοτώσῃ αὐτή. Ἐκεῖ
ἀπάνω νὰ καὶ ἔρχεται καὶ ὁ ὑπουργὸς μὲ
τὸ βιβλίον εἰς τὴν μασχάλην. Μᾶς ὑπῆγαν
καὶ τοὺς δύο ἀπὸ κάτω ἀπὸ μίαν ὄρῶν . . .
θαρρῶ πῶς τὴν βλέπω ἀκόμα ἐμπρὸς, μὲ τὸ
κλαδί τῆς τὸ μεγάλο ἐκεῖ, σὰν νὰ ἐφύτρω-
σεν ἐπίτηδες εἰς τὸν κορμόν τῆς. Μοῦ περ-
νοῦν τὴν θηλειὰ εἰς τὸν λαιμόν . . . Ὅσαις φο-
ραῖς θυμηθῶ ἐκείνη τὴν διαβολοθηλειὰ ὁ λάρυγ-
γᾶς μου γανιάζει καὶ γίνεται ξηρὸς σὰν ὕσκα.

— Νά! νὰ τὸν βρέξῃς, εἶπεν ἡ Μίλα καὶ
ἐπλήρωσε μέχρι στεφάνης τὸ ποτήριον τοῦ
ιστορικοῦ.

Ὁ λοχαγὸς κενώσας αὐτὸ μονοῤροφητεῖ,
ἠκολούθησεν ὡς ἐξῆς:

— Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγον ἐνόμιζα πῶς ἤμην
οὔτε ἐπάνω οὔτε κάτω σωστὸ βαλανίδι τῆς
δρυὸς. Ἐσυλλογίσθηκα τότε νὰ τοῦ εἰπῶ.—
Αἱ! κύριε, μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κρεμοῦν ἄν-
θρωπον ὁ ὁποῖος ὠδήγησεν τὰ χαμένα παιδιὰ
εἰς τὴν μάχην τῶν Δυρακασσῶν; ἀλλ' ἔξα-
φνα βλέπω καὶ φτύνει τὸ ξεφτιλιστῆρι τῶν
δοντιῶν του καὶ πιάρνει ἄλλο. Αἱ! καλὰ
καλὸ σημάδι εἶναι τοῦτο, εἶπα μὲ τὸν νοῦν
μου. Προσκαλέσας τὸν λοχαγὸν Κορμιέ, τῷ
εἶπέ τι σιγανῇ τῇ φωνῇ, καὶ ἔπειτα εἶπε
πρὸς τὸν Ἀρχιδικαστήν.— Ἄγε, ἄς τὸν ση-
κώσουν ἐκεῖνον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔστρεψε τὰ
νῶτα. Μὲ ἐσήκωσαν ὑψηλὰ μὲ τὰ σωστὰ τους,
ἀλλ' ὁ γενναῖος Κορμιέ ἐπῆρε μ' ἓνα τρό-
πον τὸ σπαθί του καὶ κόπτει τὸ σχοινί καὶ νὰ
καὶ σοῦ ξαπλώνομαι κατὰ γῆς κατακόκκινος
σὰν φητὴ καραβίδα.

— Σᾶς συγχαίρω, εἶπεν ὁ Μεργύ, διότι
τὴν ἐγλυτώσατε τόσο εὐθηνά. Παρετήρει
μετὰ προσοχῆς τὸν λοχαγὸν, καὶ ἐφαίνετο
δυσανασχετῶν ἀνεπαισθήτως διότι εὐρίσκετο
μετ' ἀνθρώπου τοσοῦτον δικαίως ἀξιωθέντος
τῆς ἀγχόνης. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
νους τὰ ἐγκλήματα ἦσαν τοσοῦτον συχνὰ καὶ
συνήθη, ὥστε δὲν ἐπεκρίνοντο μεθ' ὄσης σή-
μερον ἀσθηρότητος καὶ αἱ σκληροπραγαίαι
τῆς φατρίας ταύτης ἐδικαίου οὕτως εἰπεῖν

τάς παρὰ τῆς ἐτέρας εἰς ἀνταπόδοσιν τοῦ
κακοῦ, καὶ τὰ θρησκευτικὰ μίσση ἀπέπνιγον
τότε πᾶσαν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος φωνήν.
Καὶ ἔπειτα, ἵνα μὴ ὄλως κρύψωμεν τὴν ἀλή-
θειαν, οἱ ἀκκισμοὶ τῆς Κυρίας Μίλας, ἦν
ἤρχιζεν εὐρίσκων ἱκανῶς εὐμορφον, καὶ οἱ
καπνοὶ τοῦ οἴνου οἱ δραστηριώτερον ἐπι-
δρῶντες εἰς τὸν νέον ἐγκέφαλόν του παρὰ
εἰς τὸν τῶν ἰπέων, πάντα ταῦτα καθίστων
αὐτὸν λίαν ἀνεκτικὸν καὶ ἐπιεικῆ πρὸς τοὺς
συνδαιτυμόνας.

— Ἐκρυψα, εἶπεν ἡ Μίλα, τὸν λοχαγὸν
εἰς ἓνα ἀμάξι σκεπασμένον, καὶ δὲν τὸν ἄ-
φιναν νὰ ἐβγαίῃ ἀπὸ ἐκεῖ παρὰ τὴν νύκτα
μονάχα.

— Καὶ ἐγὼ, προσέθηκεν ἡ Τρύδχεν, τὸν
ἔφερναν νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῆ· καὶ νὰ τος, ἐκεῖ
εἶναι, ἄς τὸ εἰπῇ.

— Ὁ Ναύαρχος ἐκαμώθηκε τότε πῶς
ἐθύμωσε πολὺ μὲ τὸν Κορμιέ· ἀλλὰ ὄλο
τοῦτο ἦτο κατεργαριὰ καὶ τῶν δύο τους.
Ἐγὼ πολὺν καιρὸν ἀκολουθοῦσα τὸ στρα-
τευμα, χωρὶς ποτε νὰ τολμήσω νὰ φανῶ ἐμ-
πρὸς εἰς τὸν Ναύαρχον· τέλος πάντων εἰς
τὴν πολιορκίαν τοῦ Κορνιάκ μὲ ἀνακαλύ-
πτει εἰς τὸ χαράκωμα καὶ μὲ λέγει—« Διέ-
τριχε, φίλε μου. Ἄφ' οὔ καὶ δὲν ἐκρεμά-
σθης, πῆγαινε εἰς τὸν πυροβολισμόν· καὶ μοῦ
ἔδειξε τὴν χαλάστραν. Ἐκατάλαβα εὐθὺς τί
ἤθελε νὰ μοῦ εἰπῇ καὶ ὠρμησα εἰς τὴν
ἔφοδον, καὶ τὴν ἐπαύριον παρουσιάσθην ἐμ-
προστά του μὲ τὸ σκιάδι του εἰς τὸ χέρι
κατατροπημένον ἀπὸ τὴν φωτιά. — Κύ-
ριέ μου, τῷ εἶπα, ἐπυροβολίσθην καθὼς καὶ
ἐκρεμάσθην. Ἐχαμογέλασε, μοῦ ἔδωκε τὸ
βαλάντιόν του καὶ μοῦ εἶπε.— Νὰ διὰ ν' ἀ-
γοράσῃς καινούγιον σκιάδι. Ἀπὸ τότε ἀγαπή-
σαμεν καὶ εἴμαστε φίλοι. Τί ὠραία διαρπαγὴ
τῆς πόλεως ἐκείνης; Λογνιάκ. Νὰ τὸ ἐνθυ-
μηθῶ μόνον, μοῦ τρέχουν τὰ σάλια.

— Τί ὠραία μεταξωτά! ἐφώνησεν ἡ Μίλα.

— Πόσα ὠραία λινᾶ, ἐφώνησεν ἡ Τρύδχεν.

— Καὶ πῶς ἐπεράσαμεν εἰς ταῖς καλο-
γραφαῖς τοῦ μεγάλου μοναστηρίου, εἶπεν ὁ
σημαιοφόρος. Διακόσιοι πυροβολισταὶ ἰππεῖς
μὲ ἑκατὸν καλογραφαῖς! . . .

— Καμιά εἰκοσαριὰ ἀπ' αὐταῖς, εἶπεν
ἡ Μίλα, ἀφῆκαν τὸν Παπισμόν· τόσο εὐρή-
καν τῆς ὀρέξεώς τους τοὺς ἐνωμότους.

— Ἐκεῖ σὲ ἤθελα, ἀνεφώνησεν ὁ λοχα-
γὸς, ἐκεῖ σὲ ἤθελα νὰ ἰδῆς τοὺς ἐλαφροῦς
μας νὰ τρέχουσ' εἰς τὴν ποτίστραν μὲ τὰ φε-
λόγια τῶν ἱερέων εἰς τὴν ράχιν, τὰ ἄλογα

μας νὰ τρώγουν ἄχυρα μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἡμᾶς νὰ πίνωμε τὸ κρασί τῶν παππάδων μὲ τὰ σημένια ποτήρια των!

Στραφεὶς νὰ ζητήσῃ νὰ πῆ εἶδε τὸν ξενόδοχον ἐσταυρωμένον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αἶροντα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν ἤθει φρίκης ἀπεριγράπτου.

— Νά, ζῶν! νὰ μοῦ χαθῆς! εἶπεν ὁ γενναῖος Διέτριχος Χορνσταίν αἰρων τοὺς ὤμους. Πῶς ἔμπορεῖ ποτὲ νὰ εὐρεθῆ ἄνθρωπος τόσον κουτὸς, ποῦ νὰ πιστεύηται ἀνοησίας καὶ φλυαρίας ποῦ φάλλουν οἱ παππισταί! Σταθῆτε νὰ ἰδῆτε, Κύριε δὲ Μεργύ, εἰς τὴν μάχην τοῦ Μονκοντοῦρ ἐφόνευσά με μὴ πιστολιὰ ἓνα εὐγενῆ τῆς Ἀνδεγαβίας (Anjou). Ἀφ' οὗ τοῦ ἔβγαλα τὸ γελέκο, ξεύρεις τί τὸν εὐρήκα ἐπάνω εἰς τὴν κοιλιὰ; Ἐνα μεγάλο μεγάλο κομμάτι μεταξὺ τὸ πανὶ γεμάτο ἀπὸ ὀνόματα ἁγίων· καὶ ἔλεγε πῶς αὐτὰ τὸν φυλάγουν ἀπὸ τὰ βόλια. Ἐνοία σου δὲ καὶ τὸν ἔμαθα ἐγὼ πῶς δὲν εἶναι τίποτε πρᾶγμα ποῦ νὰ μὴ περνᾷ τὸ βόλι τὸ διαμαρτυρομένο.

— Ναί! ἀλλὰ εἰς τὴν πατρίδα μου, εἶπεν ὁ σημαιοφόρος, πωλοῦν περγαμνηαῖς ποῦ δὲν ταῖς περνᾷ οὔτε τὸ μολύβι οὔτε τὸ σιδήρο.

— Ἐγὼ προτιμῶ ἓνα θώρακα καλὸ καὶ σιδηρένιο μὲ καλὸν χάλυβα ἀπ' ἐπάνω, εἶπεν ὁ Μεργύ, καθὼς ἐκείνους ὅπου κάμνει ὁ Ἰακώβ Λεσχότ, εἰς τὰς Κάτω Χώρας.

— ὦ! καὶ σεῖς οἱ Γάλλοι τί πρᾶγμα εἶσθε! δὲν θέλετε νὰ πιστεύσετε εἰς τίποτε. Ἀλλὰ τί θὰ ἐλέγετε ἂν ἐβλέπατε ἓνα σιλεσιανὸν στρατιώτην νὰ βάζῃ τὸ χεῖρι ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, καὶ κανέναν δὲν εἰμποροῦσε νὰ τὸν κόψῃ μὲ τὰ μεγαλείτερα μαχαίρια ποῦ εἶχε. Δὲν γελᾶτε καὶ δὲν πιστεύετε τίποτε; ἐρωτήσατε τὴν Μίλαν. Βλέπετε τὴν κόρην αὐτὴν ἐκεῖ πέρα; Εἶναι ἀπὸ ἓνα τόπον, ὅπου οἱ μάγοι εἶναι τόσον πολλοὶ ὅσον ἐδῶ οἱ καλόγηροι, αὐτὴν ἐρωτήσετε, νὰ σᾶς εἴπῃ τρομεραῖς ἱστορίαις. Ὅταν καμμιά φορὰ τὸ φθινόπωρον καθούμασθε εἰς τὴν φωτιὰ μοῦ ἀνατριχιάζει τὸ κορμί ὅταν τὴν ἀκούω νὰ διηγεῖται.

— Ἐχω μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀκούσω μίαν διήγησιν ἀπὸ αὐτὰς, εἶπεν ὁ Μεργύ. Ὁραῖα Μίλα, κάμετέ μου αὐτὴν τὴν χάριν.

— Ναί, Μίλα, ἐξηκολούθησεν ὁ λαχαγός, καὶ σεῖς, νέε κύριέ μου, ὅσοποιος δὲν πιστεύετε εἰς τίποτε, ἂν θέλετε φυλάξετε τὰς ἀμβιβολίας διὰ τὸν ἑαυτὸν σας.

— Πῶς ἔμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι δὲν πι-

στεύω τίποτε; τῷ ἀπεκρίθη ὁ Μεργύ ταπεινῆ τῆ φωνῆ· εἰς τὴν πίστιν μου, πιστεύω ὅτι μ' ἔμαγεύσετε διότι σᾶς εἶμαι ἐρωτευμένος.

Ἡ Μίλα τὸν ἀπώθησεν ἡσύχως διότι τὸ στόμα τοῦ Μεργύ ἠγγίξεν ἤδη τὴν παρεϊάν της· καὶ ἀφ' οὗ ἔρριψε δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ κλεπτάδην βλέμματά τινα διὰ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι ὅλος ὁ κόσμος τὴν ἤκουε, ἤρχισε κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

— Λοχαγέ, εἴσασθε βέβαια εἰς τὸ Χάμελν;

— Ποτέ.

— Καὶ σεῖς σημαιοφόρε;

— Οὔτε ἐγώ.

— Πῶς λοιπὸν; δὲν θὰ εὕρω κανένα ὅπου νὰ ἦτο εἰς τὸ Χάμελν;

— Ἐπέρασα ἐκεῖ ἓνα χρόνον, εἶπε τις τῶν ἱππέων προχωρήσας.

— Λοιπὸν, Φρίτς, εἶδες τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χάμελν;

— Παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸν φοραῖς.

— Καὶ τὰ χρωματισμένα γυαλιὰ της;

— Μάλιστα.

— Καὶ τί πρᾶγμα εἶδες ζωγραφισμένον ἀπάνω ἔς αὐτὰ τὰ γυαλιὰ;

— Τί πρᾶγμα ζωγραφισμένον; . . . εἰς τὸ παράθυρο ὅπου ἦτον δεξιᾶ, εἶναι, θαρρῶ, ἓνας μεγάλος μαῦρος ἄνθρωπος ὅπου παίζει φλογέραν, καὶ μικρὰ παιδιὰ ποῦ τρέχουν καταπόδι του.

— Πολὺ καλά! Αὐτουνοῦ λοιπὸν τοῦ μαύρου ἀνθρώπου καὶ τῶν παιδιῶν τὴν ἱστορίαν θὰ σᾶς διηγηθῶ.

— Εἶναι τώρα κάμποσα χρόνια ὅπου οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμελν εὕρηκαν τῶν παθῶν των τὸν τάραχον ἀπὸ ἓνα πλῆθος ἀμέτρητο ποντικῶν ὅπου ἤρχοντο ἀπὸ βορειᾶ. Καὶ τόσον μεγάλα ἦσαν τὰ στρατεύματα οὐτὰ τῶν ποντικῶν ποῦ ὅλος ὁ τόπος ἐμαύρισε ἀπὸ αὐτὰ, καὶ κανέναν ἀμαξηλάτης δὲν εἰμποροῦσε νὰ περάσῃ ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἦσαν αὐτὰ τὰ ζῶα. Ὅσω νὰ γυρίσῃς νὰ ἰδῆς σοῦ ἐκαταχώνιαζαν ὅλο τὸ σπίτι σου, καὶ ἂν τύχη καὶ ἔμβαιναν καὶ εἰς κανένα σιτοβολῶνα σοῦ τὸν ἐσυγύριζον ὅλον, εἰς ὀλιγώτερον καιρὸν ἀπ' ὅ,τι κάμνω ἐγὼ νὰ πῶ αὐτὸ τὸ ποτήρι.

Πιοῦσα καὶ σπογγίσασα τὰ χεῖλη της ἐξηκολούθησεν.

— Τί παγίδες καὶ τί ποντικοφάρματα δὲν ἔβαλαν οἱ κακόμοιροι οἱ Χαμελνιώται! τοῦ κάκου ὄλα! Ὅς τὸ ὕστερον ἔστειλαν ἓνα καράβι εἰς τὴν Βρέμην καὶ ἔφεραν χίλιους ἐκατὸν γάτους· ἀλλὰ τοῦ κάκου ὄλα! ἐσκότωναν χίλιους; ἤρχονταν δέκα χιλιάδες, πλεόν

πεινασμένοι ἀπὸ τοὺς πρώτους. Τέλος πάντων ἂν δὲν εὐρίσκετο ἰατρικὸν δι' αὐτὸ τὸ κακὸν, οὔτε ἓνα σποῖρι σιτᾶρι δὲν θὰ ἔμενεν εἰς τὸ Χάμμελν, καὶ οἱ ἄνθρωποι θ' ἀπέθαιναν ἀπὸ τὴν πείναν.

Ἐκεῖ ἀπάνω νά σου κατὰ μεσήμερα μιὰ Παρασκευὴ καὶ σοῦ ἔρχεται ἐμπρὸς εἰς τὸν Δήμαρχον ἓνας ἄνθρωπος ὑψηλός, μελαγχροινός, λιγνός, μὲ μεγάλα ἄμματα, καὶ μὲ μιὰ τόση σταματᾶρα σχισμένη ἴσα μὲ ταῦτά του, μὲ γελέκο κόκκινο, μ' ἓνα μυτερὸ μυτερὸ καπέλλο, βρακί πλατὺ, μὲ κάλτσαις στακτεραῖς, καὶ μὲ ἄποδήματα κόκκινα, καὶ εἶχε σ' τὸ πλάγι του καὶ ἓνα δερμάτινον ἀσκάκι. Νὰ, θαρρῶ σὰν πῶς τὸν βλέπω ἀκόμα.

Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου, εἰς ὃ ἐφαίνετο ἡ Μίλα ἔχουσα προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Τὸν εἶδετε λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ Μεργύ.

— Ὅχι ἐγὼ, εἶπεν, ἀλλ' ἡ μάμμη μου, καὶ ἐνθυμεῖτο τόσον καλὰ τὸ πρόσωπόν του, ποῦ εἴμποροῦσε νὰ σὰς ζωγραφίσῃ καὶ τὴν εἰκόνα του.

— Καὶ τί εἶπεν εἰς τὸν δήμαρχον;

— Εἶπε νὰ τοῦ δώσουν χίλια δουκάτα καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τὸ κακὸ τῶν ποντικῶν. Ἐννοεῖται δὰ πῶς ἐκεῖνοι τὸ ἐδέχθησαν. Εὐθὺς ὁ ξένος ἔσυρεν ἀπὸ τὸν κόρφο του μία φλογέρα. Τότες πηγαίνει καὶ καρφώνεται κατὰ μεσῆς εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἐκκλησίας μὲ στρημμέναις ταῖς πλάταις σ' τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀρχίζει καὶ παίζει ἓνα παράξενο σκοπὸ ποῦ ποτὲ δὲν ἄκουσα νὰ παίζῃ τέκοιο σκοπὸν κανένας ἄλλος γερμανός. Ἐκεῖ λοιπὸν ποῦ ἤρχιζε καὶ ἔπαιζε τὴν φλογέραν ἔξαφνα ἄρχισαν νὰ ξετρυπώνουν ἀπὸ ὄλαις ταῖς ἀποθήκαις, ἀπὸ ὄλαις ταῖς τοιχοτρυπαῖς, ταῖς σκέπαις, τὰ κεραμίδια χιλιάδες καὶ ἑκατομύρια ποντικοὶ καὶ ποντικᾶκια καὶ νὰ τρέχουν καταπάνω του. Ὁ ξένος ἔπαιζε τὴν φλογέραν καὶ ἐπήγαινε σ' τὸν ποταμὸν Βίσουργιν, καθὼς ἔφθασεν ἐκεῖ, βγάξει τὰ βούχα καὶ βίχνεται, καὶ νὰ καὶ οἱ ποντικοὶ ῥήχνονται ὅλοι στὸν ποταμὸν καὶ πνίγονται. Δὲν ἔμενε παρὰ ἓνας καὶ μόνος εἰς ὅλην τὴν πόλιν, καὶ θὰ ἰδῆτε διατί. Ὁ μάγος (καὶ ἦταν ἀληθινὰ μάγος) ἐρώτησε τότε ἓναν ὅπου δὲν εἶχεν ἀκόμη ἔμπη εἰς τὸν ποταμὸν, διατί ὁ Κλάους, ὁ ἄσπρος ποντικός, δὲν ἦλθεν ἀκόμα. — Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ποντικός εἶναι τώρα τόσο γέρος ποῦ δὲν εἴμπορεῖ νὰ περπατήσῃ.

— Πήγαινε λοιπὸν νὰ τὸν ζητήσῃς, ἀπεκρίθη ὁ μάγος. Ἐπέστρεψεν ὁ ποντικός εἰς τὴν

πόλιν καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγο ἐπιστρέφει μαζὴ μὲ ἓνα μέγαλον ἄσπρον ποντικὸν τόσον γέρον, ὅπου δὲν εἴμποροῦσε μήτε νὰ κλωσυρθῇ. Ὁ νέος ἔσυρεν τὸν γέρον ἀπὸ τὴν οὐρὰν καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμβῆκαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἐπνίγησαν καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σύντροφοὶ των. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πόλις ἐκαθαρίσθη ἀπὸ αὐτούς. Ὑστερα ὅμως καθὼς ἦλθεν ὁ ξένος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως διὰ νὰ πάρῃ τὰ χρήματα, ὁ δήμαρχος καὶ οἱ χωρικοὶ ἐσυλλογίσθησαν φαίνεται πῶς δὲν εἶχον πλέον νὰ φοβῶνται τίποτε ἀπὸ τοὺς ποντικούς, καὶ ἐθάρρεψαν πῶς ἤμποροῦσαν νὰ καταφέρουν ἓνα ξένον ἄνθρωπον καὶ χωρὶς προστάτας καὶ τοῦ ἔδωκαν δέκα δουκάτα ἀντὶ νὰ τοῦ δώσουν ἑκατὸν, καθὼς ὑπεσχέθησαν. Ὁ ξένος ἐφώνησεν, ἐκεῖνοι τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς δείξῃ τὴν ῥάχην του. Τότε λοιπὸν τοὺς ἐφοβέρισε πῶς θὰ πληρωθῇ πολὺ ἀκριβώτερα, ἂν δὲν ἐφύλαγαν τὴν συμφωνίαν τους. Οἱ χωρικοὶ ἔμπηξαν τὰ γέλοια καθὼς ἤκουσαν τὴν φοβέραν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου, ἐκάθησαν καὶ τὸν ἐφώνηζαν ποντικοπιάστην, καὶ τὴν ὕβριν αὐτὴν ἤρχισαν τὰ παιδιὰ καὶ τὸν ἐπήραν τὸ κατόπιν εἰς ὅλους τοὺς δρόμους ἕως εἰς τὴν Νέαν Πύλιν. Τὴν ἄλλην Παρασκευὴν σ' τὸ μεσημέρι. Ὁ ξένος ἐφάνη εἰς τὸν ἴδιον τόπον τῆς πλατείας, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν φορὰν, μὲ κόκκινο σκιαδί, καὶ τὸ ἐφοροῦσε μ' ἓνα τρόπον ἀνάποδον καὶ παράξενον. Ἐσυρεν ἀπὸ τὸν σάκκον του τότε μίαν φλογέρα πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ καθὼς ἤρχισε νὰ τὴν παίζῃ, ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς χώρας ἀπὸ ἐξ ἕως δέκα πέντε χρόνων τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐβγῆκαν μαζὶ ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν.

— Καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμμελν τὸν ἀφήσαν νὰ τὰ πάρῃ; ἠρώτησαν διὰ μιᾶς ὁ Μεργύ καὶ ὁ λοχαγός.

— Τοὺς ἠκολούθησαν εἰς τὸ βουνὸν Κόπενθέργ ἕως εἰς ἓνα σπήλαιον τὸ ὁποῖον σημερον εἶναι φραγμένον· ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν φλογέραν ἐμβῆκε μέσα, καὶ ἀπ' ὀπίσω τὸν ἠκολούθησαν καὶ τὰ παιδιὰ, ἕως εἰς ἓνα διάστημα ἀκούετο ἡ φλογέρα ὅπου ἔπαιζε, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ὁ ἦχος ἀδυνατίζε, καὶ εἰς τὸ τέλος δὲν ἀκούετο καθόλου. Τὰ παιδιὰ ὅλα ἀπὸ τότε ἐχάθησαν καὶ κανεὶς δὲν ἤκουσε δι' αὐτὰ τίποτε.

Ἡ βοήμις ἐπέσχεν ἐνταῦθα ὅπως παρατηρήσῃ ποῖαν ἐντύπωσιν ἀφήκεν εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἀκροατῶν τὸ διήγημά της.

Ὁ ἐν Χάμελν τυχὼν ἄλλοτε ἵππευς ὑπολαβὼν,

— Ἡ ἱστορία αὐτῆ, εἶπεν, εἶναι τόσον ἀληθινή, ὥστε ὅταν εἰς τὸ Χάμελν ὀμιλοῦν διὰ κανένα πρᾶγμα παράδοξον, λέγουν: Τοῦτο ἔγινε δέκα, εἰκοσι χρόνια ὕστερον ἀπὸ τὸν χαμὸν τῶν παιδιῶν μας.

— Ἀλλὰ τὸ πλεόν παράξενον ἀπὸ ὅλα, εἶπεν ἡ Μίλα, εἶναι ὅτι τὸν ἴδιον καιρὸν πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ ἐφάνηκαν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν μερικὰ παιδιὰ ὅπου ὠμιλοῦσαν ὅλα γερμανικὰ, καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ὅταν τὰ ἐρωτοῦσαν δὲν ἤξευραν νὰ εἰποῦν ἀπὸ τοῦ ἔρχονται, ὑπανδρεύθησαν ἔπειτα, ἔμαθαν τὴν γλῶσσάν τους εἰς τὰ παιδιὰ των, καὶ δι' αὐτὸ ὡς τὴν σήμερον ἡμέραν ὀμιλοῦν γερμανικὰ εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν.

— Καὶ εἶναι αὐτὰ τὰ παιδιὰ ὅπου ἔφεραν ἐκεῖ; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Μεργύ.

— Ὅρκίζομαι εἰς τὸν οὐρανὸν ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀληθέστατον! ἐκράυγασεν ὁ λοχαγός. Ἐγὼ ἤμουν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν καὶ γνωρίζω πολὺ καλὰ πῶς ὀμιλοῦν γερμανικὰ ἐκεῖ, ἐν ᾧ παντοῦ τριγύρω ὀμιλοῦν κατὶ ἀλαμπουρναίικα τοῦ διαβόλου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ λοχαγοῦ μᾶς ἀπαλάττει πάσης ἄλλης.

— Θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν καλὴν σας μοῖρα; ἠρώτησεν ἡ Μίλα τὸν Μεργύ.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ Μεργύ περιζώσας διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος τὴν ὀσφὺν τῆς βοημίδος, ἐν ᾧ τῆ προέτεινε τὴν παλάμην τῆς δεξιᾶς.

— Ἡ Μίλα τὴν παρετήρησεν ἐπὶ πέντε λεπτὰ ἀφώνως καὶ σείουσα ἐνίοτε τὴν κεφαλὴν ὡς εἰ ἐσκέπτετο.

— Λοιπὸν, ὠραῖό μου παιδί, θὰ κάμω ἀγαπητικὴ ἐκείνην ποῦ ἀγαπῶ;

Ἡ Μίλα τὸν ἐσκιμάλισεν εἰς τὴν χεῖρα (lui donna une chiquenaude sur la main).

— Καλὴ καὶ κακὴ μοῖρα, εἶπε τὰ γαλανὰ ῥυμμάτια καὶ καλὸν κάμνουν καὶ κακόν. Τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα εἶναι πῶς θὰ χύσης τὸ αἷμά σου.

Ὁ λοχαγὸς καὶ ὁ σημαιοφόρος ἔμειναν σιωπῶντες, φαινόμενοι ἀμφότεροι ὅτι ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ ἀπαίσιον τῆς προφητείας ἐκείνης τέλος.

Ὁ ξενοδόχος μακρὰν ποῦ περιτυχὼν ἐσταυροκοπεῖτο καὶ ἔπτυνεν εἰς τοὺς κόλπους του.

— Θὰ μὲ κάμης νὰ πιστεύσω πῶς εἶσαι

ἀληθινὴ μάγισσα, ἂν μοῦ εἴπῃς τί θὰ κάμω αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

— Ὅα μὲ ἀγκαλιάσης, ἐπιθύρσειεν ἡ βοημὶς πρὸς τὸ οὖς αὐτοῦ.

— Εἶναι μάγισσα! ἀνεφώνησεν ὁ Μεργύ ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν. Ἐξηκολούθησε δὲ ἔπειτα νὰ συνομιλῇ ταπεινῆ τῆ φωνῆ μετὰ τῆς ὠραίας προφήτιδος καὶ ἡ οἰκειότης αὐτῶν ἐφαίνετο ἐπαυξάνουσα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν.

Ἡ Τρύδχον ἔλαβεν εἰδὸς τι κιθαρίου (μανδολίνου), ὅπερ εἶχεν ὅλας σχεδὸν τὰ χορδὰς αὐτοῦ, καὶ προανεκρούσατο ἐμβατήριόν τινα γερμανικόν. Καὶ ἔπειτα ἰδοῦσα περὶ ἑαυτὴν κύκλον τινα στρατιωτῶν, ἔφαλεν εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῆς θούριόν τι ἄσμα, οὔτινος τὴν ἐπωδὸν ἐπανῆδον οἱ ἵππεῖς μεγαλοφωνότατα. Ὁ λοχαγός, παρορμηθεὶς ἐκ τοῦ παραδείγματός των, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ μὲ φωνὴν ἱκανὴν καὶ τὰς ὑελίνας φιάλας νὰ θραύσῃ, ἀρχαῖόν τι ἄσμα ἐνωμοτικὸν οὔτινος καὶ ἡ μουσικὴ καὶ οἱ λόγοι ἦσαν ἐξ ἴσου βάρβαροι. « Ὁ πρίγκηψ τοῦ Κονδῆ ἐφονεύθη· ἀλλ' ὁ Κύριος Ναύαρχος εἶναι ἀκόμη ἐφιππος μὲ τὸν Ῥοσχεφωκώλδ, διὰ νὰ διώξουν ὅλους τοὺς παπιστάς, παπιστάς, παπιστάς. » (*)

Ὅλοι οἱ ἵππεῖς ἐκθερμανθέντες ὑπὸ τοῦ οἴνου ἤρχισαν νὰ ψάλλωσιν ἕκαστος ἐν ἄσμα διάφορον. Τὸ ἔδαφος ἐτρεπάσθη ἀπὸ τεμάχια τῶν θραυσθεισῶν φιαλῶν καὶ πινακίων· τὸ μαγειρεῖον ἀντήχει ἀπὸ ὄρκους, βλασφημίας, γέλωτας, καὶ ἄσματα βακχικὰ. Παρευθὺς ὅμως ὁ ὕπνος καὶ οἱ καπνοὶ τοῦ αὐριλιανοῦ οἴνου ἐπήνεγκον τὸ σύννηθες ἀποτέλεσμα εἰς τοὺς πλειοτέρους τῶν βακχικῶν ἐκείνων ὀργιαστῶν. Οἱ στρατιῶται κατεκλίθησαν ἐπὶ τῶν θρανίων, ὁ δὲ σημαιοφόρος τάξας δύο φρουροὺς εἰς τὴν θύραν, ἐτύρθη ταλαντευόμενος εἰς τὴν κλίνην του. Ὁ λοχαγός δὲ ἀνέβη ἀνευ πλαγιασμῶν (χωρὶς νὰ κάμῃ βόλταις sans loucher) εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ξενοδόχου, ὃν ἐξέλεξεν ὡς καλλίτερον.

Ὁ δὲ Μεργύ καὶ ἡ βοημὶς; Πρὶν ἀκόμη ἀρχίσῃ τὸ ἄσμά του ὁ λοχαγός εἶχον ἀφανισθῆ.

(*) « Le prince de Condé
Il a été tué ;
Mais Monsieur l'Amiral
Est encore à cheval
Avec La Roche Foucauld,
Pour chassertous les paraux
Paraux, paraux, paraux. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

— 000 —

Η ΕΠΙΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ.

— 0 —

ΚΟΜΙΣΤΗΣ

« Σὲ λέγω πῶς θέλω χρήματα ἀμέσως. »
 ΜΟΛΙΕΡΟΥ, Αἱ γελοῖαι ἀκκιζόμεναι.

UN PORTEUR.

« Je dis que je veux de l'argent tout à l'heure. »
 MOLIFRE, Les précieuses ridicules.

Πληθούσης ἤδη ἀγορᾶς ἐξηγέρθη τῆς κλίνης ὁ Μεργύ, τεταραγμένος ἀκόμη ἐκ τῶν συμβαμάτων τῆς προτεραίας. Τὸ ἐνδύμα του φύρδην μίγδην καὶ ὁ μάρσιπός του ἠνεωγμένος ἐκείτο κατὰ γῆς. Ἀνακαθίσας παρετήρησεν ἐπὶ μίαν στίγμην τὴν σκηρὴν ταύτην τῆς ἀταξίας τρίβων τὴν κεφαλὴν ὡς εἰ ἤθελε νὰ συγκεντρώσῃ τὰς διαφευγούσας τοῦ ιδέας, τοῦ δὲ προσώπου του οἱ χαρακτηριστὲς ἐξέφραζον τὸν κάματον, τὴν ἐκπληξιν καὶ τὴν ἀνησυχίαν του.

Βαρὺ βῆμα ἠκούσθη ἐπὶ τῆς λιθίνης κλίμακος τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν θάλαμόν του, καὶ παρευθὺς ἠνέωξέ τις τὴν θύραν μηδὲν ἀξιῶσας νὰ κρούσῃ πρῶτον αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε μετέπειτα ὁ ξενοδόχος ἐπιμᾶλλον συνωφρωμένος ἢ τὴν προτεραίαν. Ἄλλ' εὐκόλως ὅμως παρετήρηε τις ὅτι δὲν ἦτο πλέον ὁ δειλὸς καὶ περιεσταλμένος πρὶν ξενοδόχος.

Περιέβλεψεν ἐν ἀκαρεῖ τὸν θάλαμον καὶ ἐσταυροκοπήθη ὡς καταπλαγεὶς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συγχύσει.

Ἄ! ἄ! εὐγενέστατέ μου, εἶπεν, ἀκόμα ἴσως τὸ κρεββάτι; Γιὰ κάμμετέ μου κομματὶ καὶ τὴν χάριν νὰ σηκωθῆτε, διότι ἔχομε κάτι λογαριασμοὺς νὰ θεωρήσωμεν.

Ὁ Μεργύ ἐχασμήθη φρικωδῶς πῶς, καὶ οἶσε τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν ἐκτὸς τῆς κλίνης — Τί θὰ εἶπῃ αὐτὴ ἡ ἀταξία; εἶπεν, διὰ τί ὁ μάρσιπός μου εἶναι ἀνοιχτός; με ὕφος τοῦλάχιστον ὡς τὸ τοῦ ξενοδόχου δυσάρεστον.

— Διὰ τί; Μὴ γὰρ ξεύρω κ' ἐγώ; Ἄλλην ἔγνοια δὲν εἶχα παρὰ διὰ τὸν μάρσιππον τῆς ἐκλαμπρότητός σας. Δὲν βλέπετε εἰς ποίαν κατάστασιν ἐκάμετε τὴν οἰκίαν μου. Ἄλλὰ μὰ τὸν ἅγιον Εὐστάθιον, κύριέ μου, θὰ μὲ ἀποζημιώσητε.

Ἐν ᾧ ὠμίλει, ὁ Μεργύ ἐνεδύετο τὴν ἀλουργῆ του περισκελίδα, καὶ ἐξ αἰτίας τῶν κινήσεών του, ἔπεσε τὸ βαλάντιον ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ἐνδύματος. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ ἦχος ὃν ἤχησε καταπετὸν τὸ βαλάντιον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἦτον ὅλως διάφορος ἐκείνου ὃν προσεδόκα ὁ Κ. Μεργύ, διότι ἔσπευσεν εὐθὺς ἀναλαβὼν μετ' ἀνυπομονησίας νὰ τὸ ἐξετάσῃ.

— Μ' ἐκλεψαν, ἐκραύγασε στραφεὶς πρὸς τὸν ξενοδόχον.

Ἄντι τῶν εἴκοσι σκουδίων εὔρε δύο καὶ μὴν εἰς τὸ βαλάντιόν του.

Ὁ Κύρ Εὐστάχιος ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐμειδίασε περιφρονητικῶς.

— Μ' ἐκλεψαν, ἐπανέλαβεν ὁ Μεργύ, ὑψῶν τοὺς ὤμους, λύων τὴν ζώνην του διὰ μιᾶς. Εἶχα εἴκοσι σκουδία εἰς τὸ βαλάντιον αὐτό, καὶ πρέπει νὰ τὰ λάβω μ' ἐκλεψαν ἐντὸς τῆς οἰκίας σου.

— Σὰς βεβαιῶνω, τὸ χαίρομαι πολὺ, ἐκραύγασε προπετῶς ὁ ξενοδόχος. Αὐτὸ θὰ σὰς μάθῃ νὰ ἔχετε νὰ κάμετε με μάλιστα καὶ κλέφτραις. Ἄλλὰ, προσέθηκε ταπεινῆ τῇ φωνῇ, ἂν δὲν ἐμοιάζετε δὲν συμπενεριάζετε. Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ παλοῦκιοῦ. Αἰρετικοὶ, μάγοι, καὶ κλέφτραις, ὅλοι εἶναι ἓνα καὶ τὸ ἴδιο σκυλλολόγι. Ὅλ' οἱ γύφτοι μιὰ γενειά!

— Τί λέγεις βρὲ παληνῶθρωπε, ἐφώνησεν ὁ Μεργύ τοσοῦτω μᾶλλον ὀργισμένος ὅσω πλέον συνησθάνετο ἐνδομύχως τὴν ἀλήθειαν τῆς κατηγορίας. Καὶ, ὡς ἤθελε κάμῃ πᾶς τις εὐρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν του, ἐρρίπτει τὸ ζωνάρι του διὰ φιλονεικίαν.

— Λέγω, ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος ἐκτείνων τὴν φωνὴν καὶ ἐπιτεθεὶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ὀσφύος, λέγω ὅτι ἐσπάσατε ὅλα τὰ

πράγματα τῆς οἰκίας μου, καὶ λέγω νὰ μὲ τὰ πληρώσετε ὅλα μέχρις ὀβολοῦ.

— Θὰ πληρώσω τὸ μερίδιόν μου, καὶ οὔτε λεπτόν παραπάνω. Ποῦ εἶναι ὁ λοχαγὸς Κορν . . . Χορνσταίν;

— Μοῦ ἤπιατε, ἐξηκολούθησεν ὁ Κύρ-Εὐστάχιος ὑψῶν ἐτι μᾶλλον τῆς φωνῆς του τὸν τόνον, μοῦ ἤπιατε παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸν εἴκοσι βοκάγια παληὸ κρατὶ, ἀλλὰ θὰ μοῦ τὰ πληρώσετε.

Ὁ Μεργὺ εἶχε τελειώσει τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ἔνδυσίν του.

— Ποῦ εἶναι ὁ λοχαγός; ἐφώνησε παράφορος.

— Εἶναι τώρα περισσότερο ἀπὸ δύο ὥραις ποῦ ξεκρημνίσθηκε κ' ἐφυγε ἀπὸ δῶ. Ἔτσι κατὰ διαβόλου κῶλο νὰ πᾶν ὄλ' οἱ ἐνώμοτοι, ἕως νὰ ἔλθ' ἡ ὥρα νὰ τοὺς κάψωμεν νὰ πᾶν ἔς τ'ανάθεμα νὰ γλυτώσωμε κ' ἡμεῖς.

Κόνδυλος κατενεχθεὶς διὰ στιβαρᾶς χειρὸς ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀπάντησις ἣν ὁ Μεργὺ ἠδυνήθη νὰ εὔρη τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς ἰσχυρότητος τοῦ κονδύλου ὁ ξενοδόχος ὑπεχώρησε δύο βήματα. Ἡ ὀστεινὴ λαβὴ μαχαίρας ἐφάνη ἤδη προεκβληθεῖσα τῆς ἀναξυρίδος τοῦ ξενοδόχου, καὶ βεβαίως δεινὴ τις ἔμελλε νὰ ἐπισυμβῆ δυστυχία, ἂν αὐτὸς ἐνέδιδε εἰς τὴν πρώτην ὀρμὴν τῆς ὀργῆς του. Ἄλλ' ἡ φρόνησις ἐκώλυσε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὀργῆς του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἴδῃ ὅτι ὁ Μεργὺ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης του, ὅπου ἐκρέματο μακρὸν ξίφος. Ἀπεπεποιήθη διὰ τοῦτο ἄμισον πάλην, καὶ κατέβη σπεύσας τὴν κλίμακα κραυγάζων μεγαλοφώνως. Τρέξατε! φωτιά! φονιάδες!

Κύριος τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀλλ' ἀνησυχῶν πολὺ περὶ τῶν ἐπακολουθημάτων τῆς νίκης. ὁ Μεργὺ περιεδύθη τὴν ζώνην, ἐνέβαλεν εἰς αὐτὴν τὰ πιστόλιά του, ἔκλεισε τὸν μάρσιπον, καὶ κρατῶν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ παραπονεθῆ εἰς τὸν πλησιέστερον δικαστήν. Ἦνέωξε λοιπὸν τὴν θύραν, καὶ ἔθηκε τὸν πόδα ἐπὶ τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς κλίμακος, ὅτε στίφος ἐχθρικὸν ἐπαρουσιάσθη ἀπροσδοκῆτως ἐνώπιόν του.

Ὁ ξενοδόχος προεπορεύετο κρατῶν παλαιὸν τι μακρὸν δόρυ εἰς τὰς χεῖρας. Τρεῖς παραμάγειροι ὀπλισμένοι μὲ ὀβελοὺς καὶ ράβδους παρηκολούθουν αὐτῷ ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ γείτων τις κρατῶν πυροβόλον ἐσχωριασμένον ἦτον ὄλη ἢ ὀπισθοφυλακῆ.

Ἐκάτερα τὰ ἀντίμαχα μέρη δὲν προσεδέκων νὰ συναντηθῶσι τόσον ταχέως, καὶ δύο ἢ τρεῖς βαθμίδας διεχώριζον αὐτά.

Ὁ Μεργὺ ἀφῆκε τὸν μάρσιπον καὶ ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα τὸ ἐν τῶν πιστολίων, καὶ τὸ κίνημα τοῦτο ἔκαμε τὸν Κύρ Εὐστάχιον καὶ τὸ στράτευμά του νὰ ἐννοήσωσι πόσον ἐσφαλμένη ἦτο ἡ πολεμικὴ τῶν παράταξις. Καθὼς οἱ Πέρσαι εἰς τὴν μάχην τῆς Σαλαμῖνος, δὲν προέβλεψαν νὰ καταλάβωσι θέσιν ἀνετον ἐν ἣ νὰ γίνωνται ἀνέτως αἱ κινήσεις των. Ὁ μόνος σύμμαχος ὅστις ἔφερε πυροβόλον ὄπλον δὲν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῆ αὐτὸ χωρὶς νὰ πληγῶσῃ τινα τῶν συντρόφων, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας τὸ πιστόλιον τοῦ αἰρετικοῦ ἐφαίνετο ὅτι διὰ μιᾶς βολῆς ἔμελλε νὰ διατρυπήτῃ ὄλην τὴν φάλαγγα διὰ μιᾶς. Ὁ μικρὸς τρυγμὸς τὸν ὁποῖον ἐπροξένησεν ἀνυψωθείς ὁ πετεινὸς τοῦ πιστολίου ἤχησεν οὕτως εἰς τὰ ὦτα του, ὡς εἰ εἶχε γίνῃ καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις αὐτῆ. Δι' αὐτομάτου τινὸς κινήσεως ἡ ἐχθρικὴ φάλαγγξ ἔκαμεν ἀναστροφὴν καὶ ἔδραμεν νὰ εὔρηεῖς τὸ μαγειρεῖον πεδίου μάχης εὐθετώτερον καὶ εὐρύτερον. Ἐν δὲ τῇ ἀταξίᾳ ἣτις φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐπακολουθεῖ πάντοτε εἰς τὰς μετὰ θορύβου τροπὰς, ὁ ξενοδόχος θέλων νὰ στρέψῃ τὸ δόρυ του τὸ ἐνέπλεξεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ κατέπεσεν. Ὡς ἐχθρὸς γενναῖος ἀπαξιῶν νὰ μεταχειρισθῆ τὰ ὄπλα του, ὁ Μεργὺ ἠρκέσθη νὰ ἐκτοξεύσῃ ἐπὶ τοὺς φυγάδας τὸν μάρσιπόν του, ὅστις κατακυλισθεὶς ὡς μέγα τμήμα βράχου, καὶ καθ' ἐκαστὴν βαθμίδα προσκτώμενον νέας δυνάμεις ἀπετελειώσε τὴν τροπὴν. Ἡ κλίμαξ ἔμεινε γυμνὴ ἀνθρώπων καὶ ὡς τρόπαιον ἔμεινε τὸ τεθραυσμένον δόρυ.

Ὁ Μεργὺ κατέβη ταχέως εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ἤδη ὁ ἐχθρὸς εἶχε παραταχθῆ κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ πυροβόλου ἐκράτει ὑψηλὰ τὸ ὄπλον καὶ ἐφύσα τὴν ἀνημμένην θρυαλλίδα. Αἰμόφυρτος ὁ ξενοδόχος, διότι ἡ ρίσις αὐτοῦ εἶχε δεινῶς πληγωθῆ ἐκ τῆς καταπτώσεως, ἔμενον ὀπίσω τῶν φίλων του, ὅπως ὁ πληγωμένος Μενέλαος ἔμενον ὀπίσω τῶν τάξεων τῶν Ἀχαιῶν. Ἄντι δὲ τοῦ Μαχάονος καὶ Ποδαλειρίου, ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὲ λυτὴν καὶ ἀτακτον τὴν κόμην ἐσπόγγισε τὸ πρόσωπόν του διὰ ῥυπαροῦ τινος χειρομάκτρον.

Ὁ Μεργὺ ἔκαμεν ἤδη ἄνευ δισταγμοῦ τὴν ἀπόφασίν του. Ὄρμησεν εὐθύς πρὸς τὸν κρατοῦντα τὸ πυροβόλον ὄπλον, καὶ ἔτεινε τὸ

στόμιον τοῦ πιστολίου κατὰ τοῦ στήθους του.

— Ῥίψε τὸ φυτῆλι σου, εἶπε, γιατί σέ ἔφαγα.

Ἡ θρυαλλίς ἐρρίφθη κατὰ γῆς, καὶ πατήσας ὁ Μεργὺ διὰ τοῦ ὑποδήματός του ἔσθεσε, συγχρόνως ἅπαντες οἱ σύμμαχοι κατέθησαν τὰ ὄπλα.

— Διὰ σᾶς, εἶπεν ὁ Μεργὺ στραφεὶς πρὸς τὸν ξενοδόχον, μία μικρὰ διόρθωσις ὅπου σᾶς ἔκαμα θὰ σᾶς διδάξῃ νὰ φέρεσθε ἄλλοτε καλλίτερα πρὸς τοὺς ξένους σας. Ἄν ἤθελα, ἔλεγα τοῦ δικαστοῦ καὶ σᾶς ἔβγαζε τὸ τεχνόσημόν σας, ἀλλὰ δὲν εἶμαι κακός. Ἄς ἰδοῦμε, τί σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸ μέρος μου.

— Νὰ σπάσῃ κανεὶς τὰ πινάκια, νὰ σπάσῃ τὴν μύτην καλῶν χριστιανῶν, . . . νὰ κάμῃ μιὰ ταραχὴ τοῦ διαβόλου, . . . δὲν ἤξεύρω πῶς ἤμπορεῖ ν' ἀποζημιωθῇ ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἓνας τίμιος ἄνθρωπος.

— Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

— Οἱ ἵππεῖς, οἱ ἵππεῖς! εἶπε . . . νὰ ἰδῆ τις τὸ λεπτόν τους δὲν εἶναι εὐκόλον μὰ τὴν ἀλήθειαν πράγμα. Ὁ ἀρχηγός των μ' ἔδωκε τρεῖς λίρας (60 σολδία), καὶ ὁ σημαιοφόρος του μιὰ κλωτσιά.

Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

— Ἐνα σκοῦδον, ἓνα σκοῦδον διὰ ἑκατὸ σπασμένα βωκάλια! ἓνα σκοῦδον διὰ τὸν ἀφανισμόν ἑνὸς ξενοδοχείου! ἓνα σκοῦδον ὕστερα ἀπὸ τόσον ξύλον!

— Ἐνα σκοῦδον! τί θὰ πῆ ἓνα σκοῦδον! ἐπανελάβεν ἡ γυνὴ του μὲ φωνὴν γοερᾶν. Ἐδῶ ἔρχονται καθολικοὶ εὐγενεῖς, ὅπου κάμνουν ἀλήθεια καὶ κομμάτι ταραχῆ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον γνωρίζουν τὴν τιμὴν τῶν πραγμάτων.

Ἐάν ὁ Μεργὺ ἦτο τότε πλέον εὐκατάστατος ἤθελε βεβαίως ὑποστηρίξῃ τὴν ἐλευθεριότητα τοῦ μέρους του.

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸ δώσῃ! ἀπεκρίθη ὀλίγον ξηρὰ· ἀλλὰ οἱ εὐγενεῖς αὐτοὶ δὲν ἐκλέφθησαν. Τελειώσετε, προσέθηκέν· πάρετε αὐτὸ τὸ σκοῦδον, ἢ δὲν θὰ πάρετε τίποτε, καὶ προεχώρησεν ἐν βῆμα διὰ νὰ τὸ λάβῃ ὀπίσω.

Ἡ ξενοδόχος τὸν προέλαβε.

— Τώρα, ἐμπρός. Ἄς μοῦ φέρουν τὸ ἄλογο καὶ σὺ ἄφησε αὐτὴ τὴν σούβλα καὶ φέρε μου τὸν μάρσιπον (valise).

— Τὸ ἄλογό σας αὐθέντα μου! εἶπε μορφάζων τις τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Κύρ Εὐσταχίου.

Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

— Θὰ πάγω νὰ σᾶς τὸ φέρω ἐγὼ ὁ ἴδιος, καλέ μου αὐθέντα· πάγω νὰ σᾶς φέρω τὸ καλόν σας ἄλογον, καὶ ἐξήλθε κρατῶν πάντοτε τὸ χειρόμακτρον ἐμπρός τῆς ῥίνος του. Ὁ Μεργὺ τῷ ἠκολούθησε.

Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

— Τί σημαίνει τοῦτο; ποῦ εἶναι ὁ ἵππος μου.

— Ἄς λάβῃ τὸν κόπον ἡ εὐγενία σας νὰ πάγῃ νὰ τὸν ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς κυρίους διαμαρτυρομένους ἵππεῖς, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος μετὰ προσποιητικῆς ταπεινοσύνης. Οἱ καλοὶ αὐτοὶ ξένοι τὸ πῆραν μαζὶ τους, καὶ φαίνεται πῶς ἀπατήθησαν ἐξ αἰτίας τῆς ὁμοιότητος.

— Τί ὠραῖο ἄλογο! εἶπέ τις τῶν μαγεύρων. Στοιχηματίζω πῶς δὲν θὰ εἶχε περισσότερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια.

— Αἱ! ὅπως καὶ ἂν ἦναι προσέθηκέν ἕτερός τις, δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀρνηθῆ τις πῶς ἦτο καλὸ πολεμικὸ ἄλογο. Κυττάξετε τὴν σπαθιά ποῦ ἔλαβε εἰς τὸ μέτωπον!

— Καὶ τί ὠραῖα τρίχα! προσέθηκέν ἄλλος τις. Σὰν τοὺς ὑπουργοὺς μαύρη καὶ ἄσπρη.

Ἄς ἰδοῦμεν, ἐπανελάβεν ὁ Μεργὺ μειδιῶν. Ἡ μύτη σας εἶναι σπασμένη· ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποζημιώσω ὅσον ἀξίζει καθὼς νομίζω ἐγώ. Διὰ τὰ σπασμένα σας πινάκια, νὰ τὸ εἰπῆτε εἰς τοὺς ἵππεῖς, ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτε. Μένει νὰ ἰδοῦμεν πόσον σᾶς χρεωστῶ διὰ τὸν δεῖπνόν μου.

— Καὶ διὰ τί ἀφήκατε νὰ πάρουν τὸ ἄλογό μου, ἐφώνησεν ὡς παράφρων.

— Πά! ἀφέντη εἶπεν ὁ ἐπὶ τοῦ στάβλου ὑπηρέτης, ὁ σημαιοφόρος τὸν ἐπῆρε καὶ μοῦ

εἶπεν ὅτι εἶχατε συμφωνήσῃ τὴν ἀλλαξιά μεταξὺ σας.

Ἡ ὀργὴ ἀπέπνιγε τὸν Μεργύ, καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του δὲν ἐγνώριζε μὲ ποιὸν νὰ τὰ βάλῃ.

— Θὰ πάγω νὰ εὕρω τὸν λοχαγόν, ὑπετονθόρυζε, καὶ θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ τιμωρήσῃ τὸν μασκαρᾶν ὅπου μ' ἐκλεψε.

— Ναι βέβαια, καλὰ θὰ κάμετε, αὐθέντα μου· διότι αὐτὸς ὁ λοχαγὸς... πῶς ὀνομάζεται; ἐφαίνετο τάχατες πολὺ καλὸς ἄνθρωπος.

Καὶ ὁ Μεργύ εἶχε κάμῃ ἤδη ἐνδομύχως τὸν συλλογισμόν ὅτι ὁ λοχαγὸς εἶχεν ἀνεχθῆ ἂν ὄχι καὶ διατάξῃ τὴν κλοπὴν.

— Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐμπορεῖτε τὰ χρυσᾶ σας σκοῦδα καὶ ἀπὸ τὴν νέαν κυρίαν. Βέβαια θὰ ἔκαμε λάθος καὶ ἐπῆρε τὰ πράγματά της πρῶτῃ πρῶτῃ.

— Τὸν μάρσιπον τῆς ἀφεντιᾶ σας θὰ τὸν κρεμάσω εἰς τὸ ἄλογο τῆς ἀφεντιᾶ σας; ἠρώτησεν ὁ ὑπῆρέτης τοῦ στάβλου, μὲ τὸν πλέον εὐσέβαστον ὀλιβερόν τρόπον.

Ὁ Μεργύ ἐνόησεν ὅτι ὄσω πλέον ἔμενε, τόσω πλέον εἶχε νὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ τοὺς ἀστυεισμούς τοῦ σκυλλολογίου ἐκείνου. Ἀφ' οὗ ἐδέθη ὁ μάρσιπος ἐπήδησεν ἐπάνω τοῦ ἀθλίου σάγματος τοῦ ἀθλίου ἵππου. Ἀλλ' αὐτὸς αἰσθανθεὶς ὅτι τὸν ἵππευσε νέος κύριος συνέλαβε τὴν κακεντρεχῆ ιδέαν νὰ δοκιμάσῃ τὰς περὶ τὴν ἵππαστικὴν αὐτοῦ γνώσεις. Δὲν ἤργησεν ὁμῶς νὰ μάθῃ ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ ἀξιολογώτατον ἵππέα, πολλὰ ὀλίγην ὄρεξιν ἔχοντα νὰ ὑποφέρῃ τὰς ἰδιοτροπίας του. Ὁθεν μετὰ τινὰς λακτισμοὺς πληρωθέντας μὲ δαφιλεῖς διὰ τῶν πτερυστήρων πληγὰς, ἀπεφάσισεν ὀρθῶς ποιῶν νὰ ὑποταχθῆ καὶ ν' ἀκολουθήσῃ καλὸν ὁδοιπορικὸν τριποδισμόν (trot). Ἀλλ' εἶχεν ὁμῶς ἐξαντλήσῃ μέρος ἰκανὸν τῶν δυνάμεών του ἐν τῇ πρὸς τὸν ἵππεα πάλῃ, καὶ συνέβη ὅτι συνηθέστατα κατὰ τοιαύτας περιστάσεις συμβαίνει εἰς τοὺς ἵππους, ἐρρίφθη ἐκτάδην κατὰ γῆς καὶ μακρὺς πλατὺς. Ὁ ἡμέτερος ἦρως ἀνηγέρθη παρעυθὺς περισσότερον ὠργισμένος διὰ τοὺς συριγμοὺς οἵτινες ἐπηκολούθησαν ὀπισθεν θορυβώδεις εἰς τὴν πῦσιν τοῦ ἵππου, μίαν στιγμὴν μάλιστα τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα στραφεῖς νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ μὲ καλὰς διὰ τῆς σπάθης πληγὰς. Ἀλλ' ὠριμότερον σκεφθεὶς ἀπεφάσισε νὰ ὑποκριθῆ ὅτι δὲν εἶχε ποσῶς ἀ-

κούσῃ τὰς ὕβρεις, καὶ ἠκολούθησεν ἔπειτα τὴν εἰς Αὐρηλίαν (Orleans) ἄγουσαν, ἀκολουθούμενος μακρόθεν ὑπὸ πλήθους παιδίων, ὧν οἱ μεγαλείτεροι κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐφαλλον τὸ ἄσμα τοῦ Γιά ννη Πετακίνου, (*) ἐν ᾧ οἱ μικρότεροι ἐφώναζον μὲ ὄλην τὴν δύναμιν ἐνώμοτος! ἐνώμοτος! ἐνώμοτος! αἰρετικὸς!

Μεθ' ἡμισείας λεύγας ἀθλιεστάτην ἵππευσιν, ἐσυλλογίσθη ὅτι δὲν ἦτο πιθανὸν νὰ φθάσῃ τοὺς ἵππεῖς ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ὅτι ὁ ἵππος του ἀναμφιβόλως εἶχε πωληθῆ, ὅτι τέλος πάντων ἦτο πολὺ ἀμφίβολον ἂν οἱ κύριοι οὗτοι θὰ συγκατετίθεντο νὰ τὸν ἀποδώσωσι. Κατ' ὀλίγον συνωκειώθη μὲ τὴν ἰδίαν ὅτι ὁ ἵππος του εἶχεν ἀπολεσθῆ ἀνεπιστρεπτί, καὶ ἐπειδὴ, τούτου τεθέντος, αὐτὸς δὲν εἶχε νὰ κάμῃ τι εἰς τὸν δρόμον τῆς Αὐρηλίας, ἐπέστρεφεν εἰς Παρισίους, λοξοδρομήσας ὅπως μὴ διέλθῃ ἐνώπιον τοῦ κατηραμένου ἐκείνου ξενοδοχείου. Ἀνεπαισθήτως δὲ, ἐπειδὴ ἀνέκαθεν ἦτο συνειθισμένος νὰ θεωρῆ ἐκ τῆς καλῆς ὄψεως ὄλων τῶν συμβαμάτων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, παρετήρησεν ὅτι τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ἦτο αὐτὸς πολὺ εὐτυχὴς ὅτι τὴν ἐγλύτωσε τόσον εὐθηνά, διότι ἠδύνατο κάλλιστα νὰ τὸν κατακλέψωσιν ὄλον χωρὶς νὰ τοῦ ἀφήσωσι τίποτε, ἠδύνατο μάλιστα καὶ νὰ τὸν δολοφονήσωσι, ἐν ᾧ αὐτὸς εἶχεν ἀκόμη ἐν χρυσοῦν σκοῦδον, ὄλους του σχεδὸν τοὺς κυνούχους, καὶ ἓνα ἵππον ἀσχημότερον ἀλλὰ τέλος πάντων δυνάμενον νὰ τὸν φέρῃ. Ἄν πρέπη μάλιστα νὰ ὁμολογήσωμεν ὄλην τὴν ἀλήθειαν, ἦσαν στιγμαὶ, καθ' ἃς ἡ ἀνάμνησις τῆς Μίλας τῷ προεξέει καὶ μειδιάματα. Συντόμως δ' εἶπεῖν, ἀφ' οὗ περιεπάτησεν ὥρας τινὰς καὶ ἐγευματίσε, συνεκινήθη σχεδὸν ἐκ τῆς φιλόφρονος ἀβρότητας τῆς τιμίας κόρης, ἥτις δὲν ἀφῆρεσεν εἰμὴ δεκαοκτῶ μόνον σκοῦδα ἀπὸ βαλάντιον τὸ ὁποῖον περιεῖχεν εἴκοσι. Δυσκολώτερον τῷ ἦτο νὰ ὑπομείνῃ ἀλύπως τὴν ἀπώλειαν τοῦ πυρρὸτριχὸς τοῦ ἵππου, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι ἄλλος σκληρότερος σημαιοφόρος ἠδύνατο νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν ἵππον του καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ.

Τὸ ἑσπέρας ἐφθασεν εἰς Παρισίους, ὀλίγον πρὶν κλεισθῶσιν αἱ θύραι, καὶ κατέλυσε εἰς τι ξενοδοχεῖον τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου.

(*) Γαλιὸν πρόσωπον παλαιοῦ δημοτικοῦ ἄσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

— 000 —

ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΥΛΙΚΟΙ.

— 0 —

ΙΑΧΙΜΟΣ. Τὸν δακτύλιον ἐκερδίσαμεν
 ΠΟΣΤΟΥΜΟΣ Ἡ πέτρα εἶναι πολὺ σκληρὰ ὥστε
 νὰ καταφέρῃ τις
 ΙΑΧΙΜΟΣ Οὐδόλως
 Ἡ κυρία σας εἶναι τόσο εὐθήρατος.

JACHMO. . . . The ring is won
 POSTHUMUS. The stone 's too hard to come by.
 JACHMO. Not a whit,
 Your lady being so easy.

Ἐλθὼν εἰς Παρισίους ὁ Μεργὺ ἠλπίζεν ὅτι ἦτο κάλλιστα συστημένος εἰς τὸν ναύαρχον Κολιγνὺ, καὶ ὅτι ἐμελλε δι' αὐτοῦ νὰ εὕρῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν στρατὸν ὅστις, ὡς ἐλεγον, ἀπῆρχετο εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Φιλανδρίας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ μεγάλου τούτου στρατηγοῦ. Ἠλπίζε δ' ὁμοίως ὅτι οἱ φίλοι τοῦ πατρός του, εἰς τοὺς ὁποίους ἔφερε γράμματα συστατικὰ ἐμελλον νὰ ἐνεργήσωσιν ὥστε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Καρόλου παρὰ τῷ Ναυάρχῳ, ὅστις εἶχε καὶ αὐτὸς Ἰβίαν αὐλὴν. Ὁ Μεργὺ ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἀδελφός του ἀπῆλαυνε ὑπολήψεως πινος, ἀλλ' ἀμφίβαλλεν ἀκόμη ἂν ἔπρεπε ν' ἔσχε νὰ τὸν εὕρῃ. Ἡ ἐξώμοσις τοῦ Γεωργίου Μεργὺ τὸν εἶχε σχεδὸν διαχωρίσει ἀπὸ τῆς οἰκογενείας, πρὸς ἣν τοῦ λοιποῦ ὑπῆρχεν ἐντελῶς ξένος, καὶ δὲν ἦτο τοῦτο τὸ μόνον παράδειγμα οἰκογενείας, διακεχωρισμένης ἐνεκα θρησκευτικῶν δοξασιῶν. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου, εἶχεν ἀπαγορεύσει νὰ προφερθῇ τὸ ὄνομα ἀποστάτης ἐνώπιόν του, καὶ εἶχεν ὑποστηρίξει τὴν αὐστηρότητά του ταύτην διὰ τοῦ ἐξῆς ῥητοῦ τοῦ Εὐαγγελίου. « Ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σὲ σκανδαλίση ἔκβαλε αὐτόν ». Ἄν καὶ ὁ νέος Βερνάρδος δὲν εἶχε σχεδὸν τὴν ἀκαμπτον ταύτην αὐστηρότητα, τοῦ ἀδελφοῦ του ὁμοῦς ἡ ἐξώμοσις προσέτριβεν εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του κηλῖδα ἐπαίσχυντον καὶ ἀτιμον, καὶ βεβαίως τὰ φιλόστοργα πρὸς τὸν ἀδελφὸν αἰσθήματα εἶχον πάθῃ μεταβολὴν οὐ σμικράν.

Πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ ῥητῶς περὶ τῆς διαγωγῆς ἦν ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ κατὰ τοῦτο, πρὶν ἢ μάλιστα ἐγχειρίσῃ τὰ συστατικὰ

του γράμματα, ἐσκέφθη πρῶτον πάντων πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρεθῇ τρόπος νὰ πληρῶσῃ τὸ κενόν του βαλάντιον, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξῆλθε τοῦ ξενοδοχείου, καὶ ἐπορεύθη πρὸς ἓνα κατὰ τὴν γέφυραν τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ, ὅστις ἐχρεώσεται ποσὸν τι ὅπερ ἦτο ὁ Μεργὺ ἀνατεθειμένος ν' ἀπαιτήσῃ.

Ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὴν γέφυραν ἀπήντησε νέους τινὰς κομψότατα ἐνδεδυμένους οἵτινες κρατούμενοι διὰ τῶν βραχιόνων ἀπέφραζον σχεδὸν ἐντελῶς τὴν στενὴν εἴσοδον ἣν ἄφινον εἰς διάβασιν πολυπληθῆ κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐργαστήρια, ἅτινα ὑφούντο ὡς δύο τοῖχοι παράλληλοι καὶ ἀπέκρυπτον ἐντελῶς τὴν θέαν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τῶν διαβαινόντων. Ὅπισθεν τῶν κυρίων ἠκολούθουν οἱ ὑπηρέται των, ἕκαστος κρατοῦντες ἀνά χεῖρας ἐγκλειστα εἰς τὰς θήκας τὰ μακρά των δίστομα ξίφη, καὶ μέγα ἐγχειρίδιον. Βεβαίως τὸ ὑπέρμεγα βᾶρος τῶν ὀπλῶν τούτων ἐφαίνετο δυσβάστακτον εἰς τοὺς εὐγενεῖς τούτους κυρίους, ἢ ἴσως ἐχαιρόν πως ἐπιδεικνύοντες εἰς τὸν κόσμον ὅτι εἶχον καὶ ὑπηρέτας.

Ἐφαίνοντο εὐθυμοὶ, τοῦλάχιστον τοῦτο ἐμαρτύρει ὁ ἄσβεστος αὐτῶν γέλως. Ἄν τυχὸν γυνὴ εὐσταλῆς διῆρχετο ἐνώπιόν των, ἐχαιρέτιζον αὐτὴν αὐθαδῶς ἅμα καὶ φιλοφρόνως. Ἐν ᾧ δὲ πολλοὶ τῶν ἐκδεδιητημένων τούτων ἠτχολοῦντο εἰς τὸ νὰ παραγκωνίζωσι σοβαροῦς τινὰς μελανείμονας χωρικοὺς οἵτινες ἀπῆρχοντο ὑποφιθυρίζοντες μυρία ἀναθέματα κατὰ τῆς αὐθαδείας τῶν νέων τούτων, εἰς μόνος ἐκ τῆς συνοδείας ἐκείνης ἐβαδίζε κεκυφῶς καὶ ἀτενίζων χαμαί, καὶ ἐ-

φαίνεται οὐδόλως μετέχων τῶν ἀστειοτήτων ἐκείνων.

— "Α! μὰ τὸν Θεόν! Γεώργιο, ἐφώνησέ τις τῶν κυρίων τούτων, τύπτων ἐπὶ τοῦ ὤμου, τὸ παραξήλωσες βλέπω μὲ τὴν κατσούφαν σου! Εἶναι ἓνα τέταρτον ὅπου δὲν ἀνοιξες καθόλου τὸ στόμα! Μήπως σοῦ κατέβηκε νὰ καλογηρέψης;

Τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου προεξένησεν αἰφνιδίαν φρικίασιν εἰς τὸν Μεργύ, ἀλλὰ δὲν ἠκούσθη ἢ ἀπόκρισις τοῦ νέου ὃν ἐκάλουν τὸ ὄνομα τοῦτο.

— Βάλλω στοίχημα ἑκατὸν πιστόλαις, ἐπανελάβεν ὁ πρῶτος, ὅτι εἶναι ἀκόμη ἐρωτευμένος καμμίαν. Δυστυχῆ φίλε! Σὲ λυποῦμαι· εἶναι μεγάλο δυστύχημα νὰ ἀπαντήσῃ τις σκληρὰν εἰς τὸ Παρίσι.

— Πήγαινε εἰς τὸν μάγον Ρούδбек, εἶπεν ἄλλος τις, θὰ σὲ δώσῃ φίλτρον καὶ θὰ σὲ κάμῃ ἀξιέραστον.

— "Ἴσως, ἴσως εἶπε τρίτος τις, ὁ ἀρχηγὸς μας εἶναι ἐρωτευμένος καμμίαν καλλογραίαν. Οἱ διαβολοενώμοτοι αὐτοί, εἴτε προσήλυτοι εἴτε ὄχι, θέλουν καὶ καλὰ γυναῖκας ἀπὸ τὸν Θεόν.

Φωνή, ἣν ὁ Μεργύ ἀνεγνώρισε παρευθὺς, ἀπεκρίθη μετὰ θλίψεως. — Αἱ! τῇ ἀληθείᾳ δὲν θὰ ἤμην τόσο λυπημένος ἂν ἐπρόκειτο μόνον περὶ ἐρωτιδίων· ἀλλὰ, προσέθηκε, ταπεινότερα τῇ φωνῇ, ὁ δὲ Πόνς εἰς ὃν εἶχον ἐπιδώσῃ ἐπιστολήν ὅπως ἐγγχειρήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα μου, ἐπέστρεφεν καὶ μοὶ ἀνέφερον ὅτι δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ πλέον τὸ ὄνομά μου.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ λοχαγὸς Γεώργιος στραφείς κατὰ τύχην, ἀπήντησε τὸν Μεργύ, ἐκπληξέως κραυγὴν ἀφείς, ἔδραμε πρὸς αὐτὸν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ὁ Μεργύ δὲν ἐδίστασεν οὐδὲ στιγμὴν, ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸν περιεπτύχθη. "Ἴσως, ἂν ἡ συνάντησις ἐγένετο ὀλιγώτερον ἀπρόοπτος, ἤθελεν ὀπλισθῆ ἀδιαφορίαν· ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς ἀπέδωκεν εἰς τὴν φύσιν ὅλα τῆς τὰ δικαιώματα. Ἐκτοτε ἐθεώρησαν ἀλλήλους ὡς φίλους ἐπιστρέφοντας ἀπὸ μακρᾶς ὁδοπορίας.

Μετὰ τὰς περιπτώξεις καὶ τὰς πρώτας ἐρωτήσεις ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἐστράφη πρὸς τοὺς φίλους του, ὧν τινες εἶχον σταματήσῃ διὰ νὰ θεωρήσωσι τὴν σκητὴν ἐκείνην. — Κύριοι, εἶπε, βλέπετε τὴν ἀπροσδόκητον αὐτὴν συνάντησιν. Συγχωρήσατέ μοι ἂν σᾶς ἀφίνω διὰ νὰ συνοδεύσω ἀδελφόν, τὸν ὁποῖον πρῶ-

τὴν ἤδη φορὰν βλέπω μετὰ ἑπτὰ ὀλόκληρα ἔτη.

— Μὰ τὸν Θεόν! Δὲν ἐννοοῦμεν νὰ μᾶς ἀφήσῃς σήμερον. Τὸ γεῦμα εἶναι διατεταγμένον, πρέπει καὶ σὺ νὰ ἦσαι ἐκεῖ, καὶ ὁ λέγων ταῦτα τὸν ἔλαβεν ἐκ τοῦ μανδύου.

— Ὁ Βεβίλλ λέγει καλὰ, εἶπεν ἄλλος τις, καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσωμεν καθόλου νὰ ὑπάγῃς.

— "Ε! ὑπέλαβεν ὁ Βεβίλλ, ἄς ἔλθῃ καὶ ὁ ἀδελφός σου νὰ γευματίσῃ μαζί μας. Ἄντι ἐνὸς καλοῦ συντρόφου, θὰ ἔχωμεν δύο.

— Συγχωρήσατέ μοι, εἶπε τότε ὁ Μεργύ, ἀλλὰ ἔχω πολλὰς ὑποθέσεις νὰ τελειώσω σήμερον. Ἐχω νὰ δώσω ἐπιστολάς...

— Τὰς δίδετε αὔριον.

— Πρέπει νὰ δοθῶσι σήμερον... καὶ... προσέθηκεν ὁ Μεργύ μειδιῶν καὶ ὀλίγον αἰδοῦμενος, ὅτι εἶμαι χωρὶς χρήματα καὶ πρέπει νὰ ὑπάγω νὰ εὔρω...

— "Α! ὦραία μὰ τὴν ἀλήθειαν δικαιολόγησις, ἐφώνησαν ὅλοι διὰ μιᾶς. Δὲν θὰ ὑπομείνωμεν νὰ μὴ θελήσετε νὰ δειπνήσετε μὲ καλοὺς χριστιανοὺς σὰν κ' ἡμᾶς, ἀλλὰ νὰ πάτε νὰ δανεισθῆτε ἀπὸ ἑβραίους.

— Σταθῆτε, καλέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Βεβίλλ σείων βαλάντιον μακρὸν μετάξινον, ὅπερ εἶχε πεπερασμένον εἰς τὴν ζώνην του, διαθέσατέ με ὡς ἂν ἤμην θησαυροφύλαξ σας. Τὸ παιγνίδιον μὲ εὐνοεῖ τώρα αὐταῖς ταῖς δεκαπέντε ἡμέραις.

— Ἐμπρός! ἔμπρός! ἄς μὴ στεκώμεθα καὶ ἄς ὑπάγωμεν νὰ φάγωμεν εἰς τοῦ Μορ, εἶπαν ὅλοι. Ὁ λοχαγὸς παρετήρει ἀκόμη τὸν ἀδελφόν του ἀκόμη ἀναποφάσιτος.

— Μπά! Θὰ ἔχῃς καιρὸν νὰ δώσῃς τὰς ἐπιστολάς σου. Ὅσον διὰ χρήματα ἔχω. Λοιπὸν ἔλα μαζί μας. Θὰ γνωρισθῆς μὲ τὴν παρισιανὴν ζωὴν.

Ὁ Μεργύ κατένευσε. Ὁ ἀδελφός του τὸν ἐγνώρισε μὲ ὅλους τοὺς φίλους του, τὸν βαρῶνον δὲ Βωδρέλι, τὸν ἱππότην Ρενσύ, τὸν ὑποκόμην Βεβίλλ, κτλ. Κατεθώπευσαν ἅπαντες τὸν νέηλον, ὅστις ἐνηγαλίσθη ἀλλεπαλλήλως ἅπαντας. Ὁ Βεβίλλ τὸν ἐνηγαλίσθη τελευταῖος.

— "Ω! ὦ! ἀνεφώνησεν, ἀνάθεμά με, σύντροφε, αἰσθάνομαι ὁσμὴν αἰρετικοῦ. Βάλλω στοίχημα τὴν χρυσὴν μου ἀλυσίδα μὲ μιὰ πιστόλαν πῶς εἶσθε ἀπὸ τὴν θρησκείαν.

— Εἶναι ἀληθές, κύριε, καὶ δὲν εἶμαι τόσον καλὸς θρησκὸς ὅσον ἔπρεπε.

— Κυττάξετε λοιπὸν ἂν δὲν διακρίνω ἓνα

ἐνώμοτον μεταξύ χιλίων. Ἀλλά, διάβολε! τί σοβαρότητα ποῦ σοῦ ἔχουν αὐτοὶ οἱ διαβολοἐνώμοτοι ὅταν ὁμιλοῦν περὶ τῆς θρησκείας των.

— Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ ὁμιλήτινας ἀστείζόμενος περὶ τοιούτου πράγματος.

— Ὁ Κ. Μεργὺ ἔχει δίκαιον, εἶπεν ὁ βαρῶνος Βωδρέλλι, καὶ σεῖς Βεβίλλ, θὰ σὰς ἔλθῃ κανένα κακὸ μὲ τοὺς περιγέλωτας αὐτοὺς τῶν ἱερῶν πραγμάτων.

— Βλέπετε αὐτὸν τὸν ἅγιον, εἶπεν ὁ Βεβίλλ εἰς τὸν Μεργὺ, εἶναι ὁ πλέον παραλυμένος ἀπὸ ὄλους μας, καὶ ὅμως τοῦ καταβαίνει ἀπὸ ὥραις εἰς ὥραις νὰ μᾶς κάμνημιχὰ διδαχῆ.

— Ἀφήσατέ με νὰ ἦμαι ὅ,τι εἶμαι, Βεβίλλ, εἶπεν ὁ Βωδρέλλι. Ἄν εἶμαι παραλυμένος, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν ἐμπορῶ νὰ δαμάσω τὴν σάρκα· ἀλλὰ τοῦλάχιστον σέβομαι ὅ,τι εἶναι ἄξιον σεβασμοῦ.

— Ὅσον δι' ἐμέ, σέβομαι πολὺ . . . τὴν μητέρα μου, εἶναι ἡ μόνη χρήσιμη γυναῖκα ὅπου ἐγνώρισα. Οἱ ἄλλοι καθολικοὶ, ἐνώμοτοι, παπισταὶ, ἑβραῖοι ἢ Τοῦρκοι, μοῦ εἶναι ἀδιάφοροι. Οὔτε τόσον δὰ δένμοι μέλει διὰ τὰς φιλονεικίας των.

— Ἀσεβῆ! ἐψιθύρισε ὁ Βωδρέλλι καὶ ἐσταύρωσε τὰ χεῖλη του, κρυπτόμενος ὅμως ὅσον ἠδύνατο διὰ τοῦ χειρομάκτρου.

— Πρέπει νὰ γνωρίζης, Βερνάρδε, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Γεώργιος, ὅτι δὲν θὰ εὕρης μεταξὺ μας φιλονεικούς καθὼς ὁ σοφὸς διδάσκαλος Θεόβαλδος Βολφστεινιος, ὀλίγον μᾶς μέλει διὰ τὰς θεολογικὰς συζητήσεις, καὶ δόξα τῷ Θεῷ, μεταχειριζόμεθα καλλίτερα τὸν καιρὸν μας.

— Ἴσως, εἶπεν ὁ Μεργὺ μὲ ὀλίγην πικρίαν, ἴσως θὰ ἤξιζε περισσότερον διὰ σέ νὰ εἶχες ἀκούσῃ προσεκτικῶς τὰς σοφὰς συζητήσεις τοῦ ἀξίου ἀνδρὸς ὃν ἀνέφερες πρὸ ὀλίγου.

— Ἀνακωχὴ εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἀδελφάκι μου· ὕστερα θὰ σοῦ εἶπω ὅλα. Ἐξεύρω ὅτι ἔχεις περὶ ἐμοῦ γνώμη . . . Δὲν πειράζει . . . δὲν εἴμεθα ἐδῶ δὰ νὰ ὁμιλῶμεν περὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων . . . Πιστεύω πῶς εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος καὶ θὰ τὸ ἰδῆς ἀναμφιβόλως αὐτὴν τὴν ἡμέραν . . . Ἄς τὰ ἀφήσωμεν, τώρα πρέπει νὰ κυττάξωμεν νὰ διασκεδάσωμεν.

Καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του ὡς εἰ ἤθελε νὰ ἀποσοβῆσθαι ἐκεῖθεν ὀλιβεράν τινα ἰδέαν.

— Ἀγαπητὲ ἀδελφέ! εἶπε ταπεινῆ τῇ φωνῇ ὁ Μεργὺ καὶ τοῦ ἐθλίψε τὴν χεῖρα. Ὁ Γεώργιος ἀντέθλιψε καὶ αὐτὸς τὴν χεῖρά του, καὶ ἀμφοτέροι ἐπλευσαν νὰ φθάσωσι τοὺς συντρόφους των οἵτινες εἶχον προηγηθῆ αὐτῶν ὀλίγα βήματα.

Ὁ λοχαγὸς καὶ οἱ φίλοι του διελθόντες ἐνώπιον τοῦ Λούβρου, ὅθεν ἐξήρχοντο κύριοι πλουσιώτατα ἐνδεδυμένοι, ἤσπάζοντο ἢ ἐνηγκαλιζόντο σχεδὸν ὄλους ὄσους ἀπῆντων. Συγχρόνως δ' ἐγνώριζον τὸν νέον Μεργὺ, ὅστις τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐγνώρισθη μὲ πλῆθος ἀπειρον ἀνδρῶν περιφρήμων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Συγχρόνως δ' ἐμάνθανε καὶ τὰ γελοῖα ἐνὸς ἐκάστου (διότι ἐκαστος τότε ὅπως οὖν διακεκριμένος ἀνὴρ εἶχε καὶ γελοῖα), καὶ τὰς περὶ ἐνὸς ἐκάστου σκανδαλώδεις διηγήσεις.

— Βλέπετε, τῷ ἔλεγον, αὐτὸν τὸν τόσον ὠχρὸν καὶ κίτρινον ἐκεῖνον σύμβουλον; Εἶναι ὁ Κύριος Petrus de finibus, ὃ ἐστὶ γαλλιστὶ Πέτρος Σεγιγιέ (Segnier), ὅστις εἰς ὃ,τι ἂν ἐπιχειρήσῃ ἐπιτυγχάνει τόσον καλὰ ὥστε φθάνει πάντοτε εἰς τὰ τέλη του. Ἰδοὺ ὁ μικρὸς καυσοθρανίτης λοχαγὸς (petit capitaine Brûle-bancs) Θεορέ δὲ Μομορενσύ. Ἰδοὺ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γουισίας, ὅστις κρατεῖται ὀρθότατα ἐπὶ τῆς ἡμιόνου του. Ἰδοὺ ἓνας ἥρωας ἀπὸ τὸ μέρος σας, ὁ γενναῖος κόμης Ῥοσιεφουκῶλ, ὁ ἐπικαλούμενος ἐχθρὸς τῶν λαχάνων. Εἰς τὸν τελευταῖον πόλεμον ἔκαμε κόσκινον μίαν πρασιὰν λαχάνα ἅτινα ἐξέλαβεν ὡς ἐχθροῦς.

Εἰς ὀλιγώτερον ἐνὸς τετάρτου ὥρας ἔμαθε τὰ ὀνόματα σχεδὸν ὄλων τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς καὶ ὄλας τὰς μονομαχίας ὅσαι ἐγιναν ἐξ αἰτίας των. Εἶδεν ὅτι ἡ φήμη γυναικὸς ἦτον ἐν εὐθεῖ λόγῳ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν δι' αὐτὴν γενομένων μονομαχιῶν. Ὅθεν ἡ κυρία Κουρταβέλ, ἧς ὁ πεζὸς ἐραστής εἶχε φονεύσει δύο ἐκ τῶν ἀντιζήλων του, ἦτο πολλῶ περιφημοτέρα παρά τὴν πτωχὴν κόμησσαν Πομεράνδ δι' ἣν μικρά τις μόνον εἶχε συμβῆ μονομαχία προξενήσατα ἐλαφρὰν πληγὴν.

Κυρία τις εὐσταλῆς ἦτο ἐπιβεβηκυῖα ἐφ' ἡμιόνου λευκῆς, ἣν ἤλαυνεν ὀπλοπάροχος (éuuyer), καὶ ἀκολουθουμένη ὑπὸ δύο θεραπόντων ἐφείλκυσε ἰδίως τὴν προσοχὴν τοῦ Μεργὺ. Ἡ στολή της ἦτο κατεσκευασμένη κατὰ τὸν νεώτατον συρμόν. Ἐξ ὅσου δὲ ἠδύνατο νὰ κρίνῃ μακρόθεν, ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ὠραία. Γνωστὸν δὲ ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐ-

καίνους αἱ κυρία ἐξήρχοντο πάντοτε προσω-
πιδοφόροι· ἢ προσωπὶς τῆς κυρίας ἐκείνης
ἦτο ἐκ μεταξοπτίλου μαύρου· καὶ ἔβλεπέ τις
ἢ μᾶλλον ἐμάντευεν ἐξ ὅσου μέρους ἐφαί-
νετο διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς προσωπίδος, ὅτι
ἢ κυρία ἐκείνη εἶχε λευκοτάτην ἐπιδερμίδα
καὶ κυανοῦς ὀφθαλμούς.

Ὡς ἔφθασεν ἐνώπιον τῶν νέων κυρίων, ἐ-
βράδυνε τὸ βῆμα τῆς ἡμιόνου, καὶ ἐφάνη μᾶ-
λιστα ὅτι παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὸν Μερ-
γύ, οὔτινος ἢ μορφὴ τῆ ἦτο ἄγνωστος.
Διερχομένης ταύτης, ἔβλεπες ὅλα τὰ πτερά
τῶν πύλων σαρόνοντα τὴν γῆν· αὐτὴ δὲ ἔ-
κλινε μετὰ χάριτος τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ ἀπο-
δώσῃ τοὺς χαιρετισμούς, οὓς προσέφερεν
αὐτῇ τὸ πλῆθος τῶν θαυμαστῶν. Ὡς δ' ἀ-
πεμακρύνθη, ἐλαφρὰ ἀνέμου πνοῇ ἀνύψωτε
τὸ κράσπεδον τῆς μακρᾶς τῆς ἐσθῆτος, καὶ
ἐφάνέρωσε μικρὸν ὑπόδημα λευκοῦ μεταξο-
πτίλου καὶ ὀλίγον μέρος ἐρυθροῦ μεταξίνου
περιποδίου.

— Ποία εἶναι αὐτὴ ὅπου χαιρετᾷ ὅλος ὁ
κόσμος; ἠρώτησεν ὁ Μεργύ μετὰ περιερ-
γείας.

— Ἀμέσως κηρόλας τὴν ἐρωτεύθηρες;
ἀνεφώνησεν ὁ Βεβίλλ. Καὶ ἔπειτα αὐτὴ δὲν
κάμνει ἄλλους. Παππικοὶ καὶ ἐνώμοτοι, ὅλοι
εἶναι ἐρωτευμένοι τὴν κόμησαν Ἄρτεμιν δὲ
Τουργίς.

— Εἶναι ἀπὸ τὰς ὠραίας τῆς αὐλῆς, προσ-
έθηκεν ὁ Γεώργιος, μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐπι-
κινδύνους Κίρκας διὰ τοὺς νέους μας φιλα-
ρέσκους. Ἀλλὰ μὰ τὴν πίστιν μου δὲν εἶναι
εὐάλωτος αὐτὴ ἢ ἀκόρπολις.

— Πόσας μονομαχίας ἔχει; ἠρώτησε γε-
λῶν ὁ Μεργύ.

— Ἐκατοντάδας εἶπεν, ὁ βαρῶν δὲ Βωδρέλλ-
λι· ἀλλὰ τὸ νόστιμον εἶναι ὅτι ἠθέλησε νὰ
κτυπηθῇ καὶ ἢ ἰδίᾳ. Ἔστειλε προκλητήριον
(cartel) ἐν ὅλῃ τῇ τάξει πρὸς κυρίαν τινα
τῆς αὐλῆς.

— Τί μῦθος, ἐφώνησεν ὁ Μεργύ.

— Δὲν εἶναι ἢ πρώτη ὅπου ἐκτυπήθη εἰς
τὸν καιρὸν μας, εἶπεν ὁ Γεώργιος· ἔστειλε
προκλητήριον μεθ' ὅλης τῆς τάξεως καὶ καλ-
λιεπειίας πρὸς τὴν Σαιν Φουά προκαλῶν αὐ-
τὴν εἰς μέχρι θανάτου μονομαχίαν διὰ τῆς
σπάθης καὶ τοῦ ἐγχειριδίου μὲ μόνον τὸν χι-
τῶνα ὡς θὰ ἔκαμνε μονομάχος τέλειος (*).

— Ἦθελα νὰ εἶμαι ὁ δεύτερος μιᾶς ἐξ

αὐτῶν τῶν κυριῶν διὰ νὰ τὰς βλέπω καὶ
τὰς δύο μὲ τὸ ὑποκάμισον, εἶπεν ὁ ἱππότης
Ῥενσύ.

— Καὶ ἢ μονομαχία ἐγινεν; ἠρώτησεν ὁ
Μεργύ.

— Ὅχι· ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος τὰς ἐσυμ-
βίβασαν.

— Ἐκεῖνος τοὺς ἐσυμβίβασεν, εἶπεν ὁ
Βωδρέλλι· ἦτο δὲ τότε ἐραστῆς τῆς Σαιντ
Φουά.

— Ἐλα δὰ τώρα! γιὰτὶ καὶ σὺ δὲν ἐπή-
γαινες πάρα κάτω, εἶπεν ὁ Γεώργιος μετ' εὐ-
λαβείας τινός.

— Ἡ Τουργὴ εἶναι καθὼς ὁ Βωδρέλλι,
εἶπεν ὁ Βεβίλλ. Κάμνει ἄνω κάτω καὶ τὴν
ὀρησκίαν καὶ τὰ ἦθη τοῦ καιροῦ: θέλει νὰ
κτυπηθῇ εἰς μονομαχίαν, τὸ ὁποῖον εἶναι, νο-
μίζω, θανάσιμον ἀμάρτημα, καὶ ἀκούει δύο
λειτουργίας καθ' ἡμέραν.

— Ἀφησέ με ἡσυχον, σὲ παρακαλῶ, μὲ
τὴν λειτουργίαν μου! ἀνεφώνησεν ὁ Βω-
δρέλλι.

— Ναι, πηγαίνει εἰς τὴν λειτουργίαν, ὑ-
πέλαβεν ὁ Ῥενσύ, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διὰ
νὰ φαίνεται καὶ χωρὶς προσωπίδα.

— Δι' αὐτὸ, νομίζω, τόσαι γυναῖκες πη-
γαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, παρετήρησεν ὁ
Μεργύ, ὑπερχαρεῖς διότι εὔρεν ἀφορμὴν νὰ
περιγελάσῃ τὴν ὀρησκίαν ἣν δὲν ἐπρέσβευεν.

— Καὶ εἰς τὴν διδαχὴν, εἶπεν ὁ Βεβίλλ.
Ὅταν ὁ λόγος εἶναι τελειωμένος, τότε σβύ-
νουν τὰ φῶτα, καὶ τότε γίνονται ὠραῖα πράγ-
ματα. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! αὐτὸ μὲ κάμνει
πάρα πολὺ νὰ θέλω νὰ γίνω λουθηρανός.

— Καὶ πιστεύετε εἰς τὰ ἀνόητα αὐτὰ
διηγήματα; ὑπέλαβεν ὁ Μεργύ μὲ τόνον
περιφρονητικόν.

— Ἄν τὰ πιστεύω! ὁ μικρὸς Φερράνδος
τὸν ὁποῖον γνωρίζομεν ὅλοι, ἐπήγαινε εἰς
τὴν διδαχὴν τῆς Αὐρηλίας διὰ νὰ βλέπῃ τὴν
γυναῖκα ἐνὸς συμβολαιογράφου, γυναῖκα ὑ-
περήφανον, ὅπου μὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ
ὠμιλοῦσε μόνον μοῦ ἔτρεχαν τὰ σάλια.
Δὲν εἴμποροῦσε νὰ τὴν ἰδῇ ἄλλοῦ παρὰ ἐκεῖ.
Κατ' εὐτυχίαν ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους του,
ἐνώμοτος, τὸν ἐρμήνευσε τ' ἀναγκαῖα πράγ-
ματα. Ἐμβαινεν εἰς τὴν διδαχὴν, καὶ εἰς
τὸ σκότος σὰς ἀφίνω νὰ συμπεράνετε ἂν ἐ-
μεταχειρίζετο τὸν καιρὸν του.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, εἶπε ξηρὰ ὁ
Μεργύ.

— Ἀδύνατον! καὶ διὰ τί;

— Διότι εἶναι ἀδύνατον διαμορτυρόμενος

(*) Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀπεδίδειο εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλ-
ματος μονομάχους.

νά φανῆ ποτε τόσον ἄθλιος ὥστε νά φέρῃ παπιστήν εἰς τήν διδαχήν.

Εἰς τήν ἀπόκρισιν ταύτην ἐπηκολούθησαν σφοδροί καγχασμοί.

— "Α! ἄ! εἶπεν ὁ βαρῶν δὲ Βωδρέλλ, νομίζετε ὅτι ἐπειδὴ τις εἶναι ἐνώμοτος, δὲν ἤμπορεῖ νά ἦναι οὔτε κλέπτης, οὔτε προδότης, οὔτε, μὲ συμπάθειο, μεσίτης διὰ τὰς κυρίας.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Βεβίλλ, ἂν ἤθελα νά στείλω ἐν ὀρνίθιον εἰς διαμαρτυρομένην, θά ἐπήγαίνα εἰς τὸν πνευματικόν της.

— Ἐξ αἰτίας ὅπου, εἶπεν ὁ Μεργύ, εἴσθε συνειθισμένοι νάναθέτετε τοιαύτας παραγγελίας εἰς τοὺς ἱερεῖς σας;

— Οἱ ἱερεῖς μας . . . εἶπεν ὁ Βωδρέλλ, ἐρυθρὸς ὑπ' ὀργῆς.

— Αἰ δά! τελειώσατε μὲ αὐτὰς τὰς δυσ-ἀρέστους φιλονεικίας, ὑπέλαβεν ὁ Γεώργιος, παρατηρῶν « τὴν προσβλητικὴν πικρίαν ἐκάστης ἀποκρίσεως », ἃς ἀφήσωμεν τοὺς ψευδοσευλαβεῖς ὄλων τῶν αἰρέσεων. Προτίνω ὁ πρῶτος ὅστις ἀναφέρῃ ἐνωμότους, παπιστὰς, διαμαρτυρομένους ἢ καθολικοὺς νά πληρώσῃ πρόστιμον.

— Μάλιστα! ἐφώνησεν ὁ Βεβίλλ. Ἐννοεῖται ὅτι θά πῖωμεν καλὸν οἶνον . . . εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου ὑπάγομεν νά δειπνήσωμεν.

Καὶ ἐμεσολάβησε στιγμῆς σιωπῆ.

— Ἀφότου ἀπέθανεν ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος Λαννού, φονευθεὶς ἐμπρὸς τῆς Αὐρηλίας, ἡ Τουργίς δὲν ἔχει ἐραστήν, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ὅστις δὲν ἤθελε νά ἀφήσῃ τοὺς φίλους του εἰς θεολογικὰς ἰδέας.

— Τίς ἤθελε τολμήσῃ νά βεβαιώσῃ ὅτι γυνὴ τῶν Παρισίων δὲν ἔχει ἐραστήν; ἀνεφώνησεν ὁ Βεβίλλ. "Ὅ,τι εἶναι βέβαιον, εἶναι ὅτι ὁ Κομίγγης τὴν ἔχει ἀπὸ κοντὰ.

— Δι' αὐτὸ καὶ ὁ μικρὸς Ναβαρέττης ἐπῆρε ἀπὸ κεῖ τὰ πλυμένα καὶ τὰ πλυτὰ ἐφοβήθη τόσον τρομερὸν ἀντεραστήν.

— Ὁ Κομίγγης λοιπὸν κάμνει τὸν ζηλύτυπον; ἠρώτησεν ὁ λοχαγός.

— Εἶναι ζηλότυπος ὡς τὸν τίγριν, ἀπεκρίθη ὁ Βεβίλλ, καὶ λέγει ὅτι θά φονεύσῃ ὄλους ἐκείνους ὅσοι θά τολμήσουν ν' ἀγαπήσουν τὴν ὠραίαν κόμησσαν. Ὡστε διὰ νά μὴ μείνῃ χωρὶς ἐραστήν θά ὑποχρεωθῇ νά λάβῃ τὸν Κομίγγην.

— Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ τρομερὸς αὐτός ἄνθρωπος; ἠρώτησεν ὁ Μεργύ, ὅστις εἶχε

μεγάλην περιέργειαν, χωρὶς νά γνωρίζῃ διὰ τί, πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀνεφέρετο εἰς τὴν κόμησσαν δὲ Τουργή.

— Εἶναι, ἀπεκρίθη ὁ Μεργύ ἀπὸ τοὺς πλέον περιφήμους μας τελείους, καὶ ἐπειδὴ ἔρχεσθε ἀπὸ ἐπαρχίαν, νά σας ἐξηγήσω, τὴν ὠραίαν γλῶσσαν. Ἐλέλιος εἶναι ἄνθρωπος γυναικάρεστος καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν, ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος κτυπάται μὲ τὸν ἄλλον, ὅταν ὁ μανδύας κανενὸς ἄλλου τύχη καὶ ἐγγίσῃ τὸν εἰδικόν του, ὅταν πτύσῃ τις τέσσαρας πόδας μακρὰν αὐτοῦ, ἢ δι' ἄλλο τι οὕτω νόμιμον αἴτιον.

— Ὁ Κομίγγης, εἶπεν ὁ Βωδρέλλ, ἐφερεμίαν ἡμέραν ἓνα ἄνθρωπον εἰς τὸ Λειβάδιον τῶν Κληρικῶν (*), ἐκδύονται τὰ κολόβια τῶν, καὶ σύρουσι τὰ ξίφη. — Δὲν εἶσαι ὁ Βερνύ Αὐβερνίας; ἠρώτησεν ὁ Κομίγγης. — Οὐδόλως, ἀποκρίνεται ὁ ἕτερος, ὀνομάζομαι Βιλκεκιὲ καὶ εἴμ' ἐκ τῆς Νορμανδίας. — Τόσον τὸ χειρότερον, ὑπέλαβεν ὁ Κομίγγης, σ' ἐξέλαβα ἄλλον ἄλλ' ἀφ' οὗ σὲ προεκάλεσα, πρέπει νά κτυπηθῶμεν. Καὶ τὸν ἐφόνευσεν ἀνδρείως.

— Ἐκαστος ἀνέφερε καὶ μίαν πράξιν εἰς ἐπιμαρτύρησιν τῆς ἰκανότητος ἢ τῆς φιλέριδος διαθέσεως τοῦ Κομίγγου. Ἡ ὕλη ἦτο πλουσία, καὶ ἡ συνδιάλεξις αὐτῆ τοὺς ἔφερε μέχρις ἐκτὸς τῆς πόλεως, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Μαύρου ἐντὸς κήπου τινός, πλησίον τοῦ τόπου ἐφ' οὗ ἐκτίζετο τότε τὸ παλάτιον τοῦ Κεραμεικοῦ, ἀρξάμενον τῷ 1564. Πολλοὶ εὐγενεῖς γνώριμοι τοῦ Γεωργίου καὶ τῶν φίλων του συνητήθησαν καὶ ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ οὕτω συνεκροτήθη πολυάριθμος συνοδία.

Ὁ Μεργύ ὅστις ἐκάθητο παρὰ τῷ Βαρῶν δὲ Βωδρέλλ, παρετήρησεν ὅτι καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν ἔκαμνε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔλεγε ταπεινῆ τῇ φωνῇ καὶ μὲ κλειστὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν ἐξῆς μοναδικὴν προσευχήν.

Laus deo, pax vivis, salutem defunctis, et beata viscera virginis Mariae quae portaverunt aeterni Patris filium. ἦτοι Αἴνος τῷ Θεῷ, εἰρήνη τοῖς ζῶσι, καὶ μακάριος ὁ κόλπος τῆς παρθένου Μαρίας ὁ κυοφορήσας τοῦ Αἰωνίου Πατρὸς τὸν υἱόν.

(*) Τόπος μονομαχίας κλασσικὸς τότε. Τὸ λειβάδιον τῶν Κληρικῶν ἔκειτο ἔντικρυ τοῦ Λούβρου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς περιλαμβανομένης μεταξὺ τῆς ὁδοῦ τῶν Μικρῶν Αὐγυστινῶν καὶ τῆς ὁδοῦ Βάκ.

— Γνωρίζετε τὴν Λατινικὴν, κύριε βαρῶν; τὸν ἠρώτησεν ὁ Μεργύ.

— Ἦκούσατε τὴν προσευχὴν μου;

— Ναί! ἀλλὰ σὰς ὁμολογῶ ὅτι δὲν τὴν ἐνόησα.

— Νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, δὲν γνωρίζω λατινικά, καὶ καλὰ καλὰ οὐδ' αὐτὴ ἡ προσευχὴ τί θὰ εἰπῆ δὲν γνωρίζω, ἀλλὰ τὴν ἔχω ἀπὸ μίαν θείαν μου, ἡ ὁποία πάντοτε ὠφελήθη ἀπὸ αὐτὴν, καὶ ἀφότου τὴν μεταχειρίζομαι εἶδα πολλὰ καλὰ.

— Νομίζω ὅτι εἶναι λατινικά καθολικά, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ἐνώμοτοι δὲν ἐμποροῦμεν νὰ τὰ ἐνοήσωμεν!

— Πρόστιμον, πρόστιμον! ἐφώνησαν διὰ μιᾶς ὁ Βεβίλλ καὶ ὁ λοχαγὸς Γεώργιος. Ὁ Μεργύ ὑπήκουσεν εὐθύμως καὶ ἡ τράπεζα ἐπληρώθη ἀπὸ νέας φιάλας αἵτινες δὲν ἤρρησαν νὰ φέρωσιν εἰς εὐθυμίαν τὴν συναναστροφὴν.

Ἡ συνδιάλεξις ἐγένετο θορυβωδεστέρα καὶ ὁ Μεργύ ὠφελήθη ἀπὸ τὸν θόρυβον διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του χωρὶς νὰ προσέξῃ ποσῶς εἰς ὅ,τι συνέβαινε περὶ αὐτοῦς.

Ἐκ τῆς χωριστῆς αὐτῶν θέσεως ἐξεώσθησαν κατὰ τὸ τέλος τῆς δευτέρας τῶν ἐδεσμάτων παραθέσεως ἐκ τοῦ θορύβου βιαίας ἐριδος ἣτις εἶχεν ἐκραγῆ μετὰξὺ δύο συνδαιτόρων.

— Τοῦτο εἶναι ψευδές! ἐφώνει ὁ ἰππότης δὲ Ῥενσύ.

— Ψευδές! εἶπεν ὁ Βωδρέλλι, καὶ ἡ μορφή αὐτοῦ ἐκ φύσεως ὡχρὰ ἐγένετο τότε μορφή πτώματος.

— Εἶναι ἡ πλέον ἐνάρετος ἡ πλέον αἰδήμων γυνή, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰππότης.

Ὁ Βωδρέλλι ἐμειδίασε μετὰ πικρίας, καὶ ὕψωτε τοὺς ὤμους. Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἤσαν ἐστραμμένοι πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς τῆς σκηνῆς ταύτης, καὶ ἕκαστος ἐφαίνετο θέλων νὰ περιμένῃ ἐν οὐδετερότητι σιωπηρᾶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐριδος.

— Τὶ τρέχει, κύριοι, καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ θόρυβος; ἠρώτησεν ὁ λοχαγὸς, ἔτοιμος κατὰ τὴν συνθήθειάν του νὰ ἀντιταχθῆ πρὸς πᾶσαν παράβασιν τῆς εἰρήνης.

— Εἶναι ὁ φίλος μας ἰππότης, ἀπεκρίθη ἠτύχως ὁ Βεβίλλ, ὁ ὁποῖος διατείνεται ὅτι ἡ Σιλλερὺ, ἡ ἀγαπητικὴ του, εἶναι σεμνή, ἐν ᾧ ὁ φίλος μας δὲ Βωδρέλλι διατείνεται ὅτι δὲν εἶναι καὶ ὅτι μάλιστα γνωρίζει καὶ χάτι περὶ αὐτῆς.

Καγχασμὸς γενικὸς ἐξαίφνης ἐκραγείσ ἐξέκαυσε τὴν μανίαν τοῦ Ῥενσύ, ὅστις ἐβλεπε μὲ ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ὑπὸ λύσσης καὶ τὸν Βωδρέλλι καὶ τὸν Βεβίλλ.

— Εἰμποροῦσα νὰ δείξω γράμματά της, εἶπεν ὁ Βωδρέλλι.

— Σὲ προκαλῶ, ἐφώνησεν ὁ ἰππότης.

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ὁ Βωδρέλλι, μετὰ μυκτηρισμοῦ κακεντρεχοῦς, θ' ἀναγνώσω μίαν ἐπιστολὴν της πρὸς τοὺς κυρίους τούτους. Γνωρίζουσιν ἴσως τὸν χαρακτῆρά της ὅσον καὶ ἐγώ, ἐπειδὴ δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν ὅτι εἶμαι ὁ μόνος τιμηθεὶς μὲ τὰ γράμματα καὶ τὴν εὐνοϊάν της. Ἴδου ἐν γραμματίον της, τὸ ὁποῖον ἔλαβον σήμερον, καὶ ἐφάνη σκαλεύων εἰς τὸ θυλάκιόν του ὡς θέλων νὰ σύρῃ ἐκεῖθεν ἐπιστολὴν.

— Ψεύδεται.

Ἡ τράπεζα ἦτο μικροτέρα ἢ ὥστε νὰ φθάσῃ ἡ χεὶρ τοῦ βαρῶνος νὰ κτυπήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του καθήμενον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος.

— Θὰ σοῦ βγάλω πολλὰ ξοινὴ αὐτὴν τὴν φευτιά! ἐφώνησε, καὶ τὴν φράσιν ταύτην συνώδευσε φιάλη ῥιφθεῖσα κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Ὁ Ῥενσύ ἐξέφυγε τὴν πληγὴν, καὶ ἀνατρέψας ἐν τῇ ὀρμῇ του τὸ κάθισμα, ἔδραμεν εἰς τὸν τοῖχον διὰ νὰ σύρῃ τὸ ξίφος ἐκ τοῦ ἐκεῖθεν κρεμαμένου χολεοῦ.

Ἄπαντες ἀνέστησαν, οἱ μὲν μεσολαβήσοντες πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἐριδος, οἱ δὲ προφυλάξοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς θυέλλης.

— Σταθῆτε, τρελλοί! ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος παρεμβαλὼν ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ παρ' ἑαυτῷ ἵσταμένου βαρῶνος. Πρέπει δύο φίλοι νὰ κτυπηθοῦν καὶ καλὰ τώρα διὰ μίαν γυναῖκα;

— Φιάλη ῥιφθεῖσα κατὰ κεφαλῆς ἰσοδυναμεῖ μὲ ράπισμα, εἶπε ψυχρῶς ὁ Βεβίλλ. Ἐμπρὸς, ἰππότα φίλε μου, τὰ σπαλιά!

— Ὑποχωρήσατε! ἐφώνησαν ἅπαντες.

— Αἶ σὺ, Γιαννάχη! κλείσε τὴν θύραν, εἶπε νωχελῶς ὁ ξενοδόχος τοῦ Μαύρου συνειθισμένος εἰς τοιαύτας σκηνάς. Ἄν περάσουν οἱ χωροφύλακες εἰμποροῦν νὰ διακόψουν τοὺς κυρίους καὶ νὰ βλάψουν τὴν οἰκίαν.

— Θὰ κτυπηθῆτε εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τραπεζῶν σὰν μεθυσμένοι πεζοί! ἐξηκολούθησεν ὁ Γεώργιος, θέλων νὰ κερδήσῃ καιρόν. Περιμεῖνατε τοῦλάχιστον αὔριον.

— Αὔριον, ἄς εἶναι, εἶπεν ὁ Ῥενσύ, καὶ ἐκινήθη νὰ θέσῃ πάλιν τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην.

— Φοβεῖται ὁ μικρὸς μας ἰππότης, εἶπεν ὁ Βωδρέλλι.

Παρευθὺς ὁ Ῥενσὺ, ἀπομακρύνας πάντας ὄσοι εὐρίσκοντο κατὰ τὴν διάβασίν του, ὤρμησεν ἐπὶ τὸν ἐχθρόν. Ἀφότεροι ἐκτυπήθησαν μετὰ μανίας. Ἀλλὰ ὁ Βωδρέλλι εἶχε φροντίσῃ ἐγκαίρως νὰ δέσῃ προσόψιον περιτὸν βραχίονά του καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπερασπίζετο πρὸς τὰς πληγὰς τοῦ ξίφους, ἐν ᾧ ὁ Ῥενσὺ μὴ λαβὼν τοιαύτην προφύλαξιν, ἔπαθε μίαν πληγὴν, εὐθὺς κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα. Πάλιν ὁμοῦς ἐμάχετο μετ' ἀνδρίας, καλῶν τὸν ἀκόλουθον (laquais) καὶ ζητῶν παρ' αὐτοῦ τὸ ἐγχειρίδιόν του. Ὁ Βεβίλλ ἠμπόδισε τὸν ἀκόλουθον διατεινόμενος ὅτι ἐπειδὴ ὁ Βωδρέλλι δὲν εἶχεν ἐγχειρίδιον δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχη οὐδ' ὁ ἀντίπαλός του. Φίλοι τινες τοῦ ἵππότου διεμαρτυρήθησαν, ἐρρέθησαν λόγοι δριμεῖς, καὶ ἀναμφιβόλως ἡ μονομαχία θὰ μεταβάλλετο εἰς ἀκροβολισμόν, ἂν ὁ Βωδρέλλι μὴ ἀνέτρεπε τὸν ἀντίπαλον πλήξας αὐτὸν καιρίως κατὰ τὸ στήθος. Ἐθῆκε ταχέως τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ῥενσὺ διὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ τὸ ἀναλάβῃ, καὶ ὑψωσε τὸ εἰδικόν του διὰ νὰ τὸν ἀνταμείψῃ. Οἱ νόμοι τῆς μονομαχίας ἐπέτρεπον τὴν σκληρότητα ταύτην.

— Ἐχθρὸς ἀοπλος! ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος. Καὶ τὸν ἀφῆρεσε τὸ ξίφος.

Ἡ πληγὴ τοῦ ἵππότου δὲν ἦτο θανάσιμος, ἀλλ' ἔρρεε πολὺ αἷμα. Ἀπέφραξαν τὴν πλη-

γὴν ὅσον κάλλιον διὰ προσοψίων, ἐν ᾧ αὐτὸς βεβιασμένον γελῶν ὑπετονθόρυζεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτο τελειωμένη.

Εὐθὺς ἐφάνησαν εἰς καλόγηρος καὶ εἰς χειροῦργος, οἵτινες διεφιλονείκησαν πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ μακρὸν τινα χρόνον ὁπότερος νὰ παραλάβῃ τὸν τραυματίαν. Ὁ χειροῦργος ἐν τούτοις προετιμήθη, καὶ μετακομίσας τὸν ἀσθενῆ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, μετέφερεν αὐτὸν διὰ πλοίου μέχρι τοῦ οἰκήματός του.

Ἐν ᾧ οἱ ὑπηρεταὶ ἀνελάμβανον καθημαγμένα τὰ προσόψια καὶ ἐπλυνον τὸ ἠρυθρωμένον δάπεδον, ἄλλοι ἔθετον νέας φιάλας ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ δὲ Βωδρέλλι ἀφοῦ ἐπιμελῶς ἀπέμαξε τὸ ξίφος του ἐπανέθηκεν αὐτὸ εἰς τὴν θήκην του, ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ ἔπειτα μὲ ἀδιατάρακτον ἀδιαφορίαν, ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὴν ἐπιστολήν, παρεκάλεσε τοὺς παρестῶτας νὰ σιωπήσωσι, καὶ ἀνέγνω τὸν πρῶτον στίχον, ὅστις ἐπήνεγκεν ἀσβεστον γέλωτα.

« Φίλτατέ μου, ὁ ἀηδὴς αὐτὸς ἵππότης, ὅστις μὲ πολιορκεῖ . . . »

— Ἐξέλθωμεν ἐντεῦθεν, εἶπεν ὁ Μεργὺ πρὸς τὸν ἀδελφόν του ἀηδιάσας.

Ὁ λοχαγὸς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Ἡ ἐπιστολὴ ἀπησχόλει πάντας καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῶς παρετηρήθη ἡ ἀπουσία των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

— 000 —

Ο ΠΡΟΣΗΛΥΤΟΣ.

— 0 —

ΔΟΝ ΙΩΑΝΝΗΣ.

Τί! Τὰ πῆρες μὲ τὰ σωτῆρά σου ὅ,τι σοῦ εἶπα πρὸ ἄλλοι, καὶ νομίζεις πῶς τὰ χεῖλη μου ἔλεγον ὅ,τι εἶχα εἰς τὴν καρδίαν μου;

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ τοῦ Πέτρου.

DON JUVN.

Quoi! tu prends pour de bon argent ce que je viens te dire, et tu crois que ma bouche était d'accord avec mon coeur?

MOLIÈRE, Le Festin de Pierre.

Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος εἰσῆλθε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ οἶκμά του. Μόλις εἶπον λέξεις τινὰς πρὸς ἀλλήλους καθ' ὁδόν. Ἡ σκηνὴ εἰς ἣν πρὸ ὀλίγου εἶχον παρασταθῆ τοῖς εἶχεν ἀ-

φήσῃ θλιβεράν ἐντύπωσιν καὶ ἠνάγκαζεν αὐτοὺς καὶ ἄκοντας εἰς τὴν σιωπὴν.

Ἡ ἔρις αὕτη καὶ ὁ ἀκανόνιστος ἀγὼν οὐδόλως ἦσαν παράδοξοι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους. Ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς

Γαλλίας, ἕνεκα τῆς φιλέριδος τῶν εὐγενῶν διαθέσεως ἐπισυνέβαινον πολλά τινα ἀπεικατὰ πράγματα, ὥστε, μετὰ μέτριον ὑπολογισμόν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἐρρίκου τοῦ Γ' καὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ', ἡ μαγία τῶν μονομαχιῶν πλειοτέρων εὐγενῶν ἰφθίμους ψυχὰς αἰδι προίαψε παρά δέκα ἐτῶν ἐμφυλίου πολέμου.

Τὸ οἰκήμα τοῦ λοχαγοῦ ἦτο μετὰ κομψότητος ἠὲ ὑπερπρισμένον. Διανθῆ μετὰ ξίνα παραπετάσματα καὶ λαμπρόχροοι τάπητες προσείλκυσαν κατ' ἀρχὰς τὰ βλέμματα τοῦ Μεργῦ, συνειθισμένου εἰς λιτότερα καὶ πενιχρότερα πράγματα. Εἰσῆλθεν εἰς τὸν μελετητήριον θάλαμον ὃν ὁ ἀδελφὸς ἐκάλει εὐκτῆριον (oratoire), ὡς μήπω εὐρημένης τῆς λέξεως τιμονίου (boudoir). Δρουργὲς ἔγγλυπτον προσκυνητῆριον, παναγία ἰταλοῦ καλλιτέχνου ζωγράφημα, καὶ ἁγιαστήριον περισκιάζομενον μὲ μέγαν κλάδον πύξου ἐφαίνοντο δικαιοῦντα τὸν εὐλαβῆ προορισμὸν τοῦ θαλάμου ἐκείνου· ἐν ᾧ κλίνη ἀναπαύσεως ἐσκεπασμένη μὲ μαῦρον δαμασκητὸν, βενετικὸς καθρέπτης, γυναικεῖον εἰκόνισμα, ὄπλα καὶ ὄργανα μουσικὰ ἐμαρτύρουν ὅτι εἶχε τινὰς κοσμικὰς ὁ ἰδιοκτήτης συνηθείας.

Ὁ Μεργῦ ἐρρίψε βλέμμα περιφρονητικὸν ἐπὶ τοῦ ἁγιαστηρίου καὶ τοῦ κλάδου τῆς πύξου, ἅτινα ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὴν ἀποστασίαν τοῦ ἀδελφοῦ. Μικρὸς τις ἀκόλουθος ἔφερε γλυκύσματα, τραγῆματα καὶ λευκὸν οἶνον, ἐπειδὴ τὸ τέϊ καὶ ὁ καφὲς δὲν ἦσαν ἀκόμη ἐν χρήσει, καὶ ὁ οἶνος ἀντικαθίστα εἰς τοὺς ἀπλοῦς προγόνους μας ὅλα ταῦτα τὰ πολύτημα ποτά.

Ὁ Μεργῦ κρατῶν τὸ ποτήριον ἀνὰ χεῖρας μετέφερε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς παναγίας εἰς τὸ ἁγιαστήριον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγιαστηρίου εἰς τὸ προσκυνητῆριον. Ἐστέναξε βαθέως, καὶ παρατηρῶν τὸν ἀδελφὸν νωχελῶς ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνατεταμένον.— Ἰδοῦ σε λοιπὸν ἐντελεῆ καὶ τέλειον παππιστὴν! εἶπε. Τί θὰ ἔλεγεν ἡ μήτηρ μας ἐὰν ἦτο ἐδῶ.

Ἡ ἰδέα αὕτη ἐφάνη βαρέως θλίβουσα τὴν καρδίαν τοῦ λοχαγοῦ συνέστειλε τὰς δασείας καὶ κατὰ τὸ μεσόφρυον συνηγμένας ὄφρυς, καὶ ἔκαμε χειρονομίαν τινὰ οἷον παρακαλῶν τὸν ἀδελφὸν νὰ μὴ ἀκολοῦθῆσθαι τοιαύτην ὀμιλίαν, ἀλλ' αὐτὸς ἠκολούθησεν ἀσπλάγχχνως.

— Εἶναι δυνατόν νὰ ἐξομώσῃς ἀπὸ καρδίας τὴν πίστιν τῆς οἰκογενείας μας, ὡς καὶ διὰ τῶν χειλέων τὴν ἐξώμοσας;

— Ἡ πίστις τῆς οἰκογενείας μας! . . . ποτὲ δὲν ἦτο πίστις μου . . . Τίς; ἐγώ . . . νὰ πιστεύσω ποτὲ εἰς τοὺς ὑποκριτικούς λόγους τῶν ρινοφθόγγων λειτουργῶν σας! . . . ἐγώ! . . .

— Ἀναμφιβόλως! καὶ ἀξίζει περισσότερον νὰ πιστεῦῃ τις εἰς τὸ καθαρτήριο, τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ τὸ ἄπταιστον τοῦ Πάπα! ἀξίζει περισσότερον νὰ γονυπετῆ τις ἐμπρὸς εἰς τὰ κοινορτώδη σανδάλια τοῦ καπουκίνου! Θὰ ἔλθῃ καιρὸς καθ' ὃν θὰ πιστεύσῃς ὅτι δὲν δύνασαι νὰ δειπνήσῃς χωρὶς νὰ εἴπῃς τὴν προσευχὴν τοῦ βαρῶνος δὲ Βωδρέλλη.

— Ἄκουσε, Βερνάρδε, μισῶ τὰς φιλονεικίας, μάλιστα τὰς θρησκευτικὰς· ἀλλὰ πρέπει ἀργότερα ἢ προτύτερα νὰ ἐξηγηθῶ μαζί σου, καὶ ἀφ' οὗ ἤλθομεν πλέον εἰς αὐτὸ τὸ ἀντικείμενον, ἄς τὸ τελειώσωμεν· θέλω νὰ σοι ὀμιλήσω μὲ ἀνοικτὴν καρδίαν.

— Ὅθεν δὲν πιστεύεις εἰς ὅλα τὰ ἐπινοήματα τῶν παπιστῶν;

Ὁ λοχαγὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἔκαμε νὰ ἠχήσῃ ὁ ἕτερος τῶν εὐρέων πτερνιστήρων του καὶ ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἡ πτέρνα τοῦ σανδαλίου του εἰς τὸ πάτωμα· ἐφώνησε· παπισταί! ἐνώμοτοι! ἀμφοτέρωθεν δεισιδαιμονία. Δὲν δύναμαι ποτὲ νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ ὀρθὸς μου λόγος θεωρεῖ ἄτοπον. Αἱ λιτανίαι καὶ οἱ ψαλμοὶ σας, ὅλαι αὐταὶ αἱ φλυαρίαι καὶ ψυχρολογίαι, πάρε τὴν μίαν κτύπα τὴν ἄλλην. Μόνον, ἐπεῖπε μειδιῶν, ὑπάρχει ἐνίοτε καλὴ μουσικὴ εἰς τὰς ἐκκλησίας μας, ἐν ᾧ εἰς τὰς εἰδικὰς σας ὑπάρχει κεκηρυγμένος πόλεμος ἐναντίον τῶν εὐαισθητῶν ἀκοῶν.

— Ὡραία ὑπεροχὴ διὰ τὴν θρησκείαν σου, καὶ ὑπάρχει κάτι τι ἀξίον νὰ κάμῃ προσηλύτους.

— Μὴ τὴν καλῆς θρησκείαν μου, διότι ὅσον πιστεύω τὴν εἰδικὴν σου, ἄλλο τόσον πιστεύω καὶ αὐτήν. Ἀφοῦ ἤρχισα νὰ σκέπτομαι μόνος μου, ἀφ' οὗ ὁ ὀρθὸς λόγος . . .

— Ἀλλά . . .

— Ἄ! ἀναχωρῆ λόγων. Γνωρίζω ἐκ στήθους ὅτι θέλεις νὰ μοι εἴπῃς. Κ' ἐγώ ὁμοίως ἔσχον τὰς ἐλπίδας μου, τοὺς φόβους μου. Καὶ νομίζεις ὅτι δὲν κατέβαλον μεγάλας προσπαθείας διὰ νὰ σώσω τὰς εὐτυχεῖς δεισιδαιμονίας τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας; Ἀνεγγων ὅλους τοὺς διαλόγους διὰ νὰ εὕρω παρηγορίας κατὰ τῶν ἀμφιβολιῶν αἰ ὅποια μ' ἐτρόμαζαν, καὶ δὲν ἔκαμα τίποτε ἄλλο παρά νὰ τὰς αὐξήσω. Ἡ πίστις εἶναι δῶρον πο-

λύτιμον ὅπερ ὁμως δὲν μοι ἐδόθη, ἀλλὰ διὰ κανένα λόγον δὲν θὰ ἤθελα νὰ στερήσω αὐτὴν τοὺς ἄλλους.

— Σὲ οἰκτείρω.

— Εἶθε! καὶ ἔχεις δίκαιον. — Διαμαρτυρόμενος δὲν ἐπίστευα εἰς τὴν διδαχὴν, καθολικὸς δὲν πιστεύω τώρα περισσότερον εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐπειτα μὰ τὴν ἀλήθειαν αἱ σκληρότητες τῶν ἐμφυλίων μας πολέμων δὲν ἀρκοῦν τάχα νὰ ἐκριζώσουν καὶ τὴν πλέον σταθερὰν πίστιν;

— Αἱ σκληρότητες αὗται εἶναι ἔργον μόνον τῶν ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι διέστρεψαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

— Ἡ ἀπόκρισις αὕτη δὲν εἶναι ἀπὸ σοῦ· ἀλλὰ θὰ εὔρης καλὸν ὅτι δὲν ἐπέισθην ἀκόμη. Ὁ Θεός σας, δὲν τὸν καταλαμβάνω, δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν καταλάβω. . . .

— Ἀφ' οὗ αἱ δύο θρησκεῖαι σοῦ εἶναι ἀδιάφοροι, διὰ τί λοιπὸν νὰ κάμης αὐτὴν τὴν ἐξώμοσιν ἢ ὁποῖα ἐλύπησε τόσο πολὺ τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς φίλους σου;

— Ἐγραψα εἰκοσάκις εἰς τὸν πατέρα μου διὰ νὰ τοῦ ἐκθέσω τὰ αἴτια καὶ ν' ἀπολογηθῶ· ἀλλ' ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ τὰς ἐπιστολάς μου χωρὶς νὰ τὰς ἀνοίξῃ, καὶ μ' ἐμεταχειρίσθη πολὺ χειρότερα παρὰ ἐὰν ἔπρατα μέγα τι κακούργημα.

— Ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ ἀπεδοκιμάζομεν τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην ἀυστηρότητα· καὶ χωρὶς τὰς διαταγὰς. . .

— Δὲν ἤξεύρω τί ἐσυλλογίσθησαν δι' ἐμὲ. Ὀλίγον μοι μέλει. Ἴδου τί μὲ ἔκαμε ν' ἀποφασίσω τὸ τόλμημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ξαναέκαμνα, ἀναμφιβόλως, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη νὰ τὸ ξανακάμω.

— Ἄ! πάντοτε ἐσυλλογιζόμην ὅτι ἦτο μεταννημένος.

— Μεταννημένος! ὄχι· διότι δὲν νομίζω ὅτι ἔκαμα κακὴν πράξιν. Ὅτε ἦσο ἀκόμη εἰς τὸ σχολεῖον κ' ἐμάνθανες τὰ λατινικὰ καὶ ἑλληνικὰ, ἐνεδύθην τὸν θώρακα, ἐζώσθην τὸν λευκὸν μασχαλιστήρα, καὶ ἐμαχόμην εἰς τοὺς πρώτους μας ἐμφυλίου πολέμους. Ὁ μικρός σας πρίγκηψ Κονδὲ, ὅστις ἔκαμε νὰ γίνουιν τόσα σφάλματα εἰς τὸ μέρος σας, ὁ πρίγκηψ Κονδὲ κατεγίνετο εἰς τὰς ὑποθέσεις ὅταν οἱ ἔρωτές του τοῦ ἄφρινον καιρὸν. Μία κυρία μὲ ἡγάπα, ὁ πρίγκηψ μὲ τὴν ἐζήτησε· τῷ τὴν ἠρνήθην καὶ ἔγεινε λοιπὸν ἐχθρός μου θανάσιμος· ἔκτοτε ἀνέλαβε τὸ ἔργον νὰ μὲ πειράξῃ μὲ κάθε τρόπον.

» Ὁ μικρός οὗτος πρίγκηψ, ὁ τόσον ὠραῖος
» Ὅστις πάντοτε φιλεῖ τὴν μικρὴν της. (*)

μ' ἐσημείωνε πάντοτε εἰς τοὺς φανατικούς τοῦ κόμματος ὡς τέρας ἀκολασίας καὶ ἀπιστίας. Δὲν εἶχον παρὰ μίαν μόνην ἐρωμένην, καὶ ἔμενα πιστὸς εἰς αὐτήν. Διὰ τὴν ἀπιστίαν. . . ἄφρινα τοὺς ἄλλους ἠσύχους· διὰ τί νὰ μοῦ κηρύξουν τὸν πόλεμον;

— Δὲν ἐνόμιζα ποτὲ τὸν πρίγκηπα ἐπιδεκτικὸν τοιαύτης ἐλεεινῆς πράξεως.

— Ἀπέθανε καὶ τὸν ἐκάμετε ἥρωα. Ἐτσι εἶναι τὰ πράγματα τοῦ κόσμου. Εἶχε προτερήματα· ἀπέθανεν ὡς γενναῖος καὶ τὸν ἐσυγχώρησα. Ἀλλὰ τότε ἦτο ἰσχυρός, καὶ πτωχὸς εὐγενῆς καθὼς ἐγὼ ἐγίνετο ἐγκληματίας ἂν ἐτόλμα νὰ τοῦ ἀντείπη τι.

Ὁ λοχαγὸς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τοῦ θαλάμου, καὶ προσέφερε μὲ τόνον φωνῆς ἣτις ἐμαρτύρει ἔτι αὐξάνουσαν τὴν ἐσωτερικὴν συγκίνησιν.

— Ὅλοι οἱ λειτουργοὶ ὅλοι οἱ ψευδοευλαβεῖς ἐφρύαξαν εὐθὺς ἐναντίον μου. Ἀλλ' ἐγὼ, ὅσον καὶ ἂν ἐγαύγιζαν, δὲν μὲ ἔμελε. Κάποιος εὐγενῆς τοῦ πρίγκηπος, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, μ' ἐκάλεσεν ἄσελγῃ ἔμπρὸς εἰς τοὺς ἀρχηγούς μας· ἐκέρδησεν ἐν ῥάπισμα καὶ τὸν ἐφόνευσα. Δώδεκα μονομαχίαι ἐγίνοντο καθ' ἐκάστην εἰς τὸ στράτευμά μας, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ μας ἔκαμναν ὡς νὰ μὴ ἐβλεπαν τίποτε. Ὁ πρίγκηψ ἔκαμεν ἐξαιρετικὸν δι' ἐμὲ καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὲ τιμωρήσῃ εἰς παραδειγματισμὸν ὅλου τοῦ στρατεύματος. Αἱ παρακλήσεις ὅλων τῶν κυρίων, καὶ ἀναγκάζομαι νὰ ὁμολογήσω καὶ τοῦ Ναυάρχου, μ' ἔσωσαν. Ἀλλὰ τὸ μῖσος τοῦ πρίγκηπος δὲν ἐσβέσθη. Εἰς τὴν μάχην τοῦ Γιαξενεὶλ, ἐδιοῖκουν ἐν τάγμα πιστολοφόρων· ἤμην τῶν πρώτων εἰς τὴν μάχην· ὁ θώραξ κατατουφεκισμένος, ὁ δεξιός μου βραχίον καταλογγευμένος, ἐμαρτύρουν ὅτι ποσῶς δὲν εἶχα ὑποχωρήσῃ ἀπὸ τοὺς κινδύνους. Δὲν εἶχον πλέον παρὰ εἰκοσιν ἀνθρώπους περὶ ἐμαυτὸν καὶ ἐν τάγμα τῶν ἑλβετῶν τοῦ βασιλέως ἤρχετο ἐναντίον μας. Ὁ πρίγκηψ Κονδὲ μοὶ ἀναθέτει νὰ πράξω τι. . . τὸν ζητῶ δύο λόχους ἰπέων. . . καὶ μὲ ὠνόμασεν. . . ἀνανδρον!

Ὁ Μεργύ ἠγέρθη καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ του· ὁ λοχαγὸς ἐξηκολούθησε, μὲ

(*) Le petit prince si joli
Qui toujours baise sa mignonne.

σπινθηροβολούντας τούς ὀφθαλμούς καὶ πάντοτε περιπατῶν.

— Μὲ ὠνόμασεν ἄνδρον ἔμπρὸς ὄλων τῶν εὐγενῶν φορούντων τὰς χρυσᾶς τῶν πανοπλίας, οἵτινες ὀλίγους μῆνας ἔπειτα τὸν ἐγκατέλιπον εἰς Ἰαρνάκ καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ φονευθῆ. Ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποθάνω. Ὁρμησα ἐπὶ τοὺς ἐλβετοὺς ὁμνύων ὅτι ἂν κατὰ τύχην ἐξέφευγον, νὰ μὴ σύρω ποτὲ τὸ ξίφος ὑπὲρ πρίγκηπος τοσοῦτον ἀδίκου. Καίριως πληγωθεὶς, καταρρίφθεις ἀπὸ τοῦ ἵππου μου, ἐμελλον νὰ φονευθῶ, ὅτε εἰς τις τῶν εὐγενῶν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνδεγαβίας, ὁ Βεβίλλ, ὁ τρελλὸς ἐκεῖνος μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδειπνήσαμεν, μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν καὶ μ' ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν δοῦκα. Μοὶ προσεφέρθη καλῆς. Ἐδίψων ἐχδίκησιν. Μ' ἐθώπευσαν, μὲ παρώτρυναν νὰ ἔμβω εἰς ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ εὐεργέτῃ μου, τῷ δουκὶ τῆς Ἀνδεγαβίας. καὶ μοι ἀνέφερε τὸν στίχον τοῦτον·

Omnē solum forti patria est, ut piscibus æquor,

ἤτοι: πᾶσα γῆ ὑπάρχει πατρίς εἰς τὸν ἄνδρειον, ὡς τὸ πέλαγος εἰς τοὺς ἰχθύας. Ἐβλεπον μετ' ἀγανακτήσεως τοὺς διαμαρτυρομένους προσκαλοῦντας τοὺς ξένους εἰς τὴν πατρίδα μας . . . ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴ σοι εἶπω τὸν μόνον λόγον ὅστις μὲ ἔπεισε; Ἡθελον νὰ ἐχδικηθῶ, καὶ ἔγινε καθολικὸς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ν' ἀπαντήσω ἐπὶ πεδίου μάχης τὸν πρίγκηπα Κονδὲ καὶ νὰ τὸν φονεύσω. Ἄνδρος ἀνέλαβε τὸ ἔργον νὰ τῷ πληρώσῃ τὸ χρέος μου . . . Τὸν εἶδα αἰμόφυρτον, ἐκτεθειμένον εἰς τὰς ὕβρεις τῶν στρατιωτῶν ἐξήρπασα τὸ πτώμα του ἀπὸ τὰς χεῖράς των καὶ τὸ ἐκάλυψα μὲ τὸν μανδύαν μου. — Ἡμῖν ἀνακατωμένος μὲ τοὺς καθολικοὺς. Ἐδιοίκουν μίαν ἴλην τοῦ ἵππικου των δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ τοὺς ἀφήσω ἐπροσπάθησα, ὅσον μοὶ ἔγινε δυνατόν, νὰ καταπραῦνω τὴν μανίαν θρησκευτικοῦ πολέμου, καὶ ἠτύχησα νὰ σώσω πολλοὺς τῶν παλαιῶν μου φίλων.

— Ὁ Ὀλιβὲ δὲ Βασεβίλλ κοινολογεῖ παντοῦ ὅτι τοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν.

— Ἴδού με λοιπὸν καθολικόν, εἶπεν ὁ Γεώργιος μὲ τόνον φωνῆς ἡσυχότερον. Ἡ θρησκεία αὕτη εἶναι καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη θρησκεία· διότι εἶναι εὐκολώτατον νὰ τὰ συμβιβάσῃ τινὰς μὲ τοὺς ψευδοευλαβεῖς τῆς! Ἴδὲ τὴν ὡραίαν αὐτὴν παναγίαν· εἶναι εἰκῶν ἐταίρας τινὸς ἰταλίδος. Οἱ ψευδοευλαβεῖς θα μάζουσιν τὴν εὐσέβειάν μου καὶ σταυ-

ροκοποῦνται ἔμπρὸς εἰς τὴν νομιζομένην ταύτην παναγίαν. Πίστευσόν μοι, πολὺ καλλίτερα ἔχω αὐτοὺς παρὰ τοὺς λειτουργοὺς μας. Ἐμπορῶ νὰ ζήσω ὅπως θέλω, ποιῶν μικράς τινὰς θυσίας εἰς τὴν γνώμην τοῦ σκυλλολογίου. Ἐ! πρέπει νὰ πηγαίνω εἰς τὴν λειτουργίαν· πηγαίνω ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν καὶ βλέπω τὰς ὡραίας γυναῖκας. Χρειάζεται ἓνας πνευματικὸς· αἱ διάβολε! ἔχω σχοινοζώστον φραγκισκανὸν παλαιὸν ἐφιππον τουφεκιστὴν, ὁ ὁποῖος δι' ἓν σκουδὸν μὲ δίδει ἀποδεικτικὸν ἐξομολογήσεως, καὶ διὰ τὸ παραπάνω φροντίζει νὰ παραδίῃ τὰ τρυφερά μου γραμμάτια εἰς τὰς ὡραίας πελάτιδάς του. Αἱ, μὰ τὸν Θεὸν, ζήτω ἡ λειτουργία!

Ὁ Μεργὺ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ μειδιάσῃ.

— Στάσου, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγὸς, ἰδοὺ τὸ βιβλίον μου τῆς ἐκκλησίας καὶ τῷ ἔρριψε βιβλίον πολυτελῶς χρυσόδετον, μεταξοπτίλινον μὲν ἔχον τὸ ἐπικάλυμμα, ἀργυρᾶ δὲ τὰ κλεῖθρα. — Αἱ ὦραι αὐταὶ εἶναι ὅ,τι εἶναι τὰ εἰδικά σας βιβλία τῆς προσευχῆς.

Ὁ Μεργὺ ἀνέγνω ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ βιβλίου: ΩΡΑΙ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ.

— Τὸ δέσιμον εἶναι ὡραῖον, εἶπε μὲ ἦθος περιφρονητικόν, ἐπιτρέφων αὐτῷ τὸ βιβλίον.

Ὁ λοχαγὸς τὸ ἠνέωξε καὶ τὸ τῷ ἔδωκε μειδιῶν. Ὁ Μεργὺ ἀνέγνω τότε ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ὁ φρικαλεώτατος βίος τοῦ μεγάλου Γαργάντου α, πατρὸς τοῦ Πανταγρουέλ, συντεθεὶς παρὰ τοῦ Κ. Ἀλκοβρίθα ἀποσπασματογράφου τοῦ Κ. Κιντισσάνο.

— Εἰπέτε μοι περὶ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ! ἐφώνησεν ὁ λοχαγὸς γελῶν· τὸ ἔχω καλλίτερα ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλία τῆς θεολογικῆς βιβλιοθήκης τῆς Γενεύης.

— Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου, εἶχε, λέγουσι, πλῆθος γνώσεων, ἀλλὰ δὲν ἔκαμεν αὐτῶν καλὴν χρῆσιν.

Ὁ Γεώργιος ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Ἀνάγνωσ τὸ βιβλίον, Βερνάρδε, καὶ θά μού εἰπῆς κατόπιν.

Ὁ Μεργὺ ἔλαβε τὸ βιβλίον, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν σιωπῆς,

— Λυποῦμαι, εἶπε, διότι πείσμα, εὐλογον ἀναμφιβόλως, σὲ παρέσυρεν εἰς πράξιν διὰ τὴν ὁποίαν χωρὶς ἄλλο θά μετανοήσῃς κατόπιν.

Ὁ λοχαγὸς ἔνευε τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὸν χαμαὶ ἐπεστρωμένον τάπητα, καὶ ἐφαίνετο μετὰ προσοχῆς προσέχων

τὸν νοῦν εἰς αὐτοῦ τὰ ποικίλματα. — Ὅ,τι ἔγινεν ἔγινε, εἶπε τέλος συμπνίγων ἕνα στεναγμόν. Ἰσως μίαν ἡμέραν θὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν διδασχὴν, προσέθηκεν ἔπειτα εὐθύμως. Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν αὐτὰ, καὶ ὑποσχέσου μου ὅτι δὲν θὰ μοῦ ὀμιλήσῃς περὶ πραγμάτων τόσων ἀηδῶν.

— Πιστεύω ὅτι σοῦ αἱ σκέψεις θὰ φέρουν ὅ,τι ἀποτέλεσμα δὲν θὰ φέρουν ποτὲ οἱ εἰδικοί μου λόγοι καὶ συμβουλαί.

— Ἄς εἶναι! τώρα ἄς ὀμιλήσωμεν διὰ τὰς ὑποθέσεις μας. Τίς εἶναι ὁ σκοπὸς ὅπου ἔρχεσαι εἰς τὴν αὐλήν;

— Νομίζω ὅτι εἶμαι ἀρκετὰ συστημένος εἰς τὸν Κ. Ναύαρχον, καὶ ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ μὲ κατατάξῃ μετὰ τῶν εὐγενῶν τῆς ἐκστρατείας, τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ εἰς τὰς Κάτω Χώρας.

— Κακὸν σχέδιον. Δὲν πρέπει εὐγενῆς ὅστις αἰσθάνεται εἰς ἑαυτὸν πολλὴν γενναϊότητα καὶ φέρει εἰς τὴν ζώην του ξίφος νὰ λάβῃ τόσον εὐθύμως καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπηρετοῦ. Κατατάξου ἐθελοντῆς εἰς τοὺς φρουροὺς τοῦ βασιλέως, ἂν θέλεις, εἰς τὸν εἰδικόν μου λόγον τοῦ ἐλαφροῦ ἵππικοῦ. Θὰ ἦσαι εἰς τὴν ἐκστρατείαν, καθὼς καὶ ὅλοι μας, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ναυάρχου, ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἦται ὑπηρετῆς κανενός.

— Δὲν ἐπιθυμῶ καθόλου νὰ καταταχθῶ εἰς τοὺς φρουροὺς τοῦ βασιλέως, ἔχω κάποιαν ἀντιπάθειαν μαζί τους. Ἦθελα νὰ ἦμαι στρατιώτης καὶ εἰς τὸν λόχον σου, ἀλλὰ ὀπατήρ μου θέλει νὰ κάμω τὴν πρώτην μου ἐκστρατείαν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ναυάρχου.

— Ἴδου πῶς φαίνεσθε πλέον ἐδῶ ὀλοφάνερα, κύριοι ἐνώμοτοι! Διδάσκετε καὶ κηρύττετε τὴν ἔνωσιν, καὶ ὅμως πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἡμᾶς φυλάττετε τὴν παλαιάν σας μνησικακίαν.

— Πῶς;

— Ναί! Πάντοτε ὁ βασιλεὺς θεωρεῖται ἀπὸ σὰς τύραννος, Ἀγαθ, καθὼς τὸν καλοῦσιν οἱ λειτουργοί σας. Τί λέγω; δὲν εἶναι μάλιστα καὶ βασιλεὺς, εἶναι ἄρπαξ, καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου Λουδοβίκου τοῦ Π'. (*) Γάσπαρδος ὁ Α'. εἶναι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

— Ἄ! κακὸς εἶναι ὁ χωρατᾶς αὐτός!

(*) Ὁ πρίγκηψ Λουδοβίκος Κοντὲ ὅστις ἐφανεύθη εἰς Ἰερνὰκ ἐκατηγορεῖτο ἀπὸ τοὺς καθολικοὺς ὅτι εἶχεν ἀξιώσεις εἰς τὸ στέμμα. Ὁ ναύαρχος δὲ Κολιγνὸ ἐκαλεῖτο Γάσπαρδος.

— Ἀλλὰ ἔπειτα, τὸ ἴδιον εἶναι εἴτε εἰς τοῦ Γασπαρίδου εἴτε εἰς τοῦ δουκὸς τῆς Γουισίας τὴν ὑπηρεσίαν εἶσαι. Ὁ Κύριος Σιατιλλὸν εἶναι μέγας ἀρχηγὸς καὶ θὰ διδάσῃς τὸν πόλεμον πλησίον του.

— Καὶ οἱ ἐχθροὶ του αὐτοὶ τὸν τιμῶσι.

— Εἶναι ὅμως καὶ μὴ πιστολιὰ ὅπου τοὺς ἔκαμε κακόν.

— Ἀπέδειξε τὴν ἀθωότητά του, καὶ ἔπειτα, ὀλόκληρος ἡ ζωὴ του ψεύδει τὴν ἀνανδρον δολοφονίαν τοῦ Πολτρότου.

— Γνωρίζεις τὸ λατινικὸν ἀξίωμα: *Fecit cui profuit*; χωρὶς τὴν πιστολιάν αὐτήν, ἡ Αὐρηλία ἦτο τώρα παρμένη.

— Καὶ ἔπειτα τὸ κάτω κάτω, ἕνας ἀνθρωπος μονάχα πῶς θὰ ἔλειπεν ἀπὸ τὸν καθολικὸν στρατόν.

— Ναί! ἀλλὰ τί ἀνθρωπος! Δὲν ἀκουσες λοιπὸν ποτὲ τοὺς δύο τούτους κακοὺς στίχους, οἱ ὁποῖοι ἀξίζουσι ὅσον καὶ οἱ στίχοι τῶν ψαλμῶν σας.

Autant que sont de Guisards demeurés

Autant a-t-il en France de Mérés

ἦτοι ὅσῳ μένουσι Γουισάρδοι, τόσοι Μερὲ μένουσι εἰς τὴν Γαλλίαν.

— Φοβέrais παιδιακίταις, καὶ τίποτε περισσότερον. Θὰ ἐγένετο πολὺ μακρυνὸς ὁ λόγος, ἐὰν ἐδοκίμαζα νὰ ἀπαριθμῆσω ὅλα τὰ ἐγκλήματα τῶν Γουισάρδων.

Καὶ ἔπειτα διὰ ν' ἀποκατασταθῇ ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐὰν ἦμην βασιλεὺς, ἰδοὺ τί θὰ ἔκαμνα. Τοὺς Γουίτους καὶ τοὺς Σιατιλλίον, θὰ τοὺς ἔβαζα ὅλους μέσα εἰς ἕνα σακκὶ δερμάτινο, θὰ τοὺς ἔρραπτα καὶ θὰ τοὺς ἔδενα καλά, καὶ ἔπειτα θὰ τοὺς ἔρριπτα εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ ἑκατὸν χιλιάδας λίτρας θάρος, διὰ νὰ μὴ ἦναι φόβος μὴ τύχη καὶ φύγη κανεὶς. Ὑπάρχουσι ὅμως καὶ ἄλλοι ἀκόμη ὅπου θὰ ἔβαζα εἰς τὸ σακκί!

— Καλὰ ὅπου δὲν εἶσαι βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

Ὁ ροὺς τῆς συνδιαλέξεως μετὰ τοῦτο ἐτράπη ἐπὶ τὸ εὐθυμότερον. Ἀφῆκαν τὴν θεολογίαν καθὼς καὶ τὴν πολιτικὴν, καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ διηγήθησαν πρὸς ἀλλήλους τὰ μικρὰ συμβάματα ἅπερ τοῖς εἶχον συμβῆ ἀφ' οὗ χρόνου εἶχον νὰ ἴδωσιν ἀλλήλους. Ὁ Μεργύ ἦτο εἰλικρινῆς καὶ ἐδιηγήθη τὴν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Χρυσοῦ Λέοντος ἱστορίαν του· ὁ ἀδελφός του ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας, καὶ ἠττίσθη πολὺ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν δέκα ὀκτώ του σκούδων καὶ τοῦ πυρ-

ρότριχος ἵππον του.

Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας ἤκούσθη.

— ὦ! διάβολε! ἐφώνησεν ὁ λοχαγός, ἀγῶμεν εἰς τὸν λόγον τὸ ἐσπέρας τοῦτο εἶμαι ὑπερβέβαιος ὅτι θὰ διασκεδάσης.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀκόμη ὄρεξιν νὰ γίνω προσήλυτος.

— Ἐλα, ἀγαπητέ μου, εἶναι ὁ ἀδελφός Λουβῖνος ὅπου θὰ κηρύξῃ σήμερον. Εἶναι σχοινόζωστος φραγκισκανός, ὁ ὁποῖος καθιστᾷ τὰ τῆς θρησκείας τόσον εὐάρεστα, ὥστε πάντοτε ὑπάρχει μέγα πλῆθος ἀνθρώπων διὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ. Καὶ ἐπειτα ὅλη ἡ αὐλὴ πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἅγιον Ἰάκωβον. Θὰ ἦναι ὠραῖον θέαμα.

— Καὶ ἡ κυρία κόμησσα δὲ Τουργίς θὰ ἦναι καὶ θὰ ἐβγάλλῃ τὴν προσωπίδα της;

— Ναί! ἀλήθεια. Ἐκείνη δὲ δὲν λείπει ποτέ

ἂν θέλεις νὰ ἦται καὶ σὺ εἰς τὴν σειρὰν, νὰ μείνης πλησίον τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τῆς δώσης ἀγιασμόν. Ἴδου ἀκόμη καὶ ἄλλη μία ὠραία τελετὴ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. Θεέ μου! Πόσον ὠραίας χεῖρας ἔθλιψα, πόσα ὠραῖα γραμμάτια ἐπέδωκα μαζί με τὸν ἀγιασμόν.

— Δὲν γνωρίζω, ἀλλὰ ὁ ἀγιατμός αὐτός με ἀηδιάζει τόσον, ὥστε νομίζω ὅτι διὰ τὸ μεγαλείτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου δὲν θὰ συγκατένευα νὰ βάλω τὴν χεῖρα ἐκεῖ μέσα.

Ὁ λοχαγός τὸν διέκοψε με θορυβώδη γέλωτα. Ἀμφότεροι ἔλαβον τοὺς μανδύας των καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ὅπου ἤδη πολὺ πλῆθος ὑπῆρχε συνηγμένον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

— 000 —

Ο ΛΟΓΟΣ.

— 0 —

Στοματάρας, ξετελειωτὴς τῶν ὤρων λαμπρός, λαμπρός ξεγαλιωτὴς τῶν λειτουργιῶν, ὠραῖος ξελασπωτὴς τῶν ἀγρυπνιῶν, με μίτην λέξιν, ἀληθινός κελόγηρος ἀπὸ ὅλους ὅσοι ὑπῆρξαν, ἀφ' οὗ ὁ κόσμος ἐκαλογήρευσε. (*)

RABELAIS.

Bien fendu de gueule, beau despêcheur d'Heures, beau desbrideur de messes, beau descroteur de vigiles; pour tout dire sommairement: vrai moine si oncques en fut, depuis que le monde moinant moina de moinerie.

RABELAIS.

Ἐν ᾧ ὁ λοχαγός Γεώργιος καὶ ὁ ἀδελφός διήργοντο τὴν ἐκκλησίαν ζητοῦντες θέσιν κατάλληλον πλησίον τοῦ ἱεροκέρυκος, ἡ προσοχὴ αὐτῶν ἐστράφη πρὸς καγχασμούς θορυβώδεις γενομένους κατὰ τὸ ἱεροφυλακεῖον. Εἰσελθόντες ἐκεῖ εἶδον ἄνδρα παχὺν, χαρωπὸν καὶ ἀπαστράπτοντα τὴν ὄψιν ὑπ' εὐθυμίας, φοροῦντα στολὴν τοῦ Ἁγίου Φραγγίσκου, καὶ συνδιαλεγόμενον ἐν ζω-

ρότητι μετὰ 10—12 νέων πλουσιώτατα ἐνδεδυμένων.

— Ἐμπρός, παιδιὰ, ἔλεγε, ξεμπερδεύετε, καὶ αἱ κυρίαὶ ἀνυπομονοῦν ὅτε μοι τὸ βιβλίον.

— Εἰπέτε μας τὰ παιγνίδια ὅπου παίζουν τοὺς ἄνδρας των αὐταὶ αἱ κυρίαὶ, εἶπε νέος τις, ὃν ὁ Γεώργιος ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο ὁ Βεβίλ.

— Τὸ θέμα εἶναι πλούσιον, συμφωνῶ, παλλικάρι μου· ἀλλὰ τί ἤμπορῶ νὰ εἶπῶ ἀντάξιον τοῦ λόγου τοῦ ἱεροκέρυκος τῆς Ποντοσίας, ὅστις ἐφώνησε « Θὰ βίψω τὸ καλυμμαύχιόν μου εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνης ἐξ ὑμῶν, ἣτις ἐφύτευσε περισσότερα κέρατα εἰς τὸν ἄνδρα της! » ἐφ' ᾧ οὐδεμία εὐρέθη

(*) Ἔστι δὲ τὸλον νὰ ἐξελληνίσῃ τις ἀκριβῶς τὴν πλήρη μεταφορῶν τολμηρῶν περιόδον ταύτην τοῦ διασέμου σατυρικοῦ, μάλιστα δὲ τὴν τελευταίαν αὐτῆς φράσιν. Διὰ τοῦτο ἐπίτηδες ἀφήκαμεν καὶ τὸ γαλλικὸν κείμενον, χάριν τῶν ἐλλότων τὴν καλεῖαν γαλλικὴν διάλεκτον. Σ. Μ.

ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μὴ καλυφθεῖσα τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ βραχίονος ἢ τοῦ ἱματίου, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν προσβολὴν τοῦ καλυμμαυχίου.

— "ὦ! πάτερ Λουβίνε, εἶπεν ἕτερός τις, δὲν ἦλθα εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρὰ διὰ σᾶς· εἰπέτε μας σήμερον τίποτε νόστιμον· εἰπέτε μας τίποτε ἐρωτικάς ἁμαρτίαις, αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον τοῦ συρμοῦ.

— Τοῦ συρμοῦ! Ναί! τοῦ συρμοῦ σας, κύριοι, σᾶς, ὅπου ἔχετε εικοσιπέντε χρόνων ἡλικίαν· ἀλλὰ ἐγὼ ἔχω πενήντα ὀλάκαιρους. Εἰς τὴν ἡλικίαν μου δὲν ἤμπορεῖ πλέον κανεὶς νὰ ὀμιλῇ περὶ ἔρωτος· ἐλησμόνησα τί πράγμα εἶναι αὕτη ἡ ἁμαρτία.

— Μὴ κάμνετε δᾶ, σᾶς παρακαλῶ, τὸν μισὲν κακόμοιρον, πάτερ Λουβίνε· περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἤμπορεῖτε καὶ τώρα καθὼς καὶ πάντοτε νὰ ὀμιλῆτε λαμπρότατα ἔννοια σας, καὶ σᾶς ἔχομεν μετρημένα τὰ δόντια.

— Ναί! βγάλετε λόγον διὰ τὴν Λαυειαν. "Ὀλαι ἐδῶ αἱ κυρίαὶ αὐταὶ θὰ εἰποῦν ὅτι γνωρίζετε εἴπερ τις καὶ ἄλλος καλὰ τὸ θέμα σας.

Ὁ φραγγισκανὸς ἀπεκρίθη πρὸς τὸν χαριεντισμὸν τοῦτον διὰ καμμύσεως πονηρᾶς τῶν ὀφθαλμῶν, ἥτις ἐξέφραζε τὴν ὑπερηφάνειαν ἅμα καὶ τὴν εὐχαρίστησιν διότι ἤκουε νὰ κατηγορηθῆται αὐτοῦ ἔγκλημα νεανικόν.

— "Ὀχι, ὄχι, δὲν θέλω νὰ κηρύξω ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος, διότι αἱ ὠραῖαι τῆς αὐλῆς δὲν θὰ θέλουν πλέον νὰ ἐξομολογῶνται εἰς ἐμὲ, ἐὰν ἐφαινόμην πολὺ αὐστηρὸς εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον· καὶ κατὰ συνείδησιν ἐὰν θὰ ὠμίλουν περὶ τούτου, θὰ ἔλεγον ποίαν κόλασιν κερδαίνει τις, εἰς ποίαν γέενναν πυρὸς καταδικάζεται. . . διὰ τί; . . δι' ἐν στιγμῶν ἡδονῆς.

— Λοιπόν! . . . Νὰ ὁ λοχαγός! "Ἐλα, Γεώργιε, δός μας ἐν βιβλίον. Ὁ πατὴρ Λουβίνος ὑπεσχέθη νὰ ὀμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος ὅπερ θὰ τῷ δώσωμεν.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ καλόγηρος, ἀλλὰ κάμνετε γλίγωρα. "ὦ! διάβολε! τώρα ἔπρεπε νὰ ἦμαι εἰς τὸν ἄμβωνα.

— Εὖγε, πάτερ Λουβίνε. Βλασφημεῖτε ἀπαραλλάκτα καθὼς καὶ ὁ βασιλεὺς! ἐφώνησεν ὁ λοχαγός.

— Στοιχηματίζω ὅτι δὲν θὰ ἐβλασφήμει εἰς τὸν λόγον του, εἶπεν ὁ Βεβίλ.

— Διὰ τί ὄχι, ἂν μοῦ ἤρχετο ὄρεξις; ἀπεκρίθη ταλμηρῶς ὁ πατὴρ Λουβίνος.

— Στοιχηματίζω δέκα πιστόλας, ὅτι δὲν θὰ ἐτολμούσατε.

— Δέκα πιστόλας; πολὺ καλά!

— Βεβίλ, εἶπεν ὁ λοχαγός, ἐμβαίνω σύντροφος εἰς τὸ στοίχημα.

— "Ὀχι! ὑπέλαβεν ἐκεῖνος, θέλω νὰ κερδήσω μόνος μου τὰ χρήματα τοῦ πνευματικοῦ μας. Καὶ ἂν βλασφημήσῃ μὰ τὴν πίστιν μου, δὲν θὰ λυπηθῶ δέκα πιστόλας. Βλασφημίαι ἱεροκήρυκος ἀξίζουσιν μὰ τὴν ἀλήθειαν δέκα πιστόλας.

— Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω πῶς ἐκέρδησα κηλόλα, εἶπεν ὁ πατὴρ Λουβίνος. Ἀρχίζω τὸν λόγον μὲ τρεῖς ὄρκους. Αἱ! κύριοι εὐγενεῖς, νομίζετε ὅτι ἐπειδὴ φορεῖτε σπαθί, πῖλον καὶ πτερὸν, πῶς ἔχετε μόνον σεῖς τὸ προτέρημα νὰ κάμνετε ὄρκους; Θὰ ἰδῶμεν.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐξήρχετο τοῦ ἱεροφυλακείου, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἦτο εἰς τὸν ἄμβωνα. Παρευθὺς θαυτάτη σιγῇ ἐπεκράτησεν εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Ὁ ἱεροκήρυξ περιέβλεψε μετὰ προσοχῆς τὸ περὶ τὸν ἄμβωνα συνθλιβόμενον πλῆθος, ὡς εἰ ἤθελε νὰ ἀνεύρῃ τὸν στοιχηματίσαντα. Ἀφ' οὗ δὲ τὸν παρετήρησεν ἐπερείδοντα τὴν ῥάχιν ἐπὶ τινος ἀκριβῶς ἀντικρὺ τοῦ ἄμβωνος ὑπάρχοντος κίονος, συνέστειλε τὰς ὀφρῦς, ἐστήριξε τὴν πυγμὴν ἐπὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ, καὶ μὲ τόνον φωνῆς ἀνθρώπου ὠργισμένου, ἤρχισεν ὡς ἐξῆς.

« Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

« Διὰ τῆς ἀρετῆς! διὰ τοῦ θανάτου! διὰ τοῦ αἵματος! . . . (*)

Ψιθυρισμὸς ἐκπλήξεως ἅμα καὶ ἀγανακτικῆς διεκόψε τὸν ἱεροκήρυκα, ἡ μᾶλλον ἐπλήρωσε τὴν παῦλαν ἣν ἐπίτηδες ἐκεῖνος ἀφῆκε.

« . . . τοῦ Θεοῦ » ἐξηκολούθησεν ὁ σχοινόζωστος μὲ τὸν ὀνον ῥινὸς εὐλαβῆ ἡλευθερώθημεν, ἐρρύσθημεν, ἐσώθημεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου.»

Καγχασμὸς γενικὸς τὸν διεκόψε δευτέραν τότε φοράν. Ὁ Βεβίλ ἔστυρεν ἐκ τῆς ζώνης του τὸ βαλάντιον, καὶ τὸ ἔσεισεν ἐπίτηδες ἀντικρὺ τοῦ ἱεροκήρυκος, ὁμολογῶν οὕτως ὅτι ἔχασε.

« Λοιπόν! ἀδελφοί μου, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀδιατάρακτος ἀδελφὸς Λουβίνος, ἰδοὺ ὅτι εἴσθε ὑπερευχαριστημένοι, δὲν εἶναι ἀληθές; Ἐρρύσθημεν, ἡλευθερώθημεν ἀπὸ τὰς

(*) Αἱ τρεῖς αὗται φράσεις γαλλιστὶ σημαίνουσι μόναι προφερόμεναι καὶ ὄρκον μὰ τὴν ἀρετὴν! μὰ τὸν θάνατον! μὰ τὸ αἷμα! (par la vertu! par la mort! par le sang!)

» χεῖρας τοῦ διαβόλου. Ἴδου ὠρατοὶ λόγοι, λέγετε καθ' ἑαυτοῦς. Δὲν ἔχομεν πλέον παρά νά σταυρώσωμεν τὰς χεῖρας καὶ ν' ἀγαλ- λώμεθα.

» Ἠλευθερώθημεν πλέον ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο πῦρ τῆς γεέννης. Τὸ καθαρτήριο πῦρ . . . τὸ καθαρτήριο πῦρ εἶναι φλόξ λαμπάδος, ἥτις θεραπεύεται διὰ τῆς ἐπα- λοιφῆς μιᾶς δωδεκάδος λειτουργιῶν· ἐμ- πρὸς λοιπὸν! φάγωμεν, πίωμεν, ἀγωμεν εἰς τὰ χαμαιτυπεῖα!

» «ὦ! ἁμαρτωλοὶ πεπωρωμένοι! ἰδοὺ τί συλλογίζεσθε. Ἴδου πῶς λογαριάζετε μόνοι σας. Ἀλλὰ, καὶ σᾶς τὸ λέγει αὐτὸ ὁ πατήρ Λουδῖνος, ἀλλὰ τὸν λογαριασμὸν αὐτὸν τὸν κάμνετε χωρὶς τὸν δανειστήν.

» «Νομίζετε λοιπὸν, κύριοι αἰρετικοὶ, κύριοι ἐνώμοτοι ἐνωμοτίζοντες, νομίζετε ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἠθέλησε νά σταυρωθῆ πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν, παρά διὰ νά ἐλευθερώσῃ σᾶς; Τί ἀνοησία! Ἄ, αἱ ναί, τωόντι, ναί! ἔχυσεν ὁ Σωτὴρ τὸ πολῦτιμον αἷμά του διὰ νά ἐλευθερώσῃ τοιοῦτο σκυλλολόγιον! Θά ἦτο τὸ ἴδιον ὡς ἂν ἔρριπτε τοὺς μαργαρίτας εἰς τοὺς χοίρους· ἐν ᾧ τανάπαλιν, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔρριψε τοὺς χοίρους εἰς τοὺς μαργαρίτας· διότι οἱ μαργαρίται εἶναι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔρριψε δύο χιλιάδας χοίρους εἰς τὴν θάλασσαν. «*Ei ecce impetu abiit totus grex praeceps in mare: καὶ ἰδοὺ ἅπαντα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων ὠρμησεν εἰς τὴν θάλασσαν.*» Κατευόδιόν σας καλὸν, κύριοι χοῖροι, καὶ ἄμποτε ὅλοι οἱ ἐνώμοτοι νά ἀκολουθήσουν τὸν ἴδιον δρόμον!»

» Ἐνταῦθα βῆξ σφοδρὰ κατέλαβε τὸν ῥήτορα, ὅστις μετὰ μικρὸν περιέβλεψε τοὺς ἀκροατὰς ὅπως ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς περὶ τῶν πιστῶν εὐγλωττίας του, μεθ' ὃ ἠκολούθησεν ὡς ἐξῆς.

» «Ἐπιστρέψατε λοιπὸν, μετανοήσατε, κύριοι ἐνώμοτοι· ἄλλως . . . ἀλλοίμονον εἰς σᾶς! οὔτε ἐρρύσθητε, οὔτε ἠλευθερώθητε ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. Λοιπὸν δεῖξατέ μου τὴν ῥάχιν σας, καὶ ζήτω ἡ λειτουργία!

» «Καὶ σεῖς, ἀδελφοὶ καθολικοὶ, τρίβετε τὰς χεῖρας καὶ λείχετε τοὺς δακτύλους· ἔχετε τώρα κατὰ νοῦν τὰ προάστεια τοῦ παραδείσου. Εἰλικρινῶς, ἀδελφοί μου, εἶναι μακρύτερα ἀπὸ τὴν αὐλὴν ὅπου ζῆτε

» ὡς εἰς παράδεισον παρά ἀπὸ τὸν ἅγιον Λάζαρον ἕως εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.

» «**Η ΑΡΕΤΗ, Ο ΘΑΝΑΤΟΣ, ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ** σᾶς ἔσωσαν, σᾶς ἐλύτρωσαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου . . . ναί, λυτροῦντά σας ἀπὸ τὸ πρῶτον ἁμάρτημα, ἐννοεῖται. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς σᾶς ἐὰν σᾶς ξανακυριεύσῃ ὁ Σατανᾶς! Καὶ σᾶς τὸ λέγω: *Circuit quarens quem devoret* Ἐπλανήθη ζητῶν τίνα νά καταφάγῃ.»

» «ὦ! ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί! Ὁ Σατανᾶς εἶναι ξιφομάχος φοβερός καὶ ἐπιτήδειος, καὶ φοβεραὶ ὑπάρχουσιν αἱ ἐπιθέσεις αὐτοῦ.

» «Διότι καθὼς ἀφήτῳμεν τὰ κολόβια καὶ φορέτῳμεν τὰς περισκελίδας, ὃ ἐπτι, καθὼς φθάσωμεν εἰς ἡλικίαν ν' ἁμαρτήσωμεν θανασίμως, ὁ κύριος Σατανᾶς μᾶς προκαλεῖ εἰς τὸ «*Λειβάδιον τῶν Κληρικῶν* (*)» τῆς ζωῆς. Καὶ ἡμεῖς μὲν ὄπλα φέρομεν τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν, ἐκεῖνος δὲ ὀλόκληρον ναυπηγεῖον· καὶ τὰ ἁμαρτήματά μας ἔχει ὄπλα ἐπιθετικὰ ὁμοῦ καὶ ἀμυντικά.

» «Θαῦρῶ ὅτι βλέπω ὀλοφάνερα νά ὀρμᾷ ὁ Σατανᾶς εἰς τὸ κλειστὸν πεδῖον φέρων ἐπὶ τῆς κοιλίας τὴν *Λαιμαργίαν*. Ἴδου ὁ θώραξ αὐτοῦ· πτερνιστήρας ἔχει τὴν *Ὀκνηρίαν*, ζώνην φέρει τὴν *Λανείαν*, ῥάβδον ἐπικίνδυνον, ἐγχειρίδιον ἔχει τὸν φθόνον, φέρει τὴν *Ἵπερφανίαν* ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὡς ὁ χωροφύλαξ τὴν *περικεφαλαίαν* του, φυλάττει ἐντὸς τοῦ θυλακίου του τὴν *Φιλαργυρίαν* διὰ νά μεταχειρισθῇ αὐτὴν ἐν ἀνάγκῃ· καὶ τὴν *Ὀργήν*, μὲ τὰς ὑβρεῖς καὶ ὅλα τὰ παρεπόμενα, τὴν φέρει εἰς τὸ στόμα του, ὃ ἐστὶ εἶναι ὠπλισμένος, καθὼς βλέπετε, σὺν ἀσταχός.

» «Ὅταν ὁ Θεὸς δώσῃ τὸ σύνθημα, ὁ Σατανᾶς δὲν σᾶς λέγει καθὼς οἱ εὐγενεῖς μονομάχοι: εὐγενέστατέ μου, εἰσθε ἐτοιμος; προσοχή! ἀλλ' ὀρμᾷ κατακέφαλα ἐπάνω εἰς τὸν Χριστιανόν, χωρὶς νά εἴπῃ γρύ! Ὁ Χριστιανὸς βλέπων ὅτι θά λάβῃ μίαν πληγὴν *Λαιμαργίας*, προφυλάττεται μὲ τὴν *Νηστείαν*.

» Ἐνταῦθα ὁ ἱεροκήρυξ ὅπως διασαφήσῃ τοὺς λόγους του ἐξεκρέμασε σταυρὸν τίνα

(*) Τὸπον συνήθη τῶν μονομαχιῶν.

καὶ ἤρχισε νὰ ξιφομαχῆ, δίδων πληγὰς καὶ προφυλαττόμενος μὲ αὐτὸν ὡς θὰ ἔκαμνεν ἐπιτήδειος διδάσκαλος ξιφομαχίας μὲ τὸ αἰχμοστρόγγυλον ξίφος (fleuret) διὰ νὰ δείξῃ κτύπημά τι δύσκολον.

« Ὁ Σατανᾶς ὑποχωρῶν τοῦ δίδει μίαν
 » μὲ τὴν Ὀργήν, ἔπειτα προσποιούμενος
 » μὲ τὴν Ὑπόκρισιν, τοῦ δίδει μίαν μὲ
 » τὴν Ὑπερηφάνειαν. Ὁ Χριστιανὸς
 » κατ' ἀρχὰς προφυλάττεται μὲ τὴν Ὑπο-
 » μονήν, ἔπειτα ἀντιστέκεται εἰς τὴν Ὑ-
 » περηφάνειαν μὲ ἓνα κτύπημα Ἰα-
 » πεινοφροσύνης. Ὁ Σατανᾶς παρ-
 » οργισθεὶς τοῦ δίδει πρῶτον μίαν μὲ τὴν
 » ῥάβδον τῆς Λαγνείας· ἀλλὰ βλέπων
 » ὅτι αὐτὸς ἐπροφυλάχθη μὲ τὸ ἀμυντικὸν
 » ὄπλον τῆς Νεκρώσεως τῆς σαρ-
 » κὸς, ρίπτεται ὄλος ἐπὶ τὸν ἀντίπαλον,
 » ὑποσκελίζων αὐτὸν μὲ τὴν Ὀκνηρίαν,
 » πληγόνων μὲ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Φθό-
 » νου, ἐν ᾧ προσπαθεῖ νὰ τοῦ ἐμπήξῃ εἰς
 » τὴν καρδίαν τὴν Φιλαργυρίαν. Τότε
 » δὴ, τότε πρέπει νὰ ἔχῃ τις πόδα στερεόν,
 » καὶ βλέμμα ὀξυδερκές. Διὰ τῆς ἐργασίας
 » ἐλευθεροῦται ἀπὸ τὸν ὑποσκελισμὸν τῆς
 » Ὀκνηρίας, ἀπὸ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ
 » Φθόνου διὰ τῆς Ἀγάπης τοῦ
 » πλησίον (ὄπλον πολὺ δύσκολον, ἀ-
 » δελφοί μου), τὴν δὲ πληγὴν τῆς Φι-
 » λαργυρίας μόνῃ ἢ Ἐλεημοσύνῃ
 » δύναται ν' ἀποστρέψῃ.

« Ἀλλὰ, ἀδελφοί μου, πόσοι εἶναι με-
 » ταξὺ ὑμῶν, οἱ ὅποιοι προσβαλλόμενοι τοι-
 » ουτοτρόπως μὲ τόσα ὄπλα, ἡμποροῦν νὰ
 » ἔχωσι πάντοτε ἐτοιμὴν τὴν προφύλαξιν
 » καὶ τὴν ὑπεράσπισιν κατὰ τῶν προσβο-
 » λῶν τοῦ ἐχθροῦ; Πολλοὺς πολεμιστὰς
 » εἶδα νὰ πίπτωσι κατὰ γῆς, καὶ τότε ἀν-
 » ὄ τραυματίας δὲν προσδράμῃ εὐθὺς εἰς
 » τὴν Μετάνοιαν, εἶναι χαμένος, καὶ
 » τὸ τελευταῖον τοῦτο μέσον πρέπει νὰ τὸ
 » μεταχειρίζεται ὑπερότερα παρὰ προτή-
 » τερα. Πιστεύετε, σεῖς οἱ ἀντικοί, ὅτι ἐν
 » περσῶν ἤμαρτον, δὲν εἶναι δύσκολον
 » νὰ τὸ εἶπη τις. Ἀλλοίμονον, ἀδελφοί
 » μου, πόσοι ψυχορραγοῦντες θέλουσι νὰ
 » εἶπουν ἤμαρτον, καὶ ὁμως δὲν ἔχουσι
 » φωνήν. Ἐξαφνα εἰς τὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ ψυ-
 » χορραγῶν κράκ! καὶ ἰδοὺ ἐξαίφνης ἡ
 » ψυχὴ ἀρπασθεῖται ὑπὸ τοῦ διαδόλου! Ἄς
 » ὑπάγῃ τότε νὰ τὴν ζητήσῃ ὅστις δὲ-
 » νάται ».

Ὁ ἀδελφὸς Λουβίνος ἐξηκολούθησεν ἀ-

κόμη ῥητορεύων, καὶ ὅτε ἀφῆκε τοῦ ἀμβωνα, φίλος τις τῆς εὐγλωττίας παρετήρησεν ὅτι ὁ λόγος του, ὅστις δὲν εἶχε διαρκέσῃ παρὰ μίαν ὥραν, περιεῖχε τριακονταεπτὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἀναρίθμητα δείγματα ἀγγιχνείας ὁμοια μ' ἐκεῖνα ἄτινα παρέθηκε πρὸ ὀλίγου. Καθολικοὶ καὶ διαμαρτυρόμενοι ἐπευφήμησαν ὁμοίως εἰς τὸν λόγον τοῦ ἱεροκῆρυκος, ὁ ὁποῖος ἔμεινε πολὺν καιρὸν εἰς τὸν πόδα τοῦ ἀμβωνος, περικυκλούμενος ἀπὸ πλῆθος μέγα συνθλιβόμενον περὶ αὐτὸν καὶ προστρέχον πανταχόθεν τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τῷ προσφέρῃ συγχαρητήριους διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ λόγου προσρήσεις.

Ἐν ᾧ ἐλέγετο ὁ λόγος, ὁ Μεργὺ εἶχεν ἐρωτήσῃ πολλάκις ποῦ ἦτο ἡ κυρία Τουργίς. Ὁ ἀδελφὸς του τὴν ἐζήτηε μάτην διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἡ ἡ ὠραία κόμησσα δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ ἐκρύπτετο ἐν παραθύστῳ που καὶ ἐν γωνίᾳ ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν θαυμαστῶν της.

— Ἦθελα, ἔλεγεν ὁ Μεργὺ ἐξερχόμενος, ἦθελα ὅλοι αὐτοὶ ὅπου ἔρχονται ἐδῶ διὰ ν' ἀκούσουν τὸν ἀνόητον αὐτὸν λόγον νὰ ἤκουαν ἓνα ἀπὸ τοὺς ἀπλοῦς λόγους τῶν λειτουργῶν μας.

— Ἰδοὺ ἡ κόμησσα Τουργίς, τῷ εἶπε ταπεινῇ τῆ φωνῇ ὁ λοχαγὸς θλίβων αὐτοῦ τὸν βραχίονα.

Ὁ Μεργὺ στρέψας τὴν κεφαλὴν, εἶδε διερχομένην τὸν σκοτεινὸν πρόναον γυναῖκα πλουσίως κεκοσμημένην, καὶ κρατοῦσαν τῆς χειρὸς νέον ξανθὸν, λεπτὸν, ῥαδινὸν, μὲ φυσιογνωμίαν θηλυπρεπῆ, καὶ φέροντα ἐνδυμασίαν ἐπίτηδες ἰσως ἀτημελή. Τὸ πλῆθος ἐτχίζετο ἐνώπιον αὐτῶν καθὼς ἐφαίνετο ἡ δυὰς αὐτῆ, οὐχὶ ἄνευ τρόμου. Ὁ ἱππότης οὗτος ἦτο ὁ τρομερὸς Κομίγγης.

Μόλις προσέφθασεν ὁ Μεργὺ νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα ἐπάνω τῆς κομήσεως. Δὲν εἶδε καλῶς τοὺς χαρακτῆράς της καὶ ὁμως τῷ ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν· ἀλλ' ὁ Κομίγγης τῷ εἶχε προξενήσῃ μεγάλην ἀντιπάθειαν, ἀν καὶ δὲν ἐγνώριζε διὰ τί. Ἠγανάκτει βλέπων ἄνθρωπον τόσον ἀσθενῆ κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ κατέχοντα ἤδη τόσῃ φήμῃ. Ἄν κατὰ τύχην, διενοήθη, ἡ κόμησσα ἠγάπα τινὰ ἐκ τοῦ πλῆθους τούτου, ὁ μισαρὸς αὐτὸς Κομίγγης θὰ τὸν ἐφόνευεν! Ὄμωσε νὰ φονεύσῃ ὅλους ἐκεῖνους ὅσους θὰ ἀγαπήσῃ! Ἔθεσεν ἀκουσίως τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους ἀλλ' εὐθὺς ἠσχύνθη διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν

ταύτην παραφοράν. Καί ἔπειτα τέλος πάντων τί μέ μέλει; Δέν τοῦ ζηλεύω τήν κα-τάκτησιν, ἐν ᾧ μάλιστα καί καλὰ δέν τήν εἶδα. Ἐν τούτοις αἱ ἰδέαι αὐταὶ τῷ ἀφῆκαν ἐντύπωσιν Ὀλιβεράν καί καθ' ὅλον τὸν δρόμον ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἕως τῆς οἰκίας τοῦ λοχαγοῦ ἐτήρησε σιωπὴν βαθεῖαν.

Εὔρηξαν ἑτοιμον τὸ δεῖπνον. Ὁ Μεργὺ ἔφαγεν ὀλίγον, καί παρευθὺς, ἀφ' οὗ ἐτήκωσαν τὴν τράπεζαν, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του. Ὁ λοχαγὸς συγκατένευσε νὰ τὸν ἀφήτῃ νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ἀπὸ τῆς αὔριον νὰ ἔλθῃ ν' ἀποκασταθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Δέν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπῶμεν ὅτι ὁ Μεργὺ

εὔρηκε παρὰ τῷ ἀδελφῷ χρήματα, ἵππους, κλ. καί ἐκ περισσοῦ τὴν γνωριμίαν τοῦ ῥάπτου τῆς αὐλῆς, καί τοῦ μόνου ἐμπόρου, ὅπου εὐγενῆς τις ἔχων τὴν περιέργειαν νὰ τὸν ἴδωσιν αἱ κυρίαί, ἠδύνατο νὰ ἀγοράσῃ τὰ χειρόκτια του, τὰ περιτραχήλια καί τὰ ὑποδήματα κατὰ τὸν συρμὸν τῆς τότε ἐποχῆς.

Τέλος ἀφ' οὗ ἐπῆλθε πυκνὴ σκοτία, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον συνοδευόμενος ἀπὸ δύο θεράποντας τοῦ ἀδελφοῦ του ὠπλιτευμένους μὲ πιστόλια καί ξίφη διότι αἱ ἀγυαὶ τῶν Παρισίων, μετὰ τὴν ὀγδόην ἐσπερινὴν ὥραν, ἦσαν ἐπικινδυνότεραι παρὰ τὴν ἄγουσαν ἀπὸ Σεβίλλης εἰς Γρενάδαν τὴν σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

— 000 —

ΚΟΜΜΑΤΑΡΧΗΣ.

— 0 —

Jecky of Norfolk be not too bold,
For Dickon thy master is bought and sold.

SHAKSPEARE, K. Richard III.

Ὁ Βερνάρδος Μεργὺ ἐπιστρέψας εἰς τὸ ταπεινόν του ξενοδοχεῖον ἔρριψε μετὰ θλίψεως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ τετριμμένα καὶ ἄθλια του ἐπιπλα. Ὅτε παρέβαλε κατὰ διάνοιαν τοὺς τοίχους τοῦ θαλάμου του, τοὺς ἀσβεστοχρίστους ἄλλοτε, τώρα ὁμως ὑπὸ τοῦ καπνοῦ σκοτεινοὺς καί μεμελασμένους, πρὸς τὰς λεπτὰς μεταξοειδεῖς βαφὰς τοῦ θαλάμου, ἐξ οὗ ἤρχετο πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐνεθυμήθη τὴν ὠραίαν ἐκείνην ζωγραφίαν τῆς Παναγίας, καί στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς του εἰς τὸν ἰδικόν του τοῖχον δέν ἀπήντησε παρὰ εἰκόνα ἀθλίαν τινὸς ἀγίου, τότε ἰδέα εὐτελής εἰσέδου εἰς τὴν ψυχὴν του. Τὴν πολυτέλειαν ἐκείνην, τὴν κομψότητα, τὴν εὐνοίαν τῶν κυριῶν, κλ. τοῦ βασιλέως, τόσα πράγματα παμπόθητα ἀπέκτησεν ὁ Γεώργιος διὰ μιᾶς καὶ μόνης λέξεως, μιᾶς μόνης λέξεως εὐπρο-φερτοτάτης, διότι ἔρχει νὰ τὴν εἴπη διὰ τῶν χειλέων καὶ ἀδιάφορον ἂν τὴν ἔλεγεν ἢ ὄχι.

καὶ ἡ καρδία του. Εὐθὺς δὲ τότε ἦλθον εἰς τὴν μνήμην του πολλὰ ὀνόματα διαμαρτυρομένων, οἵτινες ἐξομῶσαντες τὴν πίστιν των, εἶχον ὑψωθῆ εἰς μεγάλας τιμὰς, καί ἐπειδὴ ὁ διάβολος ὀπλίζεται μὲ ὅλα του τὰ ὄπλα, ἢ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν.

Αἱ ἰδέαι αὐταὶ αἵτινες τῷ ἐπήρχοντο ὑπὸ διαφόρους μορφὰς καί χωρὶς πολλάκις νὰ θέλῃ, τὸν ἐπολιόρχουν ἅμα καὶ τῷ ἐνέπνεον ἀποστροφὴν· ἔλαβεν εἰς χεῖρας μίαν Βίβλον τῆς Γενεύης, ἣτις ἦτο πρότερον τῆς μητρὸς του, καί ἀνέγνω ἐπὶ τινὰ χρόνον. Γαληνιώτερος τότε ἐπανέθηκε κατὰ γῆς τὸ βιβλίον, καί πρὶν ἢ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὤμοσε καθ' ἑαυτὸν νὰ ζήσῃ ἢ ν' ἀποθάνῃ πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του.

Πλὴν πάλιν μὲ ὄλην τὴν βιβλικὴν ἀνάγνωσιν καί μὲ ὅλους τοὺς περὶ πιστῆς εἰς τὰ πάτρια ἐμμονῆς ὄρκους του, ὁ Μεργὺ τὰ

συμβάματα τῆς ἡμέρας τὰ παράδοξα ὠνει-
ρεύετο. Ὀνειρεύετο παραπετάσματα πορφυ-
ρομέταξα, χρυσᾶ σκεύη· ἔπειτα αἱ τράπεζαι
ἀνετρέποντο, ἔστιλλον τὰ ξίφη καὶ ἔρρεε τὸ
αἷμα. Ἐπειτα ἡ Παναγία ἐνεψυχοῦτο, ἐξήρ-
χετο τοῦ περιπλασιίου τῆς καὶ καταβαίνουσα
εἰς τὸ δάπεδον συνεχόρευε μετ' αὐτῶν. Ἐ-
ζήτηε νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ
τοὺς χαρακτήρας τῆς, καὶ τότε μόνον παρε-
τήρει ὅτι ἔφερε προσωπίδα μέλαιναν. Ἄλλ-
οὶ βαθυκύανοι ὀφθαλμοὶ τῆς καὶ αἱ δύο ἐκεῖ-
ναι λευκῆς σαρκὸς γραμμαὶ αἱ διαφαινόμε-
ναι διὰ τῆς προσωπίδος! . . . Τὰ σχοινία
τῆς προσωπίδος ἐπιπτον, θεία μορφή τότε
ἐπαρουσιάζετο ἀλλὰ χωρὶς ὠρισμένων τινῶν
χαρακτήρων, ἦτο ὡς ἡ εἰκὼν νύμφης ἐν ὕ-
δασι ταραττομένης. Ἀκουσίως τότε κατεβί-
βαζε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔπειτα πάλιν τοὺς ἐ-
νήγειρε, καὶ δὲν ἔβλεπε πλέον ἄλλο τι παρὰ
τὸν τρομερὸν Κομίσκην κρατοῦντα ξίφος γυ-
μνὸν εἰς τὴν χεῖρα.

Ἡ γέροντι τῆς κλίνης ἐνωρὶς, μετεκόμισεν
εἰς τὸν ἀδελφόν του τὰ ὀλίγα του πράγματα,
καὶ ἀποποιηθεὶς νὰ ἐπισκεφθῇ μετ' αὐτοῦ τὰ
περιέργα πράγματα τῆς πόλεως, ὑπήγε μόν-
νος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Σιατιλλίων διὰ
νὰ ἐπιδώσῃ εἰς τὸν Ναύαρχον τὴν ἐπιστολήν
ἣν εἶχε δόσῃ αὐτῷ ὁ πατήρ.

Εὗρε τὴν αὐλήν τοῦ ξενοδοχείου πλήρη
ὑπηρετῶν καὶ ἵππων, δι' ὧν μόλις κατώρθω-
σε νὰ διαβῇ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς ἀντιθάλαμον
πλήρη ὀπλοπαρόχων καὶ θεραπόντων, οἵτι-
νες, εἰ καὶ δὲν εἶχον ἄλλο παρὰ τὰ ξίφη των,
ἐσχημάτιζον ὅμως πάλιν σωματοφυλακὴν
ἀξιόλογον περὶ τὸν Ναύαρχον. Κλητήρ τις
μελανεῖμων, ρίψας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὸ
περιλαίμιον τῆς τραχηλιάς τοῦ Μεργῦ καὶ
χρυσὴν τινα ἄλυσιν ἣν ὁ ἀδελφὸς τῷ εἶχε
δανείσῃ, δὲν ἐδυσκολεύθη ποσῶς νὰ τὴν εἰ-
σάξῃ παρευθὺς εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ὑπῆρ-
χεν ὁ κύριός του.

Κύριοι, εὐγενεῖς, λειτουργοὶ τοῦ Εὐαγ-
γελίου, περὶ τοὺς τεσσαράκοντα ὅλοι, ὄρθοι
ἀποκεκαλυμμένην ἔχοντες τὴν κεφαλὴν, καὶ
μετὰ σεβασμοῦ ἰστάμενοι, περιστοιχίζον τὸν
Ναύαρχον, ὅστις ἦτο ἀπλοῦστατα ἐνδεδυμέ-
νος μαῦρα. Τὸ ἀνάστημά του ἦτο ὑψηλόν,
ἀλλ' ὀλίγον κυρτόν, οἱ δὲ ἀγῶνες τοῦ πολέ-
μου εἶχον ἐντυπώσῃ ἐπὶ τοῦ φαλακροῦ μετώ-
που του πλειοτέρας παρὰ τὸν χρόνον ρυτί-
δας, εἶχε μικρὸν ἐπὶ τὸ στήθος καθειμένον
πώγωνα. Αἱ παρειαί, φύσει κοῖλαι, ἐφαί-
νοντο ἔτι κοιλότεραι ἐξ αἰτίας οὐλῆς βα-

θείας κατιούσης ἄχρι τοῦ μύστακός του.
Εἰς τὴν μάχην τοῦ Μονκοντοῦρ, πλήγῃ πι-
στολίου διετρύπησε τὴν παρειὰν καὶ ἔθραυσε
πολλοὺς τῶν ὀδόντων του. Ἡ ἔκφρασις τῆς
φυσιογνωμίας του ἦτο μᾶλλον ὀλιβερά ἢ σο-
βαρά, καὶ ἐλέγετο ὅτι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ
γενναίου Δανδελότου (*) κανεὶς δὲν τὸν εἶ-
χεν ἰδῆ γελῶντα. Ἦτο ὄρθιος, εἶχε τὴν
χεῖρα ἐπὶ τραπέζης πλήρους χαρτῶν καὶ
σχεδίων, ἐν οἷς καὶ βίβλος εἰς 4 ον ὑπερ-
μεγέθους· ὀδοντογλυφίδες διεσπαρμέναι τῆδε
κακεῖσε καὶ χαρτῖα ἀνεπόλουν εἰς τὴν μνή-
μην τοῦ θεατοῦ συνήθειαν, ἣν πολλάκις εἶ-
χον σκώψῃ. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης
γραμματεὺς καθήμενος ἠσχολεῖτο συντόνως
εἰς ἐπιστολάς ἃς κατόπιν ἐνεχειρεῖ τῷ Ναυ-
άρχῳ πρὸς ὑπογραφὴν.

Ἄμα ἰδὼν τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὅστις εἰς τὰ
ὄμματα τῶν ὁμοθρήσκων του ἦτο ἀνώτερος
καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, διότι, εἰς ὧν αὐτός,
ἦτο καὶ ἡρώς ἅμα καὶ ἅγιος, ὁ Μεργῦ ἠ-
σθάνθη τοσοῦτον σεβασμὸν, ὥστε πλησιάζων
αὐτῷ ἐκλινεν ἀκουσίως τὸ ἕτερον γόνυ κατὰ
γῆς. Ὁ ναύαρχος ἐκπλαγεὶς καὶ θυμωθεὶς
διὰ τὸ δεῖγμα τοῦτο τοῦ σεβασμοῦ τὸ πα-
ράδοξον, τὸν διέταξε νὰ ἐγερθῇ, καὶ ἔλαβε
μετ' ἀπαρεσκειάς τινὸς ἣν ἔφερε συστατι-
κὴν γραφὴν. Ἐρρίψεν ἐν βλέμμα εἰς τὰ σύμ-
βολα τῆς σφραγίδος. — Εἶναι τοῦ παλαιοῦ
μου συντρόφου τοῦ βαρῶνος δὲ Μεργῦ, καὶ
τῷ ὁμοιάζετε τόσο, νέε μου, ὥστε πρέπει
νὰ ἦσθε υἱός του.

— Κύριε, ὁ πατήρ μου ἐπεθύμει νὰ τῷ
ἐπέτρεπεν ἡ ἡλικία νὰ ἤρχετο ὁ ἴδιος νὰ σᾶς
προσφέρῃ τὰ σεβάσματά του.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Κολιγνῦ, ἀφ' οὗ ἀν-
έγνωσε τὴν ἐπιστολήν στραφεὶς πρὸς τοὺς
περικυκλοῦντας αὐτὸν, σᾶς παρουσιάζω τὸν
υἱὸν τοῦ βαρῶνος Μεργῦ, ὅστις διέβη ὑπὲρ
τάς διακοσίας λεύγας διὰ νὰ ἦναι μετὰ τοὺς
εἰδικούς μας. Φαίνεται ὅτι δὲν θὰ μᾶς λεί-
φουν ποτὲ ἐθελονταὶ διὰ τὴν Φλανδρίαν.
Κύριοι, σᾶς ζητῶ τὴν φιλίαν σας διὰ τὸν
νέον τοῦτον· ἔχετε ὅλοι τὴν μεγαλειτέραν
ὑπόληψιν πρὸς τὸν πατέρα του.

— Καὶ παρευθὺς ὁ Μεργῦ ἐδέχθη εἰκοσι
περιπτύξεις καὶ τοσαύτας ἄλλας ἐθιμο-
ταξίας.

— Παρευρέθητε ἤδη εἰς πόλεμον, Βερ-
νάρδε; ἠρώτησεν ὁ ναύαρχος. Ἠκούσατε
ποτὲ τὸν κρότον τῶν τουφεκίων;

(*) τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ὁ Μεργύ ἀπεκρίθη ἐρυθριῶν ὅτι δὲν εἶχεν ἀκόμη λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῆς θρησκείας.

— Μακαρίσατε μᾶλλον τὸν ἑαυτὸν σας, νέε μου, διότι δὲν εὐρέθητε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ χύσετε τὸ αἷμα τῶν συμπολιτῶν σας, εἶπεν ὁ Κολυγνύ μὲ τόνον φωνῆς σοβαρόν. Δόξα τῷ Θεῷ, προσέθηκε μετὰ στεναγμοῦ, ἔπαυσεν ὁ ἐμφύλιος πόλεμος! ἡ θρησκεία ἀναπνέει, καὶ εὐτυχέστεροι σεῖς ἡμῶν, δὲν θὰ σύρετε τὸ ξίφος σας παρὰ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως σας καὶ τῆς πατρίδος σας. Καὶ ἔπειτα θεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν ὦμον τοῦ νέου, — Εἶμαι βέβαιος, δὲν θὰ φεύσετε τὸ αἷμα ἐξ οὗ κατάγεσθε. Κατὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ πατρὸς, θὰ ὑπηρετήσετε κατ' ἀρχὰς μὲ τοὺς εὐγενεῖς μου, καὶ ὅταν ἀπαντήσωμεν τοὺς Ἴσπανοὺς, λάβετε παρ' αὐτῶν μίαν σημαίαν καὶ παρευθὺς γίνεσθε σηματοφόρος.

— Σὰς ὀμνῶ, ἀνέκραξεν ἀποφασιστικὰ ὁ Μεργύ, ὅτι εἰς τὴν πρώτην συμπλοκὴν θὰ γίνω σηματοφόρος ἢ ὁ πατήρ μου δὲν θὰ ἔχη πλέον υἱόν.

— Καλὰ, γενναῖόν μου τέκνον, ὀμιλεῖς καθὼς ὀμιλεῖ ὁ πατήρ σου. Καὶ ἔπειτα ἔκραξε τὸν ἐπιστάτην του. — Ἴδου ὁ ἐπιστάτης μου κύρ Σαμουήλ. Ἄν ἔχῃς ἀνάγκην χρημάτων διὰ νὰ ἐτοιμασθῆς, ἀπευθύνσου εἰς αὐτόν.

Ὁ ἐπιστάτης ἔκλινεν ἐνώπιον τοῦ Μεργύ, ὅστις εὐχαριστήσας ἀπεποιήθη. — Ὁ πατήρ καὶ ὁ ἀδελφός, εἶπε, μοὶ προμηθεύουσι τὰ τῆς διατηρήσεώς μου.

— Ὁ ἀδελφός σου ; . . . Εἶναι ὁ λογαγὸς Γεώργιος Μεργύ, ὅστις ἀπὸ τοὺς πρώτους πολέμους ἐξώμοσε τὴν θρησκείαν του.

Ὁ Μεργύ κατεβίβασε μετὰ θλίψεως τὴν κεφαλήν· τὰ χεῖλη του ἐκινήθησαν ἀλλὰ δὲν ἠκούσθη ἡ ἀπόκρισίς του.

— Εἶναι γενναῖος στρατιώτης, εἶπεν ὁ Ναύαρχος· ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ γενναιότης χωρὶς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ; Νέε μου, εἰς τὴν οἰκογένειάν σας ἔχετε ἐν παράδειγμα ν' ἀκολουθήσητε, καὶ ἐν ν' ἀποφύγητε.

— Θὰ προσπαθῆσω νὰ μιμηθῶ τὰς ἐνδόξους πράξεις τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ ὄχι . . . τὴν μεταβολὴν του.

— Ἐμπρός, Βερνάρδε, ἔρχεσθε νὰ μὲ βλέπετε συχνά, καὶ θεωρεῖτέ με ὡς ἓνα τῶν φίλων σας. Ὡς πρὸς τὰ ἤθη ἐδῶ δὲν εἴσθε εἰς τόσον καλὸν τόπον, μετ' οὐ πολὺ ὁμως

ἐλπίζω νὰ σὰς ὀδηγήσω ὅπου κερδαίνεται ἡ δόξα.

Ὁ Μεργύ ἔκλινεν εὐσεβάστως καὶ ἐξῆλθε τοῦ περιστοιχοῦντος τὸν Ναύαρχον κύκλου.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ Κωλιγνύ, ἐπαναλαμβάνων τὴν συνδιάλεξιν ἣν ἡ ἔλευσις τοῦ Μεργύ εἶχε διακόψῃ, λαμβάνων πανταχόθεν εὐαρέστους εἰδήσεις. Οἱ δολοφόνοι τοῦ Ρουὰν ἐτιμωρήθησαν.

— Οἱ τοῦ Τουλούζης δὲν ἐτιμωρήθησαν, εἶπε γέρων τις λειτουργὸς μὲ φυσιογνωμίαν αὐστηράν καὶ φανατικὴν.

— Ἀπατάσθε, κύριε, τώρα μοῦ ἦλθεν ἡ εἰδήσις. Ἐκ περισσοῦ δὲ ἡ μικτὴ αἴθουσα (*) συνεστήθη ἤδη ἐν Τουλούζῃ. Ὁσημέραι ἡ Α. Μ. μᾶς ἀποδεικνύει ὅτι ἡ αὐστηρότης Αὐτῆς ὑπάρχει ἴση πρὸς ὅλους.

Παλαιὸς τις λειτουργὸς ἔστειτε τὴν κεφαλὴν εἰς ἀπιστίας δεῖγμα.

Γέρων τις λευκόθριξ καὶ μελανείμων ἐφώνησεν:— Ἡ δικαιοσύνη του εἶναι ἡ αὐτῆ, ναί! Τοὺς Σιατιλλιὸν, τοὺς Μονμορενσύ, καὶ τοὺς Γουσίας, ὅλους ὁμοῦ ὁ Κάρολος καὶ ἡ μήτηρ του ἤθελον νὰ τοὺς ρίψουν διὰ μιᾶς.

— Ὁμιλεῖτε πλέον εὐσεβάστως περὶ τοῦ βασιλέως, Κ. δὲ Βονισσάν, εἶπεν ὁ Κωλιγνύ μετὰ σοβαρότητος. Ἄς λησμονήσωμεν, ἄς λησμονήσωμεν τέλος πάντων τὰ παλαιὰ ἔχθη. Ἄς μὴ εἴπωσιν ὅτι οἱ καθολικοὶ ἐνεργοῦσι καλλίτερον ἀπὸ ἡμᾶς τὸ παράγγελμα τῆς λήθης τῶν ὕβρεων.

Μὰ τὰ ὅσα τῶν πατέρων μου! τοῦτο εἶναι εὐκολώτερον εἰς αὐτοὺς παρὰ εἰς ἡμᾶς, ἐψιθύρισεν ὁ Βονισσάν. Εἴκοσι καὶ τρεῖς συγγενεῖς μου μάρτυρες δὲν ἐξέρχονται τόσον εὐκολὰ ἀπὸ τὴν μνήμην μου.

Ὁμιλεῖ οὕτω μετὰ πικρίας, ὅτε αἴφνης γέρων ἀπεχθὴς τὴν μορφήν, τυλιγμένος εἰς στακτερὸν τετριμμένον μανδύαν, ἐξῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, διέσχισε τὸ πλῆθος καὶ ἐπέδωκεν ἐπιστολήν ἐνσφράγιστον εἰς τὸν Κωλιγνύ.

— Τίς εἴσθε; ἠρώτησε πρὶν ἡ ἐκφραγίση τὴν ἐπιστολήν.

— Φίλος σὰς τις, ἀπεκρίθη ὁ γέρων μὲ φωνὴν ξηράν. Καὶ ἐξῆλθε παρευθὺς.

— Εἶδον τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐξερχό-

(*) Διὰ τῆς συνθήκης, ἣτις ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἐμφυλίου πολέμου, ὤρισθη νὰ ὑπάρχωσιν εἰς διάφορα δικαστήρια κατὰ τὸ ἡμισυ καὶ καθιςσταῖ. Τὰ δικαστήρια ταῦτα ἐδίκαζον τὰς μεταξὺ καθολικῶν καὶ καθολικῶν ὑποθέσεις.

μενον τὸ πρῶτὸν ἀπὸ τοῦ Γουισίας, εἶπεν εὐγενής τις.

— Εἶναι μάγος, εἶπεν ἄλλος.

— Φαρμακευτὴς, εἶπε τρίτος.

— Ὁ δούξ τῆς Γουισίας τὸν στέλλει διὰ νὰ φαρμακεύσῃ τὸν Κ. Ναύαρχον.

— Νὰ μὲ φαρμακεύσῃ, εἶπεν ὁ Ναύαρχος ὑψῶν τοὺς ὤμους, νὰ μὲ φαρμακεύσῃ εἰς μίαν ἐπιστολήν!

— Ἐνθυμεῖσθε τὰ χειρόκτια τῆς βασιλείσσης τῆς Ναβάρρας (*) ἐφώνησεν ὁ Βονισσάν.

— Ὅσον πιστεύω τὸ φάρμακον μὲ τὰ χειρόκτια, ἄλλο τόσον πιστεύω καὶ τὸ φάρμακον τῆς ἐπιστολῆς. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ὁ δούξ Γουισίας δὲν ἐμπορεῖ νὰ πράξῃ μίαν τόσον ἀνανδρὸν πράξιν!

Ἐμελλε ν' ἀνοίξῃ τὴν ἐπιστολήν, ὅτε ὁ Βονισσάν ἐβρίθθη ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὸν ἐκράτησε τὰς χεῖρας κραυγάζων. — Μὴ τὴν ἐκσφραγίσῃτε, ἢ θὰ ἀναπνεύσῃτε θανατηφόρον δηλητήριον!

Ὅλοι οἱ παρεστῶτες συνελθίσθησαν περὶ τὸν Ναύαρχον, ὅστις ἐπάσχιζε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βονισσάν.

— Βλέπω καὶ ἐξέρχεται μαῦρος καπνὸς ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν, εἶπέ τις φωνή.

— Ρίψατέ τὴν, ἐφώνησαν ὅλοι ὁμοῦ.

— Ἀφετέ με, τρελλοὶ ποῦ εἴσθε, εἶπεν ὁ Ναύαρχος καὶ ἐνῶ ἐπάλασε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖράς τω, ἔπετεν ἡ ἐπιστολή εἰς τὸ ἔδαφος.

— Σαμουήλ φίλε μου! ἐφώνησεν ὁ Βονισσάν, φανήτε καλὸς ὑπηρέτης. Ἀνοίξατέ μου τὸν φάκελλον αὐτὸν, καὶ μὴ τὸν δώσετε εἰς τὸν κύριόν σας, παρ' ἀφ' οὗ βεβαιωθήτε ὅτι δὲν ὑπάρχει τίποτε ὑποπτον μετὰ.

Ἡ παραγγελία δὲν ἦτο τῆς ὀρέξεως τοῦ ἐπιστάτου. Χωρὶς νὰ διστάσῃ ποσῶς, ὁ Μεργὺ ἔλαβεν τὴν ἐπιστολήν καὶ ἔθραυσε τὴν σφραγίδα τῆς, καὶ παρευθὺς εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ κύκλου ἀποκεχωρηκότος, διότι ἕκαστος ἐφοβεῖτο μὴ ἐκτραγῆ ἡφαίστιόν τι ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης. Ἐν τούτοις δὲν ἐξήλθε κανεὶς καπνὸς κακὸς, οὐδ' ἐπταρμίσθη μάλιστα κανεὶς. Χάρτης ἱκανῶς ρυπαρὸς μὲ τινὰς

(*) « Ὁ θάνατος αὐτῆς ἐπροξενήθη, λέγει ὁ δ' Λυ- » higné (Hist. Univ., T. I., chap. II) ἐκ φαρμάκου δηλη- » τηρίου, ὅπερ μετέδωκεν εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτῆς τὰ χει- » ρόκτια, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ κυρίου Γενέ, Φλωρεντιαν- » νοῦ, ἀπιστοῦ ἐλατοσε καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς » τῆς ἡγεμονίδος ἐκείνης ».

στίχους γραφῆς, ἰδοὺ ὄλον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐπιφύτου ἐκείνου περικαλύμματος.

Αὐτοὶ ἐκείνοι οἵτινες πρῶτοι ἀπεχώρησαν, πρῶτοι ἤδη ἐπλησίασαν μειδιῶντες, καθὼς ἠφρανίσθη πᾶσα ὑπόνοια κινδύνου.

— Τί σημαίνει αὕτη ἡ αὐθάδεια; ἐφώνησεν ὁ Κωλιγνὺ μετ' ὀργῆς, καὶ ἀποστῆ- μενος ἀπὸ τὸ σφίγγιμον τοῦ Βονισσάν, νὰ ἀνοίξῃτε ἐπιστολήν ἢ ὅποια στέλλεται πρὸς ἐμέ;

— Κύριε Ναύαρχε, ἐάν κατὰ τύχην ὁ χάρτης οὗτος περιεῖχε λεπτόν τι φάρμακον δυνάμενον νὰ σᾶς θανατώσῃ διὰ τῆς ἀναπνοῆς, θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ ἐθυσιάζετο νέος καλῶς ἐγώ, παρὰ σεῖς οὔτινος ἢ ὑπαρξίς εἶναι τοσοῦτον πολύτιμος διὰ τὴν θρησκείαν.

Ψιθυρισμὸς θαυμασμῶ ἠκούσθη περὶ αὐτόν. Ὁ Κωλιγνὺ τοῦ ἐθλίψε τὴν χεῖρα μετὰ συμπαθείας, καὶ μετὰ μίαν στιγμήν σιωπῆς. — Ἀφ' οὗ ἔκαμψ τόσον διὰ νὰ ἐκσφραγίσῃ τὴν ἐπιστολήν, προσέθηκεν ὁ Ναύαρχος μετ' ἀγαθότητος, ἀνάγνωτέ μας λοιπὸν τὸ περιεχόμενον.

Ὁ Μεργὺ ἀνέγνω τὰ ἀκόλουθα.

« Ὁ οὐρανὸς ἐφωτίσθη πρὸς δυσμὰς μὲ » λάμψεις αἰματηράς. Ἀστέρεις ἠφρανίσθη- » σαν εἰς τὸ στερέωμα, καὶ φλογισμένα ξίφη » ἐράνησαν εἰς τὸν αἰθέρα. Πρέπει νὰ ἦναί » τις τυφλὸς διὰ νὰ μὴ νοήτῃ τί σημαίνουσι » ταῦτα. Γασπάρδε! περιζῶσαι τὴν ῥομ- » φαίαν, θέσε τοὺς πτερινιστήρας, ἢ ἄλλως » εἰς ὀλίγας ἡμέρας οἱ κολοιοὶ θὰ τρώ- » γωσι τὰς σάρκας σου! »

Ἐννοεῖ τοὺς Γουισίας μὲ τοὺς κολοιοὺς, εἶπεν ὁ Βονισσάν, ἔθηκε τὸ ὄνομα πτηνοῦ, ἀντὶ τῶν γραμμάτων τὰ ὅποια προφέρονται παρομοίως (*).

Ὁ Ναύαρχος ὑψῶσε τοὺς ὤμους μετὰ περιφρονητικῶς, καὶ ἅπαντες ἐτήρησαν σιωπὴν, ἦτο ὁμοῦ προφανὲς ὅτι ἡ προφητεία εἶχε προξενήσῃ ἐντύπωσιν τινα εἰς τὴν συνέλευσιν.

— Ἦόσοι ἄνθρωποι καταγίνονται μὲ ἀνοησίας! εἶπε ψυχρῶς ὁ Κωλιγνὺ. Δὲν λέγουν πῶς εἶναι δέκα χιλιάδες ἀχρεῖοι εἰς τοὺς Παρισίους οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἀπὸ προφητείας;

— Ἡ εἰδησις καθὼς εἶναι δὲν εἶναι ἀξιοκαταφρόνητος. Ὁ δούξ Γουισίας εἶπε δημοσίως ὅτι δὲν θὰ κοιμηθῇ ἡσυχος εἰμὴ ἀφ' οὗ χῶση τὸ ξίφος του εἰς τὴν κοιλίαν σας.

(*) Οἱ κολοιοὶ καλοῦνται γαλλιστὶ geais καὶ συνηγεῖται λοιπὸν ἢ λίξις μὲ τοὺς Γουισίας Guises.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

—000—

Πολύ άπωθεν ιδών τον αδελφόν ο λοχαγός. — Αϊ! λοιπόν είδες τον Γάσπαρδον Α'. έκραύγασε, πώς σε έδέχθη;

— Με καλωσύνην την όποιαν δέν θα λησμονήσω ποτέ.

— Χαίρω πολύ.

— "Ω Γεώργιε! τί άνθρωπος! . . .

— Τί άνθρωπος! άνθρωπος επάνω κάτω καθώς και οι άλλοι με την διαφοράν ότι έχει ολίγον περισσοτέραν φιλοδοξίαν, και ολίγον περισσοτέραν ύπομονήν από τον ύπηρετην μου, χωρίς να λάβωμεν ύπ' όψιν την διαφοράν του γένους και της καταγωγής. 'Η γέννησις του Κ. Σιατιλλιόν έκαμε πολύ δι' αυτόν.

— 'Η γέννησις του τον έδίδαξε την τέχνην του πολέμου, και κατέστησε αυτόν τον πρώτον στρατιωτικόν των χρόνων μας;

— "Οχι βέβαια άλλ' ή αξία του δέν τον ήμπόδισεν από το να κτυπάται καθ' ήμέραν. — Μπά! άς αφήσωμεν αυτά. Σήμερον είδες τον Κ. Ναύαρχον. Πάγει καλά, και έπειδή κάθε κύριος χρειάζεται και τιμάς, έπρεπε ν' αρχίσης να περιποιήσαι τον Κ. Σιατιλλιόν. Τώρα . . . θέλεις να έλθης αύριον εις το κυνήγι; εκεί θα σε παρουσιάσω εις ένα άλλον εις τον όποιον δέν είναι όλως άνάξιον του κόπου να τον ιδή τις, έννοώ τον Κάρολον, βασιλέα της Γαλλίας.

— Να υπάγωμεν εις το κυνήγι του βασιλέως!

— Χωρίς άλλο, και εκεί θα ιδής τας ωραιότερας γυναίκας και τους ωραιότερους ίππους της αύλης. 'Η συνάντησις θα γίνη εις την έπαυλιν της Μαδρίτης και πρέπει να ήμεθα εκεί αύριον πολλά πρωί. Θα σοι δώτω τον στακτερόστικτον ίππον μου, και σοι έγυώμαι ότι δέν θ' αναγκασθής να τον κτυπάς με τους πτεριστήρας διά να ήσαι πάντα κοντά εις τους σκύλους.

'Υπηρετής τις ενεχείρησεν εις τον Μεργύ επιστολήν ήν είχεν πρό ολίγου κομίση ύπηρετής τις (page) του βασιλέως. 'Ο Μεργύ την έξεσφράγισε και ή έκπληξις αυτού τε και του αδελφου ύπήρξεν άνέκφραστος ότε είδον έντός αυτού δίπλωμα σημαιοφόρου. 'Η σφριγίς του βασιλέως ήτο προσηρητημένη εις τον χάρτην τουτον, άλλως κατ' άριστην έχοντα τάξιν.

— Τί διάβολον! εφώνησεν ο Γεώργιος, ιδού εύνοια παρά πολλά έξαφνική! 'Αλλά πώς διάβολον ο Κάρολος Θ', ό ποίος δέν ήξεύρει αν είναι άπλώς εις τον κόσμον, σοι στέλει δίπλωμα σημαιοφόρου;

— Μου φαίνεται ότι το χρεωστώ εις τον Κ. Ναύαρχον, ειπεν ο Μεργύ. Και διηγήθη τότε εις τον αδελφόν την ιστορίαν της μυστηριώδους γραφής, ήν είχεν έξεσφράγιση μετά τσαούτης τολμηρίας. 'Ο λοχαγός έγέλασε πολύ διά το τέλος του άνεκδότου, όπερ έγλεύασεν άνιλεώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

—000—

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

— "Α! κύριε συγγραφεύ! Τί ωραίαν ευκαιρίαν εύρήκατε να κάμνητε εικόνας! Και ποίας εικόνας! Θα μάς υπάγητε τώρα εις την έπαυλιν της Μαδρίτης, εις το μέσον της αύλης. Και ποίας αύλης! Θα μάς δείξητε τώρα, την φραγκο-ιταλικήν αυτήν αυ-

λήν. Δείξατέ μας άλλεπαλλήλως όλους τους διασημοτέρους εν αυτή χαρακτήρας. Πόσα πράγματα θα μάθωμεν! και πόσον ενδιαφέρουσα δι' ήμας θα ήναι ή ήμέρα την όποιαν θ' απεράσωμεν μεταξύ τόσων διασημων προσώπων!

— 'Αλλοίμονον! κύριε ἀναγνώστα, τί με ζητείτε; "Ἦθελα νὰ ἔχω τὰ ἀρχοῦντα προτερήματα διὰ νὰ γράψω τὴν Ἱστορίαν τῆς Γαλλίας· καὶ τότε δὲν θὰ ἔκαμνα διηγήματα. 'Αλλὰ, σὰς παρακαλῶ, διὰ τί θέλετε νὰ γνωρίσετε ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι κανέν πρόσωπον δὲν θὰ ὑποκριθοῦν εἰς τὸ μυθιστόρημά μου;

— 'Αλλὰ κάμνετε κάκιστα νὰ μὴ τοὺς δώσετε κανέν πρόσωπον. Ἦως! Μὲ μετεφέρετε εἰς τὸ ἔτος 1572, καὶ ἔχετε τὴν ἀξίωσιν ὅτι γράφετε τὰς εἰκόνας τῶσων διασήμεων ἀνθρώπων! "Ἐλα· δὲν χρειάζονται δισταγματοί. 'Αρχίσετε· σὰς δίδω ἐγὼ τὴν πρώτην φράσιν Ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἤνεψ' ἄθρη καὶ ἐφ' ἄνη εἰς ἐρχόμενος . . . .

— 'Αλλὰ, κύριε ἀναγνώστα, δὲν ὑπῆρχεν αἴθουσα εἰς τὴν Ἰπκυλιν τῆς Μαδρίτης· αἰ αἴθουσαι . . .

— Αἰ λοιπόν! Ὁ μέγας θάλαμος ἦτο πλήρης πλήθους . . . κτλ π . . . ἐν οἷς διεκρίνετο κτλ π.

— Τί διεκρίνετο;

— Αἰ διάβολε! Πρῶτον Κάρολος ὁ Θ'! . . . .

— Δεύτερον;

Σταθῆτε αὐτοῦ. Περιγράφετέ μου πρῶτον τὴν ἐνδυμασίαν του, ἔπειτα κάμετέ μου τὴν φυσικὴν του εἰκόνα, καὶ τέλος τὴν ἠθικὴν. Αὐτὴ εἶναι τὴν σήμερον ἡ λεωφόρος τῶν μυθιστοριογράφων.

— Τὴν ἐνδυμασίαν του; ἐφόρει τὴν κυνηγετικὴν στολὴν, καὶ ἀπὸ τὸν λαιμόν του ἐκρέματο μέγα κέρασ.

— Εἶσθε πολλὰ σύντομος.

— Τὴν φυσικὴν εἰκόνα του . . . περιμείνατε . . . . Μὰ τὴν ἀλήθειαν θὰ ἐκάμνετε πολὺ καλὰ νὰ πάτε νὰ ἰδῆτε τὴν προτομὴν του εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς 'Αγγολίσμας. Ὑπάρχει εἰς τὴν δευτέραν αἴθουσαν, ἀριθ. 98.

— 'Αλλὰ, κύριε Συγγραφεῦ, εἶμαι κάτοικος ἐπαρχίας· θέλετε νὰ σηκωθῶ νὰ ὑπάγω εἰς Παρισίους ἐπίτηδες διὰ νὰ ἰδῶ μίαν προτομὴν τοῦ Θ' Καρόλου;

— Λοιπόν τότε! φαντασθῆτε ἓνα νέον καλοκαμωμένον, οὔτινος ἡ κεφαλὴ εἶναι ὀλίγον χωμένῃ μέσα εἰς τοὺς ὦμους· τείνοντα τὸν τράχηλον, καὶ προβάλλοντα ὀλίγον ἐπαριστέρως τὸ μέτωπον· ἔχοντα μύτην ὀλίγον μεγάλην, χεῖλη λεπτὰ, μακρὰ, καὶ τὸ ἄνω πολὺ προέχον. Τὸ χρῶμά του ὀλίγον

ξεθωριασμένον, καὶ οἱ μεγάλοι τοῦ ὀφθαλμοῦ ποτὲ δὲν ἀτενίζουσι κατὰ πρόσωπον τὸν συνδιαλεγόμενον. "Αλλως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του δὲν ἀναγινώσκει τις: ΑΓΙΟΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ (Saint-Barthelemy) ἡ τοιοῦτό τι ἡ ἐκφρασις τοῦ προσώπου του εἶναι ἡλιθία μᾶλλον καὶ ἀνήσυχος παρὰ σκληρὰ καὶ ἀγριωπή. Θὰ τὸν φαντασθῆτε πολὺ καλὰ, ἂν φαντασθῆτε "Αγγλον ἐμβαίνοντα μόνον εἰς εὐρεῖαν αἴθουσαν, ὅπου ὑπάρχει πολὺς κόσμος. Ἐμπερδευόμενος εἰς τὸ φόρεμα τῆς μιᾶς, προσκρούων εἰς τὸν σκίμποδα τῆς ἄλλης, μόλις κατορθώνει νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς οἰκοδεσποίνης, καὶ τότε μόνον παρατηρεῖ ὅτι καταβαίνων ἀπὸ τοῦ ὀχήματος, προσεγγίσας τὴν χειρίδα τοῦ φορέματος εἰς τὸν τροχὸν τῆς ἀμάξης τὴν ἐγέμισε μὲ λάσπην. — Δὲν λέγω ὅτι δὲν εἶδετε τοιαύτας μορφὰς ἀγριωπάς· ἴσως καὶ θὰ ἐκυτάθθητε καμμίαν φοράν εἰς τὸν καθρέπτην, πρὶν ἡ συγκαινωνία σὰς βεβαιώσῃ ἐντελῶς περὶ τῆς εἰσόδου σας.

— Καὶ ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων;

— Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων; Δὲν τὴν εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου. Νομίζω ὅτι εἶναι ἡ τελευταία φορά ὅπου γράφω τὸ ὄνομά της. Εἶναι μεγάλη γυνή, ἀκόμη δροσερά, καὶ καθὼς λέγουν πολλὰ καλὴ ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν της, μὲ μύτην μεγάλην καὶ χεῖλη καθὼς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πρώτην φοράν πάσχουν ναυτίαςιν, ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους. Χασμᾶται εἰς πᾶσαν στιγμὴν καὶ ἡ φωνὴ της ἐγίνε μονότονος. Καὶ λέγει μὲ τὸν ἴδιον τόνον φωνῆς: "Α! Τίς θὰ μὲ ἐλευθέρωσῃ ἀπὸ τὴν μισαρὰν αὐτὴν Βεαρναίζ; καὶ: Μαγδαληνὴ δόσετε γάλα ζαχαρωμένον εἰς τὸν Νεαπολιτικόν μου σκύλλον.

— Ναί! ἀλλὰ κάμετέ την νὰ εἶπῃ καὶ τίποτε σπουδαιότερους λόγους. Πρὸ ὀλίγου ἐφαρμάκωσαν τὴν Ἰωάνναν Ἀλβρέτου, τοῦλάχιστον καθὼς διεδόθη ἡ φήμη, καὶ τοῦτο πρέπε: νὰ φανῆ.

— Οὐδαμῶς· διότι ἂν τοῦτο ἐφαίνετο, ποῦ θὰ ἦτο ἡ περιφημὸς ἐκείνη ὑποκρισία της; Καὶ ἔπειτα ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τὸ γνωρίζω θετικῶς, δὲν ὠμίλησε περὶ ἄλλου πράγματος εἰμὴ περὶ τοῦ καιροῦ.

— Καὶ Ἐρρίκος ὁ Δ'; καὶ Μαργαρίτα ἡ Ναβάρρας; Δεῖξατέ μοι τὸν γενναῖον, τὸν φιλάρεσκον, καὶ τὸν καλὸν Ἐρρίκον. Ἡ Μαργαρίτα παρειαδίδει ἐρωτικόν τι γραμματίον εἰς τὴν χεῖρα θεράποντός τινος, ἐν ᾧ

ὁ Ἐρρίκος, θλίβει καὶ αὐτὸς τὴν χεῖρα μιᾶς τῶν κυριῶν τῆς τιμῆς τῆς Αἰκατερίνης.

— Ὁ δ' Ἐρρίκος ὁ Δ΄; κανεῖς δὲν θὰ ἐμάντευε ὅτι τὸ τρελλὸν ἐκεῖνο παιδάριον ἐμελλε νὰ φανῆ μίαν ἡμέραν ὁ ἦρωας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Ἐλησημόνησεν ἤδη τὴν μητέρα του, ἀποθανοῦσαν πρὸ δεκαπέντε μόνον ἡμερῶν. Δὲν ὀμιλεῖ τώρα εἰμὴ μὲ κάποιον κυναγωγόν, ὁ ὁποῖος τώρα ὀμιλεῖ μακρὰν περὶ τῶν κόπρων τῆς ἐλάφου, τὰς ὁποίας θὰ ρίψουν. Σὰς τὰς χαρίζω, μάλιστα ἂν δὲν εἴσθε κυνηγός.

— Καὶ ἡ Μαργαρίτα;

— Ἦτο ὀλίγον ἀδιάθετος καὶ ἔμενεν εἰς τὸ δωμάτιόν της.

— Καλὸς τρόπος αὐτὸς διὰ νὰ γλυτώνη τινας. Καὶ ὁ δούξ Ἀνδεγαβίας (Αηίου); ὁ ὁ πρίγκηψ Κονδέ; καὶ ὁ δούξ Γουσίας; καὶ ὁ Ταβάννης, Ῥέτζ, Λα Ῥοσεφοκῶλ, Ζελιγνύ; Θωρέ; Μερύ; καὶ τόσοι ἄλλοι;

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν τοὺς γνωρίζετε καλύτερα ἀπὸ ἐμέ. Ἐγὼ θὰ σὰς ὀμιλήσω περὶ τοῦ φίλου μου Μεργύ.

— Αἶ! Βλέπω πῶς δὲν θὰ εὔρω εἰς τὸ μυθιστόρημά σας ὅ,τι ἐζητοῦσα.

— Κ' ἐγὼ πολὺ τὸ φοβοῦμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΚΤΙΟΝ.

— 000 —
 Cayò : se un escarpin de la derecha.
 Mano, que dela izquierda importa poco,
 A la senora Blanca, y amor loco
 A dos fidalgos disparò la flecha,
 (LOPE BE VEGA, Elguante de Dona Blanca.)

Ἡ αὐλὴ ἦτο τότε ἐν τῇ ἐπαύλει τῆς Μαδρίτης. Ἡ βασιλομήτωρ ὑπὸ τῶν κυριῶν αὐτῆς περιεστοιχισμένη, περιέμενεν εἰς τὸν θάλαμον της νὰ ἔλθῃ νὰ προγευθῇ ὁ βασιλεὺς πρὶν ἢ ἐξέλθῃ ἔφιππος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν πριγκήπων διήρχετο βραδέως αἴθουσαν ὅπου ὑπῆρχον συνηγμένοι ὅσοι ἐμελλον νὰ τὸν συνοδεύσωσιν εἰς τὴν Θήραν. Ἦκουε μετ' ἀπροσεξίας τὰς φράσεις ὅσας ἀπέτεινον αὐτῷ οἱ αὐλικοὶ καὶ ἀπεκρίνετο αὐτοῖς πολλάκις ἀποτόμως. Ὅτε διήλθεν ἐνώπιον τῶν δύο ἀδελφῶν, ὁ λοχαγὸς ἔχαμψε τὸ γόνυ, καὶ ἐπαρουσίατεν αὐτῷ τὸν σημαιοφόρον. Ὁ Μεργύ ὑπεκλίθη βαθέως τὴν Α. Μ. διὰ τὴν τιμὴν ἧς ἔτυχε πρὶν ἢ γίνῃ ἀξίος αὐτῆς.

— Ἀ! εἴσθε σεῖς περὶ τοῦ ὁποίου ὁ πατήρ μου ὁ Ναύαρχος μοὶ ὠμίλησεν; εἴσθε ὁ ἀδελφὸς τοῦ λοχαγοῦ Γεωργίου;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Εἴσθε καθολικὸς ἢ ἐνώμοτος;
 — Μεγαλειότατε, εἶμαι διαμαρτυρούμενος
 — Ὅ,τι λέγω τὸ λέγω ἀπλῶς ἀπὸ περιέργειαν διότι ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν μοὶ μέλει διὰ τὴν θρησκείαν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μὲ ὑπηρετοῦν καλῶς.

Ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀξιομνημονεύτους τούτους λόγους εἰπὼν εἰσῆλθεν εἰς τῆς βασιλίσσης.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς σμῆνος γυναικῶν ἐχύθη εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤλθεν ἐκεῖ ἐπίτηδες διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν ἀνυπομονησίαν τῶν ἱππέων. Περὶ μιᾶς καὶ μόνης τῶν ὠραίων κυριῶν τῆς αὐλῆς ἐκείνης θέλω ὀμιλήσῃ ἐνταῦθα, λέγω τὴν Κυρίαν Τουργίς, ἧτις ὑποκρίνεται, ὡς παρετήρησεν ὁ ἀναγνώστης, ἐπίσημον πρόσωπον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ. Ἡ Κ. Τουργίς ἐφόρει τότε στολὴν ἀμαζόνος ἐλαφρὰν ἅμα καὶ εὐπρεπῆ οὐδ' εἶχεν ἀκόμη φορέσῃ τὴν προσωπίδα της· τὸ χρῶμα

τοῦ προσώπου τῆς, ἦτο λευκότατον μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅλως ἀπῆλλαγμένον ὡχρότητός τινος, πρὸς ἣν ἀντίθετον ὅλως καὶ δι' αὐτὸ ἐπαισητόν ἦτο τὸ ὡς γαγάτου μέλαν χρῶμα τῆς κόμης τῆς. Αἱ τοξοειδεῖς ὀφρῦς τῆς ὀλίγον συνηνωμένα κατὰ τὰ ἄκρα, ἐπέχεον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν αὐτῆς ἦθος τραχύτητος μᾶλλον ἢ ὑπερηφανείας, χωρὶς ὅμως νὰ βλάψῃ τὸ ἦθος τοῦτο τὴν χάριν τοῦ ὄλου τῶν χαρακτῆρων τῆς. Ἐκ πρώτης ἀφετηρίας δὲν ἐνέβλεπέ τις εἰς τοὺς μεγάλους τῆς κυανοῦς ὀφθαλμούς εἰμὴ ἔκφρασιν περιφρονητικῆς μεγαλοπρεπειᾶς· ἀλλ' ἂν τυχὸν συνδιάλεξις συναρθεῖσα ἐξετείνετο εἰς τὸ ζωηρότερον, αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διεστέλλοντο ὡς αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ αἰλούρου, τὰ βλέμματά τῆς τότε ἐγίνοντο πύρινα, καὶ ἦτο δύσκολον καὶ εἰς τὸν προπετέστερον νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἐπίδρασιν τῶν βλεμμάτων ἐκείνων τὴν μαγικὴν.

— Ἡ κόμησσα Τουργίς; Πόσον ὠραία εἶναι σήμερον! ἐπιθύριζον οἱ αὐλικοί. Καὶ ἕκαστος συνεθλίβετο καὶ παρηγκώνιζε διὰ νὰ τὴν ἴδῃ καλλίτερον. Ὁ Μεργὺ τυχὸν κατὰ τὴν διάβασίν τῆς, τοσοῦτον ἐξεπλάγη διὰ τὴν ὠραιότητά τῆς, ὥστε ἔμεινεν ἀκίνητος, οὐδ' ἐσυλλογίσθη νὰ παραμερίσῃ ὡς ὅλοι διὰ νὰ τῇ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν διάβασιν, εἰμὴ ἀφ' οὗ αἱ χειρίδες τῆς ἐσθῆτός τῆς ἤγγισαν ἤδη ἐκ τοῦ πλησίον τὸ κολόβιόν τοι.

Αὐτὴ παρετήρησε τὴν συγκίνησίν του, ἔσως μετ' εὐαρεσκείας, καὶ ἠδύοχησε νὰ προσηλώσῃ μίαν στιγμὴν τὰ βλέμματά τῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Μεργῦ, οἵτινες κατεβίβασθησαν εὐθύς, ἐν ᾧ αἱ παρειαί του ἐγίναν κατέρυθροι. Ἡ κόμησσα ἐμειδιάσε, καὶ διαβαίνουσα ἀφῆκε νὰ πέτῃ τὸ ἐν τῶν χειροκτιῶν τῆς ἐμπροσθεν τοῦ ἥρωός μας ὅστις ἀκίνητος πάντοτε καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ, οὐδ' ἐσυλλογίσθη κἂν νὰ τὸ ἀναλάβῃ. Παρευθὺς νέος τις ξανθὸς (οὐδεὶς ἄλλος παρὰ τὸν Κομίγγην) εὐρεθεὶς ὀπίσω τοῦ Μεργῦ, ὠθησέν αὐτὸν ἀποτόμως διὰ νὰ ἔλθῃ ἐμπρὸς αὐτοῦ, ἔλαβε τὸ χειρόκτιον, καὶ φιλήσας αὐτὸ εὐλαβῶς τὸ ἐνεχείρησεν ἔπειτα εἰς τὴν Κυρίαν Τουργίς. Αὐτὴ δὲ χωρὶς νὰ εὐχαριστήτῃ ποσῶς αὐτὸν ἐστράφη πρὸς τὸν Μεργὺ, ὃν παρετήρησεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἀλλὰ μ' ἔκφρασιν περιφρονησεως κεραυνοβόλου· μετ' ὃ παρατήρησας πλησίον αὐτοῦ τὸν λοχαγὸν Γεώργιον· Λοχαγέ, εἶπε μεγαλοφώνως, πόθεν μᾶς ἐρχεται ὁ μέγας αὐτὸς εὐήθης; βέβαια θά

ἦναι κανένας ἐνώμοτος, ἂν πρέπει νὰ τὸ συμπεράνῃ τινὰς ἀπὸ τὴν εὐγένειάν του.

Γέλως γενικῶς ἀπεσβόλωσε τὸν δυστυχεῖ ὅστις ἦτο τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀστεϊσμοῦ.

— Εἶναι ἀδελφός μου, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος. Εἶναι εἰς Παρισίους ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν, καὶ εἰς τὴν τιμὴν μου, δὲν εἶναι ἐπαρίστερος περισσότερον ἀπὸ ὅτι ἦτον ὁ Λαννουά πρὶν λάβετε τὴν φροντίδα σεῖς νὰ τὸν μορφώσετε.

Ἡ κόμησσα ἠρυσθίασεν ὀλίγον. — Λοχαγέ! ἰδοὺ ἕνας ἄσχημος ἀστεϊσμός. Μὴ λαλεῖτε κακῶς περὶ ἀποθανόντων. Σταθῆτε, δότε μοι τὴν χεῖρα· ἔχω νὰ σᾶς ὀμιλήσω ἐκ μέρους κυρίας ἣτις δὲν εἶναι εὐχαριστήμενη ἀπὸ σᾶς.

Ὁ λοχαγὸς ἔλαβεν εὐσεβάστως τὴν χεῖρά τῆς, καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς γωνίαμα παραθύρου ἀπομεμακρυσμένου, ἀλλὰ βαδίζουσα ἐστράφη ἅπαξ αὖθις διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὸν Μεργὺ.

Καὶ πάλιν θαμβωθεὶς ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ὠραίας κομήσεως, ἦν ἀπληστον εἶχε πόθον νὰ βλέπῃ, ἐφ' ἣν ὅμως δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ Μεργὺ ἠσθάνθη τυπτομένους αὐτοῦ τοὺς ὤμους. Στραφεὶς ἀπήντησε τὸν βαρῶνα δὲ Βωδρέλλι, ὅστις λαβὼν τῆς χειρὸς ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς παράμερόν τινὰ τόπον, διὰ νὰ τῷ ὀμιλήσῃ, ὡς ἔλεγε, χωρὶς φόβον νὰ διακοπῇ.

— Ἀκριβέ μου φίλε, εἶπεν ὁ βαρῶν, εἴσθε νήγλις εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, καὶ ἴσως δὲν ἤξεύρετε ἀκόμη πῶς νὰ φερθῆτε;

Ὁ Μεργὺ τὸν παρετήρησε μὲ τρόπον ἐκστατικόν.

— Ὁ ἀδελφός σας εἶναι ἠτχολημένος, καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ σᾶς διδῇ συμβουλάς, ἐὰν μοὶ συγχωρῆτε, θέλω νὰ τὸν ἀναπληρώσω.

— Δὲν γνωρίζω, κύριε, τί . . .

— Προσεβλήθητε βαρέως, καὶ βλέπων σας οὕτω περισκεπτον δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι συλλογίζεσθε μὲ ποῖον τρόπον νὰ ἐκδικηθῆτε.

— Νὰ ἐκδικηθῶ; καὶ ποῖον; ἠρώτησεν ὁ Μεργὺ ἐρυθρίασας μέχρι καὶ τοῦ λευκοῦ τῶν ὀφθαλμῶν.

— Δὲν παρηγκωνίσθητε πρὸ ὀλίγου ἀποτόμως ἀπὸ τὸν μικρὸν Κομίγγην; Ὅλη ἡ αὐλή εἶδε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καὶ περιμένει νὰ πάρετε τὸ πρᾶγμα ὅπως πρέπει.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Μεργὺ, εἰς αἴθουσαν ὅπου ὑπάρχει τόσος κόσμος δὲν εἶναι παράδοξον νὰ μὲ σπρώξῃ τινὰς καὶ ἀκουσίως.

— Κύριε Μεργύ, δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμῃ πολὺ γνῶριμός σας, ἀλλ' ὁ ἀδελφός σας εἶναι γνωστός καὶ ἄκρος φίλος μου, καὶ εἰμπορεῖ νὰ σᾶς εἴπη μέχρι τίνος βαθμοῦ πράττω τὴν ἀρετὴν νὰ παραβλέπω τὰς ὑβρεις. Δὲν ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἀνακατώσω εἰς κακὴν ἔριν, συγχρόνως ὅμως χρέος μου θεωρῶ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν σᾶς ἐσπρωξεν ἐξ ἀπροσεξίας. Σᾶς ἐσπρωξε διὰ περιφρόνησιν καὶ ἂν δὲν σᾶς ἐσπρωχνη δὲ, πάλιν σᾶς προσέβαλε, διότι ἀναλαβὼν τὸ χειρόκτιον τῆς Κ. Τουργίς, ἐσφετερίσθη δικαίωμα ὅπερ σᾶς ἀνῆκε. Τὸ χειρόκτιον ἦτο πρὸ τῶν ποδῶν σας, ἄρα σᾶς εἶχετε τὸ δικαίωμα νὰ τὸ λάβετε καὶ τὸ ἀποδώσετε . . . ἔπειτα, ὀρίστε, γυρίσατε καὶ κυττάξετε εἰς τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης τὸν Κομίγκην ὁ ὁποῖος σᾶς δακτυλοδεικτεῖ καὶ σᾶς περιπαίξει.

Ὁ Μεργύ στραφείς παρετήρησε τὸν Κομίγκην περιστοιχισμένον ὑπὸ πέντε ἐξ νέων πρὸς οὓς διηγείτο τι γελῶν, ὅπερ ἐκεῖνοι ἐφαίνοντο ἀκούοντες μετὰ περιεργείας. Οὐδεὶς ὑπῆρχε λόγος νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἐγένετο λόγος περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ὀμίλῳ ἐκείνῳ ἀλλὰ πεισθεὶς εἰς τοὺς λόγους τοῦ οἰκτίρμονος συμβούλου του, ὁ Μεργύ ἠσθάνθη βίαιαν ὀργὴν παρεισδύουσαν εἰς τὴν καρδίαν του.

— Θὰ ὑπάγω νὰ τὸν εὕρω μετὰ τὸ κυνήγιον, εἶπε, καὶ θὰ τὸν . . .

— ὦ ! μὴ ἀναβάλλετε ποσῶς ἀπόφασιν τόσον καλὴν καὶ ἔπειτα ἀμαρτάνετε ὀλιγώτερον εἰς τὸν Θεὸν προκαλοῦντες τὸν ἀντίπαλόν σας ἀμέσως μετὰ τὴν ὑβριν, παρὰ ἂν τὸν ἐπροκαλεῖτε ἀφ' οὗ ἐλαμβάνετε τὸν καιρὸν νὰ συλλογισθῆτε. Εἰς τὴν στιγμὴν τῆς ζωηρότητος, ὅτε τὸ κακὸν μόνων τῶν φλεβῶν ὑπάρχει, συμφωνεῖτε τὴν ὥραν τῆς συνεντεύξεως διὰ νὰ κτυπηθῆτε, ἐν ᾧ ἂν κτυπηθῆτε κατόπιν, θὰ τὸ κάμετε μόνον καὶ μόνον διὰ ν' ἀποφύγετε ἐγκλημα μεγαλύτερον, νὰ μὴ λείψετε εἰς τὸν λόγον σας. Ἀλλὰ λησμονῶ ὅτι λαλῶ πρὸς διαμαρτυρόμενον. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, κάμετε τὴν συνέντευξιν ἀμέσως. Ὑπάγω νὰ σᾶς φέρω εἰς συνέντευξιν τὴν ἰδίαν στιγμὴν.

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν θ' ἀποποιηθῆ νὰ μοὶ κάμῃ τὰς ἀναγκαῖας δικαιολογίας.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, φίλε μου, μὴ ἀπατάσθε. Ὁ Κομίγκης ποτὲ δὲν εἶπεν : Εἶχα ἄδικον. Ἀλλέως ὅμως εἶναι ἄνθρωπος εὐγενῆς καὶ θὰ σᾶς δώσῃ πᾶσαν ἱκανοποίησιν.

Ὁ Μεργύ ἐπροσπάθησε νὰ μετριάσῃ τὴν συγκίνησιν του καὶ νὰ δείξῃ ἀδιαφορίαν.

— Ἄν ὑβρίσθην, εἶπε, πρέπει νὰ μοὶ δοθῇ ἱκανοποίησις. Ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι θὰ τὴν ζητήσω.

— Θαυμάσια ! ἀνδρεῖέ μου ἀγαπῶ νὰ σᾶς βλέπω τολμηρόν· διότι δὲν ἀγνοεῖτε βέβαια ὅτι ὁ Κομίγκης εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἡμᾶς σπαθία. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι εὐγενῆς ὅπου κρατεῖ πολὺ καλὰ τὸ σπαθί του. Ἐλαβεν εἰς Ῥώμην μαθήματα ἀπὸ τὸν Βραμβίλλαν, καὶ ὁ Μικρὸς-Ἰωάννης δὲν τολμᾷ πλέον νὰ κτυπηθῆ μαζί του.

— Καὶ ταῦτα λέγων παρετήρει τὴν ὠχρὰν ὀλίγον μορφήν τοῦ Μεργύ, ὅστις ὅμως ἐφαίνετο πάσχων συγκίνησιν μεγάλην μᾶλλον ἐκ τῆς προσβολῆς παρὰ ἐκ τῶν φρικτῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

— Ἦθελον νὰ σας ἐχρησίμευα ὡς δεύτερος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Ἀλλὰ ὄχι μόνον θὰ μεταλάβω αὔριον, ἀλλὰ καὶ εἶμαι ἀνακατωμένος εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν μετὰ τὸν κύριον δὲ Ῥενσύ, καὶ δὲν δύναμαι νὰ σύρω τὸ ξίφος ἐναντίον ἄλλου (*).

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, ἐὰν καταντήσωμεν ἕως ἐκεῖ θὰ μοῦ χρησιμεύσῃ ὡς δεύτερος ὁ ἀδελφός μου.

— Ὁ λοχαγὸς εἶναι θαυμάσιος διὰ τοιαύτας ὑποθέσεις. Ἐν τούτοις ὑπάγω νὰ φέρω τὸν Κομίγκην διὰ νὰ συνεννοηθῆτε μαζί του.

Ὁ Μεργύ ἔκλινε, καὶ στραφείς πρὸς τὸν τοῖχον ἐσκέφθη νὰ προετοιμάσῃ τὰς λέξεις τῆς προκλήσεως καὶ νὰ δώσῃ τὸ ἀρμόζον ἦθος εἰς τὸ πρόσωπόν του. Καὶ εἰς τὴν πρόκλησιν ὑπάρχει χάρις τις, ἥτις καθὼς καὶ ὄλαι αἱ ἄλλαι προσκτῶνται διὰ τῆς ἐξεως. Ὁ ἦρος μας ἦτο τώρα εἰς τὴν πρώτην του ὑπόθεσιν, διὰ τοῦτο ἦτο ὀλίγον ἐμπεδευμένος· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὀλιγώτερον τῷ ἐμελλεν ἂν ἐλάμβανε πληγὴν τινα διὰ τοῦ ξίφους, παρ' ἂν ἔλεγε λόγον τινὰ ἀνάξιον ἀνδρὸς εὐγενοῦς. Μόλις δὲ κατώρθωσε νὰ συντάξῃ καθ' ἑαυτὸν μίαν φράσιν εὐτολμον ἅμα καὶ εὐγενικὴν, καὶ ὁ βαρῶν δὲ Βωδρέλλι λαβὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἔκαμε νὰ τὴν λησμονήσῃ.

Ὁ Κομίγκης τὸν πῖλον εἰς τὰς χεῖρας φέ-

(*) Ἦτο ἀξίωμα ὅτι πᾶς τέλειος, ἔχων πρότερον ὑπόθεσιν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ νέαν, πρὶν διεξαγάγῃ τὴν πρώτην.

ρων, καὶ κλίνας μετ' εὐγενείας ὀλίγον ὕβρι-
στικῆς, τῷ εἶπε διὰ φωνῆς μελιχίου: — Ἐ-
πιθυμεῖτε νὰ μοὶ ὀμιλήσετε, κύριε;

Ἡ ὀργὴ ἀνεβίβασε τὸ αἷμα εἰς τὸ πρόσ-
ωπον τοῦ Μεργύ· καὶ ἀπεκρίθη παρευθὺς
καὶ μὲ φωνὴν σταθεροτέραν ἀπὸ ὅτι ἤλπικε:
— Ἐφέρθητε πρὸς ἐμὲ μὲ αὐθάδειαν καὶ ἐ-
πιθυμῶ ἱκανοποιήσιν ἀπὸ σᾶς.

Ὁ Βωδρέλλι ἐνευσεν ἐπιδοκιμαστικῶς. Ὁ
Κομίγκης ἔστη τότε ὀρθιότερον, καὶ στηρί-
ξας τὴν πυγμὴν ἐπὶ τὴν ὀσφύν, λαβῶν δὲ
τὴν ἐν χρῆσει τότε ἐπὶ σοβαρᾶς περιστάσεως
θέσιν, εἶπε μὲ πολλὴν σοβαρότητα: — Εἴ-
σθε ζητητῆς, κύριε, καὶ ἔχω τὴν ἐκλο-
γὴν τῶν ὀπλων, ὡς ὑπερασπιστῆς.

— Εἰπέτε ὅτι σᾶς ἀρέσει.

Ὁ Κομίγκης ἐφάνη συλλογισθεὶς ἐπὶ τινα
στιγμῆν.

— Ἡ ράβδος (*) εἶπεν, εἴαι καλὸν ὄπλον,
ἀλλ' αἱ πληγαὶ τῆς εἰμποροῦν ν' ἀσχημίσουν,
καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν μας, προσέθηκε μειδιῶν,
δὲν ἔχει κανεὶς ὄρεξιν νὰ δεικνύη εἰς τὴν ἐ-
ρωμένην του πληγᾶς καὶ σημάδια κατὰ μεσῆς
τοῦ προσώπου. Ἡ μάχαιρα (garière) κάμνει
μικρὰν μόνον τρύπαν, ἀλλ' εἶναι ἀρκετὴ (καὶ
ἐμειδιάσε πάλιν) ἐκλέγω λοιπὸν τὴν μάχαι-
ραν καὶ τὸ ἐγχειρίδιον.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Μεργύ, καὶ ἔκα-
μεν ἐν βῆμα διὰ νὰ ἀποχωρήτη.

— Μίαν στιγμῆν, ἐφώνητεν ὁ Βωδρέλλι,
ἐλησημονήσατε τὰς συμφωνίας.

— Εἰς τὸ Λειβάδιον-τῶν-Κληρικῶν εἶ-
πεν ὁ Κομίγκης, πηγαίνει ὅλη ἡ αὐλὴ, καὶ
ὁ κύριος δὲν ἔχει κανέν ἄλλο μέρος προτι-
μότερον;

— Εἰς τὸ Λειβάδιον τῶν Κληρικῶν, ἄς
ῆναι.

— Ὅσον διὰ τὴν ὥραν δὲν σηκόνομαι
πρὸ τῆς ἀγδότης διὰ λόγους εἰς ἐμὲ μόνον
γνωστούς. . . Μ' ἐννοεῖτε. . . Δὲν θὰ πλα-
γιάσω ἀπόψε εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ δὲν θὰ
ἠμπορέσω νὰ εὐρεθῶ εἰς τὸ Λειβάδιον εἰμὴ
περὶ τὴν ἐννάτην.

— Τὴν ἐννάτην λοιπόν.

Ὁ Μεργύ ἀποστρέφων τοὺς ὀφθαλμοὺς
παρετήρησε παρ' ἑαυτῷ τὴν κόμηνησα Τουρ-
γίς, ἥτις εἶχεν ἀφήσῃ πρὸ ὀλίγου τὸν λοχα-
γὸν συνδιαλεγόμενον μετ' ἄλλης τινὸς κυ-
ρίας. Ἐννοεῖται ὅτι ἅμα ἰδὼν ὁ ἥρωας μας

τὴν αὐτουργὸν τῆς κακῆς ἐκείνης ὑποθέσεως,
ᾧπλισε τὸ πρόσωπόν του μὲ ἦθος σοβαρότη-
τος καὶ πλαστῆς ἀδιαφορίας.

— Ἀπὸ τίνος καιροῦ, συρμὸς εἶναι νὰ
κτυπῶνται μὲ περισκελίδας ἐρυθράς. Ἐάν
δὲν ἔχητε καθάλου καμωμένας, σᾶς φέρω
ἐγὼ ἐν ζεύγος. Τὸ αἷμα τότε δὲν φαίνεται
καὶ τοῦτο εἶναι τὸ καλλίτερον.

— Μοὶ φαίνεται παιδαριῶδες, εἶπεν ὁ Κο-
μίγκης.

Ὁ Μεργύ ἐμειδιάσε πολὺ κακά.

— Λοιπὸν φίλοι μου, εἶπε τότε ὁ βαρῶν
Βωδρέλλι, ὅστις ἐφαίνετο τότε ὅτι ἦτο εἰς
τὸ στοιχεῖόν του, τῶρα δὲν πρόκειται πλέον
παρὰ νὰ συμφωνήσωμεν περὶ τῶν δευτέ-
ρων καὶ τρίτων (*) τῆς μονομαχίας σας.

— Ὁ Κύριος ἦλθε πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν
αὐλὴν, εἶπεν ὁ Κομίγκης, καὶ ἴσως δυσκο-
λευθῆ νὰ εὕρη τρίτον. Ὅθεν ἀπὸ συγκα-
τάβασίν μου πρὸς αὐτὸν ἀρκοῦμαι εἰς ἓνα
μόνον δεύτερον.

Ὁ Μεργύ μὲ πολλὴν βίαν συνέστειλε τὰ
χεῖλη του διὰ νὰ μειδιάσῃ.

— Δὲν ἠμπορεῖ νὰ φανῆτε πλέον εὐγενῆς,
εἶπεν ὁ βαρῶν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εὐχάριστον
εἶναι νὰ ἔχη τις νὰ κάμνη μὲ κύριον τόσον
συμβιβαστικόν, ὡς ὁ Κύριος Κομίγκης.

— Ἐπειδὴ ἔχετε ἀνάγκην μαχαίρας (γα-
ριère) ἰσομήκους μὲ τὴν ἰδικὴν μου, ὑπέλαβεν
ὁ Κομίγκης, σᾶς συνιστῶ τὸν Λαυρέντιον,
εἰς τὸν Χρυσὸν Ἥλιον, εἰς τὴν ἀγυιὰν τῶν
Σιδηρουργίων, εἶναι ὁ καλλίτερος ὀπλο-
ποιὸς τῆς πόλεως. Εἰπέτε του ὅτι πηγαίνετε
ἀπὸ μέρους μου καὶ θὰ τὰ συμβιβάσετε.

Καὶ τὰς λέξεις ταύτας εἰπὼν ἔκαμε κίνη-
σιν τινα στροβιλώδη ὡς οἱ ὀρχοῦμενοι, καὶ
ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ὄμιλον τῶν νέων οὓς εἶχεν
ἐγκαταλίπη.

— Σᾶς συγχαίρω, κύριε Βερνάρδε, εἶπεν
ὁ Βωδρέλλι, ἐκαταφέρατε πολὺ καλὰ τὴν
πρόκλησίν σας. Πῶς λοιπόν! ἀλλὰ πολὺ
καλὰ. Ὁ Κομίγκης δὲν εἶναι συνειθισμένος
ν' ἀκούη νὰ τὸν ὀμιλοῦν κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον. Τὸν φοβοῦνται ὅλοι ὡς τὴν φωτιάν,
μάλιστα ἀφ' ὅτου ἐφόνευτε τὸν μέγαν Κα-
νιλλάχ, διότι ἀπὸ τὸν Ἄγον-Μιχαήλ, τὸν
ὁποῖον ἐφόνευτε πρὸ δύο μηνῶν, δὲν ἐπῆρε
πολλὴν τιμὴν, Ὁ Ἄγιος-Μιχαήλ δὲν ἦτο

(*) Μέγα ἕφος ἐστομον.

(*) Πολλάκις οἱ μέγαιρες δὲν ἦσαν ἀπλοῦ θεαταί, ἀλλὰ
ἐκτυποῦτο καὶ αὐτοί.

πολύ ἐπιτήδειος, ἐν ᾧ ὁ Κανιλλιὰκ εἶχε φου-
νεύσῃ ἤδη πέντε ἐξ χωρὶς νὰ λάβῃ οὐδὲ τσου-
γκράνισμά. Εἶχε σπυροδάσῃ εἰς Νεάπολιν εἰς
τὸν Βορέλλην, καὶ λέγουσιν ὅτι ὁ Λανσακ ἀ-
ποθνήσκων τοῦ εἶχε διαθέσῃ τὸ μυστικὸν
σπάθισμα μὲ τὸ ὁποῖον ἔκαμνε τόσον
κακόν. Τῇ ἀληθείᾳ ἐξηκολούθησεν ὡς ὀμι-
λῶν πρὸς ἑαυτὸν, ὁ Κανιλλιὰκ εἶχεν ἱεροσυ-
λήσῃ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Αὐξερίας, καὶ ῥίψῃ
κατὰ γῆς τὰς ἱεράς ὁστίας, καὶ δὲν εἶναι πα-
ράξενον νὰ ἐτιμωρήθῃ διὰ τοῦτο καὶ ἄνωθεν.

Ὁ Μεργὺ ὄν βέβαια δὲν εὐχαρίστουν αἱ
λεπτομέρειαι αὐταὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ὑπο-
χρεωμένος νὰ ἐξακολούθησῃ τὴν συνδιάλε-
ξιν, φοβούμενος μὴ ὑποψία τις καθαπτικῆ
τῆς γενναιοτήτός του ταραξῇ τὸ πνεῦμα τοῦ
Βωδρέλλι.

— Εὐτυχῶς, εἶπε, δὲν ἐσύλησα καμ-
μίαν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ ζωῆς μου δὲν ἤγγι-
σα ἱεράν ὁστίαν, ὥστε ἔχω ἓνα κίνδυνον ὀ-
λιγώτερον.

— Πρέπει νὰ σὰς δώσω ἀκόμη μίαν εἶδη-
σιν. Ὅταν διασταυρώσῃτε τὰ ξίφη μὲ τὸν
Κομίγκην, προσέξατε καλῶς εἰς μίαν προσ-
ποίησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐχάθη ὁ Θωμάζος·
ἐφώνησεν ὅτι ἡ ἀκωκὴ τοῦ ξίφους τοῦ εἶναι
θραυσμένη. Ὁ Θωμάζος ἔθηκε τότε τὸ ξίφος
ὑπὸ τὴν κεφαλὴν φοβούμενος πληγῆν διὰ
τῆς ἀκμῆς τοῦ ξίφους, ἀλλ' ἡ σπάθη τοῦ Κο-
μίγκου ἦτο ἀκεραιότατη διότι ἐνεπήχθη μέ-
χρι λαβῆς εἰς τὸ στήθος τοῦ Θωμάζου, ὅ-
περ ἐκεῖνος ἀφῆκεν ἀκάλυπτον μὴ περιμέ-
νων πληγῆν διὰ τῆς αἰχμῆς. . . Ἀλλὰ ἀ-
λήθεια ἔχετε μαχαίρας καὶ εἶναι ὀλιγώτερος
ὁ κίνδυνος.

— Θὰ κάμω ὅσον ἠμπορέσω καλλίτερα.

— Ἄ! ἀκούσατε ἀκόμη. Ἐκλέξατε ἐγ-
χειρίδιον, τοῦ ὁποίου ἡ αἰχμὴ νὰ εἶναι πολὺ
στερεά· εἶναι πολὺ ὠφέλιμον διὰ προφύλα-
ξιν. Βλέπετε αὐτὴν τὴν πληγῆν εἰς τὴν ἀ-
ριστεράν μου χεῖρα; εἶναι διότι ἐξῆλθον
μίαν ἡμέραν χωρὶς ἐγχειρίδιον. Ὁ νέος Ταλ-
λάρδης καὶ ἐγὼ ἐφιλονεικήσαμεν, καὶ διὰ
τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐγχειριδίου ὀλίγον ἔλειψε
νὰ χάσω τὴν ἀριστεράν μου.

— Καὶ ἐπληγώθης; ἠρώτησεν ὁ Μεργὺ
μὲ ἦθος ἀλλοφρονούντος.

— Τὸν ἐφόνευσα, χάρις εἰς ἓν τάξιμον
ὅπου ἔκαμα εἰς τὸν κύριον καὶ προστάτην

μου τὸν ἅγιον Μαυρίκιον. Πάρετε μαζὶ καὶ
τίποτε πανιά καὶ ξαντὸν, διότι πάντοτε δὲν
σκοτόνεται κανεὶς καὶ νὰ μείνῃ εἰς τὸν τό-
πον. Θὰ κάμετε καλὰ νὰ βάλετε τὸ ξίφος
σας εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν νὰ μείνῃ ὅλην
τὴν λειτουργίαν. . . ἀλλὰ εἴσθε διαμαρτυ-
ρόμενος. . . ἀκόμη μίαν λέξιν μὴ θεωρή-
σετε τιμὴν σας νὰ μὴ τὸν ξετελειώσετε· ἐξ
ἐναντίας στείλετέ τον· τοῦ ἐκόπη ἡ ἀνα-
πνοή; φυσήτετέ τον, καὶ ὅταν εὑρετε, δό-
σετέ τον μιά καλὴ εἰς τὸ στήθος νὰ μείνῃ
κατὰ γῆς.

Θὰ ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ δίδῃ τοιαύτας
συμβουλὰς, ἐὰν μέγας ἤχος κεράτων δὲν ἀν-
ἤγγελεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπήγαινε νὰ ἱπ-
πεύσῃ. Ἡ θύρα τῶν αἰθουσῶν τῆς βασιλεί-
σης ἠνεώχθη καὶ αἱ Α. Α. Μ. Μ. Θηρευτι-
κὴν ἐνδεδυμένοι στολὴν ἐπορεύθησαν εἰς τὰ
πόδιον.

Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἀφείς τὴν κυρίαν
του, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἀδελφόν του καὶ τύ-
ψας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου, τῷ εἶπεν εὐθύμως·
— Μὰ τὴν λειτουργίαν, εἶσαι τυχερὸς κα-
τεργάρης! Βλέπεις τὸν καλὸν αὐτὸν υἱὸν
μὲ τὸν ἀλούρειον μύστακά του, δὲν ἔχει
παρὰ νὰ φανῇ, καὶ νὰ, ὅλαι αἱ ὠραῖαι γίνον-
ται τρελλαί. Ξεύρεις ὅτι ἡ κόμησσα μοὶ ὠ-
μίλησε περὶ σοῦ ἐν τέταρτον ὀλόκληρον.
Ἐμπρὸς, θάρρος! ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ἡ θήρα, κάλ-
παζε πάντοτε πλησίον τῆς, καὶ ἔσο ὅσον δυ-
νηθῆς φιλάρεσκος. Ἀλλὰ τί διάβολον ἔχεις;
νομίζει κανεὶς πῶς εἶσαι ἀσθενής. Τὸ πρόσω-
πόν σου εἶναι πλέον κατεβασμένον ἀπὸ τὸ
πρόσωπον λειτουργοῦ τὸν ὁποῖον πηγαίνουν
νὰ καύσουν.

— Δὲν ἔχω πολλὴν ὀρεξιν νὰ ὑπάγω εἰς
τὴν θήραν, καὶ ἤθελα. . .

— Ἐὰν δὲν ἀκολουθήσῃτε εἰς τὴν θήραν,
εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ βαρὼν δὲ Βωδρέλλι,
ὁ Κομίγκης θὰ εἶπῃ ὅτι φοβεῖσθε νὰ τὸν ἀ-
παντήσῃτε.

— Ὑπάγωμεν, εἶπεν ὁ Μεργὺ θεὸς ἐπὶ
τὸ φλεγόμενον μέτωπόν του τὴν χεῖρα· ἔ-
κρινε δὲ καλὸν νὰ περιμείνῃ πρότερον τὸ τέ-
λος τῆς θήρας καὶ τότε νὰ εἶπῃ τὴν τύχην
του εἰς τὸν ἀδελφόν. Τί ἐντροπή! εἶπε καθ'
ἑαυτὸν, ἐὰν ἡ κυρία Τουργίς ἐνόμιζεν ὅτι
φοβοῦμαι. . . ἐὰν ἐσυλλογίζετο ὅτι ἡ προσ-
δοκία προσεχοῦς μονομαχίας μ' ἐμποδίζει
νὰ μετάσχῃ τῶν ἀπολαύσεων τῆς θήρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

—000—

Η ΘΗΡΑ.

—0—

« Εἶναι ἄνθρωπος ὅπου σημαδεύει καὶ κομζίον εἶναι ξφομάχος, εὐγενὴς τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας ξφομαχίας. Ἄ! Τί λαμπρὰ σπαθιά! καὶ αὐτὴ ἡ ἀνάποδη!

ΣΕΞΠΗΡΟΥ, Ῥωμαῖος καὶ Ἰουλία.

The very butcher of a silk button, a duellist, a gentleman of the very first house — of the first and second cause; Ah! the immortal passado! the 'punto riverso.

SHAKSPEARE, Romeo and Juliet.

Πλήθος μέγα κυριῶν καὶ εὐγενῶν πλουσιώτατα ἐνδεδουλευμένων καὶ ἐφ' ἵππων ὑπερφάνων ἐπιβεβηκότων, ἐκινουῦντο κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς ἐπαύλευς. Ὁ ἡγευχὸς τῶν σαλπίγγων, αἱ ὑλακαὶ τῶν κυνῶν, οἱ θορυβώδεις ἀστεῖσμοὶ τῶν ἵππέων, ἀπετέλουν ταραχὴν εὐχάριστον πολὺ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ κυνηγοῦ, ἀπαισιωτάτην δὲ εἰς πάντος ἄλλου ἀνθρώπου ὠτίον.

Ὁ Μεργὺ ἠκολούθησε μηχανικῶς τὸν ἀδελφὸν εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ πῶς εὐρέθη πλησίον τῆς ὠραίας κομήσεως, φορούσης ἤδη τὴν προσωπίδα τῆς καὶ ἐπιβεβηκυίας θυμοειδῆ ἀνδαλοῦσιον ἵππον, ξέοντα τὴν γῆν διὰ τῶν ὀνύχων καὶ δάκνοντα τὸν χαλινὸν μετ' ἀνυπομονησίας· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἵππου τούτου, ὅστις ἤθελε καταλάβῃ ὄλην τὴν προσοχὴν συνήθους ἵππέως, ἐφαίνετο ἀνετώτατα καθημένη, ὡς εἰ ἦτο ἐπὶ τινος σκίμποδος.

Ὁ λοχαγὸς ἐπλησίασεν ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ λάβῃ τὸν λύκον τοῦ ἀνδαλοῦσιου.

— Ἴδου ὁ ἀδελφός μου, εἶπε πρὸς τὴν ἀμαζόνα, ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἀλλὰ καὶ ἱκανῶς πάλιν γεγωνυῖα, ὥστε ν' ἀκουσθῇ παρά τοῦ Μεργύ. Μεταχειρίσθητε μὲ ἡμερότητα τὸ πτωχὸν παιδίον, τοῦ παραπόνου τοῦ δυστυχοῦς τὸ δόντι, ἀφ' ὅτου σὰς εἶδε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Λουῆρον.

— Ἐλησμόνησα ἤδη τὸ ὄνομά του, ἀπεκρίθη αὐτὴ λίαν ἀποτόμως. Πῶς ὀνομάζεται;

— Βερνάρδος. Βλέπετε, κυρία μου, ὅτι ὁ ζωστήρ του εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρώματος μὲ τὰς ταινίας σας;

— Γνωρίζει νὰ ἱππεύῃ;

— Περὶ τούτου θὰ κρίνετέ.

Τὴν ἐχαιρέτισε, καὶ ἔδραμε κατόπιν κυρίας τινος τῆς τιμῆς τῆς βασιλίτισσης, ἣν ἐθεράπευεν ἀπὸ τινος χρόνου. Κατὰ τὸ ἡμισυ κεκλιμένος ἐπὶ τὸ ἐφίππιον, καὶ τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου τῆς κυρίας ἐλησμόνησε παρευθὺς τὸν ἀδελφόν του καὶ τὴν ὠραίαν καὶ ὑπερῆφανον σύντροφόν του.

— Γνωρίζετε λοιπὸν τὸν Κομίγκην, Κύριε Μεργύ; ἠρώτησεν ἡ Κ. Τουργίς.

— Ἐγὼ, κυρία; . . . πολλὰ ὀλίγον, ἀπεκρίθη ψελκίζων.

— Ἄλλὰ τῷ ὀμιλεῖτε πρὸ ὀλίγου!

— Ἦτο ἡ πρώτη φορά.

— Θαῤῥῶ πῶς ἐμάντευσα τί τῷ ἐλέγετε, καὶ ἔσωθεν τῆς προσωπίδος οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐφαίνοντο θέλοντες νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὰ ἐνδότετα τῆς ψυχῆς τοῦ Μεργύ.

Κυρία τις πλησίασασα τὴν κόμησσαν, διέκοψε τὴν συνδιάλεξίν των, πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τοῦ Μεργύ, ὃν ἐθορύβει μεγάλως. Καὶ ὁμως ἐξηκολούθει νὰ παρακολουθῇ τὴν κόμησσαν χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ καὶ αὐτὸς διὰ τί, ἴσως ἤλπιζε νὰ λυπήσῃ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸν Κομίγκην ὅστις τὸν παρετήρει μακρόθεν.

Ἐξῆλλον τῆς ἐπαύλευς. Ἐλαφρὸς ῥιφθεῖσα ἐκτὸς ἐχώθη εἰς τι δάσος, ὅλοι οἱ κυνηγοὶ τὴν ἠκολούθησαν, καὶ ὁ Μεργὺ παρετήρησεν, οὐχὶ ἀνευ ἐκπλήξεως, τὴν ἐπιτηδειότητα τῆς Κ. Τουργίς νὰ διευθύνῃ τὸν ἵππον τῆς, καὶ τὴν ἀφοβίαν μεθ' ἧς κατῶρθου νὰ τὸν κάμνῃ νὰ ὑπερπηδᾷ ὅλα τὰ παρουσιαζόμενα εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐμπόδια. Χάρις δὲ εἰς τὸν θυμοειδῆ αὐτοῦ ἵππον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ πλησίον τῆς· ἀλλὰ μὲ μεγάλην του δυσἀρέ-

σκειαν εἶδεν ὅτι καὶ ὁ Κομίγκης καὶ αὐτὸς καλὸν ἐλαύνιον ἵππον τὴν συνώδεε καὶ αὐτὸς, καὶ περ δὲ καλπάζων ταχύτατα καὶ τὴν προσοχὴν του οὐ μικρὸν εἰς τὰ τῆς θήρας προσηλῶν, ὠμίλει συχνὰ πρὸς τὴν ἀμαξίονα, ἐν ᾧ ὁ Μεργὺ ἐξήλευε σιωπηλῶς τὴν κουφότητά του ταύτην, τὴν ἀφροντισίαν του, καὶ μάλιστα τὸ προτέρημα νὰ λέγῃ χίλια μηδενικά εὐάρεστα, τὰ ὁποῖα, ἂν πρέπει νὰ κρίνωμεν ἐξ ἧς προεξένουν αὐτῷ ἀπαρεσκείας, ἔπρεπε νὰ διασκεδάζωσι τὴν κόμησσαν. Ἄλλως οἱ δύο ἀντίζηλοι, ἐμφυχούμενοι ὑπὸ συνερισμοῦ εὐγενεοῦς δὲν εὕρισκον χάνδακας καὶ φραγμοὺς ἀρκετὰ ἱκανοὺς νὰ τοὺς σταματήσωσι καὶ εἰκοστάκις ἐκινδύνευσαν νὰ συνθλάσωσι τὸν τράχηλόν των.

Παρευλὺς ἡ κόμησσα ἀποσπασθεῖσα τῆς συνοδίας, εἰσῆλασεν εἰς ὄρχατον δένδρων, ὅστις ἐσχημάτιζε γωνίαν μετὰ τοῦ ἐτέρου ὄρχατου, ἐν ᾧ ἦν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ συνοδία.

— Τί κάμνετε; ἐφώνησεν ὁ Κομίγκης ἐβγήκατε ἀπὸ τὸν δρόμον· δὲν ἀκούετε ὅτι αἱ σάλπιγγες καὶ οἱ σκύλλοι εἶναι ἀπὸ τοῦτο τὸ μέρος;

— Αἱ λοιπόν! πάρετε τὸν ἄλλον ὄρχατον; τίς ἐμποδίζει; Ὁ Κομίγκης οὐδὲν ἀποκριθεὶς τοὺς ἠκολούθησεν. Ὁ Μεργὺ ἔπραξε τὸ αὐτὸ, καὶ ὅτε εἰσῆλθον ἑκατὸν περὶπου βήματα ἐντὸς τοῦ δάσους, ἡ κόμησσα ἐβράδυνε τὴν φορὰν τοῦ ἵππου της. Τὸ αὐτὸ δ' ἔπραξε καὶ ὁ ἐκ δεξιῶν αὐτῆς Κομίγκης καὶ ὁ ἐξ ἀριστερῶν Μεργύς.

— Ἐχετε καλὸν πολεμικὸν ἵππον, κύριε δὲ Μεργὺ, εἶπεν ὁ Κομίγκης, οὐδὲ μίαν σταλαγματιὰν δὲν ἴδρωσεν.

— Εἶναι Λιβυκὸς ἵππος τὸν ὁποῖον ἐπώλησεν εἰς τὸν ἀδελφόν μου κάμποιος Ἴσπανός. Ἴδου μία σπαθιά τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς τὸ Μονκοντούρ.

— Ἐπολεμήσατε; ἠρώτησεν ἡ κόμησσα τὸν Μεργύν.

— Ὅχι, κυρία.

— Λοιπόν, ποτὲ δὲν ἐλάβετε τουφεκισμόν,

— Ὅχι, κυρία.

— Οὐδὲ σπαθιάν;

— Οὔτε.

Ὁ Μεργὺ ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν αὐτὴν ἐρυθρίωσαν. Ὁ Κομίγκης ἠνώρθου τὸν μύστακά του μὲ τρόπον γελωτοποιοῦ.

— Τίποτε δὲν ταιριάζει τόσο εἰς νέον εὐγενῆ, εἶπεν αὐτὸς, ὅσον μία καλὴ πληγὴ. Τί λέγετε, κυρία;

— Μάλιστα, ἂν τὴν ἐκέρδησε καλῶς.

— Τί ἐννοεῖτε λέγουσα ἂν τὴν ἐκέρδησε καλῶς;

— Μάλιστα· μία πληγὴ εἶναι ἐνδοξος, ἂν ἐκερδήθη εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης· οὐχὶ ὅμως εἰς μονομαχίαν· δὲν γνωρίζω τίποτε ἀθλιέστερον πρᾶγμα ἀπὸ πληγὴν μονομαχίας.

— Ὁ Κ. δὲ Μεργὺ, τὸ μαντεύω, σὰς ὠμίλησε, πρὶν ἵππεύσητε;

— Ὅχι! ἀπεκρίθη ξηρὰ ἡ κόμησσα.

Ὁ Μεργὺ ἤλασε τὸν ἵππον τοῦ Κομίγκου. — Κύριε, τῷ εἶπε ταπεινῆ τῆ φωνῆ, καλῶς φθάσωμεν εἰς τὸ κυνήγιον, ἐμποροῦμεν νὰ ἐμβῶμεν εἰς κανὲν ὑλοτομεῖον, καὶ ἐκεῖ ἐμπορῶ νὰ σὰς ἀποδείξω, ὡς ἐλπίζω, ὅτι δὲν ἐμπορῶ νὰ ἔκαμα τίποτε διὰ ν' ἀποφύγω τὴν συνάντησίν μας.

Ὁ Κομίγκης τὸν παρετήρησε μὲ ἦθος, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ἐξωγραφημένος οἶκτος ἅμα καὶ ἠδονῆς.

— Ἀγαθὴ τύχη, θέλω νὰ τὸ πιστεύσω, ἀπεκρίθη· ἀλλὰ τὴν πρότασίν σας αὐτὴν δὲν ἐμπορῶ νὰ τὴν δεχθῶ. Δὲν εἴμεθα ἀγοραῖοι ἄνθρωποι νὰ κτυπηθῶμεν ὀλομόναχοι· καὶ οἱ φίλοι μας, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ μαζί, δὲν θὰ μᾶς τὸ συγχωρήσωσι ποτὲ, ἂν δὲν τοὺς περιμείνωμεν.

— Ὅπως ἀγαπάτε, κύριε, εἶπεν ὁ Μεργὺ, καὶ ἐπανήλασε πλησίον τῆς κυρίας δὲ Τουργίς, ἧς ὁ ἵππος εἶχε προχωρήσῃ ὀλίγα βήματα πρὸ αὐτοῦ. Ἡ κόμησσα ἐχώρει ἐπὶ τὸ στήθος κεκυφίᾳ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνετο ὅλη σύννους. Καὶ οἱ τρεῖς δὲ τέλος ἐφθασαν σιωπῶντες μέχρι τετραοδίου τινος, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὸ τέλος τοῦ ὄρχατου τῶν δένδρων, εἰς ὃ εἶχον εἰσέλθῃ.

— Δὲν εἶναι ἡ σάλπιγξ ὅπου ἀκούομεν, ἠρώτησεν ὁ Κομίγκης.

— Νομίζω ὅτι ὁ ἦχος ἐρχεται ἀπὸ τὸ εἰς τὰ ἀριστερά μας τοῦτο ὑλοτομεῖον, εἶπεν ὁ Μεργὺ.

— Ναί! εἶναι ἡ σάλπιξ· εἶμαι βέβαιος τώρα, εἶναι μάλιστα σάλπιγξ βολωνική. Ἀνάθεμά με, ἂν δὲν ἦναι τὸ κέρασ τοῦ φίλου μου Πομπιγνισώ. Δὲν ἐμπαρεῖται νὰ πιστεύσητε, Κύριε δὲ Μεργὺ, ποῖα διαφορὰ ὑπάρχει μετὰξὺ κέρατος τῆς Βολωνίας, καὶ τῶν κεράτων τὰ ὁποῖα κατασκευάζουσιν οἱ ἄθλιοί μας παρισινοὶ τεχνῖται.

— Αὐτὸ ἀκούεται ἀπὸ μακρὰν.

— Καὶ τί ἦχος! τί μεγάλος ἦχος! τὰ σκυλλιά ὅταν τὸν ἀκούσουν λησμονοῦν ὅτι

ἔτρεξαν δέκα λεύγας. Σταθήτε, νὰ εἰπωμεν τὴν ἀλήθειαν, δὲν κάμνουν τίποτε καλὸν παρὰ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Φλανδρίαν. Πῶς σὰς φαίνεται αὐτὸ τὸ βολλωνικὸν περιλαίμιον. Εἶναι πολὺ καλὸν διὰ τὴν στολὴν τοῦ κυνηγίου. Ἐγὼ περιλαίμια, καὶ περιδέραια πολύπτυχα ἀνακατωμένα διὰ τὸν χορόν· ἀλλὰ τὸ περιλαίμιον αὐτὸ, ὅσον ἀπλοῦν καὶ ἀνῆται, νομίζετε ὅτι ἐμποροῦν νὰ τὸ κεντήσουν εἰς τοὺς Παρισίους; Ὁχι. Τὸ ἔχω ἀπὸ τὴν Βρέδαν· ἐὰν θέλετε, γράφω καὶ σὰς ἔρχεται διὰ μέσου τινος φίλου μου ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς Φλανδρίαν. . . Ἀλλά . . . (διεκόπη ἀπὸ μέγαν τινὰ καγχασμόν). Ἦσον ἀφῆρημένος εἶμαι, Θεέ μου! Δὲν τὸ ἐσυλλογιζόμην!

Ἡ κόμησσα ἐσταμάτησε τὸν ἵππον τῆς.

— Κομίγγη, τὸ κυνήγιον εἶναι ἐμπρός σας, καὶ ἂν πρέπει νὰ κρίνωμεν ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ κέρατος, ἡ ἔλαφος φαίνεται πῶς ἀπηύδησε.

— Νομίζω πῶς ἔχετε δίκαιον, ὠραία κυρία μου.

— Καὶ δὲν θέλετε νὰ παρευρεθῆτε εἰς τὸ ἔλελεῦ τῶν κυνηγῶν.

— Χωρὶς ἄλλο. Διότι ἄλλως ἡ ὑπόληψις ἡμῶν ὡς κυνηγῶν καὶ δρομέων ἀπόλλυται.

— Λοιπὸν πρέπει νὰ σπεύσητε.

— Ναί! οἱ ἵπποι μας ἀνέταναν τώρα ἐμπρὸς λοιπὸν, δότε μας τὸ σύνθημα.

— Ἐγὼ εἶμαι κουρασμένη, μένω ἐδῶ.

Ὁ Κ. Μεργὺ θὰ μοῦ μείνῃ διὰ σύντροφος.

Ἐμπρὸς, ἀναχωρήσατε.

— Ἀλλά . . .

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ σὰς τὸ εἶπω δύο φράσας; Τραβήξετε.

Ὁ Κομίγκης ἔμεινεν ἀκίνητος. Τὸ ἐρύθημα ἀνέβη εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς μανιώδης ἀπὸ τῆς κομῆσσης εἰς τὸν Μεργὺ, καὶ ἀπὸ τοῦ Μεργὺ εἰς τὴν κόμησσαν.

— Ἡ κυρία Τουργίς, ἔχει ἀνάγκην συνεντεύξεως, εἶπε μὲ μειδίαμα πικρόν.

Ἡ κόμησσα ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ὑλοτομεῖον, ὅθεν ἤκούοντο τὰ κέρα, καὶ ἔκαμεν αὐτῷ νεῦμα διὰ τῆς χειρὸς πολλὴν ἔχον τὴν σημασίαν. Ἀλλ' ὁ Κομίγκης ἀκόμη δὲν ἐφαίνετο εὐδιάθετος ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸ πεδίον εἰς τὸν ἀντίπαλον.

— Πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν καθαρὰ μάλιστα, καθὼς βλέπω. Ἀφήτέ μας, Κύριε δὲ Κομίγκη, ἡ παρουσία σας μ' ἐνοχλεῖ. Μὲ καταλαμβάνετε τώρα;

— Ἐντελῶς, ἀπεκρίθη μανιωδῶς ἐκεῖνος, καὶ προσέθηκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ: Ἀλλ' αὐτὸς ὁ μικρούτσικος ὠραίος τοῦ δρόμου . . . δὲν θὰ ἔχη πολὺν καιρὸν νὰ σὰς διασκεδάξῃ. Χαίρετε, κύριε Μεργὺ, καὶ καλὴν ἀντάμωσιν! Τὰς τελευταίας δὲ ταύτας λέξεις προέφερε μετ' ἰδιαίτερας τινὸς ἐμφάσεως, ἔπειτὰ πτερνίσας δι' ἀμφοτέρων τῶν ποδῶν τὸν ἵππον ἀνεχώρησε καλπάζων.

— Ἡ κόμησσα ἐσταμάτησε τὸν ἵππον αὐτῆς, ὅστις ἤθελε νὰ μιμηθῇ τὸν σύντροφόν του, καὶ περιεπάτησε κατ' ἀρχὰς σιωπηλῇ, ἐγείρουσα ἐκ διαλειμμάτων τὴν κεφαλὴν, καὶ προσβλέπουσα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, ὡς εἰ ἤθελε νὰ τῷ ὀμιλήσῃ, ἔπειτα δ' ἀπέστρεφεν ἀπ' ἐκείνου τοὺς ὀφθαλμοὺς, αἰσχυντηλῇ διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ εὖρη κατὰλληλὸν τινα φράσιν δι' ἧς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ Μεργὺ ἐνόμισεν ὅτι ἦτο χρεῖα ν' ἀρχίσῃ.

— Εἶμαι πολὺ ὑπερήφανος, κυρία, διὰ τὴν ὁποίαν μ' ἐκάματε προτίμησιν.

— Κύριε Βερνάρδε, γνωρίζετε νὰ διαξιφίζεσθε;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπεκρίθη ἔκθαμβος.

— Ἀλλὰ λέγω καλὰ, πολὺ καλὰ;

— Ἀρκετὰ καλὰ δι' ἓνα εὐγενῆ, καὶ κακὰ βέβαια διὰ τέλειον ξιφομάχον.

— Ἀλλ' εἰς τὸν τόπον ὅπου ζῶμεν, οἱ εὐγενεῖς εἶναι δυνατότεροι εἰς τὰ ὄπλα παρὰ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ξιφομάχους.

— Τῶντι, ἤκουσα νὰ λέγουν ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν χάνουν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς ξιφομαχίας καιρὸν τὸν ὁποῖον ἤμποροῦσαν νὰ μεταχειρίζωνται ἀλλοῦ.

— Καλλίτερα.

— Ναί, χωρὶς ἄλλο. Δὲν ἀξίζει καλλίτερα νὰ συνομιλήσῃς μὲ τὰς κυρίας, εἶπε μειδιῶν, παρὰ νὰ ἀναλύῃ εἰς τὸν ἰδρωτὰ μέτα εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς ξιφομαχίας;

— Εἰπέτε μοι, ἐκτυπήθητε πολλὰς φορές;

— Ποτὲ, χάρις τῷ Θεῷ, κυρία! Ἀλλὰ διὰ τί αὐταὶ αἰ ἐρωτήσεις;

— Μάτετε, πρὸς ὁδηγίαν σας ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐρωτᾷ τις μίαν κυρίαν διὰ τί κάμνει αὐτὴν καὶ ἐκείνην τὴν ἐρώτησιν. Τοιαύτη τοῦλάχιστον εἶναι ἡ συνήθεια τῶν καλῆς ἀγωγῆς τυχόντων εὐγενῶν.

— Λοιπὸν. . . πῶς θὰ κάμετε αὔριον;

— Αὔριον;

— Ναί! μὴ κάμνετε τὸν ἐκστατικόν.

— Κυρία. . .

— Ἀποκριθῆτέ με· τὰ γνωρίζω ὅλα· ἀποκριθῆτέ με! ἐφώνησε τείνασα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα μὲ ὕφος βασιλίσσης. Τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τῆς ἤγγισε τὴν χειρίδα του, καὶ τὸ ἐγγίγμα αὐτὸ τοῦ ἐπροξένησεν ἀνατριχίασιν.

— Θὰ κάμω ὅπως ἤμπορέσω καλλίτερα, ἀπεκρίθη ἐν τέλει.

— Μοὶ ἀρέσει ἡ ἀπόκρισίς σας· δὲν εἶναι οὔτε ἀνάνδρου οὔτε ξιφομάχου ἀπόκρισις. Ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι τὴν ἀρχὴν θὰ τὴν κάμετε μὲ ἄνθρωπον πολὺ τρομερόν;

— Τί θέλετε; θὰ ἐμπερδευθῶ πολὺ βέβαια, καθὼς εἶμαι καὶ τώρα ἐμπερδευμένος, προσέθηκε μειδιῶν. Δὲν εἶδα ἕως τώρα παρά χωρικός, καὶ πρώτην φοράν τώρα ἐλθὼν εἰς τὴν αὐλὴν εὐρίσκομαι ἀντικρὺ τῆς ὠραιότερας κυρίας τῆς Αὐλῆς τῆς Γαλλίας.

— Ἄς ὁμιλήσωμεν σπουδαίως. Ὁ Κομίγης εἶναι τὸ καλλίτερον σπαθὶ αὐτῆς τῆς αὐλῆς, ἧτις περιέχει τόσους δολοφόνους. Εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν τελεείων.

— Ἔτσι λέγουν.

— Λοιπὸν! Δὲν εἶσθε καθόλου ἀνήσυχος;

— Σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θὰ κάμω ὅπως ἤμπορέσω καλλίτερα. Δὲν πρέπει κανεὶς ν' ἀπελπίζεται ποτε ὅταν ἔχει ἐν καλὸν σπαθί, καὶ μάλιστα τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ! . . .

— Τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ! . . . ὑπέλαβεν ἐκείνη μὲ ἦθος περιφρονητικόν. Δὲν εἶσθε ἐνώμοτος, κύριε δὲ Μεργύ;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπεκρίθη σπουδαίως, ὅπως πάντοτε συνείθιζεν εἰς τοιαύτην ἐρώτησιν.

— Ὅθεν ἔχετε περισσότερον παρὰ τοὺς ἄλλους κίνδυνον.

— Καὶ διατί;

— Νὰ κινδυνεύσῃ τις τὴν ζωὴν του δὲν εἶναι τίποτε, ἀλλὰ νὰ κινδυνεύσῃτε κάτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωὴν σας — τὴν ψυχὴν σας.

— Σκέπτεσθε, κυρία, κατὰ τὰς ιδέας τῆς Ὀρησκείας σας. Αἱ ἰδικαί μου εἶναι πλέον ἐνθαβρυντικά.

— Παίξετε κακὸν παιγνίδι. Αἰωνιότης κολάσεων δι' ἐν ῥίψιμον κύβου. Καὶ τὰ ἔξ εἶναι ἐναντίον σας.

— Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις εἶναι τὸ ἴδιον, διότι ἂν αὐριον ἀπέθνησκα καθολικός, θὰ ἀπέθνησκα μὲ θανάσιμον ἄμαρτημα.

— Ἄ! ναι, ἓνας λόγος εἶναι αὐτός· ἀλλ' εἶναι μεγάλη διαφορά, ἐφώνησε, κεντηθεῖσα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Μεργύ τῆ ἀντέταξε συλλογισμὸν τοῦ ἰδίου του δόγματος. Οἱ θεολόγοι μας θὰ σὰς ἐξηγήσουν. . .

— Ὡ! βέβαια, διότι ἐξηγοῦν ὅλα, κυρία. Λαμβάνουν τὴν ἐλευθερίαν νὰ μεταβάλλωσι τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὴν φαντασίαν των. Παραδείγματός χάριν. . .

— Ἄς τὰφήσωμεν. Δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ ὁμιλήσῃ μίαν στιγμὴν μ' ἐνώμοτον καὶ νὰ μὴ σὰς παραθέσῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου τὰς Ἀγίας Γραφάς.

— Τοῦτο θὰ εἰπῇ ὅτι τὰς ἀναγινώσκομεν, ἐν ᾧ οὐδ' οἱ ἱερεῖς ὑμῶν τὰς γνωρίζουσι. Ἀλλ' ἄς ἀλλάξωμεν ὁμιλίαν. Νομίζετε ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπιάσθη ἡ ἔλαφος;

— Λοιπὸν εἶσθε πολὺ προσκολλημένος εἰς τὴν Ὀρησκείαν σας.

— Σεῖς εἶσθε ποῦ ἀρχίζετε, κυρία.

— Τὴν νομίζετε καλήν;

— Κάτι περισσότερον. Τὴν νομίζω τὴν καλλιτέραν, τὴν μόνην καλήν. Διότι ἀλλέως θὰ τὴν ἤλλαζα.

— Ὁ ἀδελφός σας τὴν ἤλλαξεν.

— Εἶχε τοὺς λόγους του διὰ νὰ γίνῃ καθολικός· ἔχω καὶ ἐγὼ τοὺς λόγους μου νὰ μένω διαμαρτυρούμενος.

— Εἶναι ὅλοι πείσμονες καὶ κωφοὶ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ὀρθοῦ λόγου! ἐφώνησεν αὐτὴ μετ' ὀργῆς.

— Θὰ βρέξῃ αὐριον! εἶπεν ὁ Μεργύ, βλέπων τὸν οὐρανόν.

— Κύριε δὲ Μεργύ, ἡ φιλία τὴν ὁποίαν ἔχω πρὸς τὸν ἀδελφόν σας καὶ ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον θὰ τρέξετε μοὶ ἐμπνέουσι μέγα διάφορον πρὸς σὰς. . .

Ὁ Μεργύ ἔκαμε μετὰ σεβασμοῦ ὑπόκλισιν.

— Σεῖς οἱ αἵρετικοὶ δὲν ἔχετε ποσὸς πίστιν εἰς τὰ λείψανα; Ὁ Μεργύ ἐμειδίασε.

— Καὶ νομίζετε ὅτι μαινεσθε ἂν τὰ ἐγγίσητε; ἐξηκολούθησεν. . . Δὲν θέλετε νὰ τὰ φέρητε ἐπάνω σας, ὡς συνειθίζομεν ἡμεῖς οἱ ῥωμαῖοι καθολικοί;

— Ἡ συνήθεια φαίνεται εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους τοῦλάχιστον ἀνωφελής.

— Ἀκούσατε· ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐξαδέλφους μου ἔδесе μίαν φοράν ἐν λείψανον εἰς τὸν λαιμόν ἐνός Ὀρηρευτικοῦ κυνός· καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἀπόστασιν δώδεκα βημάτων, τοῦ ἐρέψιεν ἐν τουφέκι γεμάτον ἀπὸ μολύβια.

— Καὶ ὁ σκύλλος ἐφονεύθη;

— Οὐδ' ἓνα μολύβι δὲν τὸν ἐπέπραξε.

— Νά ἓνα ἀληθινὸν θαῦμα! Ἦθελα νὰ ἔχω ἐν παρόμοιον λείφανον.

— Ἀλήθεια! . . . καὶ θὰ τὸ ἐφοροῦσατε;

— Χωρὶς ἄλλο! ἀφ' οὗ τὸ λείφανον ὑπερασπίσθη ἓνα σκύλλον, πολὺ περισσότερον . . . Ἀλλὰ μίαν στιγμὴν, εἶναι βέβαιον ἄρα γε ὅτι ἓνας αἰρετικὸς ἀξίζει ὅσον ἀξίζει ἓνας σκύλλος . . . ἐνὸς καθολικοῦ, ἐννοεῖται;

Χωρὶς νὰ ἀκούσῃ ἡ κυρία Τουργίς ἐξεθηλύκωσεν ὀγλίγωρα τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ περιστηθίου της· ἔσυρεν ἀπὸ τὸ στήθος της μικρὸν χρυσοῦν κυτίδιον ἐξηρητημένον ἀπὸ ταινίας μαύρης.

— Λάβετε το, εἶπε, μοὶ ὑπετχέθητε νὰ τὸ φορέσετε. Μοὶ τὸ ἐπιστρέφετε μίαν ἡμέραν.

— Ἐὰν ἐμπορῶ, βέβαια.

— Ἀλλὰ ἀκούσατε! θὰ φροντίσητε; . .

— Ὅχι ἱεροσυλίαν. θὰ τὸ προσέχετε μὲ τὴν μεγαλειτέραν εὐλάβειαν!

— Εἶναι ἀπὸ σᾶς, κυρία.

Τῷ ἔδωκε τὸ φυλακτήριον ὅπερ ἐκεῖνος λαβὼν περιέβαλεν εἰς τὸν λαιμόν.

— Ἄν ἦτο καθολικὸς θὰ εὐχαριστοῦσε τὴν χεῖρα ἣτις τῷ δίδει τὸ ὠραῖον αὐτὸ φυλακτήριον.

Ὁ Μεργὺ ἔλαβε τὴν χεῖρά της καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰ χεῖλη της.

— Ὅχι, ὄχι, εἶναι πολὺ ἀργά.

— Σκεφθῆτε, ὅτι ἴσως ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἔχω αὐτὴν τὴν τύχην.

— Ἐβγάλετέ μου τὸ χειρόκτιον, εἶπεν ἐκεῖνη τείνουσα αὐτῷ τὴν χεῖρα. Ἐκβάλλων τὸ χειρόκτιον ἐνόμισεν ὅτι ἦσθάνθη ἐλαφρὰν τινα θλίψιν. Ἐπέθηκε εἰλημα πύρινον ἐπὶ τῆς ὠραίας καὶ λευκῆς ἐκείνης χειρός.

— Κύριε Βερνάρδε, εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ φωνὴν συγκεκινημένην, θὰ μείνετε ὡς τέλους μὲ τὸ πείσμα σας, καὶ δὲν ὑπάρχει κανὲν μέσον διὰ νὰ σᾶς κάμψῃ τινάς; θὰ γίνητε προσήλυτος ἕως τέλους χάρις εἰς ἐμέ;

— Ἀλλὰ δὲν ἐξεύρω, ἀπεκρίθη αὐτὸς γελῶν. Παρακαλεῖτέ με πολὺ καὶ πολὺν καιρὸν ὅτι εἶναι βέβαιον εἶναι τὸ ὅτι καμμία ἄλλη παρὰ σᾶς δὲν θὰ μὲ κάμῃ προσήλυτον.

— Εἰπέτε μοι ἐλευθέρως . . . ἐὰν γυνή τις . . . ἣτις ἠθελὲν ἐμπορέσῃ νὰ . . . Ἐσταμάτησεν.

Ἦτις ἠθελὲν ἐμπορέσῃ νὰ; . .

— Ναί . . . ἂν . . . ἔρωτα παραδείγματι

τος χάριν; . . Ἀλλὰ ἐστὲ εἰλικρινῆς! ὁμιλήσατέ μοι σπουδαίως.

— Σπουδαίως; Καὶ ἐζήτηε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν χεῖρά της.

— Ναί. Ἔρω, ὃν θὰ εἶχετε πρὸς γυναῖκα ἄλλης θρησκείας παρὰ τὴν εἰδικήν σας, δὲν θὰ σᾶς ἔκαμνε νὰ ἀλλάξητε; . .

Ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται πᾶν εἶδος μέσων.

— Καὶ θέλετε νὰ σᾶς ἀποκριθῶ εἰλικρινῶς καὶ σπουδαίως;

— Τὸ ἀπαιτῶ.

— Ὁ Μεργὺ ἐνευσε χαμαὶ τὴν κεφαλὴν διττάζων περὶ τῆς ἀπαντήσεως. Ἡ κυρία Τουργίς τοῦ εἶχε κάμει προκαταρκτικὰ τινα προοίμια τὰ ὅποια δὲν εἶχε φροντίσῃ ποσῶς ν' ἀπορρίψῃ. Καὶ ἔπειτα ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγων μόνον ὥρῶν ὑπῆρχεν εἰς τὴν αὐλὴν, ἡ ἐπαρχιακὴ του συνείδησις ἦτο λίαν δύσκολος.

— Ἀκούω τὸ ἐλελεῦ! ἐφώνησε παρευθὺς ἡ κόμησσα χωρὶς ν' ἀκούσῃ τὴν τόσον δύσκολον ταύτην ἀπόκρισιν, ἐπληξε διὰ τῆς βραπίδος τὸν ἵππον, καὶ ἀνεχώρησε παρευθὺς καλπάζουσα. Ὁ Μεργὺ τῇ ἠκολούθησεν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κατορθώτῃ οὐδ' ἓνα της λόγον, οὐδ' ἐν βλέμμα της νὰ ἐπιτύχῃ.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐφθασεν εἰς τὴν θήραν.

Ἡ ἔλαφος εἶχε κατ' ἀρχὰς εἰσορμήσῃ εἰς τὸ μέσον λίμνης, ὅθεν ἐδυτικολεύθησαν ὀλίγον νὰ τὴν ἐκβάλωσι. Πολλοὶ ἵππεῖς εἶχον πεζεύσῃ, καὶ μὲ μακροὺς κάμακας ὀπλισμένοι εἶχον ἀναγκάτῃ τὸ ἄθλιον ζῶον νὰ ἀναλάβῃ πάλιν τὸν δρόμον του. Ἀλλ' ἡ ψυχρότης τοῦ ὕδατος ἐξήντηλθεν αὐτοῦ τὰς δυνάμεις· ἐξῆλθε τῆς λίμνης πνευστιῶσα, σύρουσα τὴν γλῶσσαν καὶ τρέχουσα, κατ' ἀνώμαλα καὶ ἀτακτα σκιρτήματα. Τῶν δὲ κυνῶν ἐξ ἐναντίας ἡ ὁρμὴ ἐφαίνετο διπλασιαζομένη· εἶδεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς, ἐφάνη καταλυβοῦτα ἔσχατόν τινα ἀγῶνα, καὶ προστηριγθεῖτα τὰ νῶτα κατὰ τοῦ στελέχους παχείας τινὸς δρυὸς, ὑπέμεινεν οὕτω δεχομένη τοὺς ἐφωρμηκότας κύνας. Οἱ πρῶτοι ὁρμήσαντες κατ' αὐτῆς ἐτινάχθησαν εἰς τὸν ἀέρα ἐκκοιλιασμένοι. Ἴππος τις μετὰ τοῦ ἀναβάτου ὑπετκελίσθηται σκληρῶς. Ἀνθρωποὶ, ἵπποι καὶ κύνες, περίτκεπτοι γενόμενοι τότε, παρετάθησαν ἐν κύκλῳ περὶ τὴν ἔλαφον, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ πλησίον τῶν τρομερῶν αὐτῆς κεράτων.

Ὁ βασιλεὺς ὠρμησεν ἐν τάχει κατὰ γῆς, καὶ τὸ κυνηγετικὸν μαχαίριον κρατῶν εἰς χεῖρας, ἐστράφη εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ στελέχους τῆς δρυὸς καὶ μεθ' ἱκανῆς ἐπιτη-

δειότητος ἀπέταμε τὴν κνήμην τῆς ἐλάφου. Ἡ ἐλάφος ἔρρηξε συριγμόν τινα γοερὸν, καὶ ἔπεσε παρευθὺς. Παρευθὺς ἑκατὸν κύνες ὤρμησαν ἐπ' αὐτήν. Ἀρπασθεῖσα τοῦ λαίμου, τοῦ ῥύγχους, τῆς γλώττης ἔμενε ἀκίνητος, καὶ μεγάλα δάκρυα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

— Εἰπέτε νὰ πλησιάσουν αἱ κυρίαί! ἐφώνησεν ὁ βασιλεὺς. Αἱ κυρίαί ἐπλησίασαν, σχεδὸν δ' ἅπασαι εἶχον καταβῆ ἀπὸ τῶν ἵππων.

— Στάσου, παρπαλλιῶτε! ἐφώνησεν ἐμπήγων τὸ μαχαίριον εἰς τὴν πλευρὰν τῆς ἐλάφου, καὶ ἔστρεψεν ἔπειτα ἐντὸς τὴν μάχαιραν, διὰ νὰ μεγαλύνῃ τὴν πληγὴν. Τὸ αἷμα ἐξώρμησεν ἐν βίᾳ, καὶ κατεμόλυνε τὴν μορφήν, τὰς χεῖρας καὶ τὰ φορέματα αὐτοῦ βασιλέως!

Παρπαλλιῶτος ἦτο λέξις περιφρονητικὴ δι' ἧς ἐσήμαινον πολλάκις τοὺς καλ-

βινιστάς. Ἡ λέξις δ' αὕτη καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς της δυσηρέστησεν εἰς πολλοὺς ἐν ᾧ παρ' ἄλλων ὑπεδέχθη μετ' εὐφημιῶν.

— Ὁ βασιλεὺς φαίνεται σὰν κανένας μακελάρης, εἶπεν εἰς τρόπον ἀνήκουστον καὶ μ' ἔκφρασιν ἀποστροφῆς ὁ γαμβρὸς τοῦ Ναυάρχου, ὁ νέος Ζελιγγύ.

Ψυχὰι οἰκτίρμονες, ὁποῖαι πολλαὶ εὐρίσκονται μάλιστα εἰς τὰς αὐλὰς δὲν ἔλειψαν ν' ἀναφέρωσι τὴν σκέψιν ταύτην εἰς τὸν μονάρχην, ὅστις δὲν τὴν ἐλησμόνησεν.

Ἡ αὐλὴ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε τὸ λαμπρὸν θέαμα κυνῶν καταβροχλιζόντων τὰ ἐντόσθια τῆς ἐλάφου ἐπανήλθεν εἰς Παρισίους. Καθ' ὁδὸν ὁ Μεργὺ διηγήθη εἰς τὸν ἀδελφὸν ἦν εἶχε πάθῃ προσβολὴν καὶ τὴν ἐκ ταύτης προελθοῦσαν πρόκλησιν. Αἱ συμβουλαὶ καὶ ἐπιπλήξεις ἦσαν ἀνωφελεῖς, καὶ ὁ λοχαγὸς ὑπέσχθη νὰ τῷ ἀκολουθήτῃ τῇ ἐπαύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

— 000 —

Ο ΤΕΛΕΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΙΒΑΔΙΟΝ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ.

— 0 —

For one of must yield his breath,
Ere from the field one foot svailee,
(The duel of stuart and Warton).

* Ἄν καὶ ἦτο κατάκοποι ἐκ τῆς θήρης, ὁ Μεργὺ διήνυσεν ἱκανὸν μέρος τῆς νυκτὸς αὐπνος. Πυρετὸς σφοδρὸς ἐτάρασεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἐπέφερε δραστηκότητα ἀπελπιστικὴν εἰς τὴν φαντασίαν του. Χίλιοι ἄσχετοι ἢ καὶ ὄλως ξένοι πρὸς τὸ σύμβαμα συλλογισμοὶ προητοιμάζοντο νὰ τὸν πολιορκήσωσι καὶ ταραξώσι τὸν ἐγκέφαλόν του πλεονάκις ἐφαντάσθη ὅτι ἡ κίνησις τοῦ πυρετοῦ ὃν ἠσθάνετο δὲν ἦτο εἰμὴ προοίμιον ἀσθενείας σοβαρᾶς ἣτις ἐμελλε νὰ ἐκραγῇ ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν καὶ νὰ τὸν καρφώσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν κλίνην. Ἀλλὰ τότε τί θὰ ἐγίνετο ἡ τιμὴ του; τί θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος; τί θὰ ἔλεγον

μάλιστα ἡ κόμητσα δὲ Τουργίς καὶ ὁ Κομιγκῆς; Καὶ ὅμως τί δὲν εἶδε διὰ νὰ ἔλθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἡ ὥρα τῆς μάχης!

Κατ' εὐτυχίαν ἄμ' ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου, ἠσθάνθη κατευνασθὲν τὸ αἷμά του, καὶ ἐσυλλογίσθη μὲ ὀλιγωτέραν συγκίνησιν τὴν μέλλουσαν συνάντησιν. Ἐνεδύθη ἡσύχως, καὶ μάλιστα μετὰ τινος ἐπιτηδεύσεως καὶ προσοχῆς. Ἐφαντάσθη τότε τὴν ὠραίαν κόμησιν τρέχουσαν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης καὶ εὐρίσκουσαν αὐτὸν ἐλαφρῶς πληγωμένον· οὐδ' ἐφρόντιζε κἄν νὰ κρῦψῃ πλέον τὸν ἑ-

ρωτά της. Τὸ ὠρολόγιον τοῦ Λούβρου, ὅπερ ἐσήμαινεν ὀκτὼ ὥρας, ἀπέσπασεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἰδεῶν τούτων, καὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν εἰσῆλθεν ὁ ἀδελφὸς εἰς τὸν θάλαμον.

Βαθεῖα θλίψις ἦτο ἐξωγραφημένη ἐπὶ τῆς μορφῆς του, καὶ ἦτο λίαν φανερόν ὅτι οὐδ' ἐκεῖνος διήγαγεν ἡσυχότερον ἐκείνην τὴν νύκτα. Ἐν τούτοις ἠναγκάσθη νὰ ὑποκριθῆ εὐδιαθεσίαν καὶ μειδιάσας βεβιασμένον ἐβλίψε τὴν χεῖρα τοῦ Μεργύ.

— Ἴδου μία μάχαιρα (garière), τῷ εἶπε, καὶ ἐγχειρίδιον, ἀμφοτέρω ἔργα Λούνου τοῦ ἐκ Τολεδῆς· ἰδὲ ἂν σοῦ ἔρχεται καλὰ τὸ βάρος. Καὶ ἔρριψε μακρὸν ξίφος καὶ ἐγχειρίδιον ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ Μεργύ.

Ὁ Μεργύ ἔσυρε τὸ ξίφος, τὸ μετεχειρίσθη, ἐκύτταξε τὴν ἀκωκὴν, καὶ ἐφάνη ὅτι εὐχαριστήθη. Ἐπειτα ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ ἐγχειρίδιον· τὸ ὄστρακον αὐτοῦ εἶχε πολλὰς τρύπας διὰ νὰ ἐμποδίωσι τὰς πληγὰς τοῦ ἐχθρικοῦ ξίφους, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίση εἰς τρόπον δύσκολον.

— Μὲ τόσον καλὰ ὄπλα, εἶπε, νομίζω ὅτι θὰ εὐρίσκω νὰ ὑπερασπισθῶ. Ἐπειτα, δεικνύων τὸ λείψανον ὅπερ ἡ κυρία Τουργίς τῷ εἶχε δώσῃ, καὶ ἐκράτει κεκρυμμένον εἰς τὸ στήθος της: — Νὰ ἐν φυλακτὸν, τὸ ὁποῖον προφυλάττει ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ξίφους καλλίτερα ἀπὸ θώρακα ἀλυσιδωτῶν, προσέθηκε μειδιῶν.

— Ἀπὸ ποῦ σοῦ ἔρχεται αὐτὸ τὸ λιλί;

— Γιὰ μάντευσε ὀλίγον. Καὶ ἡ ματαιότης νὰ φανῆ εὐνοούμενος κυριῶν τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήτῃ ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ τὸν Κομίγκην καὶ τὸ ὀλόγυμνον ἐμπρὸς του κείμενον ξίφος τῆς μονομαχίας.

— Στοιχηματίζω πῶς θὰ σοῦ τὸ ἔδωκε ἐκείνη ἡ τρελλοκόμησσα. Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος αὐτὴν καὶ τὸ φυλακτὸν της!

— Ξεύρεις πῶς εἶναι φυλακτὸν ὅπου μαῦ ἔδωκε διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῶ ἐπίτηδες σήμερον;

— Θὰ ἔκαμνε καλλίτερα νὰ ἔμενε μὲ τὰ χειρόκτιά της, παρὰ νὰ θέλῃ νὰ δεῖξῃ τὸ ὠραῖον λευκὸν της χέρι.

— Ἀνάθεμα ἔς τὴν πίστιν, εἶπεν ὁ Μεργύ ἐρυθριῶν, ὅπου δίδω εἰς αὐτὰ τὰ λείψανα τῶν παπιστῶν· ἀλλ' ἂν χρειασθῇ νὰ ὑποκύψω σήμερον, θέλω νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι πίπτων εἶχα τὸ ἐνέχυρον τοῦτο εἰς τὸ στήθος μου.

— Τί φιλαυτία! εἶπεν ὁ λοχαγὸς αἰρῶν τοὺς ὤμους.

— Νὰ μία ἐπιστολὴ διὰ τὴν μητέρα μου, εἶπεν ὁ Μεργύ μὲ φωνὴν σχεδὸν τρέμουσαν. Ὁ Γεώργιος τὴν ἔλαβεν ἐν ἄκρᾳ ἀφασίᾳ, καὶ πλησιάσας πρὸς τινὰ τράπεζαν, ἠνέωξε μικρὰν ἱερὰν βίβλον, καὶ ἀνεγίνωσκε διὰ νὰ δεῖξῃ εὐστάθειαν, ἐν ᾧ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τελειώσας τὴν ἐκδυσίαν του, κατεγίνετο νὰ θηλυκόνῃ τὰς πολυπληθεῖς πόρπας τὰς ὁποίας ἔφερον τὰ ἐνδύματά του.

Ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος ἣτις ἐφάνη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνέγνω τὰς ὑπὸ τῆς μητρὸς γεγραμμένας ταύτας λέξεις « 1 » Μαΐου, 1547 ἐγεννήθη ὁ υἱὸς μου Βρεννάρδος. Κύριε, ὀδήγησον αὐτὸν εἰς τὴν τριβὸν τῶν ἐντολῶν σου! Κύριε, φύλαξον αὐτὸν ἀπὸ παντὸς κακοῦ! » Ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του, καὶ ἔρριψε τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Μεργύ, ὅστις παρετήρησε τὸ κίνημά του, ἐνόμισεν ὅτι ἀσεθῆς τις συλλογισμὸς τῷ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν. Ἐπανέλαβε τὴν βίβλον μὲ ἦθος σοβαρὸν, τὴν ἔρριπεν εἰς θήκην χρυσοπάρυφον, καὶ τὴν ἐκλείπειν εἰς συρτάριον ὅπερ ἐκλείσει μετὰ μεγάλου σεβασμοῦ. — Εἶναι ἡ βίβλος τῆς μητρὸς μου, εἶπεν.

Ὁ λοχαγὸς περιεπάτησεν εἰς τὸν θάλαμον χωρὶς ν' ἀποκριθῇ.

— Δὲν εἶναι καιρὸς ἄρά γε ν' ἀναχωρήσῃ τις; εἶπεν ὁ Μεργύ ἐμπορπῶν τὸν ζωστήρα τοῦ ξίφους του.

— Ὅχι, καὶ ἔχομεν καιρὸν νὰ προγευθῶμεν.

Ἀμφοτέροι ἐκάθησαν ἐνώπιον τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχον παντοειδῆ πλακούντια, καὶ μέγα ἀργυροῦν σκεῦος πλήρες οἴνου. Τρώγοντες συνδιελέχθησαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον, καὶ ὑποκρινόμενοι ὅτι εὐρίσκουσιν ἐν αὐτῷ διαφέρον τι, περὶ τῆς ἀξίας τοῦ οἴνου τούτου συγκρινομένου πρὸς τοὺς λοιποὺς τοῦ ὑπογείου, καὶ ἐκάτερος ἐπροσπάθει δι' αὐτῆς τῆς οὐτιδανῆς ἀφορμῆς τῆς συνδιαλέξεως νὰ κρύψῃ τὰ ἀληθινὰ τῆς ψυχῆς του αἰσθήματα.

Ὁ λοχαγὸς ἠγέρθη πρῶτος. — Ἀγωμεν, εἶπε, μὲ φωνὴν τραχεῖαν. Κατεβίβασε μέχρι τῶν ὀφρῶν τὸν πῖλον του καὶ κατέβη κατεσπευμένως.

Εἰσελθόντες εἰς πλοιάριον διέβησαν τὸν Σηκουάναν. Ὁ πορθημεύς, ἐννοήσας ἐκ τῆς φυσιογνωμίας αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς εἰς τὸ Λειβάδιον τῶν Κληρικῶν ἐλευσεῶς των, ἔσπευσε πολὺ καὶ αὐτὸς, καὶ μετ' ἰσχύος ἰ-

κανῆς ἐρέσσω τoῖς διηγήθη λεπτομερῶς πῶς τὸν παρελθόντα μῆνα δύο εὐγενεῖς, ὧν ὁ ἕτερος ὠνομάζετο κόμης Κομίγκης τοῦ εἶχον κάμη τὴν τιμὴν νὰ μισθώσωσι τὸ πλοῖόν του, διὰ νὰ κτυπηθῶσιν ἐκεῖ ἐν ἀνέσει χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸν φόβον μήπως διακοπῶσιν. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Κ. Κομίγκου, οὕτινος ἐλυπεῖτο μὴ γνωρίζων τὸ ὄνομα, διετροπήθη ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν, καὶ τὸ χειρότερον εἶχε πέσει εἰς τὸν ποταμὸν ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ πορθμεὺς ἔκτοτε δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἐκβάλῃ.

Καθ' ἣν στιγμήν ἐπλησίασαν εἰς τὴν ξηρὰν, παρετήρησεν ἄλλο πλοῖάριον διαβαῖνον τὸν ποταμὸν ἑκατὸν περίπου βήματα κατωτέρω αὐτῶν. — Ἴδου οἱ ἀνθρωπαί μας, εἶπεν ὁ λοχαγός, στάσου αὐτοῦ καὶ ἔδραμεν ἔμπρὸς τοῦ πλοιαρίου, ὅπερ ἔφερε τὸν Κομίγκην καὶ τὸν ὑποκόμητα δὲ Βεβίλλ.

— "Α! νὰ καὶ σύ. Σὺ εἶσαι ἢ ὁ ἀδελφός σου ὅπου πάγη νὰ φονεύσῃ ὁ Κομίγκης; Καὶ ταῦτα λέγων τὸν ἐνηγκαλίσθη μετὰ μειδιάματος.

Ὁ λοχαγός καὶ ὁ Κομίγκης ἐχαιρετίσθησαν σοβαρῶς.

— Κύριε, εἶπεν ὁ λοχαγός εἰς τὸν Κομίγκην, ἄμ' ἀπαλλαγθεὶς ἐκ τῶν ἐναγκαλισμάτων τοῦ δὲ Βεβίλλ, νομίζω ὅτι εἶναι τοῦ καθήκοντός μου νὰ πασχίσω ἀκόμη νὰ ἐμποδίσω τὰς θλιβερὰς συνεπείας ἐριδος ἣτις δὲν στηρίζεται ἐπὶ πράγματος καθαπτομένου τῆς τιμῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ φίλος μου (καὶ ἔδειξε τὸν Βεβίλλ) θέλει συνενώσῃ μετὰ τὰς εἰδικάς μου καὶ τὰς εἰδικάς του προσπαθείας.

Ὁ Βεβίλλ ἔκαμε μορφασμὸν ἀρνητικόν.

— Ὁ ἀδελφός μου εἶναι πολὺ νέος, ἐξηκολούθησεν ὁ Γεώργιος. Χωρὶς νὰ ἔχη ὄνομα καὶ πείραν εἰς τὰ ὄπλα, εἶναι ἐπομένως ὀξυθυμότερος ἀπὸ ἄλλον τινα. Ἀλλὰ σεῖς, κύριε, τὸ ἐναντίον ἢ ὑπόληψίς σας εἶναι ἤδη πλήρης· καὶ ἡ τιμὴ σας δὲν ἔχει παρὰ νὰ κερδήσῃ ἐὰν θελήσητε νὰ ὁμολογήσητε ἐνώπιον τοῦ Κ. Βεβίλλ καὶ ἐμοῦ ὅτι κατὰ λάθος.

— Ὁ Κομίγκης τὸν διέκοψε μετὰ ὑπέρηγαν καγχασμὸν.

— Ἀστειεύεθε, ἀκριβέ μου λοχαγέ, καὶ νομίζετε πῶς εἶμαι ἀνθρωπος ν' ἀφήσω τὴν κλίνην μου τόσον πρῶι . . . καὶ νὰ περάσω τὸν Σγκουάναν, διὰ τί; νὰ ἔλθω νὰ δικαιολογῶμαι ἔμπρὸς εἰς ἓνα μυξιάρη;

— Λησμονεῖτε, κύριε, ὅτι τὸ πρόσωπον

περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε, εἶναι ἀδελφός μου, καὶ εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ προσβάλλετε . . .

— Καὶ πατέρας σας νὰ ἦναι, τί με κόφτει ἐμένα; Πολλὰ ὀλίγον με μέλει δι' ὅλην τὴν οἰκογένειαν.

— Λοιπὸν μετὰ τὴν ἀδειάν σας, κύριε, θὰ ἔχετε νὰ κάμετε μετὰ ὅλην τὴν οἰκογένειαν. Καὶ ἐπειδὴ εἶμαι ὁ πρεσβύτερος ἀρχίζετε ἀπὸ ἐμέ, ἂν ἀγαπάτε.

— Μοὶ συγχωρεῖτε, κύριε λοχαγέ, εἶμαι ὑποχρεωμένος, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς μονομαχίας νὰ κτυπηθῶ μετὰ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον πρῶτον με προεκάλεσεν. Ὁ ἀδελφός σας ἔχει δικαιώματα προτερεῦσεως ἀπαράγραπτα, ὅπως λέγουσιν εἰς τὸ Παλάτιον τῆς Δικαιοσύνης· ὅταν τελειώσω μαζί του εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Τοῦτο εἶναι ὀρθώτατον! εἶπεν ὁ Βεβίλλ, τὸ κατ' ἐμέ δὲν ἀνέχομαι νὰ γίνῃ ἀλλέως.

Ὁ Μεργὺ ἔχθαμβος διὰ τὸ μῆκος τῆς συνεντεύξεως εἶχε πλησίασῃ μετὰ βραδέα βήματα, ἔφθασε δ' ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἀδελφός ἐπεσώρευεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Κομίγκη ὑβρεῖς τοιαύτας, ὥστε τὸν ἀπεκάλει καὶ ἀνανδρον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίνετο μετὰ τὴν μεγαλειτέραν ἀταραξίαν. — Μετὰ τὸν κύριον ἀδελφόν σας, τὰ φριάνομεν καὶ μαζί σας.

Ὁ Μεργὺ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ. — Γεώργιε, εἶπε, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μοὶ ὑπηρετεῖς, καὶ ἤθελες λοιπὸν νὰ κάμω ἐγὼ διὰ σέ ὅ,τι σὺ ἐμελλες νὰ κάμῃς δ' ἐμέ; Κύριε, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὸν Κομίγκην, εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας· ἀρχίζομεν ὁπόταν θέλετε.

— Τὴν ἰδίαν στιγμήν, ἀπεκρίθη οὗτος.

— Ἴδου ὅτι εἶναι θαυμάσιον, ἀκριβέ μου, εἶπεν ὁ Βεβίλλ θλίβων τὴν χεῖρα τοῦ Μεργὺ. Ἄν δὲν λάβω σήμερον τὸ δυστύχημα νὰ σέ θάψω, θὰ πᾶς πολὺ μακριὰ, παλληκάρι μου.

Ὁ Κομίγκης ἐξεδύθη τὸ κολόβιον του, ἔλυσε τὰς ταινίας τῶν ὑποδημάτων του, διὰ νὰ δείξῃ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὅτι οὐδὲ βῆμα εἶχε σκοπὸν νὰ ὑποχωρήτῃ. Ὁ τρόπος οὗτος ἦτο ἐν χρήσει τότε παρὰ τοῖς ἐξ ἐπαγγέλματος ξιφομάχοις. Τὸ αὐτὸ ἐπραξε ὁ Μεργὺ καὶ ὁ Βεβίλλ. Μόνος ὁ λοχαγός οὐδὲ τὸν μανδύαν κἂν ἐξεδύθη.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, φίλε Γεώργιε; εἶπεν ὁ Βεβίλλ. Δὲν γνωρίζεις ὅτι θὰ πιασθῇ μαζί μου; Δὲν εἶμεθα ἀπὸ ἐκείνους τοὺς δευτέρους ὅπου σταυρόνουν τὸς χεῖράς των ἐνῶ κτυποῦνται οἱ ἄλλοι, οὐδ' ἀκολουθοῦ-

μην ἡμεῖς τὴν συνήθειαν τῆς Ἀνδαλουσίας.

— Ὁ λοχαγὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Νομίζεις λοιπὸν πῶς ἀστείζομαι; Σὰς ὀρκίζομαι εἰς τὴν πίστιν μου πῶς πρέπει νὰ κτυπηθῆς μαζί μου. Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν δὲν θὰ κτυπηθῆς.

— Εἶσαι τρελλὸς καὶ ἀνόητος, εἶπε ψυχρῶς ὁ λοχαγός.

— Αἱ διάβολε, θὰ μοῦ δώσης λογαριασμὸν δι' αὐτὰς τὰς δύο λέξεις, ἢ θὰ μὲ βιάσης εἰς κανένα . . . Καὶ ἐσήκωσε τὸ ξίφος, ὡς ἦτο μὲ τὴν θήκην, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ κτυπήσῃ τὸν Γεώργιον.

— Τὸ θέλεις, εἶπεν, ὁ λοχαγός καὶ ἔστω. Καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἔμεινε γυμνὸς μὲ τὸ ὑποκάμισον.

Ὁ Κομίγης μὲ ὄλως ἰδιαιτέραν χάριν ἔσυρε τὸ ξίφος εἰς τὸν ἀέρα καὶ μὲ μίαν μόνην ἐπέταξε τὴν θήκην εἴκοσι βήματα μακρὰν. Τὸ ἴδιον ἠθέλησε νὰ κάμῃ καὶ ὁ Βεβίλλ, ἀλλὰ ἡ θήκη ἔμεινε μισῆ ἐπάνω εἰς τὴν λεπίδα τοῦ ξίφους ὅπερ ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς ἀνεπιτηδεϊότης, καὶ ὡς κακὸς οἰωνός. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔσυραν τὰ ξίφη των μὲ ὀλιγωτέραν ἐπίδειξιν, ἀλλ' ἔρριψαν καὶ αὐτοὶ τὰς θήκας αἰτινες ἦτο δυνατόν νὰ τοὺς ἐνοχλώσιν. Ἐκάτερος ἐστάθη ἀντικρὺ τοῦ ἀντιπάλου των, κρατῶν εἰς τὴν δεξιάν μὲν τὸ ξίφος εἰς τὴν ἀριστεράν δὲ τὸ ἐγχειρίδιον. Καὶ αἱ τέσσαρες λεπίδες συνεκρούθησαν ταυτοχρόνως.

Πρῶτος ὁ Γεώργιος μὲ τὸν τρόπον ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσιν ἰταλιστὶ *liscio di spada e cavare alla vita*, καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ν' ἀντιπαρατάτῃ τις τὸ ἰσχυρὸν κατὰ τοῦ ἀσθενούς, ὥστε ν' ἀποκρούῃ καὶ νὰ κτυπᾷ συγχρόνως τὸ ὄπλον τοῦ ἐναντίου, ἔρριψε τὸ ὄπλον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βεβίλλ, καὶ ἔθεσε τὴν ἄκραν τῆς σπάθης του ἐπάνω εἰς τὸ στήθος. Ἄλλ' ἀντὶ νὰ τὸν διατρυπήσῃ, κατεβίβασε τὸ ξίφος του μὲ ψυχρότητα.

— Δὲν εἶσαι τῆς ἰδυναμέως μου, εἶπεν, ἄς παύσωμεν. Μὴ περιμένῃς νὰ ὀργισθῶ.

Ὁ Βεβίλλ ὠχρίασεν ἰδὼν τὸ ξίφος τοῦ Γεωργίου τόσον πλησίον τοῦ στήθους του. Συγχεχυμένος ὀλίγον τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἀμφότεροι ἐμπήξαντες τὰ ξίφη των εἰς τὴν γῆν ἐθεώρουν τοὺς πρωταγωνιστὰς τῆς σκηνῆς ἐκεῖνης.

Ὁ Μεργὺ ἦτο γενναῖος καὶ εἶχε ψυ-

χραίμονα ἀδιαφορίαν. Πολλὰ ὀλίγον ἐγνώριζε τὴν ξιφομαχίαν, καὶ ἦτο κατὰ τὴν ἀλκὴν τοῦ σώματος ὑπέρτερος τοῦ Κομίγκου, ὅστις ἄλλως ἐφαίνετο οὐχὶ ἀκατάβλητος ἐκ τῆς κακοπαθείας τῆς προτεραιᾶς νυκτός. Ἐπίτινα χρόνον περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ φυλάττεται μὲ ἄκραν προσοχὴν, χαλῶν τὸ μέτρον, καθὼς ὁ Κομίγης προεχώρει ὀλίγον, καὶ φέρων πάντοτε κατὰ τοῦ προσώπου του τὸ ἄκρον τῆς μαχαίρας (*garière*), ἐν ᾧ μὲ τὸ ἐγχειρίδιον ἐπροφύλαττε τὸ στήθος του. Ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῆ ἀντίστασις ἐξηρέθισε τὸν Κομίγκην. Ὁχρίασε, καὶ ὠχρίασις ἀνδρὸς οὕτω γενναίου οὐδὲν ἄλλο ἐσήμειναι παρὰ ὑπερβολικὴν ὀργὴν. Ἐδιπλασίασε μὲ μανίαν τὰς προσβολὰς του. Προχώρησας ἐν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀνεσήκωσε μὲ πολλὴν ἐπίδειξιν τὸ ξίφος τοῦ Μεργύ, καὶ ἐπιτεθεὶς μετ' ὀρμῆς, ἤθελε βεβαίως τὸν διατρυπήσῃ, ἐὰν μὴ ἐπισυνέβαινε περιστατικὸν ὄλως ἀπροσδόκητον μεταβαλὸν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν προσβολήν. Ἡ ἀκωκὴ τοῦ ξίφους τοῦ Κομίγκου ἀπήνησε τὸ χρυσοῦν φυλακτήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὀλισθήσαν ἐξετράπη ὀλίγον πλαγιώτερον, ὥστε ἀντὶ νὰ ἐμπηχθῇ εἰς τὸ στήθος παραλλήλως ἀποκλιθεὶς ἐξῆμασεν ἐν χρῶ τὴν πέμπτην πλευρὰν δύο δακτύλους μακρὰν τῆς πρώτης προσβολῆς. Πρὶν δ' ἢ ὁ Κομίγης δυνηθῇ νὰ ἀνασύρῃ τὸ ξίφος, ὁ Μεργὺ τὸν ἐκτύπησε μὲ τὸ ἐγχειρίδιον κατὰ κεφαλῆς μὲ τόσην βίαν ὥστε ἐκστάς τῆς ἰσορροπίας καὶ αὐτὸς ἔπεσε κατὰ γῆς. Ἐν τῷ ἅμα δ' ὁ Κομίγης κατέπεσεν ἐπ' αὐτὸν, ὥστε οἱ δεῦτεροι ἐνόμισαν ἀμφοτέρους νεκρούς.

Ὁ Μεργὺ ἐσηκώθη παρευθὺς καὶ πρώτη αὐτοῦ φροντίς ἦτο νὰ λάβῃ τὸ ξίφος ὅπερ τοῦ εἶχεν ἐκφύγη κατὰ τὴν πτώσιν. Ὁ Κομίγης δὲν ἐκινεῖτο. Ὁ Βεβίλλ τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἡ μορφὴ του ἦτο αἰμόφυρτος· σπογγίσας δ' αὐτὴν μὲ τὸ χειρόμακτρόν του εἶδεν ὅτι τὸ ἐγχειρίδιον εἶχεν ἐμπηχθῇ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ὅτι ὁ φίλος του εἶχε μείνει εἰς τὴν στιγμὴν νεκρὸς, διότι ὁ σίδηρος εἶχεν ἀναμφιβόλως ἐμπηχθῇ μέχρι τοῦ μυελοῦ.

Ὁ Μεργὺ ἔβλεπε τὸν νεκρὸν μὲ ὄμμα βλοσυρόν.

— Εἶσαι πληγωμένος, Βερνάρδε, εἶπεν ὁ λοχαγὸς πρὸς αὐτόν.

— Πληγωμένος! εἶπεν ὁ Μεργὺ, καὶ τότε παρετήρησεν ὅτι ὁ χιτῶν του ἦτο καθημαγμένος.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπεν ὁ λοχαγός. Ἡ πληγὴ εἶναι ξάκρη. Ἀπέμαξε τὸ αἷμα μὲ τὸ χειρόμακτρόν του καὶ ἐζήτησε τὸν Βεβίλλ καὶ τὸ εἰδικόν του διὰ ν' ἀποτελειώσῃ τὴν ἀπόμαξιν. Ὁ Βεβίλλ ἀφῆκε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς ὅπερ ἐκράτει εἰς χεῖρας ἄπνου σῶμα, καὶ ἔδωκε παρευθὺς τὸ χειρόμακτρόν του καὶ τὸ τοῦ Κομίγκου ὅπερ ἐλθὼν ἐξήνεγκε τοῦ κολοβίου.

— Ὡ διάβολε. Πλὴν τί διάβολο μαχαίρωμα ἦτο δὰ αὐτὸ, φίλε μου! Ἔχετε χέρι τρομερὸν λοιπόν. Αἶ! τί θὰ εἰποῦν οἱ κύρ τέλειοι τῶν Παρισίων ὅταν μάθουν πῶς ἀπὸ ταῖς ἐπαρχίαις τοὺς ἔρχονται κάτι λουλούδια σὰν καὶ σᾶς; Εἰπέτε μου στὴν ζωήν σας πόσαις μονομαχίαις ἔχετε καμωμέναις ὡς τώρα;

— Ἀλλοίμονον! ἀπεκρίθη ὁ Μεργύ, αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη. Ἀλλὰ, δι' ὄνομα του Θεοῦ, πηγαίνετε νὰ βοηθήσητε τὸν φίλον σας.

— Ὡ! μὰ τὴν ἀλήθειαν, καθὼς τὸν οἰκονομήσατε σεῖς, δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην βοηθείας. Ὁ σίδηρος ἐμπήχθηκε μέσα εἰς τὸν μυελόν, καὶ ἡ μαχαίρᾴ ἦτο τόσο καλὴ καὶ γερῆ, ὅπου... Κυττάξατε τὸ φρύδι καὶ τὸ μάγουλό του, ἡ λαβὴ τοῦ ἐγχειριδίου ἐτυπώθη ἐκεῖ σὰν σφραγίδα σὲ βουλοκέρι.

Ὅλα τὰ μέλη τοῦ Μεργύ ἤρχισαν νὰ τρέμωσι καὶ δάκρυα χρουνηδὸν ἐκρέυσαντα ἤρχισαν νὰ καλύπτωσι τὸ πρόσωπόν του.

Ὁ Βεβίλλ ἐσήκωσε τὸ ἐγχειρίδιον καὶ ἐκύτταξε μὲ προσοχὴν τὸ αἷμα μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο γεμάτον. — Νὰ ἔνα ἐργαλεῖον διὰ τὸ ὁποῖον ὁ μικρὸς ἀδελφὸς τοῦ Κομίγκου χρεωστεῖ μιὰ ὑπερήφανη λαμπάδα· τὸ ὠραῖον αὐτὸ ἐγχειρίδιον τὸν κάμνει κληρονόμον μιᾶς λαμπρᾶς τύχης.

— Φεύγωμεν ἀπὸ ἐδῶ... Πάρε με ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ὁ Μεργύ μὲ φωνὴν ἐσβεσμένην, λαμβάνων τῆς χειρὸς τὸν ἀδελφόν.

— Μὴ λυπεῖσαι, τῷ εἶπεν ὁ Γεώργιος, βοηθῶν αὐτὸν νὰ φορέσῃ τὸ καλόδιόν του.

Τὸ κάτω κάτω ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὅπου ἐσκοτώθη δὲν παρά εἶναι ἄξιος νὰ τὸν λυπῆταί τις.

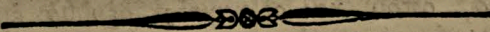
— Πτωχὲ Κομίγκη! ἐφώνησεν ὁ Βεβίλλ. Καὶ νὰ λέγῃ ἔπειτα κανεὶς πῶς ἐσκοτώθη ἀπὸ νέον ὅπου κτυπιέται πρώτην φοράν! Πτωχὲ Κομίγκη! Αὐτὸ ἦτο ὁ ἐπιλογος τοῦ ἐπιταφίου του.

Τελευταίαν τότε φοράν στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἀτυχῆ φίλον του, εἶδε τὸ ὠρολόγιον τοῦ νεκροῦ κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ τραχήλου κατὰ τὴν τότε συνήθειαν.

— Αἶ! εἶπε, δὲν ἔχεις πλέον ἀνάγκην νὰ κυττάξῃς τί ὥρα εἶναι. Καὶ ἐξελὼν τοῦ τραχήλου τὸ ὠρολόγιον ἔθηκεν εἰς τὸ ἴδιον θυλάκιον σκεφθεὶς ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ μακαρίτου εἶχεν ἤδη ἀρκετὰ πλουσίαν κληρονομίαν καὶ ὅτι ὅπως δῆποτε ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἔχη κάτι τι εἰς ἐνθύμησιν τοῦ φίλου του.

Ἐν ᾧ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσι,

— Περιμείνατέ με, ἐφώνησε, φορῶν κατ-εσπευμένως τὸ κολοβίόν του. Αἶ! κύριε Μεργύ, ἐλησμονήσατε τὸ ἐγχειρίδιόν σας! Ἐσπόγγιστε τὴν λεπίδα μὲ τὸν χιτῶνα τοῦ νεκροῦ καὶ ἔδραμε νὰ τοὺς φθάσῃ. — Παρηγορηθῆτε, ἀκριβέ μου, εἶπεν, ἐμβαίνων εἰς τὸ πλοῖόν των. Μὴ εἰσθε τόσο θλιμμένους. Πιτεύσατέ μοι, ἀντὶ νὰ κλαίετε, πᾶτε νὰ ἰδῆτε τὴν φιληνάδα σας, κατ'εὐθείαν μάλιστα, καὶ κυττάξατε νὰ διορθώσητε τὰς ὑποθέσεις σας τόσο καλὰ, ὥστε ὡς τὰς ἐννέα νὰ ἔχετε πλέον δοσμένον ὀπίσω εἰς τὴν πολιτείαν τὸν πολίτην τὸν ὁποῖον τὴν ὑστερήσατε. Ὡστε κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ κόσμος δὲν θὰ ἔχη καμμίαν ζημίαν παθημένην ἐξ αἰτίας σας· ἔλα, βρὲ σὺ, λάμνε σὰν νὰ εἶχες νὰ πάρῃς μιὰν πιστόλαν. Νὰ κάτι ἄνθρωποι μὲ δόρατα ποῦ ἔρχονται κατὰ πάνω μας. Εἶναι οἱ κύριοι χωροφύλακες ὅπου ἔρχονται ἀπὸ τὸ Νέσλ, καὶ δὲν ἔχομεν νὰ κυττάξωμεν καμμίαν ὑπόθεσιν μὲ τὴν εὐγενίαν τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

—000—

» Ἀπόψε ὠνευρέυθηκα ψάρι πιασμένο, καὶ σπασμένα
 » αὐγά, καὶ ἔμαθα ἀπὸ τὸν Κύριον Ἀνάξαρχον ὅτι
 » τὸ πιασμένο ψάρι καὶ τὰ σπασμένα τ' αὐγά εἶναι
 » κακὸς οἰωνός.

ΜΟΛΙΕΡΟΥ, οἱ μεγαλοπρεπεῖς ἐρασταί.

« Cette nuit j'ai songé de poisson mort, et d'œufs
 » cassés, et j'ai appris du seigneur Anaxarque que
 » les œufs cassés et le poisson mort signifient
 » malencontre.

MOLIERE, les amants magnifiques.

Οἱ φέροντές δόρατα ἦσαν στρατιῶται τῆς
 χωροφυλακῆς, ὧν ἀπόσπασμα παρέμενε
 πάντοτε πλησίον τοῦ Λειβαδίου τῶν Κλη-
 ρικῶν, διὰ τὰ ἐμπορῆ εὐκόλως ν' ἀναμιγνύ-
 ηται εἰς τὰς ἐριδας, αἵτινες συνέβαινον εἰς
 τὸ κλασικὸν ἔδαφος τῶν μονομαχιῶν. Κατὰ
 τὴν συνήθειάν των, προεχώρησαν λίαν βρα-
 δέως, ὥστε νὰ μὴ φθάσωσιν εἰμὴ ἀφ' οὗ
 πλέον τὰ πάντα ἦσαν τελειωμένα. Καὶ τῆ
 ἀληθεία αἱ πρὸς συνδιαλλαγὴν ἀπόπειραι
 αὐτῶν εὔρισκον πολλάκις κακὴν ὑποδοχὴν,
 καὶ πολλάκις ἐφάνησαν ἀντίμαχοι ἀφήσαν-
 τες τὴν ἰδίαν αὐτῶν μέχρι θανάτου ἐριδα,
 διὰ τὰ ἐπιτεθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ κατὰ τῶν στρα-
 τιωτῶν, οἵτινες ἐπάσχιζον νὰ τοὺς χωρί-
 σωσιν. Ὅθεν ὄλαι αἱ βοήθειαι τῆς φυλακῆς
 ἐκείνης περιωρίζοντο εἰς τὸ νὰ παραστατῶ-
 σιν εἰς τοὺς τραυματίας ἢ νὰ μετακομίζωσι
 τοὺς νεκρούς. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην οἱ
 στρατιῶται δὲν εἶχον τοιοῦτόν τι χρέος νὰ
 ἐκπληρώσωσι διὸ ἀρῆξαν τὰ πράγματα, κατὰ
 τὴν συνήθειάν των, ὅπως εἶχον, καὶ ἀνεχώ-
 ρησαν, ἀφ' οὗ ἐκένωσαν ἐπιμελῶς ὄλα τὰ
 θυλάκια τοῦ δυστυχοῦς Κομίγκου καὶ διε-
 μερίσθησαν τὰ φορέματά του.

— Ἀκριβέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Βεβίλλ,
 στραφεὶς πρὸς τὸν Μεργύ, σὰς συμβουλεύω,
 νὰ εἰπῆτε νὰ σὰς πάγουν κρυφὰ εἰς τοῦ Ἀμ-
 θροσίου Παρέ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἓνας θαυμά-
 σιος ἄνθρωπος διὰ τὰ σὰς κυττάξῃ τὰς πλη-
 γὰς, καὶ νὰ βάλῃ ἔς τὸν τόπον κἀνενα κόκ-
 κηλο σπασμένον. Ἄν καὶ εἶναι αἰρετικὸς σὰν
 αὐτὸν τὸν ἴδιον Καλθῆνον, ἔχει τόσην ὁμως
 φήμην διὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, ὅπου καὶ οἱ
 πλέον θερμοὶ καθολικοὶ πηγαίνουν καὶ αὐτοὶ
 εἰς ἐκεῖνον. Μέχρι τῆς σήμερον μόνον ἡ Μαρ-
 κητία Βουασιέρ ἐπροτίμησε ν' ἀποθάνῃ καλ-
 λίτερα παρὰ νὰ χρεωστῇ τὴν ζωὴν εἰς ἓνα
 ἐνώμοτον. Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ βάζω δέκα πι-
 στόλες στοίχημα, πῶς εἶναι τώρα εἰς τὸν
 παράδεισον.

— Ἡ πληγὴ δὲν εἶναι τίποτε, εἶπεν ὁ Γε-
 ὠργιος· εἰς τρεῖς ἡμέρας κλείει. Ἀλλ' ὁ
 Κομίγκης ἔχει συγγενεῖς εἰς Παρισίους, καὶ
 φοβοῦμαι μήπως πάρουν τὸν θάνατόν του
 ὀλίγον κατάκαρδα.

— Ἄ! ναι ἀλήθεια! ἔχει μὲν μῆτέρα
 ὅπου θὰ νομίτῃ χρέος τῆς νὰ καταδιώξῃ τὸν
 φίλον μας. Μπᾶ! μίαν αἴτησιν χάριτος ἀπὸ
 τὸν Βασιλέα μέσον τοῦ Κυρίου Σιατιλλιδόν,
 καὶ ὁ Βασιλεὺς τὴν δίδει παρευθὺς. Ὁ Βα-
 σιλεὺς εἶναι σὰν κηρὶ μαλακὸν εἰς τὰ χέρια
 τοῦ κυρίου Ναυάρχου.

— Ἦθελα, ἂν ἦτο δυνατόν, εἶπε τότε ὁ
 Μεργύ μὲ φωνὴν ἀσθενῆ, ὁ Ναύαρχος νὰ
 μὴ ἤξευρε τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ὅπου συνέβησαν.

— Διατί λοιπόν; Θαρρεῖς τάχα πῶς ὁ
 γέρο ψαρογένης θὰ θυμώσῃ σὰν μάθη πῶς
 ἓνας διαμαρτυρόμενος ἔδωκε τὰ διαβατήρια
 μὲ ἓνα διαβολεμένον τρόπον εἰς καθολικόν;
 Ὁ Μεργύ ἀντὶ ἀποκρίσεως ἀνεστέναξεν.

— Ὁ Κομίγκης ἦτο πολὺ γνωστὸς εἰς
 τὴν αὐλὴν, καὶ ὁ θάνατός του θὰ κάμη κρό-
 τον, εἶπεν ὁ λοχαγός. Ἀλλὰ σὺ ἔκαμες
 τὸ χρέος σου, καθὼς εὐγενῆς, καὶ καμμία
 ἀτιμία διὰ σὲ δὲν ὑπάρχει εἰς ὄλην αὐτὴν
 τὴν ὑπόθεσιν. Εἶναι τώρα πολὺς καιρὸς ὅπου
 δὲν ἐπεσκέφθηκα τὸν γέρο Σιατιλλιδόν, καὶ
 νὰ τώρα μία περίστασις διὰ νὰ ἐπαναφέρω
 τὴν γνωριμίαν μας.

— Ἐπειδὴ πάντοτε εἶναι δυσάρεστον νὰ
 περάσῃ τις μερικὰς στιγμὰς εἰς τὸ σκαμνὶ
 τῆς δικαιοσύνης, ἐπανελάβεν ὁ Βεβίλλ, πη-
 γαίνω τὸν ἀδελφόν σας εἰς μίαν οἰκίαν, ὅπου
 κανεὶς δὲν θὰ ἐμπορέσῃ νὰ τὸν εὔρῃ. Θὰ
 ἦναι ἐκεῖ μὲ ὄλην του τὴν ἡσυχίαν, χωρὶς
 νὰ ἔλθῃ κανεὶς νὰ τὸν ἀνησυχῇ, ἕως ὅτου
 νὰ διορθωθῇ ἡ ὑπόθεσις, διότι δὲν ἤξεύρω ἂν
 ὡς αἰρετικὸς ἐμπορεῖ νὰ εἶναι δεκτὸς εἰς
 μοναστήριον.

— Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐκδούλευσίν
 σας, κύριε, εἶπεν ὁ Μεργύ, ἀλλὰ δὲν ἐμπορῶ

νά τὴν δεχθῶ. Ἐμπορῶ νὰ σᾶς φέρω κίνδυνον δεχόμενος αὐτήν.

— Καθόλου, καθόλου, φίλε μου. Καὶ ἔπειτα δὲν πρέπει νὰ κάμη τινὰς καὶ τίποτε διὰ τοὺς φίλους του; Ἡ οἰκία ὅπου θὰ σᾶς πάγω εἶναι ἐνὸς ἐξαδέλφου μου, ὁ ὁποῖος τώρα δὲν εἶναι εἰς Παρισίους, ὥστε εἶναι ὅλα εἰς τὴν διάθεσίν μου, εἶναι μάλιστα κάποιος ὅπου τοῦ τὴν ἔδωκα νὰ κατοικῇ, καὶ αὐτὸς θὰ σᾶς περιποιηθῇ, εἶναι μία γραῖα πολὺ ὠφέλιμος εἰς τοὺς νέους, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἀρωσιωμένη εἰς ἐμέ. Γνωρίζει ἀπὸ ἰατρικὴν, μαγείαν καὶ ἀστρονομίαν. Καὶ τί δὲν ἤξεύρει! Νὰ μὲ καύσῃ τὸ ἀστροπελέκι, ἂν δὲν εἶναι καλὴ νὰ παρουσιασθῇ ἐκ μέρους μου καὶ εἰς αὐτὴν τὴν βατίλισσαν ἂν τὴν ἐπαρακαλοῦσα.

— Λοιπὸν τὸν πηγαίνομεν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, καθὼς ὁ κύριος Ἀμβρόσιος τελειώσῃ τὸ πρῶτον χέρι.

Καὶ ταῦτα λέγοντες ἐπλησίασαν πρὸς τὴν δεξιὰν ὄχθην. Ἀφ' οὗ δ' ἀνεβίβασαν ἐπάνω ἵππου οὐχὶ ἄνευ κόπου τὸν Μεργῦ, τὸν ἔφεραν εἰς τοῦ περιφήμου χειρουργοῦ, ἐκεῖθεν δὲ εἰς ἀπόκεντρόν τινα οἰκίαν τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, καὶ δὲν τὸν ἀφήσαν παρὰ τὸ ἑσπέρας μόνον κατάκοιτον ἐπὶ καλῆς κλίνης, ἀφ' οὗ πρῶτον τὸν ἐσύστησαν καλῶς εἰς τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῆς γραίας.

Ὅταν σκοτώσῃ τις κατὰ πρώτην φοράν ἄνθρωπον, ταραττεται κατ' ἀρχὰς, μάλιστα τὴν νύκτα, ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς τελευταίας πρὸς τὸν θάνατον ἀγωνίας. Καὶ τότε ὁ νοῦς σου εἶναι τόσον πολὺ προκατελιημμένος ἀπὸ κακὰς ἰδέας, ὥστε μόλις ἤμπορεῖς νὰ προσέξῃς καὶ εἰς ἀπλουστάτην ὁμιλίαν καὶ συναναστροφὴν, διότι ἀντὶ νὰ σὲ διασκεδάσῃ σὲ βασανίζει καὶ σὲ ταραττει. Ἐπειτα καὶ ἡ μοναξία πάλιν γίνεται ἐπίφοβος, διότι αὐτὴ δίδει περισσοτέραν βαρύτητα καὶ σημασίαν εἰς τὰς κατεχούσας τὸν ἐγκέφαλόν σου δυσαρέστους ἰδέας. Εἰ καὶ συχνὰ πυκνὰ τὸν ἐπεσκέπτοντο καὶ ὁ Βεβίλ καὶ ὁ λοχαγὸς, ὁ Μεργῦ διήλθεν ἐν φοβερᾷ θλίψει τὰς πρώτας μετὰ τὴν μονομαχίαν ἡμέρας. Πυρετὸς ὀξὺς προερχόμενος ἐκ τῶν εἰσέτι ἀνουλώτων αὐτοῦ πληγῶν, τὸν κατέτρυχε τὴν νύκτα, καὶ τότε δὴ τότε ἦτο ὁ ἀθλιέστατος τῶν ἀνθρώπων. Μόνη ἡ ἰδέα ὅτι ἡ κυρία Τουργίς εἶχεν αὐτὸν κατὰ νοῦν καὶ ἐθαύμαζε τὴν ἀνδρίαν

τοῦ τὸν ἐπαρηγόρει μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ δὲν τὸν καθυστάζει ἐντελῶς.

Νύκτα τινὰ καταβλήθεις ἀπὸ τὸν πνιγηρὸν καύσωνα (ἦτο Ἰούλιος μῆν) ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου διὰ νὰ περιδιαβάσῃ καὶ ν' ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα ἐντὸς κήπου δενδροφύτου, οὕτινος ἐν μέσῳ ὑπῆρχεν ἡ οἰκία. Ἐθῆκεν ἐπὶ τῶν ὤμων του μανδύαν τινὰ καὶ ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ παρετήρησεν ὅτι ἡ θύρα τοῦ δωματίου τοῦ ἦτο διὰ κλειδίου ἐξωθεν ἠσφαλιτωμένη. Τῷ ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἴσως κατὰ λάθος τῆς γραίας, καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ ἐκοιμάτο μακρὰν τοῦ δωματίου του, καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ ὑπνωττε κατὰ πάντα πιθανότητα, ἔκρινεν ἀνωφελές νὰ τὴν καλέσῃ. Καὶ ἔπειτα τὸ παράθυρόν του δὲν ἦτο πολὺ ὑψηλόν, καὶ τὸ χῶμα τῆς ἀντικρῦ τοῦ παραθύρου γῆς ἦτο πολὺ μαλακόν, ὡς πρὸ ὀλίγου σκαλισθέν. Ἐπήδησε λοιπὸν καὶ ἐνδοπῆ ὀφθαλμοῦ εὐρέθῃ κατὰ γῆς. Ὁ καιρὸς ἦτο ὀμίχλωδης. Οὐδ' ἐν κἂν ἄστρον δὲν ἐπρόβαλλε τὸ ἄκρον τῆς μύτης του, καὶ βαρεῖται ῥιπαὶ ἀνέμου διέπνεον ἐνίοτε οἰονεὶ ἐπιμόχθως τὸν θερμὸν καὶ βαρὺν ἀέρα. Ἦτο ὡσεὶ δευτέρα πρωϊνὴ ὥρα, καὶ βαθυτάτη σιγὴ ἐπεκράτει εἰς τὰ πέριξ.

Ὁ Μεργῦ περιεπάτησεν ἐπὶ τινὰ χρόνον βεβουθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, ἀλλ' ἐξαίφνης διέκοψεν αὐτὰς κρούσμα τῆς θύρας. Ἦτο κρούσμα σφύρας ἀσθενὲς καὶ οἶον μυστηριῶδες, καὶ ὁ κρούων ἐφαίνετο γνωρίζων ὅτι ἠγγρύπτει τις ὥστε νὰ τὸν ἀκούσῃ· ἐπίσκεψις δὲ γενομένη εἰς τοιαύτην οἰκίαν κατὰ τοιαύτην ὥραν φυσικῶ τῷ λόγῳ εἶχε τι τὸ παράδοξον. Ὁ Μεργῦ ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς σκιερὸν τι μέρος τοῦ κήπου, ἀφ' ὅπου ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ τὰ πάντα, ἀθέατος αὐτὸς μένων παντελῶς. Γυνή, ἀναμφιβόλως ἡ γραῖα, ἐξῆλθε παρευθὺς τῆς οἰκίας, κρατοῦσα λυχνίαν ἀμυδρὰν εἰς τὰς χεῖρας, ἠνέωξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθέ τις φορῶν μαῦρον μὲ κουκούλαν μανδύαν.

Ἡ περιέργεια τοῦ Βερνάρδου ἐξωτρύνθη τὰ μέγιστα, τὰ ἀνάστημα καὶ τὰ φορέματα, καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ τὰ διακρίνῃ αὐτὸς, ἐμαρτύρουν ὅτι ὁ εἰσελθὼν ἦτο γυνή. Ἡ γραῖα τὴν ἐχαιρέτισε μὲ μέγιστον καὶ ὑποκλινέστατον σέβας, καὶ εἰς ἀνταμοιβὴν ἐκείνη τῇ ἐνεχείρησε κάτι τὸ ὁποῖον ἐφάνη ὅτι ἐδέχθη ἡ γραῖα μετὰ χαρᾶς. Κρότος καθαρὰς καὶ μεταλλικὸς ἀπηχήσας μέχοι

τῆς ἀκοῆς αὐτοῦ, καὶ κύψις πρὸς τὴν γῆν καὶ ἀναζήτησις παρὰ τῆς γραΐας ἐμαρτύρει ὅτι τὸ ἐγχειρηθὲν ἦτο ἀργύριον. Αἱ δύο γυναῖκες ὑπῆγαν πρὸς τὸν κήπον, τῆς γραΐας προπορευομένης καὶ κρυπτούσης τὴν λυχνίαν τῆς. Εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ κήπου ὑπῆρχεν εἶδος τι μελετητηρίου ἐκ χλόης, ὅπερ περιεῖχον φιλλύραι κυκλοτερώς πεφυτευμένοι, καὶ ὄρχατος μικρῶν ζυγιῶν αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον εἰς εἶδος τι περιβόλου τοιχοειδοῦς. Δύο εἰσοδοὶ ἢ δύο θύραι ἔφερον εἰς τὴν σκιάδα ταύτην, εἰς τῆς ὁποίας τὸ μέσον ὑπῆρχε μικρὰ τράπεζα λιθίνη. Ἐκεῖ λοιπὸν εἰσῆλθεν ἡ γραΐα καὶ ἡ ἄγνωστος κυρία. Ὁ Μεργὺ κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν αὐτοῦ τὰς ἠκολούθησεν ἀκροποδητεὶ καὶ ἐτοποθετήθη ὀπίσω τῶν ζυγιῶν οὕτως, ὥστε ἡδύνατο ν' ἀκούῃ καὶ νὰ βλέπῃ ὅσον ἐπέτρεπε τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας.

Ἡ γραΐα ἤρχισε νὰ ἀνάπτη τι ὅπερ ἐφλογίσθη παρευθὺς ἐντὸς μαγκαλίου, κειμένου ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξέθορεν ἐκεῖθεν καπνὸς ὠχρὸς καὶ ὑπόφαιος ὅμοιος μὲ τὸν καπνὸν τὸν ὁποῖον ἀναδίδει οἰνόπνευμα μεθ' ἄλατος ἀναφθέν. Μετὰ τοῦτο αὐτὴ ἔσβεσε τὴν λυχνίαν, ὥστε ὁ Μεργὺ μὲ τὸ τρεμοσβύνον φῶς τοῦ μαγκαλίου μόλις ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τοὺς χαρακτῆρας τῆς ξένης, καὶ ἂν δὲν ἦτο κρυμμένη εἰς μανδύαν καὶ εἰς κουκούλαν. Ἐκ τοῦ ἀναστήματος καὶ τῶν λοιπῶν χαρακτῆρων δὲν ἦτο δύσκολον νὰ διακρίνῃ τὴν γραΐαν, παρετήρησε δὲ ὅτι τὸ πρόσωπόν τῆς ἦτο μουτζαλωμένον μὲ βαθύ τι χρῶμα, ὥστε ἐφαίνετο καθὼς ἄγαλμα ἐξ ὀρειχάλκου. Ἡ τράπεζα ἦτο σκεπασμένη μὲ πράγματα τὰ ὁποῖα μόλις ἠμπόρει νὰ διακρίνῃ· ἐφαίνοντο δὲ τοποθετημένα κατὰ τινὰ παράδοξον καὶ ἰδιότροπον τάξιν, καὶ ἐνόμισεν ὅτι διέκρινεν ὀπωρικὰ, κόκκαλα καὶ ράκη λιναῖα καθημαγμένα. Μικρὰ μορφή ἀνθρώπου, ἓνα τὸ πολὺ πόδα ὑψηλῆ, κηρόπλαστος, ὡς ἐφαίνετο, ἦτο τοποθετημένη ἐπάνω τῶν βδελυρῶν ἐκείνων καθημαγμένων λιπῶν ρακῶν.

— Λοιπὸν, Καμίλλα, εἶπεν ἡ τυλιγμένη γυνή, εἶναι καλλίτερα, λέγεις;

Ἡ φωνὴ αὐτῆ ἔκαμε τὸν Μεργὺ ν' ἀνατριχιάσῃ.

— Ὀλίγον καλλίτερα, εἶπεν ἡ γραΐα, χάρις εἰς τὴν τύχην μας. Καὶ ὅμως μὲ τὰ ράκη αὐτὰ καὶ μὲ τόσον ὀλίγον αἷμα ὅπου εἶναι αὐτοῦ ἐπάνω, πολλὰ μικρὰ πράγματα ἠμπόρεσα νὰ κατορθώσω.

— Καὶ τί λέγει ὁ Κύριος Ἀμβρόσιος Παρέ;

— Αὐτὸς, αὐτὸς ὁ ἀμαθής! Τί σὰς μέλει τὸ τί λέγει; ἐγὼ σὰς βεβαιώνω ὅτι ἡ πληγὴ εἶναι βαθεῖα, ἐπικίνδυνος, τρομερὰ, καὶ μόνον μὲ τοὺς κανόνας τῆς συμπαθικῆς μαγείας ἠμπορεῖ νὰ θεραπευθῇ. Ἀλλὰ πρέπει τινὰς νὰ θυσιάζῃ συχνὰ εἰς τὰ πνεύματα τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀέρος. . . καὶ διὰ νὰ θυσιάζῃ. . .

Ἡ κυρία τὴν ἐνόησε παρευθὺς. — Ἐάν ιατρευθῇ θὰ ἔχῃς τὸ διπλοῦν ἀπὸ ὅ,τι σοὶ ἔδωκα.

— Ἐχετε καλὴν ἐλπίδα καὶ ἐγὼ εἶμαι διὰ σὰς.

— Ἀχ, Καμίλλα! ἐάν ἀπέθνησκεν!

— Ἦσυχάσατε! Τὰ πνεύματα εἶναι εὐσπλαγγνικά, τὰ ἄστρα μᾶς προστατεύουν, καὶ ἡ τελευταία θυσία τοῦ κριοῦ διέθεσεν εὐνοϊκῶς τὸν Ἄλλον.

— Σοῦ φέρω ὅ,τι μὲ δυσκολίαν ἠμπόρετα νὰ προμηθευθῶ. Τὸ ἠγόρασα ἀπὸ ἓνα ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ὅπου ἐξεγύμνωσαν τὸ πτώμα. Ἔσυρε κάτι τι ἀπὸ τὸν μανδύαν τῆς, καὶ ὁ Μεργὺ εἶδεν ἀπαστράψασαν τὴν λεπίδα ξίφους. Ἡ γραΐα τὴν ἔλαβε καὶ τὴν ἔφερε πλησίον τοῦ πυρὸς διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ.

— Χάρις τῷ Θεῷ, ἡ λεπίς εἶναι αἰμοβαφῆς καὶ ἐσχωριασμένη! Naί! τὸ αἷμα του εἶναι καθὼς τὸ αἷμα τοῦ βασιλίσκου τῆς Καθαῦ, ἀφίνει εἰς τὸν χάλυβα ἶχνος ἀνεξάλειπτον.

Ἐκύτταξε τὴν λεπίδα, καὶ ἡ ἄγνωστος κυρία ἦτο προφανὲς ὅτι κατείγετο ὑπὸ παραδόξου συγκινήσεως.

— Ἰδὲ, Καμίλλα, πῶς τὸ αἷμα εἶναι πλησίον τῆς λαβῆς. Ἡ πληγὴ αὕτη εἶναι ἴσως θανάσιμος.

— Τὸ αἷμα τοῦτο δὲν εἶναι τῆς καρδίας.

— Θὰ ιατρευθῇ;

— Naί, ἀλλὰ διὰ νὰ κυριευθῇ ἀπὸ ἀσθένειαν ἀνιάτον.

— Ποίαν ἀσθένειαν;

— Τὸν ἔρωτα.

— Ἀ! Καμίλλα! ἀλήθεια;

— Αἶ! Καὶ πότε σὰς παρακαλῶ, εἶπα ψεύματα; πότε αἱ προφητεῖαι μου δὲν ἐβγήκαν ἀληθιναίς; Δὲν σὰς εἶχα προείπη ὅτι θὰ ἐβγῇ νικητὴς ἀπὸ τὴν μονομαχίαν; Δὲν ἔθαψα εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔπρεπε νὰ κτυπηθῇ μίαν ὄρνιθα μαύρην, καὶ ξίφος ἀγιασμένον ἀπὸ ἱερέα;

— Ἀλήθεια!

— Καί σεις ἢ ἰδία δὲν ἐτρύπησατε εἰς τὴν καρδίαν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀντιπάλου του, διευθύνουσα τοιοῦτοτρόπως τὰς πληγὰς τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη τὴν ἐπιστήμην μας;

— Ναί! Καμίλλα, ἐτρύπησα εἰς τὴν καρδίαν τὴν εἰκόνα τοῦ Κομίγκου· ἀλλὰ λέγουν ὅτι ἀπέθανεν ἀπὸ πληγὴν τῆς κεφαλῆς.

— Ἀναμφιβόλως, ὁ σίδηρος ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν, ἀλλ' ἀπέθανε διότι ἐπῆξε τὸ αἷμα τῆς καρδίας του.

Ἡ κεκαλυμμένη κυρία ἐφάνη καταβληθεῖσα ἀπὸ τὴν δύναμιν τούτου τοῦ συλλογισμοῦ. Ἐσιώπησεν. Ἡ γραῖα ἐρράντιζε μ' ἔλαιον καὶ βάλαμον τὴν λεπίδα τοῦ ξίφους, καὶ τὴν ἐσχέπαζε μ' ἐπιδέσμους μετὰ μεγάλης προσοχῆς.

— Βλέπετε, κυρία μου, τὸ λάδι αὐτὸ τοῦ σκορπίου, μὲ τὸ ὁποῖον τρίβω τὸ ξίφος αὐτὸ, φέρεται διὰ συμπαθικῆς δυνάμεως εἰς τὴν πληγὴν τοῦ νέου. Αἰσθάνεται τώρα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφρικανικοῦ τούτου ἐλαίου, καὶ ἂν τώρα μὲ ἤρχετο ὄρεξις νὰ βάλω νὰ κοκκινήσῃ ἢ κόψῃ τοῦ σπαθιοῦ εἰς τὴν φωτιάν, ὁ κακομοίρης ὁ ἀσθενὴς θὰ ἤσθάνετο πόνους τόσους ὡς νὰ ἐκαίετο ζωντανός.

— Ἄ! φυλάξου καλά!

— Ἐνα ἐσπέρας ἤμην εἰς τὴν γωνιὰ τῆς φωτιᾶς, καὶ ἔτριβα μὲ βάλαμον ἕνα ξίφος, διὰ νὰ θεραπεύσω νέον τινὰ εὐγενῆ, ὁ ὁποῖος εἶχε κτυπηθῆ μὲ αὐτὸ δύο πληγὰς φοβεράς εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἐκεῖ ὅπου ἔκαμνα αὐτὴν τὴν δουλειάν μὲ παίρνει ὁ ὕπνος. Νὰ καὶ ἀμέσως ἔρχεται ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἀσθενοῦς καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν θύραν· μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ κύριός του ὑπέφερε μαρτύριον, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ τὸν ἀφῆκεν ἦτο ἐπάνω εἰς ἐσχάραν ἀναμμένη. Καὶ ξεύρετε τί ἔτρεξε; Τὸ σπαθὶ καθὼς ἀπεκοιμήθηκα ἐγλίστρησε ἀπὸ τὰ χέρια μου, καὶ ἡ λεπίδα του ἐπῆγε εἰς τὴν φωτιάν. Τὸ ἔσυρα παρευθὺς καὶ εἶπα εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ εὖρη τὸν κύριόν του πολὺ καλά. Καὶ τῶντι, ἐβούτηξα τὴν λεπίδα παρευθὺς εἰς νερόν παγωμένον μὲ διάφορα βότανα, καὶ ὑπῆγα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν ἀσθενῆ. Καθὼς ἐμβῆκα μοῦ λέγει: Ἄχ! καλή μου Καμίλλα, πόσον εἶμαι τώρα καλά! Νομίζω πῶς εἶμαι εἰς λουτρὸν δροσερόν, ἐν ᾧ πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἤμουν καθὼς ὁ ἅγιος Λαυρέντιος ἐπάνω στὴν σχάραν.

Ἐτελείωσε τὴν ἀπόσμηξιν τοῦ ξίφους καὶ εἶπε μὲ ἤθος αὐτάρεσκον: — Πάγει καλά!

τώρα εἶμαι βεβαία διὰ τὴν θεραπείαν του, καὶ ἀπὸ τώρα εἰμπορεῖτε νὰ φροντίσετε διὰ τὴν τελευταίαν τελετὴν. Ἐρρίψεν ὀλίγας δραγμίδας κόνεως ἀρωματικῆς εἰς τὰς φλόγας, καὶ προσέφερε λέξεις τινὰς βαρβάρους σταυροκοπούμενη ἀδιακόπως. Τότε ἡ κυρία ἔλαβε μὲ χεῖρα τρέμουσαν τὴν κηρόπλαστον μορφήν, καὶ ἐξεφώνησε μὲ τρέμουσαν φωνὴν τὰς λέξεις ταύτας: Καθὼς ὁ κηρὸς αὐτός τήκεται εἰς τὰς φλόγας τοῦ μαγκάλιου τούτου, τοιοῦτοτρόπως, ὦ Βερνάρδε Μεργύ, νὰ τακτῆ ἡ καρδία σου καὶ ν' ἀνάψῃ ἀπὸ ἔρωτα πρὸς ἐμέ!

— Πολὺ καλά. Νὰ τώρα ἕνα πράσινον κηρί, ὅπου ἐχύθη τὰ μεσάνυχτα κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης. Αὐρίον ἀνάφατέ το ἐμπρὸς εἰς τὴν Παναγίαν.

— Θὰ τὸ κάμω, ἀλλὰ μὲ ὄλας σου τὰς ὑποσχέσεις, εἶμαι φρικτὰ ἀνήσυχη· φῆς ὠνειρεύθηκα πῶς ἀπέθανεν.

— Ἦσθε πλαγιασμένη ἀπὸ τὸ ζερβὶ ἢ ἀπὸ τὸ δεξιὸ πλευρό;

— Ἀπὸ τὸ . . . ἀπὸ ποῖο πλευρὸ εἶναι ὅπου ἔχει τινὰς τάληθινὰ τὰ ὄνειρα;

— Πέτε μου πρῶτα σὲ τί πλευρὸ πλαγιαζέτε. Τὸ βλέπω, θέλετε νὰ γελάσετε μόνη σας τὴν ἑαυτὴν σας.

— Κοιμοῦμαι πάντοτε ἀπὸ τὸ δεξιὸ πλευρό.

— Ἦσυχάσατε λοιπὸν, τὸ ὄνειρόν σας εἶναι πολὺ καλόν.

— Μακάρι! ἀλλὰ μοῦ ἐφάνη γλωμῶς, αἱματωμένος καὶ μέσα σὲ σάβανον.

Ταῦτα δὲ λέγουσα ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶδε τὸν Μεργύ ὄρθιον εἰς μίαν τῶν εἰσοδῶν τῆς σκιάδος. Ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ἐρρήξε φωνὴν τόσον δυνατὴν ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Μεργύ ἐξεπλάγη. Ἡ γραῖα εἶτε ἐπίτηδες εἶτε καὶ κατὰ λάθος ἀνέτρεψε τὸ μαγκάλιον, καὶ παρευθὺς ἀνεπήδησε μέχρι τῆς κορυφῆς τῶν φιλυρῶν φλόξ λαμπρὰ ἀποτυφλώσασα τὸν Μεργύ ἐπὶ τινὰς στιγμάς. Αἱ δύο γυναῖκες ἐξῆλθον τῆς σκιάδος εὐθὺς διὰ τῆς ἄλλης εἰσόδου. Καθὼς ὁ Μεργύ ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὴν ἑτέραν εἰσοδόν, ἔδραμεν εὐθὺς κατὰ πόδας αὐτῶν· ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσῃ, διότι ἐπεδικλώθη εἰς πρᾶγμα τι τυχόν κατὰ γῆς, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν φθάσας εἰς διάδρομον εὐρύν καὶ εὐθὺν ἐστοχάζετο ὅτι τίποτε δὲν εἰμπορεῖ πλέον νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ τὰς φθάσῃ, ἤκουσεν αἰφνης κλειομένην τὴν αὐ-

λαίαν πύλην. Ἦσαν πλέον ἐκτὸς κινδύνου φθοασμοῦ.

Λυπηθεὶς ὀλίγον διότι ἀφῆκε νὰ τὸν διαφύγη τόσον λαμπρὰ ἄγρα ἔφθασε φηλαφῶν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν κλίνην. Ὅλοι οἱ πένθιμοι συλλογισμοὶ ἐξεσοθήθησαν εὐθὺς ἀπὸ τὸν νοῦν του, καὶ αἱ τύφεις τοῦ συνειδότους, ἐὰν εἶχεν, ἢ αἱ ἀνήσυχαι τὰς ὁποίας προεξένει ἡ θέσις του, ἐξηλείφθησαν ὡς διὰ μαγείας. Δὲν ἐσυλλογίζετο δὲ πλέον τίποτε ἄλλο εἰμὴ τὴν εὐτυχίαν ν' ἀγαπᾷ τὴν ὠραιότεραν γυναῖκα τῶν Παρισίων καὶ ν' ἀνταγαπᾶται παρ' αὐτῆς· διότι δὲν εἶχε πλέον καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κεκαλυμμένη κυρία ἦτο ἡ κόμισσα Τουργίς. Ἐκοιμήθη ὀλίγον μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, καὶ δὲν ἐξύπνησεν εἰμὴ ἀφοῦ πλέον ἦτο ἡμέρα πρὸ πολλῶν ὥρων. Εἰς τὸ προσκεφαλαίον του εὗρεν ἀποτεθειμένον γραμματίον ἐνσφράγιστον, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ πῶς εὗρέθη ἐκεῖ. Τὸ ἠνέωξε καὶ ἀνέγνω τὰς λέξεις ταύτας. « Ἰππότα; ἢ τιμὴ μιᾶς γυναικὸς κρέμαται ἀπὸ τὴν διάκρισίν σας ».

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἡ γραῖα εἰσῆλθε νὰ τῷ φέρῃ ἐν ὄρνιθον. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔφερε παρὰ τὸ σύνηδες μακρὸν κομβολόγιον κρεμάμενον ἀπὸ τῆς ζώνης· ἐβάδιζε βραδέως νεύουσα τὴν κεφαλὴν κατὰ γῆς. Τὸ δέρμα ἐπιμελῶς νιφθὲν δὲν ὠμοιάζε πλέον μὲ τὸ χρῶμα τοῦ ὀρειχάλκου, ἀλλὰ περγαμηνῆς μαυρισμένης ὀλίγον· ἐβάδιζε βραδέως, νεύουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν γῆν, ὡς εἰ ἐφοβεῖτο μὴ ἡ θεὰ τῶν γηίνων πραγμάτων ταραξῆ τὰς θείας αὐτῆς μελέτας καὶ θεωρίας.

Ὁ Μεργὺ ἐνόμισεν ὅτι, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπαξίως τὴν ἀρετὴν ἣν συνίστα αὐτῷ τὸ μυστηριώδες γραμματίον, ἔπρεπε πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ μάθῃ καλῶς τί ὠφείλε νὰ κρύψῃ ἀπὸ ὄλον τὸν κόσμον. Κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ ὄρνιθον χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν γραῖαν Μάρθαν καιρὸν νὰ ἐξέλθῃ τῆς θύρας,

— Δὲν μοῦ εἶπατε, εἶπε, πῶς ὀνομάζεσθε Καμίλλα;

— Καμίλλα; Ὀνομάζομαι Μάρθα, καλέ μου κύριε. . . Μάρθα Μικέλη, εἶπεν ἡ γραῖα, προσποιουμένη ὅτι ἐξεπλήττετο πολὺ διὰ τὴν ἐρώτησιν.

— Λοιπὸν, ἄς ἦναι! Ὀνομάζεσθε Μάρθα

ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα Καμίλλα γνωρίζεσθε ἀπὸ τὰ πνεύματα.

— Τὰ πνεύματα. . . Γλυκύτατε Ἰησοῦ! τί θέλετε νὰ εἶπετε; καὶ ἔκαμεν ἐν μεγάλῳ σταυροκόπημα.

— Ἐλα! Δὲν περνοῦν μαζί μου ὑποκριταίς, δὲν θὰ εἶπω τίποτε εἰς κανένα, καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ μείνουν μυστήρια μεταξύ μας. Ποία εἶναι ἡ κυρία ἡ ὁποία ἐνδιαφέρεται τόσον πολὺ διὰ τὴν ὑγείαν μου;

— Ἡ κυρία ἡ ὁποία; . . .

— Ἐλατε μὴ ἐπαναλαμβάνετε ὅτι λέγω, καὶ ὀμιλήσατε ἐλευθέρως. Σᾶς δίδω τὸν λόγον μου, ὡς εὐγενῆς, ὅτι δὲν θὰ σᾶς προδώσω.

— Τῇ ἀληθείᾳ, καλέ μου κύριε, δὲν ἠξεύρω τί θέλετε νὰ εἶπετε.

Ὁ Μεργὺ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ βλέπων αὐτὴν ἔχουσαν ἦθος τόσον ἐκστατικὸν καὶ θέτουσαν ἐπὶ τῆς καρδίας τὴν χεῖρά της. Ἐτυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου κρεμαμένου ἐκ τοῦ προσκεφαλαίου τῆς κλίνης του, χρυσοῦν νόμισμα, καὶ τὸ ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν γραῖαν.

— Πάρετε, καλὴ Καμίλλα· λαμβάνετε τὴν φροντίδα δι' ἐμέ, καὶ κοπιᾶτε τόσον πολὺ νὰ τρίβετε σπαθιά μὲ βάλσαμον σκορπίων διὰ νὰ μὲ ἰατρεύσετε, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ σᾶς κάμω ἐν χάρισμα.

— Ἀλλοίμονον! εὐγενῆ μου, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἐννοῶ τίποτε ἀπὸ ὅσα λέγετε.

— Αἱ διάβολε! Μάρθα, θὰ πῶ Καμίλλα, μὴ μὲ θυμόνετε, ἀποκριθῆτέ μου! Ποία εἶναι ἡ κυρία διὰ τὴν ὁποίαν ἐκάματε ὅλην αὐτὴν τὴν ὠραίαν μαγείαν τὴν περασμένην νύκτα;

— Ἄ! γλυκύτατέ μου Κύριε, ὀργίζεται. . . Μήπως παραμιλῆ;

Ὁ Μεργὺ, ἀνυπόμονος ἤρπασε τὸ προσκεφάλαιον καὶ τὸ ἐρρίψε κατὰ τῆς κεφαλῆς της. Ἡ γραῖα τὸ ἔλαβεν ἡσύχως καὶ τὸ ἔθηκεν ἡσύχως ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὸ χαμαὶ πεσὸν χρυσοῦν νόμισμα, καὶ, ἐπειδὴ κατ'ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤρχετο ὁ λοχαγὸς, ἀπηλλάχθη ἀπὸ τὸν φόβον μὴ ἡ ἀνάκρισις ἐκείνη ἐτελείοι μὲ πολὺ δυσάρεστον εἰς αὐτὴν τρόπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

—000—

ΕΡΡΙΚΟΣ ὁ Δ΄.

« Τὸν συκοφαντεῖς, Περκὺ, τὸν συκοφαντεῖς. »

ΣΑΙΞΣΠΗΡΟΥ, Ἐρρίκος ὁ Δ΄.

K. HENRY IV.

Thou dost belie him, Percy, thou dost belie him.

SHAKSPEARE, K. Henry IV.

Ὁ Γεώργιος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον τὴν αὐτὴν πρῶϊαν διὰ τὰ τῷ ὀμιλήσῃ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Εἰς δύο λέξεις τῷ ἐδιηγήθη τὸ σύμβαμα.

Ὁ Ναύαρχος ἀκούων αὐτὸν συνέτριβε μετὰ τῶν ὀδόντων τὴν ὀδοντογλυφίδα του, ὅπερ ἦτο παρ' αὐτῷ σημεῖον ἀνυπομονησίας.

— Γνωρίζω ἤδη τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, εἶπε, καὶ παραξενεύομαι διὰ τί τὰ μετ' ὀμιλήτε, διότι τῶρα κατήντησε κοινοτάτη.

— Ἐὰν σὰς ἐνοχλῶ, κύριε Ναύαρχε, δὲν τὸ κάμνω παρὰ διότι γνωρίζω πόσον καταδέχεσθε τὰ ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν οἰκογένειάν μας, καὶ τολμῶ τὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐμπορέσετε τὰ διαθέσετε εὐμενῶς τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ἀδελφόν μου. Ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποῖαν ἀπολαύετε πλησίον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος . . .

— Ἡ ἐμπιστοσύνη μου, ἐὰν ἔχω, διέκοψε ζωηρῶς ὁ Ναύαρχος, ἡ ἐμπιστοσύνη μου ὑπάρχει διότι ποτὲ δὲν κάμνω παρὰ δικαίας παρακλήσεις πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα. Καὶ τὰς λέξεις ταύτας εἰπὼν ἐξεκαλύφθη μετὰ σεβασμοῦ.

— Ἡ περίστασις αὕτη ἀναγκάζει τὸν ἀδελφόν μου τὰ καταφύγει εἰς τὴν καλοσύνην σας. Ὁ βασιλεὺς ὑπέγραψε πέρυσιν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν διατάγματα χάριτος, καὶ αὐτὸς δ' ὁ ἀντίπαλος τοῦ Βερνάρδου ἀπήλαυσε πολλὰς τοιαύτας χάριτας.

— Ὁ ἀδελφός σας ἦτο ὁ ἀρξάμενος χειρῶν ἀδίκων. Ἴσως, καὶ ἤθελα τὰ ἦναι ἀληθὲς αὐτὸ, ἠκολούθησε κακὰς συμβουλίας.

Ἐβλεπε κατὰ πρόσωπον τὸν λοχαγόν τὰς λέξεις ταύτας προφέρων.

— Ἐπροσπάθησα ἀρχετὰ τὰ προλάβω τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς ἐριδος· ἀλλὰ γνωρίζετε ὅτι ὁ Κ. Κομίγκης δὲν εἶχε ποτὲ τὴν διάθεσιν τὰ δῶσθαι ἰκανοποίησιν ἄλλην

παρὰ τὴν ἰκανοποίησιν τὴν διὰ τοῦ ξίφους. Ἡ τιμὴ εὐγενοῦς καὶ ἡ γνώμη τῶν κυριῶν . . .

— Ἴδου λοιπὸν ποῖαν γλῶσσαν μεταχειρίζεσθε πρὸς αὐτὸν τὸν νέον. Χωρὶς ἄλλο θέλετε τὰ τὸν κάμετε τέλειον; ὦ! πόσον θὰ ἐστέναζεν ὁ πατήρ του ἐὰν ἐμάνθανε πόσον ἀπειθὴς εἶναι εἰς τὰς συμβουλίας του! — Μεγαλοδύναμε Θεέ! Ἴδου, μόλις εἶναι δύο ἔτη ὅπου οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἔπαυσαν, καὶ ἐλησμόνησαν ἤδη τὰ ἐκχυθέντα ποταμηδὸν αἵματα. Δὲν εἶσαι ἀκόμη εὐχαριστημένος· πρέπει καθ' ἡμέραν οἱ Γάλλοι τὰ σφάζουν τοὺς Γάλλους. . . .

— Ἐὰν ἐγνώριζα, κύριε, ὅτι ἡ αἴτησίς μου θὰ σὰς ἦτο δυσάρεστος . . .

— Ἀκούσατε, κύριε Μεργύ, ἐμποροῦσα τὰ παραβιάσω τὰ χριστιανικά μου αἰσθήματα, καὶ τὰ δικαιολογήσω τὴν πρόκλησιν τοῦ ἀδελφοῦ σας· ἀλλ' ἡ μετὰ τὴν μονομαχίαν διαγωγή του, καθὼς βεβαιώνει ἡ φήμη, δὲν ὑπῆρξε . . .

— Τί θέλετε, τὰ εἰπῆτε, κύριε Ναύαρχε;

— Ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν ἔγινε νόμιμος, καὶ ὅπως ὑπάρχει ἡ μετὰ τῶν εὐγενῶν Γάλλων συνήθεια.

— Καὶ τίς ἐτόλμησε τὰ διαδώσθαι τὸν ἀτιμον συκοφαντίαν; ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος μετ' ὀργῆς ὀφθαλμούς.

— Ἠσυχάσατε. Δὲν θὰ ἔχετε τὰ στείλετε προκλητήριον γραμματίον, διότι δὲν κτυπάται κανεὶς μετ' ἑαυτοῦ. . . Ἡ μήτηρ τοῦ Κομίγκου ἐνεχείρησεν εἰς τὸν βασιλέα περιστατικὰ τὰ ὅποια δὲν συμβιβάζονται καθόλου μετ' ἡμῶν τὴν τιμὴν τοῦ ἀδελφοῦ σας. Καὶ αὐτὰ ἐξηγοῦσι πῶς τὸσον τρομερὸς μονομάχος κατεβλήθη ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐνὸς μικροῦ παιδίου μόλις ἐφήβου.

— Ἡ θλίψις μητρὸς εἶναι μεγάλη καὶ δικαία! Εἶναι παράξενον ἂν δὲν βλέπει τὴν ἀλήθειαν, ἀφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶναι βρεγμένοι ἀπὸ τὰ δάκρυα; Κολακεύομαι, κύριε Ναύαρχε, ὅτι δὲν θὰ κρίνετε τὸν ἀδελφόν μου κατὰ τὸ διήγημα τῆς Κυρίας Κομίγκου.

Ὁ Κολιγνὺ ἐφάνη κλονηθεὶς, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἀπέβαλεν ἣν εἶχε πρότερον πικρὰν εἰρωνίαν.

— Δὲν ἐμπορεῖτε ἐν τούτοις ν' ἀρνηθῆτε ὅτι ὁ Βεβίλλ, ὁ μάρτυς τοῦ Κ. Κομίγκου, ἦτο ἐπιστήθιος σας φίλος.

— Τὸν γνωρίζω ἀπὸ πολὺν καιρὸν καὶ μάλιστα τοῦ εἶμαι καὶ κάπως ὑποχρεωμένος. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κομίγκης ἦτο οἰκεῖός του. Ἐπειτα ὁ Κομίγκης τὸν ἐξέλεξε διὰ μάρτυρά του. Τέλος πάντων ἡ γενναιότης καὶ τιμὴ τοῦ Βεβίλλ ἀσφαλίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ πάσης ὑποψίας ἀτιμίας.

Ὁ Ναύαρχος συνέστειλε τὰ χεῖλη μὲ βαθεῖαν περιφρόνησιν.

— Ἡ τιμὴ τοῦ Βεβίλλ! ἐπανελάβεν ὑψῶν τοὺς ὠμούς! τοῦ ἀθέου, τοῦ παραλυμένου!

— Ναί! Ὁ Βεβίλλ εἶναι τίμιος ἄνθρωπος, ἐφώνησε δυνατὰ ὁ λοχαγός. Ἀλλὰ πρὸς τί τόσοι λόγοι; Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ἤμην εἰς αὐτὴν τὴν μονομαχίαν; Σεῖς λοιπὸν, κύριε Ναύαρχε, σεῖς πρέπει νὰ διαμφισβητήσητε τὴν ὑπόληψίν μας καὶ νὰ μᾶς κατηγορήσητε ἐπὶ δολοφονία;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς αὐτοῦ εἶχε τι ἀπειλητικόν. Ὁ Κολιγνὺ δὲν ἐνόησεν ἢ περιεφρόνησε τὴν νύξιν τοῦ φόνου τοῦ δουκὸς Φραγίσκου Γυισίας, ὃν εἶχε ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τὸ μῖσος τῶν καθολικῶν. Οἱ χαρακτῆρές του μάλιστα ἐφάνησαν κατευνασθέντες καὶ ἡρεμήσαντες.

— Κύριε Μεργὺ, εἶπε μὲ φωνὴν ψυχρὰν καὶ περιφρονητικὴν, ἄνθρωπος ὅστις ἐξώμοσε τὴν θρησκείαν του, δὲν ἔχει πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ὀμιλῇ περὶ τιμῆς, διότι κανεὶς δὲν θὰ τὸν πιστεύσῃ.

Ἡ μορφή τοῦ λοχαγοῦ κατεπορφυρώθη αἵφνης κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἔπειτα ἠλλοιώθη εἰς νεκρώσιμον ὠχρότητα. Ὁπισθοχώρησε δύο βήματα, ὡς διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν πειρασμὸν νὰ προσβάλλῃ ἓνα γέροντα.

— Κύριε, ἐφώνησεν, ἡ ἡλικία σας καὶ ὁ βαθμὸς σας σας ἐπιτρέπουν νὰ ὑβρίζετε ἀτιμωρητὶ πτωχὸν εὐγενῆ εἰς ὅ,τι ἔχει πολυτιμότερον. Ἀλλὰ σας καθικετεύω, διατάξτε ἓνα ἢ πολλοὺς τῶν εὐγενῶν σας νὰ ὑποστηρίξωσι τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεφωνήσατε. Ὁμνύω εἰς τὸν Θεὸν ὅτι θὰ τὸν κάμω νὰ τοὺς καταπίῃ οὕτως ὥστε νὰ τὸν πνίξουν.

— Ἀναμφιβόλως αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος τῶν κυρίων τελείων. Δὲν ἀκολουθῶ τὰς ἐξεῖς των, καὶ ἀποβάλλω τοὺς εὐγενεῖς μου ὅσοι τοὺς μιμηθῶσι.

— Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔστρεφεν αὐτῷ τὰ νῶτα. Ὁ λοχαγὸς λυσσῶν ἐνδομύχως ἐξῆλθε τοῦ Οἴκου Σιατιλλιδόν, ἐπήδησεν εἰς τὸν ἵππον, καὶ διὰ νὰ κατευνάσῃ τὴν μανίαν του, ἐβίασεν εἰς καλπασμὸν φοβερὸν τὸ πτωχὸν ζῶον κατατρυπῶν τὰ πλευρὰ αὐτοῦ διὰ τῶν πτεροιστήρων. Ἐν τῇ βιαίᾳ δ' αὐτοῦ ὀρμῇ ὀλίγον ἔλειψε νὰ κατασυντρίψῃ ἡσύχους διαβάτας, καὶ εὐτύχημα ἦτο ὅτι οὐδεὶς τέλειος ἔτυχε κατὰ τὴν διάβασίν του, διότι κατὰ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκετο τότε, τὴν ζώνην του ἐρρίπτε διὰ νὰ εὕρῃ ἔριδα.

Καθὼς ἐφθασε μέχρι Βιγκενιῶν, ἡ ταραχὴ τοῦ αἵματος ἤρχισε νὰ κατευνάξῃται, ἔστρεψε τότε τὸν χαλινὸν καὶ ἤλασε πρὸς Παρισίους ἔχων καθημαγμένον καὶ καθιδρωμένον αὐτοῦ τὸν ἵππον. — Πτωχὲ φίλε, ἔλεγε μὲ πικρὸν μειδίαμα, σὲ τιμωρῶ διὰ τὴν ὕβριν τὴν ὁποίαν μὲ ἔκαμαν! Καὶ θωπεύων τὸν τράχηλον τοῦ ἀθῶου θύματός του, ἐπανῆλθεν ἐν ἡσυχίᾳ ἕως εἰς τοῦ ἀδελφοῦ του. Τῷ εἶπεν ἀπλῶς ὅτι ὁ Ναύαρχος ἀπεποιήθη νὰ ἀνακατωθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀφαιρῶν τὰ περιστατικά τῆς συνδιαλέξεώς των.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας στιγμὰς εἰσῆλθεν ὁ Βεβίλλ ὅστις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπήδησεν εἰς τὸν τράχηλον τὸν Μεργὺ, λέγων αὐτῷ: Σὰς συγχαίρω, ἀκριβέ μου, ἰδοὺ ἡ χάρις σας διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς βασιλίσσης τὴν ἐλάβετε.

Ὁ Μεργὺ ἔδειξε περισσοτέραν παρὰ τὸν ἀδελφόν του ἐκπληξιν. Ἐνδομύχως ἀπέδιδε τὴν χάριν ταύτην εἰς τὴν κεκαλυμμένην κυρίαν, δηλαδὴ εἰς τὴν κόμησσαν δὲ Τουργίς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ.

—000—

Ἡ κυρία θὰ ἔλθῃ ἐδῶ κάτω,
Καὶ θὰ σὰς ζητήσῃ τὴν χάριν νὰ σὰς εἴπῃ μίαν λέξιν.
Μολιέρου Ταρτουφφου.

Madame va venir dans cette salle basse,
Et d'un mot d'entretien vous demande la grâce.
Molière, Tartuffe.

Ὁ Μεργύ κατώκησεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἀδελφοῦ του· ὑπῆγε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν βασίλισσαν μητέρα, καὶ ἐπανεφάνη εἰς τὴν αὐλήν· ἐπανερχόμενος εἰς τὸ Λουδβρον εἶδεν ὅτι ἐκκληρονόμησε τρόπον τινὰ τὴν φήμην τοῦ Κομίγκου. Ἄνθρωποι οἵτινες ἀπλῶς ἐξ ὄψεως τὸν ἐγνώριζον τὸν ἐχαιρέτιζον μὲ ἤθος ὑποκλινέστατον ἅμα καὶ οἰκεῖον. Οἱ δ' ἄνδρες ὀμιλοῦντες αὐτῷ δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψωσιν ὀλοτελῶς ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς φιλοφροσύνης τὸν φθόνον τῶν αἰ γυναικες τὸν ἔβλεπον διὰ τῶν διοπτρῶν καὶ τῷ ἔκαμνον χίλια ἀκκίσματα· διότι ἡ φήμη ξιφομάχου μόνῃ ἠδύνατο νὰ κάμψῃ τὴν καρδίαν τῶν τότε γυναικῶν. Τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄνθρωποι φονευθέντες εἰς μονομαχίαν ἐπέιχον τὸν τόπον καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ πνεύματος. Συντόμως δ' εἶπειν ὅτε ὁ ἦρωας μας ἐφαίνετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Λούδβρου, ἤκουεν αἰφνης ψιθυρισμὸν ἐγειρόμενον περίξ αὐτοῦ.— Ἰδοὺ ὁ νέος Μεργύ, ὅπου ἐφόρευσε τὸν Κομίγκην.— Πόσον νέος εἶναι! τί χαρίεσσα φυσιογνωμία!— Πόσον καλὸν ἀέρα ἔχει!— Πόσον ἀνδρεῖα εἶναι στρημμένα τὰ μυστάκιά του!— Γνωρίζετε ποία εἶναι ἡ ἔρωμένη του;

Καὶ ὁ Μεργύ μάτην ἐζήτηε εἰς τὸ πλῆθος τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς μαύρας ὀφρυς τῆς Κυρίας Τουργίς. Ἐπαρουσιάσθη μάλιστα καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς, ἀλλ' ἔμαθεν ὅτι πολλὰ ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κομίγκου εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς ἑπαυλίν τῆς εἴκοσι λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων. Αἱ κακαὶ γλῶσσαι ἔλεγον ὅτι ἡ λύπη διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου ὅστις τὴν περιέθαλπε τὴν ἔκαμαν προσφυγοῦσα εἰς τὸ ἀνα-

χωρητήριον ἐκεῖνο νὰ ζητήσῃ διασκέδασιν τῆς θλίψεώς της.

Πρωτὰν τινὰ, ἐν ᾧ ὁ λοχαγὸς ἐξηπλωμένος εἰς ἀναπαυτικὴν κλίνην, ἀνεγίνωσκε, μέχρις οὗ ἔλθῃ τὸ πρόγευμα « τὴν τρομερὰν ζωὴν τοῦ Πανταγρουέλλου » ὁ δ' ἀδελφός του ἔκαμνε μάθημα κιθάρας μὲ τὸν Κύριον Οὐβέρτον Βενιμπέλλαν, θεράπων τις ἐλθὼν ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Βερνάρδον, ὅτι γραῖά τις πολὺ κοσμίως ἐνδεδυμένη περιέμενεν αὐτὸν εἰς τὴν κάτω αἰθουσαν, καὶ ὅτι μὲ μυστηριώδη τρόπον ἐζήτησε νὰ τῷ ὀμιλήσῃ. Κατέβη παρευθὺς καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τὰς κατεσκληκυίας χεῖρας γραίας τινός, ἣτις δὲν ἦτο οὔτε ἡ Μάρθα οὔτε ἡ Καμίλλα, γραμματίον ὅπερ ἀπέπνεε γλυκυτάτην εὐωδίαν. Ἦτο ἐσφραγισμένον μὲ νῆμα χρυσοῦν καίσφαγιδοακέρειον πρᾶσινον, ἐφ' οὗ ἀντὶ οἰκοσῆμων, ἔβλεπες ἔρωτα ἔχοντα τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα του, μὲ τὸ καστιλλιανὸν τοῦτο σύνθημα: CALLAD (σιωπήσατε). Τὸ ἠνέωξε καὶ δὲν εὔρηκε παρ' ἑνα μόνον στίχον ἰσπανικόν, ὃν ἐκοπίασε πολὺ μέχρις οὗ ἐννοήσῃ: Esta noche, una dama espera à V. M. (Τὴν νύκτα αὐτὴν κυρία τις σὰς προσμένει).

— Τίς σὰς ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν; ἠρώτησε τὴν γραῖαν.

— Κυρία τις.

— Τὸ ὄνομά της;

— Δὲν γνωρίζω: εἶναι Ἰσπανίς καθὼς λέγει.

— Ἀπὸ ποῦ μὲ γνωρίζεις;

— Ἡ γραῖα ἐσήκωσε τοὺς ὤμους.— Ἡ φήμη καὶ ἡ φιλοφρονητικὴ πρὸς τὰς κυρίας περιποίησίς σας σὰς ἔφεραν τὴν κακὴν

αὐτὴν ὑπόθεσιν, εἶπε με φωνὴν βωμολοχικὴν ἀλλὰ εἶπέτε μου θὰ ἔλθητε;

— Ποῦ πρέπει νὰ ἔλθω;

— Εὐρεθῆτε αὐτὴν τὴν ἑσπέραν εἰς τὴν § 1/2 εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ τοῦ Αὐξερουσίου, ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ νάρθηκος.

— Εἰς τὴν ἐκκλησίαν θὰ ἰδῶ τὴν κυρίαν αὐτὴν;

— Ὅχι. Κάποιος θὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς πάρῃ καὶ νὰ σᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ἀλλὰ ἐστὲ διακριτικὸς καὶ ἔλθετε μόνος σας.

— Μάλιστα.

— Τὸ ὑπόσχεσθε;

— Σᾶς δίδω τὸν λόγον μου.

— Ὑγιαίνετε λοιπὸν. Καὶ πρὸ πάντων μὴ με ἀκολουθήσητε.

Ἐχαιρέτισεν ὑποκλινέστατα καὶ ἐξῆλθε παρευθὺς.

— Ἐ! λοιπὸν! τί σὲ ἤθελεν ἡ εὐγενὴς αὐτὴ προξενήτρια; ἠρώτησεν ὁ λοχαγὸς ὅταν ἀνέβῃ ὁ ἀδελφός του καὶ ἀνεχώρησεν ὁ διδάσκαλος τῆς κιθάρας.

— Ἄ! τίποτε! ἀπεκρίθη ὁ Μεργὺ μὴ ἦθος ἀδιαφορίας, καὶ παρατηρῶν μὲ πολλὴν προσοχὴν τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας περὶ ἧς ἐγένετο λόγος.

— Ἐλα, μὴ ἔχῃς κρυφὰ μαζί μου. Πρέπει νὰ σὲ συνοδεύσω εἰς καμμίαν συνέντευξιν, νὰ φυλάττω τὸν δρόμον, καὶ νὰ δέχωμαι τοὺς ζηλιάριδες ὅσοι τύχῃ νὰ ἔλθουν, μὲ καλάς διπλωρῆς τῆς σπάθης μου.

— Τίποτε, σὲ λέγω.

— ὦ! εἶσαι νοικοκύρης, κάμε ὅπως ἀγαπᾷς. Φύλαξε διὰ τὸν ἑαυτὸν σου τὸ μυστικόν, εἰάν θέλῃς, ἀλλὰ στοιχηματίζω πῶς ἔχεις τοῦλάχιστον τόσῃ ἐπιθυμίαν καὶ σὺ νὰ τὰ διηγῆθῃς ὅσῃν ἐγὼ νὰ τὰ ἀκούσω.

Ὁ Μεργὺ ἔθῃξε μὲ ἦθος ἀλλοφροσύνης χορδὰς τινὰς τῆς κιθάρας του.

— Ἀλήθεια, Γεώργιε, ἀπόψε δὲν θὰ ἐμπορέσω νὰ ὑπάγω νὰ δειπνήσω εἰς τοῦ Κ. Βωδρέιλ.

— Ἄ! εἶναι λοιπὸν δι' ἀπόψε; εἶναι ὠραία; εἶναι κυρία τῆς αὐλῆς; χωρική; ἔμπορος;

— Τῆ ἀληθεία, δὲν γνωρίζω. Πρέπει νὰ παρουσιασθῶ εἰς μίαν κυρίαν ἢ ὁποία δὲν εἶναι ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον. . . Ἀλλὰ εἰς ποίαν. . . ἀγνοῶ.

— Ἀλλὰ γνωρίζεις τοῦλάχιστον ποῦ πρέπει νὰ εὐρεθῆτε;

Ὁ Βερνάρδος ἔδειξε τὸ γραμματίον καὶ ἐπανελάβεν ὅτι ἡ γραῖα τῷ εἶχεν εἶπη πρὸ ὀλίγου.

Ὁ χαρακτήρ εἶναι πλαστόγραφος, καὶ δὲν ἤξεύρω τί νὰ συμπεράνω ἀπὸ τὰς τόσας προφυλάξεις.

— Πρέπει νὰ ἦναι καμμία μεγάλη κυρία, Γεώργιε.

— Νὰ λοιπὸν τί θὰ εἶπῃ νέος. Φαντάζεται ὅτι διὰ τὸ παραμικρὸν αἴτιον αἱ πλέον ἐπίσημοι κυρίαὶ θὰ ἔλθουν νὰ πέσουν κατακέφαλα ἐπάνω του.

— Μύρισε λοιπὸν ὀλίγον ταῖς μυρωδιαῖς ὅπου βγάζει τὸ γραμματίον.

— Τί ἀποδεικνύει τοῦτο;

Τὸ μέτωπον τοῦ λοχαγοῦ συνωφρῶθη παρευθὺς καὶ ἰδέα ἀποτρόπαιος ἐπήλθεν εἰς τὸν νοῦν του.

— Οἱ Κομίγκαι εἶναι μνησάκοι, εἶπε, καὶ ἴσως τὸ γραμματίον τοῦτο δὲν εἶναι παρὰ ἐπίνοια ἀπὸ μέρος αὐτῶν, νὰ σὲ σύρουν εἰς κανὲν ἀπόκεντρον μέρος ὅπου θὰ σὲ κάμουν νὰ πληρώσῃς ἀκριβὰ τὴν μαχαιριὰν ὅπου τοὺς ἔκαμε κληρονόμους.

— Ἄ! καλὰ καυμένε! Τί ἰδέα!

— Πρώτην φορὰν δὲν εἶναι τώρα ὅπου μεταχειρίζονται τὸν ἔρωτα εἰς ὑπέρητην τῆς ἐκδικήσεως· ἔχεις τὴν Γραφήν ἐνθυμήσου τὴν προδοσίαν τοῦ Σαμφῶν ἀπὸ τὴν Δαλιδά.

— Πρέπει νὰ εἶμαι πολὺ ἀχρεῖος διὰ νὰ μ' ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ εὐρεθῶ εἰς συνέντευξιν ἴσως ἡδονικὴν μίαν τόσον ἀπίθανος εἰκασία. Μία Ἰσπανίς! . . .

— Τοῦλάχιστον πήγαινε καλῶς ὀπλισμένος. Ἐάν θέλῃς, λέγω νὰ σὲ παρακολουθήσουν οἱ δύο ἀνθρωποὶ μου.

— Ἄ! δά! Πρέπει λοιπὸν ὄλη ἡ πόλις νὰ μάθῃ τὰς καλάς μου ἐπιτυχίας;

— Εἶναι πολὺ σύνθητες σήμερον. Ποσάκις εἶδα τὸν δ' Ἀρδελέυ, τὸν μέγαν φίλον μου, νὰ πηγαίνει εἰς τὰς ἐρωμένας του, μὲ θώρακα ἀλυσιδωτὸν εἰς τὴν ράχιν καὶ πιστόλια καλὰ εἰς τὴν ζώνην! . . . καὶ ἀπ' ὀπίσω του ἐπήγαινον τέσσαρες στρατιῶται ἀπὸ τὴν συνοδίαν του. Δὲν γνωρίζεις ἀκόμη τοὺς Παρισίους, φίλε μου. Ἡ πολλὴ προφυλάξις δὲν βλάπτει πάντοτε.

— Εἶμαι ὅλως χωρὶς ἀνησυχίαν. Ἄν οἱ συγγενεῖς τοῦ Κομίγκου μ' ἐπιβουλεύωνται ἐμποροῦν πολὺ καλὰ νὰ μὲ κτυπήσουν τὴν νύκτα εἰς τὸν δρόμον.

— Τέλος πάντων δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ ἐβγῆς, παρ' ἀφ' οὗ λάβῃς τὰ πιστόλιά σου.

— Πολύ καλά! ἀλλὰ θὰ μὲ περιγελάσουν.

— Τώρα δὲν φθάνει αὐτό· πρέπει ἀκόμη νὰ δειπνήσης καλά, νὰ φάγῃς δύο πέρδικας καὶ τίποτε ζυμαρικά μὲ λόφους πετεινῶν, διὰ νὰ κάμῃς ἀπόψε τιμὴν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Μεργύ.

Ὁ Βερνάρδος ἀπεχώρησεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου ἔκαμε τοῦλάχιστον τέσσαρας ὥρας νὰ κτενίζεται, νὰ τρίβεται, νὰ μυρίζεται, καὶ νὰ μελετᾷ τοὺς εὐγλώττους λόγους ὅσους ἔμελλε νὰ ἐκφωνήσῃ εἰς τὴν ὠραίαν ἄγνωστον.

Ἀφίνω νὰ συμπεράνῃ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ἀπῆλθε κατ' ἀκρίβειαν εἰς τὸ μέρος τῆς συνεντεύξεως. Περισσότερον ἀπὸ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν περιεπάτει εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Εἶχε τρίς ἤδη μετρήσῃ τὰ κηρία, τὰς στήλας καὶ τὰ ἀφιερῶματα ὅτε γραῖά τις, ἐπιμελῶς τελιγμένη εἰς μαῦρον μανδύαν, τὸν ἔλαβε τῆς χειρὸς καὶ χωρὶς νὰ εἶπῃ μίαν λέξιν τὸν ἔφερον εἰς τὸν δρόμον. Πάντοτε τὴν αὐτὴν φυλάττουσα σιωπῆν, τὸν ἔφερε μετὰ πολλοὺς ἐλιγμούς εἰς πάροδόν τινα στενόχωρον καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκατοίκητον. Ἐστάθη ἔμπρὸς εἰς μίαν θύραν κειμένην εἰς τὰ ἔνδον τῆς παρόδου, ἣν ἠνέωξε διὰ κλειδίου ὅπερ ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς. Εἰσῆλθε πρώτη, καὶ ὁ Μεργύ τὴν ἠκολούθησε, κρατῶν αὐτὴν ἀπὸ τὸν μανδύαν διὰ τὸ σκότος. Ἄφ' οὗ δ' ἄπαξ εἰσῆλθεν, ἤκουσε συρομένους ὀπίσω αὐτοῦ μεγάλους σιδηροὺς μανδάλους. Ὁ ὁδηγὸς του τότε τῷ εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνὴν ὅτι ἦσαν ἔμπρὸς εἰς κλίμακα τὴν ὁποίαν ἔμελλον ν' ἀναβῶσι καὶ ἦτις εἶχεν εἰκοσιεπτὰ βαθμίδας. Ἡ κλίμαξ ἦτο στενοτάτη, καὶ αἱ βαθμίδες τετριμμέναι καὶ ἄνισοι καὶ πολλὰς φοράς τὸν ἔκαμαν νὰ κινδυνεύσῃ νὰ πέσῃ. Τέλος πάντων μετὰ τὴν εἰκοστὴν ἐβδόμην, ἡ γραῖα ἠνέωξε μικρὰν θύραν, καὶ ζωηρὸν φῶς ἐθάμβωσε διὰ μίαν στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Μεργύ, καὶ εἰσῆλθε παρευθὺς εἰς θάλαμον μὲ πολὺ πλειοτέραν κομψότητα στολισμένον ἀφ' ὅσων ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ τις βλέπων τὸ ἄθλιον ἐξωτερικὸν τῆς οἰκίας.

Οἱ τοῖχοι ἦσαν σκεπασμένοι μὲ τάπητα διανθῆ τετριμμένον μὲν ὀλίγον, ἀλλ' ἀκόμη πολὺ καθαρὸν. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου εἶδε τράπεζαν φωτιζομένην ἀπὸ δύο λαμπάδας κηροῦ ἐρυθροῦ καὶ σκεπασμένην μὲ διάφορα εἶδη καρπῶν καὶ πλακουντίων, μὲ ποτήρια καὶ φιάλας κρυσταλλίνας, γεμά-

τα καθὼς ἔφαινετο ἀπὸ διαφόρους ἐκλεκτοὺς οἶνους. Δύο μεγάλοι κλιντῆρες εἰς τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης ἔφαινετο ὅτι περιέμενον δύο συνδαίτορας· εἰς παστάδα ἡμίκλειστον οὔσαν ἀπὸ παραπετάσματα μετάξινα, ἦτο κλίνη ποικιλοστόλιστος καὶ σκεπασμένη ἀπὸ ἀτλάζιον βυσσινόχρουν, καὶ πολλὰ ὀσφράδια διέχεον εὐαρέστους εἰς τὸν θάλαμον εὐωδίας.

Ἡ γραῖα ἐξεδύθη τὸν μανδύαν τῆς καὶ ὁ Μεργύ τὸν εἰδικόν του. Καὶ παρευθὺς ἐγνώρισε τὴν μεσίτριαν ἣτις τῷ εἶχε φέρῃ τὸ γραμματίον.

— Παναγία Παρθένε! ἐφώνησεν ἡ γραῖα παρατηροῦσα τὰ πιστόλια καὶ τὸ ξίφος τοῦ Μεργύ· νομίζετε πῶς ἦλθετε νὰ σφάζετε τίποτε γίγαντας; Καλέ μου κύριε, δὲν ἔχετε νὰ δώσετε καὶ νὰ πάρετε σπαθιαῖς.

— Θέλω νὰ τὸ πιστεύσω. Ἀλλὰ ἔμπορεῖ ἀδελφοί ἢ ἄνδρες ὀλίγον δυσδιάθετοι νὰ ἔλθουν νὰ ταράξουν τὴν ἡσυχίαν μας, καὶ τότε μ' αὐτὰ εἴμπορῶ νὰ τοὺς ρίψω ὀλίγην στάχτην ἔς τὰ ἄμμάτια.

— Δὲν ἔχετε τοιοῦτόν τι νὰ φοβηθῆτε ἐδῶ. Ἀλλὰ εἰπέτε μοι πῶς σᾶς φαίνεται αὐτὸς ὁ θάλαμος;

— Πολλὰ ὠραῖος βέβαια· ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἐπληττα ἂν ἔμενα μόνος ἐδῶ μέσα.

— Θὰ ἔλθῃ κάποιος ὅπου θὰ σᾶς κάμῃ συντροφίαν. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον θὰ μοῦ κάμετε μίαν ὑπόσχεσιν.

— Ποίαν;

— Ἄν ἦσθε καθολικός, θὰ βάλετε τὸ χέρι σας εἰς τὸν σταυρὸν (καὶ ἔσυρεν ἕνα ἀπὸ τὸ συρτάριον), καὶ ἐὰν ἐνώμοτος θὰ ὁμόσητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Καλβίνου . . . Λουθήρου, ὅλων τῶν θεῶν σας, τέλος . . .

— Καὶ τί πρέπει νὰ ὁμόσω; ὑπέλαβε γελῶν.

— Ὅτι δὲν θὰ κάμετε τὸ παραμικρὸν διὰ νὰ θελήσετε νὰ γνωρίσετε τὴν κυρίαν ὅπου μέλλει νὰ ἔλθῃ ἐδῶ;

— Ἡ συμφωνία εἶναι πολὺ αὐστηρά.

— Λοιπὸν! ὁμόσατε, ἢ ἄλλως σᾶς ἐπανοδηγῶ εἰς τὸν δρόμον.

— Λοιπὸν, σᾶς δίδω τὸν λόγον μου· αὐτὸς ἀξίζει πολὺ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους τοὺς γελοίους ὅπου μοῦ προτείνετε.

— Πολὺ καλά. Περιμείνατε μεθ' ὑπομονῆς· φάγετε, πίετε, ἐὰν ἔχετε ὄρεξιν, παρευθὺς θὰ ἰδῆτε νὰ ἔλθῃ ἡ Ἰσπανίς κυρία.

— Ἐλαβε τὸ ἐπίβλημά της καὶ ἐξῆλθε κλειδώσασα διπλᾶ τὴν θύραν.

Ὁ Μεργύ ἐρρίφθη εἰς ἓνα τῶν κλιντήρων. Ἡ καρδία του ἐπαλλε βιαίως ἠσθάνετο συγκίνησιν ἰσχυράν ὁμοίως ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸ Λειβάδιον τῶν Κληρικῶν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πάλης.

Μεγίστη σιωπὴ ἐπεκράτει εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ παρῆλθεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας καθ' ἣν ἐφαντάζετο ἀλληλοδιαδόχως τῶρα μὲν τὴν Ἀφροδίτην ἐξερχομένην τῶν κλιντήρων καὶ ῥιπτομένην εἰς τὰς ἀγκάλας του· τῶρα δὲ τὴν κόμησσαν δὲ Τουργίς μ' ἔνδυμα κυνηγετικόν· ἄλλοτε ἠγεμονίδα βασιλικῆς αἱματος, ἄλλοτε συμμορίαν δολοφόνων καὶ τὸ χειρότερον γραϊὰν τινὰ ἐράστριαν.

Παρευθὺς, χωρὶς ὁ παραμικρὸς κρότος νὰ προμηνύσῃ ὅτι κάποιος εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, τὸ κλειδίον ἐστράφη ταχέως εἰς τὴν κλειδωνιάν, ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ἐκλείσθη οἶον ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ παρευθὺς κυρία προσωπίδοφόρος εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον.

Ἦτο ὑψηλοῦ καὶ κομψοῦ ἀναστήματος. Ἐσθῆς σφικτὴ περιέβαλλε τὸ στήθος τῆς καὶ ἐξέφαινε τὴν κομψότητα τοῦ σώματός τῆς, ἀλλ' οὔτε ποὺς μικρὸς μὲ μεταξόπιλα πέδιλα ὑποδεδημένος, οὔτε χεῖρ μικρὰ, μὲ χειρόκτια δυστυχῶς περιβεβλημένη, ἄφινεν αὐτῶ νὰ εἰκάσῃ τι περὶ τῆς ἡλικίας τῆς ἀγνώστου. Δὲν γινώριζω ἀλλ' ἴσως μαγνητικὴ τις ἐπιβροχή, ἢ, ἐὰν θέλητε, προαίσθησις, ἔκαμναν νὰ εἴπη τις ὅτι δὲν εἶχε πλείονα τῶν 25 ἐτῶν ἡλικίαν.

Ὁ Μεργύ ἠγέρθη παρευθὺς, καὶ ἐγονυπέτησε πρὸ αὐτῆς. Ἡ γυνὴ προεχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς αὐτὸν καὶ τῶ εἶπε μὲ φωνὴν σιγαλὴν: Dios os guarde, caballero Sea. V. M. el bien venido. (Ὁ θεὸς σώζοι ὑμᾶς. Καλῶς ἦλθετε, κύριε).

Ὁ Μεργύ ἔκαμε κίνημα ἐκπλήξεως.

— Habla V. M. espagnol? (ὀμιλεῖτε ἰσπανικά;)

Ὁ Μεργύ δὲν ὠμίλει ἰσπανικά καὶ μόλις τὰ ἐνόει.

Ἡ κυρία ἐφάνη ὀλίγον στενοχωρηθεῖσα. Ἀφῆκε νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν ἕτερον τῶν κλιντήρων (fanteuil), ἐφ' οὗ ἐκάθησεν αὐτῆ, καὶ μετέπειτα ἔνευσε καὶ εἰς τὸν Μεργύ νὰ καθῆσθαι εἰς τὸν ἄλλον. Τότε αὐτῆ ἤρχισεν τὴν συνδιάλεξιν γαλλιστί, ἀλλὰ μὲ προφορὰν ξενίζουσαν, ἥτις ἄλλοτε μὲν ἦτο ὑπερβολικὴ καὶ οἶον βεβιασμένη, ἄλλοτε δ' ἐξηφανίζετο παντελῶς.

— Κύριε, ἡ μεγάλη σας ἀνδρία μ' ἔκαμε νὰ λησμονήσω τὴν συνήθη εἰς τὸ φύλλον μας περίσκεψιν· ἠθέλησα νὰ ἴδω κύριον τέλειον

καθ' ὅλα, καὶ τὸν εὐρίσκω ὅπως ἡ φήμη τὸν διασαλπίζει.

— Ὁ Μεργύ ἠρυθρίασε καὶ ἔκυψε. — Θὰ ἔχγητε λοιπὸν τὴν σκληρότητα, κυρία, νὰ φυλάξητε αὐτὴν τὴν προσωπίδα, ἥτις, ὡς νεφέλη ζηλότυπος, μοῦ ἀποκρύπτει τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου; (εἶχεν ἀναγνώσῃ τὴν φράσιν ταύτην εἰς τι βιβλίον μεταφρασμένον ἐκ τοῦ ἰσπανικοῦ.)

— Κύριε ἱππότα, ἐὰν εὐχαριστηθῶ ἀπὸ τὸ διακριτικόν σας, θὰ με ἰδῆτε πολλάκις ἀποκεκαλυμμένην· ἀλλὰ διὰ σήμερον ἀρκεσθῆτε εἰς τὴν εὐχαρίστησιν μόνον τῆς συνδιαλέξεως.

— Ἄ! κυρία, ἡ ἡδονὴ αὐτῆ, ὅσον μεγάλη εἶναι, μὲ τόσῃ μεγαλειτέραν βίαν καὶ ὀρμὴν μὲ κάμνει νὰ θέλω νὰ σᾶς ἴδω.

Ἦτο γονυπετῆς, καὶ ἐφαίνετο εὐδιάθετος ν' ἀφαιρέσῃ τὴν προσωπίδα.

— Poco a poco! (ἤτυχα) κύριε Γάλλε, εἶσθε πολὺ ζωηρός. Καθήσαστε εἰς τὴν θέσιν σας, ἢ ἄλλως σᾶς ἀφίνω παρευθὺς. Ἐὰν ἐγινώριζετε τίς εἶμαι, καὶ τί τολμῶ διὰ νὰ σᾶς ἴδω, θὰ ἐνομιζέτε ὑπεραρκῆ καὶ μόνῃν τὴν τιμὴν τὴν ὁποῖαν σᾶς κάμνω νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἴδω.

— Τῆ ἀληθείᾳ, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ φωνὴ σας μοὶ εἶναι γνωστὴ.

— Καὶ ὅμως πρῶτην φορὰν τὴν ἀκούετε. Εἰπέτε μοι, εἶσθαι ἱκανὸς ν' ἀγαπήσῃτε μὲ σταθερότητα κυρίαν, ἥτις ἴσως σᾶς ἀγαπᾷ;...

— Ἦδῃ αἰσθάνομαι πλησίον σας...

— Δὲν μὲ εἶδετε ποτέ; λοιπὸν δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μ' ἀγαπήσῃτε. Γινώριζετε ἂν εἶμαι ὠραία ἢ δυσειδής;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶσθε θελκτικὴ.

Ἡ ἀγνώστου ἔσυρεν ὀπίσω τὴν χεῖρά τῆς, ἢν εἶχεν ἐκεῖνος λάβῃ, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν προσωπίδα τῆς ὡς εἰ ἤθελε νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ.

— Τί θὰ ἐκάμνετε, ἐὰν ἐβλέπετε ἐμπρὸς σας αἴφνης κυρίαν πεντηκοντούτη, καὶ φρικωδῶς ἄσχημον;

— Εἶναι ἀδύνατον.

— Καὶ πεντηκοντούτις ὅμως τις ἀγαπᾷ. (ἐστέναξεν, ἐφ' ᾧ ὁ νέος ἀνετριχίασε.)

— Τὸ κομψὸν αὐτὸ ἀνάστημα, ἡ χεῖρ αὐτῆ ἦν εἰς μάτην προσπαθεῖτε νὰ μοῦ κρύψητε, τὰ πάντα μοὶ μαρτυροῦσι περὶ τῆς νεότητός σας.

Ἡ φράσις του αὐτῆ ἦτο μᾶλλον περιποιητικὴ παρὰ φράσις πεποιοῦσας.

— Ἀλλοίμονον!

Ὁ Μεργύ ἤρχισεν ν' ἀνησυχῆ ὀλίγον.

— Διὰ σᾶς τοὺς ἀνδρας ὁ ἔρωσ μόνος δὲν

ἀρκεῖ. Χρειαζέται καὶ ὠραιότης (καὶ ἐστὲναξέ πάλιν).

— Ἀφῆτέ με, σᾶς παρακαλῶ, ἐβγάλετε αὐτὴν τὴν προσωπίδα . . .

— "Ὅχι, ὄχι, καὶ τὸν ἀπώλησε ζωηρῶς. Ἐνθυμηθῆτε τὴν ὑπόσχεσίν σας! Καὶ ἔπειτα ἐπρόσθεσε μὲ φωνὴν εὐθυμοτέραν: Ὅθι ῥιψοκινδυνεύσω πολὺ ἐὰν ἐβγάλω τὴν προσωπίδα μου. Αἰσθάνομαι εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βλέπω εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ ἐὰν κατὰ τύχην δὲν ἦμην οὔτε νέα οὔτε ὠραία . . . κατὰ τὴν ἰδίαν ιδέαν σας τοῦλάχιστον . . . ἴσως θὰ μὲ ἀφίνετε αὐτοῦ ὀλομόναχην.

— Δεῖξατέ μου μόνον αὐτὴν τὴν μικρὰν χεῖρα.

Ἐξέβαλε τὸ εὐωδιάζον χειρόκτιόν της, καὶ ἔτεινεν αὐτῷ χεῖρα, ὡς ἡ χιών, λευκὴν.

— Γνωρίζω αὐτὴν τὴν χεῖρα! ἐκραύγασε. Μία μόνον χεῖρ τόσο ὠραία εἶναι εἰς τοὺς Παρισίους.

— Ἀλήθεια! καὶ τίνος;

— Τῆς . . . κομήσεως τινος.

— Ποίας κομήσεως;

— Τῆς κομήσεως δὲ Τουργίς.

— "Α! γνωρίζω τί θέλετε νὰ εἰπῆτε. Ναί! ἡ Τουργίς ἔχει ὠραίας χεῖρας, χάρις εἰς τὰ μυγδαλωτὰ τοῦ μυροπώλου της. Ἀλλὰ καυχῶμαι ὅτι αἱ χεῖρές μου εἶναι μαλακώτεραι ἀπὸ τὰς ἰδικὰς της.

Πάντα ταῦτα ἐλέχθησαν μὲ φωνὴν φυσικωτάτην, καὶ ὁ Μεργύ, ὅστις εἶχε νομίσει ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν φωνὴν τῆς ὠραίας κομήσεως, ἤρχισε νὰ διατάξῃ ὀλίγον, καὶ ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀφήσῃ αὐτὴν τὴν ιδέαν.

— Δύο ἀντὶ μιᾶς, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Μὲ προστατεύουν λοιπὸν αἱ μάγισσαι καὶ αἱ νύμφαι. Ἐζήτησε νὰ ἀνεύρῃ ἐπὶ τῆς χεῖρός αὐτῆς ἵχνος τῆς ἐντυπώσεως τοῦ δακτυλίου ὅπερ εἶδε φοροῦσαν τὴν Τουργίς· ἀλλ' οἱ ὀλοστρόγγυλοι ἐκεῖνοι καὶ εὐμορφοὶ δάκτυλοι οὐδεμίαν εἶχον παραμόρφωσιν.

— Ἡ Τουργίς, ἐφώνησε γελῶσα ἡ ἄγνωστος. Τῇ ἀληθείᾳ, σᾶς εἶμαι καθυπόχρεως ὅτι μ' ἐκλαμβάνετε ὡς τὴν Τουργίς! Χάρις τῷ Θεῷ, νομίζω ὅτι ἀξίζω κάτι πλειότερον.

— Ἡ κόμησσα εἰς τὴν τιμὴν μου εἶναι ἡ ὠραιότερα γυνὴ ἀπὸ ὅσας εἶδα ἕως τώρα.

— Τῆς εἴσθε λοιπὸν ἐρωτευμένος; ἠρώτησε μὲ ζωηρότητα

— Ἴσως· ἀλλὰ, σᾶς παρακαλῶ, ἐβγάλατέ τὴν προσωπίδα σας, καὶ δεῖξατέ μου γυναῖκα ὠραιότεραν παρὰ τὴν Τουργίς.

— "Ὅταν θὰ εἶμαι βεβαία ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, . . . τότε θὰ μὲ ἰδῆτε ἀποκεκαλυμμένην.

— Νὰ σᾶς ἀγαπήσω . . . Ἀλλὰ διὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πῶς θὰ τὸ κατορθώσω χωρὶς νὰ σᾶς ἴδω;

— Ἡ χεῖρ αὐτὴ εἶναι ὠραία, καὶ φαντάσθητε ὅτι τὸ πρόσωπόν μου εἶναι σύμφωνα μὲ αὐτὴν.

— Τώρα εἶμαι βέβαιος ὅτι εἴσθε ἐρασμία, διότι ἐπροδόθητε μὴ στρεβλώσασα τὴν φωνὴν σας. Τὴν ἀνεγνώρισα, εἶμαι βέβαιος.

— Καὶ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Τουργίς; ἀπήντησεν ἐκείνη γελῶσα καὶ μὲ προφορὰν ὄλως διόλου ἰσπανικὴν.

— Ἀκριβέστατα.

— Λανθάνεσθε, λανθάνεσθε, Κύριε Βερνάρδε. Ὀνομάζομαι δόνα Μαρία . . . δόνα Μαρία δέ . . . Τὸ ἄλλο μου ὄνομα θὰ σᾶς τὸ εἶπω ἀργότερα. Εἶμαι κυρία τις ἀπὸ τὴν Βαρκελόνην καὶ ὁ πατήρ μου, ὅστις μ' ἐπαγρυπνεῖ πολὺ αὐστηρὰ, λείπει εἰς ταξείδιον πρὸ πολλοῦ, καὶ ἠθέλησα νὰ διασκεδάσω καὶ νὰ ἴδω τὴν πόλιν τῶν Παρισίων. Ὡς πρὸς δὲ τὴν Τουργίς, παύσατε σᾶς παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀναφέρετε τὴν γυναῖκα αὐτὴν· τὸ ὄνομά της μοὶ εἶναι μισητόν· εἶναι ἡ πλέον κακὴ κυρία τῆς αὐλῆς. Καὶ ἔπειτα γνωρίζετε πῶς εἶναι χήρα!

— Μοῦ εἶπαν κάτι τι.

— Λοιπὸν, εἰπέτε μου. . . Τί σᾶς εἶπαν;

— Ὅτι φωράσασα τὸν ἄνδρα της εἰς τρυφερὰν συνδιάλεξιν μὲ τὴν θαλαμηπόλον της, ἔλαβε μίαν παραξιφίδα καὶ τὸν ἐκτύπησεν ὀλίγον σκληρὰ. Ὁ κακομοῖρης ὁ ἄνδρας της ἀπέθανε δι' αὐτὸ μετ' ὀλίγους μῆνας.

— Ἡ πράξις αὐτὴ σᾶς φαίνεται . . . φρικώδης;

— Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι τὴν δικαιολογῶ. Ἠγάπα τὸν ἄνδρα της, λέγουσι, καὶ ἐγὼ τιμῶ τὴν ζηλοτυπίαν.

— Ὀμιλεῖτε τοιοῦτοτρόπως διότι νομίζετε ὅτι εἴσθε ἐμπρὸς τῆς κυρίας Τουργίς· ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι τὴν μισεῖτε ἐνδομύχως.

Ἡ φωνὴ αὐτὴ εἶχέ τι θλιβερόν καὶ μελαγχολικόν· ἀλλὰ δὲν ἦτο ἡ φωνὴ τῆς Τουργίς. Ὁ Μεργύ δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ.

— Πῶς; εἶπεν, εἴσθε Ἰσπανίς; καὶ δὲν ἐκτιμᾶτε τὴν ζηλοτυπίαν;

— Ἄς ἀφήσωμεν αὐτά. Τί εἶναι αὐτὴ ἡ μαύρη ταινία ὅπου ἔχετε κρεμαμένην εἰς τὸν λαιμόν σας;

— Εἶναι λείψανον.
— Ἐγὼ σὰς ἐνόμιζα διαμαρτυρούμενον.
— Ναί· ἀλλὰ τὸ λείψανον αὐτὸ εἶναι ἀπὸ χέρι μιᾶς κυρίας καὶ τὸ φορῶ εἰς ἐνθύμησίν της.

— Σταθῆτε ἂν θέλετε νὰ μοὶ ἀρέσητε, δὲν πρέπει πλέον νὰ ἔχητε νὰ κάμητε μετὰ κυρίας· θέλω νὰ ἦμαι διὰ σὰς ὄλαι αἱ κυρίαί. Τίς σὰς ἔδωκεν αὐτὴν τὴν λειψανοθήκην; πάλιν ἡ Τουργίς;

— Ὅχι, τῇ ἀληθείᾳ;

— Ψεύδεσθε!

— Εἴσθε λοιπὸν ἡ κυρία δὲ Τουργίς;

— Ἐπροδόθητε, κύριε Βερνάρδε.

— Πῶς;

— Ὅταν θὰ ἴδω τὴν κυρίαν Τουργίς, θὰ τὴν ἐρωτήσω διατί πράττει αὐτὴν τὴν ἱεροσυλίαν, δίδουσα ἅγια πράγματα εἰς αἰρετικόν.

Ἡ ἀμφιβολία τοῦ Μεργῦ ἐδιπλασιάζετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

— Ἀλλὰ θέλω αὐτὴν τὴν λειψανοθήκην· δότε μοὶ τὴν.

— Ὅχι, δὲν ἔμπορῶ νὰ σὰς τὴν δώσω.

— Τὴν θέλω. Τολμᾶτε νὰ μοὶ τὴν ἀρνηθῆτε;

— Ὑπεσχέθημι νὰ τὴν δώσω ὀπίσω.

— ὦ! τί παιδαριώδης ὑπόσχεσις! ὑπόσχεσις δοθεῖσα εἰς ψευδογυναῖκα δὲν εἶναι ὑποχρεωτική. Καὶ ἔπειτα, προσέξατε, ἴσως εἶναι τίποτε φυλακτὸν μαγικὸν καὶ εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ τὸ φορῆτε. Ἡ Τουργίς, λέγουσι, εἶναι μεγάλη μάγισσα.

— Δὲν πιστεύω εἰς τὰς μαγείας.

— Οὔτε εἰς τοὺς μάγους;

— Πιστεύω ὀλίγον εἰς ταῖς Μάγισσας, καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἐπρόφερε παρατεταμένως;

— Ἀκούσατε, δότε μοι αὐτὴν τὴν λειψανοθήκην, καὶ ἴσως ἀφαιρέσω τὴν προσωπίδα μου.

— Ἄ! τώρα δὲ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς κυρίας δὲ Τουργίς!

— Διὰ τελευταίαν φορὰν, θέλετε νὰ μοὶ δώσητε αὐτὴν τὴν λειψανοθήκην;

— Θὰ σὰς τὴν δώσω ὀπίσω (je vous la rendrai), εἰάν θελήσετε νὰ βγάλετε τὴν προσωπίδα σας.

— Οὐφ καὶ σεῖς! μ' ἐζάλισατε μετὰ τὴν Τουργίς σας! ἀγαπᾶτέ τὴν ὅσον θέλετε. Τί με μέλει; Ἐστράφη εἰς τὸ θρανίον της, ὡς εἰάν ἐκάκισσε. Τὸ καλύπτρον τὸν λαιμόν της ἀτλάζιον ἐσπρόκονετο καὶ κατεβιβάζετο ταχέως. Ὀλίγας στιγμὰς ἐτήρησεν αὐτὴ σιωπὴν, ἔπειτα στραφεῖσα αἴφνης εἶπε μετὰ φωνῆν σκωπτικὴν:

— Vala me Dios! V. M. no es caballeros, es un monge. (Ὁ Θεὸς νὰ μοὶ συγχωρήσῃ. Σεῖς δὲν εἶσθε ἰππότης, εἴσθε μοναχός).

Μ' ἐν γρονθοκόπημα ἀνέτρεψε τὰς δύο τῆς τραπέζης λαμπάδας, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν φιαλῶν καὶ πινακίων. Αἱ λαμπάδες ἐσβέσθησαν παρעוּת, παρעוּת δ' ἐκεῖνη ἀφήρησε τὴν προσωπίδα της. Εἰς βαθύτατον καὶ ψηλαφητὸν σκότος, ὁ Μεργῦ ἤσθάνθη ἐν στόμα διάπυρον ἀναζητοῦν τὸ εἰδικόν του, καὶ δύο χεῖρας περιπτυσσοῦσας αὐτὸν μετὰ βίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ.

« Τὴν νύκτα ὄλ' οἱ γάτοι εἶναι στακτεροί. »
(Παροιμία).

« La nuit tous les chats sont gris. »

Τὸ ὡρολόγιον τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας ἐσῆμανε τέσσαρας ὥρας.

— Παναγία μου! Τέσσαρες ὥραις! Μόλις θὰ προφθάσω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν μου πρὶν ἐξημερώσῃ.

— Αἱ! κακὴ, νὰ με ἀφήσετε τόσο γλίγωρα!

— Πρέπει. Ἀλλὰ θὰ ξαναἰδωθῶμεν μετ' ὀλίγον.

— Θὰ ξαναἰδωθῶμεν! φαντάζεσθε λοι-

πόν ἀγαπητή μου κόμμησσα, πῶς δὲν σὰς εἶδα.

— Ἀφῆτε τὴν κόμμησσαν, καυμένη, παιδί ποῦ εἶσθε. Εἶμαι ἡ δόνα Μαρία· καὶ ὅταν θὰ ἔχωμεν φῶς θὰ ἰδῆτε ὅτι δὲν εἶμαι ἐκεῖνη ὅπου νομίζετε.

— Ἀπὸ ποῦ εἶναι ἡ θύρα; Πάγω νὰ φωνάξω.

— Ὁχι, ἀφῆτέ με νὰ καταβῶ, Βερνάρδε· γνωρίζω αὐτὸν τὸν θάλαμον, καὶ ποῦ νὰ εὔρω παρεκβόλα.

— Προσέξετε μὴ πατήσετε ἐπάνω εἰς κομμάτια γυαλιᾶ. Ἐσπάσατε ψὲς πολλὰ.

— Ἀφῆτέ με σεῖς.

— Εὐρήκατε;

— Ἄ! ναί, νὰ ὁ στηθόδεσμός μου. Παναγία Παρθένε! πῶς θὰ κάμω; ἔκοψα ὅλα τὰ σειρήτιά του μὲ τὸ ἐγχειρίδιόν σας.

— Πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν γραῖαν.

— Μὴ σαλεύσετε, ἀφῆτέ με σεῖς. Adios, querido Bernardo (Ἰγίαινε, ἀγαπητέ Βερνάρδε!)

Ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ἐκλείσθη παρευθὺς. Καγχασμὸς ὑπέρμεγας ἠκούσθη ἐκτός· ὁ Μεργὺ ἐνόησεν ὅτι ἡ κατάκτησις του τὸν διέφυγεν. Ἐδοκίμασε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ἀλλ' εἰς τὸ σκότος, προσέκρουεν εἰς τὰ ἐπιπλα,

ἐπεδικλόνετο εἰς τὰ φορέματα καὶ τὰ παραπετάσματα, χωρὶς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ εὔρῃ τὴν θύραν. Παρευθὺς ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ εἰσῆλθέ τις κρατῶν λυχνίαν ἀμυδράν. Ὁ Μεργὺ ἤρπασε παρευθὺς εἰς τὰς χεῖράς του τὸν λυχνοκράτην.

— Ἄ! σὰς κρατῶ, δὲν θὰ μὲ φύγετε πλέον! ἐφώνησε περιπτυσσόμενος αὐτὸν μετὰ τρυφερότητος.

— Ἀφῆτέ με λοιπὸν, κύριε δὲ Μεργὺ, εἶπέ τις φωνὴ καρχαρέα. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον σφίγγουν τοὺς ἀνθρώπους;

Ἄνεγνώρισε τὴν γραῖαν.

— Νὰ σὰς πάρῃ ὁ διάβολος! ἐφώνησεν.

Ἐνεδύθη σιωπῶν, ἐφόρεσε τὰ ὄπλα καὶ τὸν μανδύαν του, καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας εἰς κατάστασιν ἀνθρώπου, ὅστις, ἀφ' οὗ ἐπιεν ἐξαιρετον Μαλαγαῖον οἶνον, καταπίνει, δι' ἀπροσεξίαν τοῦ οἰνοχοοῦντος ὑπηρέτου, ἐν ποτήριον συροπίου ἀντιστομακακικοῦ, πρὸ πολλοῦ χρόνου λησμονημένου εἰς τὸ ὑπόγειον.

Ὁ Μεργὺ ἐτήρησεν ἐχεμυθίαν μεγάλην πρὸς τὸν ἀδελφόν· ὠμίλησε περὶ κυρίας τινος Ἰσπανίδος ὠραιότητας, καθ' ὅσον ἠμπορέσει νὰ κρίνῃ χωρὶς φῶς, ἀλλὰ τίποτε δὲν εἶπε περὶ τῶν περὶ τῆς ἀγνώστου ὑποφειῶν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

— 000 —

Η ΟΜΟΛΟΓΙΑ.

— 0 —

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ.

* Αἴ! ἄς τ' ἀρῆσωμεν αὐτὰ, σὰς παρακαλῶ, Ἀλκμήνη
Καὶ ἄς ὀμιλήσωμεν σπουδαίως.

ΜΟΛΙΕΡΟΥ. Ἀμφιτρυῶν.

AMPHITRYON.

Ah! de grâce, cessons, Alcmène, je vous prie,
Et parlons sérieusement.

MOLIÈRE, Amphitryon.

Δύο ἡμέραι παρήλθον χωρὶς νὰ λάβῃ εἰδήσεις παρὰ τῆς ψευδισπανίδος. Τὴν δὲ τρίτην ἔμαθον οἱ δύο ἀδελφοὶ ὅτι ἡ κυρία δὲ Τουργίς, ἐφθασε τὴν προτεραίαν εἰς Παρισίους, καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐμελλε νὰ ἀπέλθῃ εἰς θεραπείαν τῆς βασιλίσσης μη-

τρός. Παρευθὺς ἀπῆλθον ἀμφότεροι εἰς τὸ Λοῦθρον καὶ τὴν ἀπήντησαν εἰς αἴθουσαν, ἐν τῷ μέσῳ ὀμίλου μεγάλου γυναικῶν μεθ' ὧν συνδιελέγετο. Ἡ θεὰ τοῦ Μεργὺ οὐδεμίαν ἐφάνη προξενήσασα αὐτῇ ἐντύπωσιν, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἐρυθρίασις ἔβαψε τὰς συνῆ-

θως ὠχρὰς παρειάς της. Καθὼς τὸν παρετήρησε τῷ ἔκαμε νεῦμα διὰ τῆς κεφαλῆς, ὡς πρὸς παλαιὰν γνώριμον, καὶ νῦν εἶπε τότε κλίνουσα πρὸς τὸ οὖς.

— Τώρα ἐλπίζω, ὅτι ἡ ἐνωμοτικὴ πεισμοσύνη σας ἐκλονήθη ὀλίγον; ἐχρειάζοντο θαύματα διὰ νὰ σᾶς κάμη τις προσήλυτον.

— Πῶς;

— Τί! δὲν ἐδοκιμάσατε οἰκοθεν τὰ ἐκ πληκτικὰ ἀποτελέσματα τῆς δυνάμεως τῶν λειψάνων;

Ὁ Μεργύ ἐμειδίασε μὲ ἦθος δύσπιστον.

— Ἡ ἐνθύμησις τῆς ὠραίας χειρὸς ἦτις μοι ἔδωκε τὸ μικρὸν τοῦτο κυτίδιον, καὶ ὁ ἔρωσ ὃν μ' ἐνέπνευσεν ἐδιπλασίασαν τὰς δυνάμεις καὶ τὴν ἐπιτηδειότητά μου.

Γελῶσα ἐκείνη τὴν ἠπείλησε διὰ τοῦ δακτύλου.

— Γίνεσθε αὐθάδης, κύριε σημαιοφόρε, γνωρίζετε καλῶς πρὸς ποῖον μεταχειρίζεσθε αὐτὴν τὴν γλῶσσαν;

Καὶ ὀμιλοῦσα ἀφῆρεσε τὸ χειρόκτιόν της διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν κόμην της, καὶ ὁ Μεργύ ἔβλεπεν ἀτενῶς τὴν χεῖρά της, καὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς ἔστρεφε τὸ βλέμμα του πρὸς τοὺς ζωηροὺς καὶ σχεδὸν κακοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κομήσεως. Τὸ ἐκπληκτικὸν ἦθος τοῦ νέου τὴν ἔκαμε νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὰ γέλια.

— Τί ἔχετε καὶ γελᾶτε;

— Καὶ σεῖς τί ἔχετε καὶ μὲ κυττάζετε τόσο ἐκθαμβος;

— Συγχωρήσατέ με ἄλλ' ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν δὲν ἀπαντῶ εἰμὴ πράγματα ἄξια νὰ μ' ἐπλήξωσι καὶ μ' ἀπομωράνωσιν.

— Ἀλήθεια! Θὰ ἦναι πολὺ περίεργον αὐτό! Εἰπέτε μας λοιπὸν τίποτε ἀπὸ αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα ὅπου σᾶς συμβαίνουν κάθε στιγμὴν.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς εἶπω περὶ αὐτῶν τώρα, καὶ ἔδω· καὶ ἔπειτα φυλάττω κάτι ἰσπανικὸν σύνθημα ὅπου μ' ἐδίδαξαν πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

— Τί σύνθημα;

— Μίαν μόνην λέξιν: Callad.

— Τί θὰ εἶπη αὐτό;

— Τί; δὲν γνωρίζετε τὰ ἰσπανικά; εἶπε κυττάζων μὲ μεγίστην προσοχὴν. Ἀλλ' αὐτὴ ὑπέστη τὴν ἐξέτασιν ταύτην χωρὶς νὰ δεῖξῃ ὅτι ἐνόησεν οὐδὲ μίαν κἂν ἐννοίαν ὑποκρυπτομένην εἰς τὰς λέξεις ἐκείνας· καὶ μάλιστα οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νέου κατ' ἀρχὰς προσηλωθέντες ἐπὶ τοὺς ἐκείνης ἐστράφησαν ἔπειτα χαμαὶ ταπεινοί, ἀναγκασθέντος νὰ ὁμο-

λογήσῃ τὴν ὑπέροχον δυνάμιν τῶν ὀφθαλμῶν οὓς εἶχε τολμήσῃ νὰ προκαλέσῃ.

— Εἰς τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν, ἀπεκρίθη αὐτὴ μετ' ἀδιαφορίας, ἔμαθα λέξεις τινὰς ἰσπανικάς, ἀλλὰ τώρα πιστεύω νὰ τὰς ἐλησμόνησα. Λοιπὸν ὀμιλήσατέ μου γαλλικά, ἐὰν θέλετε νὰ σᾶς ἐννοήσω. Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν, τί ὁμολογᾷ τὸ σύνθημά σας;

— Συμβουλευεὶ διάκρισιν, κυρία.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν οἱ νέοι μας αὐτικοὶ ἔπρεπε νὰ λάβωσιν αὐτὸ τὸ σύνθημα, καὶ μάλιστα ἐὰν ἠμπόρουσαν νὰ κατορθώσωσι νὰ τὸ δικαίωσωσι καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς των. Ἀλλ' εἶσθε πολὺ σοφὸς Κ. δὲ Μεργύ. Τίς λοιπὸν σᾶς ἐδίδαξε τὰ ἰσπανικά; Στοιχηματίζω ὅτι κυρία.

Ὁ Μεργύ τὴν ἠτένισε μὲ βλέμμα τρυφερὸν καὶ μειδιῶν.

— Δὲν γνωρίζω παρὰ λέξεις τινὰς μόνον ἰσπανικάς, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ, καὶ ὁ ἔρωσ τὰς ἐνεχάραξεν εἰς τὴν καρδίαν μου.

— Ὁ ἔρωσ! ἐπανέλαβεν ἡ κόμησσα μὲ τόνον φωνῆς σκωπτικόν. Ἐπειδὴ δὲ ὀμίλει γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, πολλαὶ κυρίαὶ ἔστρεψαν τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὴν, καθὼς ἤκουσαν τὴν λέξιν ταύτην, ὡς διὰ νὰ ἐρωτήσωσι περὶ τίνος προέκειτο. Ὁ Μεργύ ὀλίγον πειραχθεὶς ἀπὸ τὸ σκωπτικόν της, καὶ δυσαρεστηθεὶς διότι ἔβλεπε νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὸν τοιοῦτοτρόπως, ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τὴν ἰσπανικὴν ἐπιστολὴν ἣν εἶχε λάβῃ παρὰ τῆς γραίας, καὶ τὴν ἐπαρουσίατεν εἰς τὴν κόμησσαν. — Δὲν ἀμφιβάλλω, εἶπε, ὅτι θὰ ἦσθε ἴσα μ' ἐμὲ σοφὴ καὶ ὅτι θὰ ἐννοήσετε ἀκόπως τὰ ἰσπανικά αὐτά.

Ἡ Ἄρτεμις δὲ Τουργίς ἔλαβε τὸ γραμματίον, τὸ ἀνέγνωσεν ἢ προσεποιήθη ὅτι τὸ ἀναγινώσκει, καὶ γελῶσα μὲ τὰ ὅλα της τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν πλησιέστερον αὐτῆς ἰσταμένην κυρίαν.

— Λάβετε, κυρία Σιατοβιέ, ἀναγνώσατε λοιπὸν τὸ ἐρωτικὸν αὐτὸ γραμματίον, τὸ ὁποῖον ὁ Κ. δὲ Μεργύ ἔλαβε παρὰ τῆς ἐρωμένης του, καὶ τὸ ὁποῖον θέλει νὰ μοῦ θυσιάσῃ, καθὼς λέγει. Τὸ καλὸν εἶναι ὅτι ἀναγνωρίζω τὸν χαρακτήρα τῆς γραφῆς τῆς γραφάσεως.

— Δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τούτου ποσῶς, εἶπε μὲ ὀλίγην πικρίαν ὁ Μεργύ, ἀλλὰ πάντοτε ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Ἡ κυρία δὲ Σιατοβιέ ἀνέγνω τὸ γραμματίον, ἐγέλασε καὶ τὸ μετενεχείρησεν εἰς παρεστῶτά τινα εὐγενῆ, οὗτος δ' εἰς ἄλλον,

μετά μίαν δὲ στιγμήν οὐδείς ὑπῆρχεν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀγνοῶν τὴν εὐνοίαν ἧς ἀπήλαυσε παρὰ κυρία τινι Ἰσπανίδι ὁ Μεργύ.

Ὅτε κατευνάσθησαν ὀλίγον οἱ καγχασμοὶ, ἡ κόμησσα ἠρώτησε μὲ ἦθος σκωπτικὸν τὸν Μεργύ, ἐὰν τῷ ἐφάνη ὠραία ἡ κυρία ἢ γράψασα τὸ γραμματίον.

— Εἰς τὴν τιμὴν μου, κυρία, δὲν τὴν εὐρίσκω ὀλιγώτερον ἀπὸ σᾶς ὠραίαν.

— Θεέ μου, τί λέγετε; Ἰησοῦ μου! ἀλλὰ πρέπει νὰ μὴ τὴν ἴδετε παρὰ μόνον τὴν νύκτα· διότι τὴν γνωρίζω καλὰ, καὶ . . . εἰς τὴν πίστιν μου, σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν καλὴν σας τύχην. Καὶ ἤρχισε νὰ γελαῖ πλέον δυνατὰ.

— Ὠραία μου, εἶπεν ἡ Σιατοβιέ, εἰπέτε μας λοιπὸν τὸ ὄνομα τῆς τόσο εὐτυχοῦς αὐτῆς Ἰσπανίδος, ἀφ' οὗ κατέχει τὴν καρδίαν τοῦ Κ. δὲ Μεργύ.

— Πρὶν τὴν ὀνομάσω, σᾶς παρακαλῶ Κ. Μεργύ, νὰ εἴπητε ἐμπρὸς εἰς αὐτὰς τὰς κυρίας, ἂν εἴδετε εἰς τὸ φῶς τὴν ἐρωμένην σας.

Ὁ Μεργύ ἦτο τῇ ἀληθείᾳ εἰς πολὺ ἀμήχανον θέσιν· ἡ ἀνησυχία δὲ καὶ δυσαρέσκειά του ἀπεικονίζοντο κωμικώτατα ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του. Δὲν ἀπεκρίθη τίποτε.

— Χωρὶς μυστήρια πλέον, εἶπεν ἡ κόμησσα, τὸ γραμματίον τοῦτο εἶναι τῆς σινιόρας δόνας Μαρίας Ῥοδριγέζ, γνωρίζω τὸ γράψιμον καθὼς καὶ τοῦ πατρός μου.

Μαρία Ῥοδριγέζ! ἐφώνησαν γελῶσαι ὅλαι αἱ κυρίαί. Ἡ Μαρία Ῥοδριγέζ ἦτο κυρία πλειοτέρων ἢ πενήτηντα ἐτῶν, ἦτο ἐπιτηρήτρια γραῖα (duègne) εἰς Μαδρίτην. Δὲν ἠξεύρω πῶς εἶχεν ἔλθῃ εἰς Γαλλίαν, οὐδὲ διὰ ποῖόν τῆς προτέρημα ἡ Μαρία Βαλουὰ τὴν εἶχε λάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ἴσως ὅμως εἶχε παρ' ἑαυτῇ τὸ τέρας ἐκεῖνο, ὅπως ἀναδεικνύηται ἐτι μᾶλλον ἢ καλλονὴ αὐτῆς, καθὼς οἱ ζωγράφοι εἰκονίζουσιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος περικαλλῆ καὶ εὐειδестаτήν γυναῖκα, παρ' αὐτῇ δὲ προσθέτουσι καὶ τὴν γελοιογραφίαν τοῦ νάννου τῆς. Ὅτε ἡ Ῥοδριγέζ ἐφαίνετο εἰς τὸ Λοῦβρον, διεσκέδαζεν ὅλας τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς μὲ τὸ χονδροπρεπὲς ἦθός τῆς, καὶ τὴν ἀρχαιοπρεπῆ τῆς ἐνδυμασίαν.

Ὁ Μεργύ ἐφρικίασεν. Εἶχεν ἴδῃ τὴν ἐπιτηρήτριαν, καὶ ἐνθυμήθη μετὰ φρίκης ὅτι ἡ προσωπιδοφόρος κυρία εἶχεν ὀνομάσῃ ἑαυτὴν δόναν Μαρίαν· αἱ ἀναμνήσεις ἐσυγχύσθησαν τότε, περιῆλθεν εἰς τὸν ὑπατον βα-

θμόν τῆς ἀμηχανίας, καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ γέλωτες ἐτι μᾶλλον ἐδιπλασιάσθησαν.

— Εἶναι πολὺ διακριτικὴ κυρία, καὶ δὲν ἠδύνασθε νὰ κάμετε καλλιτέραν ἐκλογὴν. Ἐχει τῶνόντι εὐμορφον ἀέρα ὅταν βάλῃ τὰ φεύτικὰ τῆς δόντια καὶ τὴν μαύρην φενάκην τῆς. Καὶ ἔπειτα δὲν ἔχει βέβαια περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐξήντα χρονάκια.

— Θὰ τοῦ ἔκαμε μάγια! ἐφώνησεν ἡ Σιατοβιέ.

— Ἀγαπᾶτε λοιπὸν τὰς ἀρχαιότητας; ἠρώτησεν ἄλλη κυρία.

— Τί ἁμαρτία, ἔλεγε ταπεινὴ τῇ φωνῇ, στενάζουσα δεσποσύνη τις τῆς αὐλῆς, τί ἁμαρτία, οἱ ἄνδρες νὰ ἔχωσι τόσο γελοίας ἰδιοτροπίας!

— Ὁ Μεργύ ὑπερασπίζετο ὅσον ἠδύνατο καλλιτέρα. Αἱ εἰρωνικαὶ συγχαρητήριοι εὐχαὶ ἐπιπτον χαλαζηδὸν ἐπάνω του, καὶ ἦτο ἀστειοτάτη ἅμα καὶ γελοία ἡ φυσιογνωμία του, ὅτε ὁ βασιλεὺς φανείσῃ εἰς τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης ἔκαμε νὰ παύσωσι παρευθὺς οἱ γέλωτες καὶ οἱ ἀστεῖσμοί. Ἐκαστος ἐσπευσε νὰ ταχθῇ πρὸ αὐτοῦ κατὰ τὴν διάβασίν του, καὶ ἡ σιωπὴ διεδέχθη τὴν ταραχὴν.

Ὁ βασιλεὺς ἐπανῆγε τὸν Ναύαρχον μεθ' οὗ εἶχον συνομιλήσῃ πολλὰς ὥρας εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἐστήριξε μετ' οἰκειότητος τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Κολιγνύ, οὐτινος ἡ φαρὴ γενειᾶς καὶ τὰ μαῦρα ἐνδύματα ἦσαν εἰς ἀπότομον ἀντίθεσιν πρὸς τὸ νεανικὸν ἦθος τοῦ Καρόλου καὶ τὰ εὐπάρυφα καὶ λαμπρὰ ἐνδύματά του. Βλέπων τις αὐτὰ θὰ ἔλεγεν, ὅτι ὁ νέος βασιλεὺς, μὲ διορατικὸν ὄμμα σπάνιον εἰς τὸν θρόνον, εἶχεν ἐκλέξῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ εὐνοουμένου τὸν πλέον ἐνάρετον καὶ συνετὸν τῶν ὑπηκόων του.

Καθὼς διήρχοντο τὴν αἴθουσαν καὶ ὄλων τὰ βλέμματα ἦσαν ἐστραμμένα ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Μεργύ ἤκουσε παρὰ τὸ οὖς αὐτοῦ τὴν φωνὴν τῆς Κομήσσης ψιθυρίζουσῃς ταπεινῶς — χωρὶς μνησικαχίας! Σταθῆτε μὴ κυττάζετε παρ' ὅταν θὰ ἦσθε ἔξω.

Συγχρόνως δὲ κάτι τι ἐπεσεν εἰς τὸν πῖλον του, ὃν ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα. Ἦτο χάρτης ἐσφραγισμένος περιέχων ἐν ἑαυτῷ σκληρόν τι πρᾶγμα. Τὸ ἔθηκεν εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ μετὰ ἐν τέταρτον, καθὼς ἐξῆλθε τοῦ Λοῦβρου, τὸ ἠγέωξε καὶ εὗρεν ἐν αὐτῷ μικρὸν κλειδίον μὲ τὰς λέξεις ταύτας: « Τὸ κλειδίον τοῦτα ἀνοίγει τὴν θύραν τοῦ » κήπου μου. Τὴν νύκτα αὐτὴν εἰς τὰς

» δέκα ὥρας. Σὰς ἀγαπῶ. Δὲν θὰ ἔχω πλέον
» διὰ σὰς προσωπίδα καὶ θὰ ἰδῆτε τέλος
» πάντων τὴν δόξαν Μαρίαν καὶ τὴν

« ARTEMIN. »

Ὁ βασιλεὺς συνώδευσε τὸν Ναύαρχον μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς αἰθούσης. — Ὑγιαίνετε, πάτερ μου, τῷ εἶπε, θλίβων αὐτοῦ τὰς χεῖρας. Γνωρίζετε ἂν σὰς ἀγαπῶ, καὶ ἐγὼ πά-

λιν γνωρίζω ὅτι εἶσθε εἰδικὸς μου ψυχῆ καὶ σώματι· καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκάγχασεν. Ἐπειτα ἄφ' οὗ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, στὰς ἐνώπιον τοῦ λοχαγοῦ Γεωργίου. Αὖριον μετὰ τὴν λειτουργίαν, εἶπε, θὰ ἔλθετε νὰ μοὶ ὁμιλήσετε εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἐπέστρεψε καὶ ἔρριψε βλέμμα σχεδὸν ἀνήσυχον πρὸς τὴν θύραν δι' ἧς ἐξῆλθεν ὁ Κολιγνύ, ἔπειτα ἀρῆκε τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ κλεισθῆ μετὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Ῥέτζ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

Ἡ ἰδιαίτερα ἀκροασις.

ΜΑΚΒΕΘ.

Αἰσθάνεσθε

Ἐν ἐκυτοῖς ἰκανὴν κερτερίαν

Ἵστε νὰ πράξετε καὶ τοὶ πλέον;

ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ.

MACBETH.

Do you find

Your patience so predominant in your nature,
That you can let this go?

SHAKSPEARE.

Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἀπῆλθεν εἰς Λοῦδρον κατὰ τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν. Καθὼς ἔδωκε τὸ ὄνομά του, ὁ κλητὴρ ἀναπετάσας θύραν ἐκ τάπητος εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ βασιλέως. Ὁ ἡγεμὼν, ὅστις ἐκάθητο πλησίον τραπέζης ὡς γράφων, τῷ ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς νὰ μείνῃ ἡσυχος, ὡς εἰ ἐφοβεῖτο μὴ χάσῃ τὸ νῆμα τῶν ιδεῶν του αἰτίνας τὸν κατεῖχον τότε. Ὁ λοχαγὸς εἰς θέσιν ὑποκλινῆ ἔμεινεν ἐξ βήματα μακρὰν τῆς τραπέζης καὶ ἔλαβε καιρὸν νὰ περιφέρῃ τὰ βλέμματά του εἰς ὄλον τὸν θάλαμον καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὰ διάφορά του κοσμήματα.

Ἦτο ὄλως ἀπλοῦς, οὐδ' ἔβλεπες ἄλλο τι παρὰ ὄπλα κυνηγετικά κρεμάμενα ἀτάκτως εἰς τὸν τοῖχον. Πίναξ ἰκανῶς ὠραῖος παριστῶν τὴν Παναγίαν, ἧς κάτωθεν παρέκειτο βαίον φοίνικος, ἦν κρεμάμενος ἀπὸ τοῦ τοίχου μετὰ τὸν τουφεκίου καὶ κέρατος κυνηγετικοῦ. Ἡ τράπεζα ἐφ' ἧς ἔγραφεν ὁ βασιλεὺς ἦτο σκεπασμένη ἀπὸ χαρτία καὶ βιβλία. Εἰς δὲ τὸ πάτωμα ἔκειτο φύρδην μί-

γδην κομβολόγιον μικρὸν, ὠρολόγιον καὶ δίκτυα καὶ κωδῶνια ἱεράκων, καὶ λαγωνικὸν ὑπερμέγεθος ἔκειτο εἰς μαξιλάριον ἐπίτηδες δι' αὐτὸ παρακείμενον.

Παρευθὺς ὁ βασιλεὺς ἔρριψε μετὰ μανίας τὸ πτερόν κατὰ γῆς καὶ φοβερόν μεταξὺ τῶν ὀδόντων ὑποτονθορίζων ὄρκον· ἔπειτα παρευθὺς σταματήσας αἰφνης ἐμπρὸς τοῦ λοχαγοῦ, ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν βλέμμα τρομαγμένον ὡς ἐὰν τὸν ἔβλεπε πρώτην τότε φοράν.

— Ἄ! εἶσθε σεῖς; εἶπεν ὑποχωρῶν ἐν βῆμα.

Ὁ λοχαγὸς ἔκυψεν ὑποκλινέστατα μέχρις ἐδάφους.

— Χαίρω πολὺ διότι σὰς βλέπω, εἶχα νὰ σὰς ὁμιλήσω... ἀλλὰ... ἐσταμάτησε.

Μὲ στόμα μισοανοιγμένον, μὲ τράχηλον τεταμένον, μὲ τὸν ἀριστερὸν πόδα ἐξ δακτύλους ἐμπρὸς τοῦ ἀριστεροῦ, συντόμως δὲ εἶπε, μὲ θέσιν διὰ τῆς ὁποίας κάλλιστα ζωγράφος θὰ ἐπεικόνιζε τὴν προσοχὴν, ἔμεινεν

ὁ Γεώργιος περιμένων τὸ τέλος τῆς ἐναρ-
χθείσης φράσεως.

Ἐμεσολάβησε σιωπῇ ὀλίγων λεπτῶν. Ὁ
βασιλεὺς ἐκάθησε καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς
τὸ μέτωπόν του ὡς ἄνθρωπος ἀπηυδηκώς.

— Διάβολε! ἐφώνητε τύπτων μὲ τοὺς πό-
δας τὴν γῆν, καὶ φοβερὸν ἐκρότησαν οἱ με-
γάλοι τῶν ὑποδημάτων του πτερινιστήρες.

Τὸ λαγωνικὸν ἀνεπήδησεν ἐκλαβὸν τὸν
κτύπον τοῦτον τοῦ ποδὸς πρόσκλησιν γε-
νομένην πρὸς αὐτὸ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ
κάθισμα τοῦ βασιλέως, ἔθεσε τοὺς δύο
πόδας εἰς τὰ γόνατά του, καὶ ἐγεῖρον τὴν λι-
γνόμικρον κεφαλὴν, ἣ ὁποῖα ὑπερεῖχε πολὺ
τὴν τοῦ Καρόλου, ἤνοιξε τὸ στόμα του καὶ
ἐχασμήθη χωρὶς πολὺ λεμόνι. Φαντασθῆτε
λοιπὸν πόσον εἶναι δύσκολον νὰ διδάξη τις
τὸν σκύλον τοὺς φιλοφρονητικοὺς τῆς αὐλῆς
τρόπους.

Ὁ βασιλεὺς ἐδίωξε τὸν σκύλον ὅστις εἰσ-
ελθὼν ἐκοιμήθη· ἐπειδὴ δὲ καὶ ταύτην τὴν
φορὰν οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπήντησαν κατὰ τύ-
χην τὴν μορφήν τοῦ Γεωργίου—συγχωρήτα-
τέ μοι, Γεώργιε, εἶπεν, εἶναι μία . . . ὁμοιο-
καταληξία, ὅπου ἴδρωτα καὶ ἐγὶνα μούσχευ-
μα χωρὶς νὰ ἠμπορέσω νὰ τὴν εὐρῶ.

— Ἴσως ἐνοχλῶ τὴν Ὑμ. Μεγ., εἶπεν
ὁ λοχαγὸς λίαν εὐσεβάστως.

— Ὅχι, καθόλου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἐση-
κώθη ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ὦμον τοῦ λο-
χαγοῦ μὲ οἰκειότητα. Συγχρόνως δ' ἐρει-
δία, ἀλλὰ τὸ μειδιάματό του ἦτο μόνον εἰς τὰ
χεῖλη, οἱ δ' ἀλλόφρονες ὀφθαλμοὶ του οὐ-
δαμῶς ἐμειδίων.

— Εἴσθε ἀκόμη ἀπηυδημένος ἀπὸ τὴν
θήραν τῆς χθὲς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς προφανῶς
βασανίσας τὸν ἑαυτὸν του διὰ νὰ εὐρῆ ὕλην
ὀμιλίας. Πολὺ ἔτρεξεν ἐκεῖνη ἡ διαβολοέ-
λαφος.

— Μεγαλειότατε, θὰ ἤμην ἀνάξιος νὰ
εἶμαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ὑμετέρας Με-
γαλειότητος, ἐὰν μ' ἐκούραζε τρέξιμον τοι-
οῦτον ὁποῖον ἦτο τὸ προχθесινόν. Ἀπὸ τοὺς
τελευταίους πολέμους, ὁ Κύριος Γουισίας, βλέ-
πων ἐφιππον μὲ ἔλεγεν Ἀ λ β α ν ὄ ν.

— Ναί! τῶντι μὲ εἶπεν ὅτι εἴσθε καλὸς
ἱππεύς. Ἀλλὰ, εἰπέ μοι, γνωρίζετε νὰ τρα-
βάτε τουφέκι;

— Μάλισα, Μεγαλειότατε, τραβῶ ἀρκετὰ
καλὰ, ἀλλ' ὅμως ἀπέχω πολὺ ἀπὸ τὴν ἐ-
πιτηδειότητα τῆς Ὑ. Μ. ἣ ὁποῖα ὅμως δὲν
ἐδόθη εἰς ὄλον τὸν κόσμον.

— Στάσου, βλέπεις τὸ μακρὺ ἐκεῖνο του-

φέκι; Γεμισέ το μὲ δώδεκα μολύβια. Νὰ μὲ
πάρῃ ὁ διάβολος ἂν εἰς ἐξήντα βήματα εὐ-
ρεθῇ ἐν μονάχα ἔξω ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ εἰ-
δωλολάτρου ὅπου θὰ σημαδεύσης.

— Ἐξήντα βήματα, εἶναι ἀρκετὴ ἀπό-
στασις. Ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ ἐμελε καθόλου νὰ
κάμω τὴν δοκιμὴν, μὲ πυροβολιστὴν ὁποῖος
ἦ Ὑ. Μ.

— Καὶ εἰς διακόσια βήματα στέλλει
σφαῖραν εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου, ἀρκεῖ ἡ
σφαῖρα νὰ ἦναι τῆς ὀλκῆς.

Ὁ βασιλεὺς ἐνεχείρησεν εἰς τὸν λοχαγὸν
τὸ τουφέκιον.

— Εἶναι καὶ βαρύτιμον καὶ καλόν, εἶπεν
ὁ Γεώργιος, ἀφ' οὗ ἐξέτασεν ἐπιμελῶς καὶ
ἐσήκωσεν τὴν σκανδάλην του.

— Βλέπω ὅτι γνωρίζεις ἀπὸ ὄπλα, γεν-
ναῖέ μου. Θέσε το εἰς τὸ σημάδι διὰ νὰ ἴδω
πῶς τὰ καταφέρνεις.

Ὁ λοχαγὸς ὑπήκουσε.

— Εἶναι πολὺ καλὸν πρᾶγμα τὸ του-
φέκι, ἐξηκολούθησεν ὁ Κάρολος ὀμιλῶν βρα-
δέως. Εἰς ἑκατὸν βημάτων ἀπόστασιν καὶ
μὲ ἐν τοιοῦτον κίνημα τοῦ δακτύλου, ἠμπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ ξεφορτωθῇ πολὺ καλὰ τὸν
ἐχθρόν του, καὶ οὔτε θώρακας οὔτε τίποτε
ἄλλα ὄπλα ἀμυντικὰ ἠμποροῦν ν' ἀποτρέ-
ψουν τοιοῦτου τουφεκίου σφαῖραν.

Ὁ Κάρολος Θ', ὡς προείπομεν, εἴτε
ἐκ παιδικῆς συνηθείας εἴτε καὶ ἐκ φυσι-
κῆς δειλίας, ποτὲ δὲν ἔβλεπε κατὰ πρόσω-
πον ἐκεῖνον πρὸς ὃν ὠμίλει. Ἀλλὰ τότε
ἀντέβλεπε κατὰ πρόσωπον τὸν λοχαγὸν μὲ
ἐκφρασιν παράδοξον. Ὁ Γεώργιος κατεβίβα-
σεν ἀκουσίως τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ αὐτὸ
ἔπραξεν εὐθὺς κατόπιν καὶ ὁ βασιλεὺς. Ἐ-
μεσολάβησε πάλιν μία στιγμὴ σιωπῆς, ἣν
πρῶτος διέκοψεν ὁ Γεώργιος.

— Ἀλλ' ὅτην ἐπιτηδειότητα καὶ ἂν ἔχη
τις εἰς τὰ πυροβόλα, τὸ ξίφος καὶ ἡ λόγχη
εἶναι πάντοτε ἀσφαλέστερα. . .

— Ναί! ἀλλὰ τὸ τουφέκι. . . Ὁ Κάρολος
ἐμειδίασε μειδιάμα παράξενον, καὶ ἐπανελάβε
παρευθὺς. — Λέγουν, Γεώργιε, ὅτι προσε-
βλήθης βαρέως ἀπὸ τὸν Ναύαρχον;

— Μεγαλειότατε. . .

— Τὰ γνωρίζω, ὑπερεβεβαιώτην. Ἀλλὰ
θὰ εὐχαριστούμην πολὺ . . . θέλω νὰ μοῦ
διηγηθῆς τὸ πρᾶγμα ὁ ἴδιος.

— Εἶναι ἀληθές, Μεγαλειότατε· τῶ ὠ-
μίλουν περὶ δυστυχοῦς τινος ὑποθέσεως, εἰς
τὴν ὁποίαν εἶχα μέγα συμφέρον. . .

— Τὴν μονομαχίαν τοῦ ἀδελφοῦ σου,

Μὰ τὴν ἀλήθειαν! εἶναι πολὺ καλὸ παλικᾶρι καὶ σὰς σουβλιζει πολὺ καλὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ τὸν ἐκτιμῶ. Ὁ Κομίγκης ἦτο ἕνας ἄκριτος, καὶ ἔπαθε ἐκεῖνο ὅπου τοῦ ἄξιζε. Ἀλλὰ ἀλήθεια, ποῦ σὸ διάβολον εὐρήκεν αἰτίαν αὐτὸς ὁ Γέρος νὰ τὰ βάλῃ μαζί σου;

— Φοβοῦμαι μήπως δυστυχεῖς διαφοραὶ θρησκείας, καὶ ὁ προσηλυτισμὸς τὸν ὁποῖον ἐνόμιζα λησμονημένον. . .

— Λησμονημένον;

— Ἀφ' οὗ ἡ Υ. Μ. ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῆς λήθης τῶν θρησκευτικῶν διχονοιῶν καὶ ἡ σπανία καὶ ἀμερόληπτος δικαιοσύνη τῆς. . .

— Μάθε, καλὲ μου σύντροφε, ὅτι ὁ Ναύαρχος δὲν λησμονεῖ τίποτε.

— Τὸ παρετήρησα, Μεγαλειότατε. Καὶ ἡ μορφή τοῦ Γεωργίου ἐσκυθρώπασε.

— Εἰπέ μοι, Γεώργιε, τί ἔχεις κατὰ νοῦν νὰ κάμῃς;

— Ἐγὼ, Μεγαλειότατε;

— Ναι, εἰπέ ἐλευθέρως.

— Μεγαλειότατε, εἶμαι ὀλίγον πτωχὸς εὐγενῆς, καὶ ἐμπορῶ νὰ τὰ βάλω μὲ τὸν Ναύαρχον ἕνα γέροντα ἐκεῖ; Καὶ ἔπειτα, Μεγαλειότατε, προσέθηκε κλίνων εἰς προσκύνησιν ἐδαφιαίαν, ὡς ἐὰν ἐπροσπάθει νὰ κολάσῃ φράσιν τινα διαφυγοῦσαν αὐτὸν καὶ ἀπάδουσάν πως εἰς τὴν φρασεολογίαν τῶν αὐλικῶν, καὶ δυναμένην νὰ παρεξηγηθῇ ἐπὶ τὸ ἀθαδέστερον, φοβοῦμαι μή πως πράττων τοῦτο, ἀποβάλω τὴν εὐνοίαν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

— Μπᾶ! ἐφώνησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἔθρηκε τὴν δεξιάν ἐπὶ τὸν ὦμον τοῦ λοχαγοῦ.

— Εὐτυχῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγὸς, ἡ τιμῆ μου δὲν εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ναυάρχου, καὶ ἐὰν τις ἐκ τῶν ὁμοταγῶν μου ἐτόλμα νὰ θέσῃ εἰς ἀμφιβολίαν καὶ νὰ προφέρῃ συλλαβὴν διστακτικὴν περὶ τῆς τιμῆς μου, τότε θὰ παρεκάλουν τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, νὰ μοι συγχωρήσῃ. . .

— Ὡστε δὲν θὰ ἐκδικηθῆς τὸν Ναύαρχον; ἐντούτοις ὁ. . . γίνεται διαβολικὰ ἀθάδης.

Ὁ Γεώργιος ἠνέωξεν ὀφθαλμοὺς ἐκθάμβους.

— Ἐν τούτοις, ἐξηκολούθησεν ὁ βασιλεὺς σὲ ὕβρισε. Ναι! ὁ διάβολος νὰ με πάρῃ! σὲ ὕβρισε πολὺ βαρεῖα, μὲ εἶπεν. . . ὁ εὐγενῆς δὲν εἶναι ἱπποκόμος, καὶ ὑπάρχουν πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν ἐμπορεῖ κανεὶς νὰ ὑποφέρῃ οὐδ' ἀπὸ ἡγεμόνα.

— Πῶς θὰ ἠμπόρουν νὰ τὸν ἐκδικηθῶ;

Δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν τοῦ νὰ κτυπηθῇ μαζί μου.

— Ἴσως. Ἀλλά. . . Ὁ βασιλεὺς ἐπέλαβε τὸ τουφεκίον καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὴν παρεϊάν του σημαδεύων.

— Μ' ἐννοεῖς;

Ὁ λοχαγὸς ὠπισθοχώρησε δύο βήματα. Ἡ χειρονομία τοῦ μονάρχου ἦτο πολὺ σαφής, καὶ ὑπερσαφηνίζεν αὐτὴν ἡ διαβολικὴ τοῦ προσώπου του φυσιογνωμία.

— Τί, Μεγαλειότατε; μὲ συμβουλευέτε;

— Νὰ σὲ συμβουλευσω! ὦ Θεέ! δὲν σὲ συμβουλεύω τίποτε!

Ὁ λοχαγὸς δὲν ἤξευρε τί ν' ἀποκριθῇ. Ἐκαμην ὅ,τι πολλοὶ ἠθελον κάμῃ ἐὰν εὐρίσκοντο εἰς τὸν τόπον του, ἔκλινε καὶ ἔνευσε πρὸς τὴν γῆν τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Ὁ Κάρολος ἐπέλαβε παρευθὺς μὲ φωνὴν ἡμερωτέραν,

— Ὅχι ὅτι ἐὰν τοῦ ἔσυρνες καμμίαν καλὴν τουφεκίαν. . . θὰ μοι ἦτο πολὺ ἀδιάφορον. Μὰ τὴν πίστιν μου! ὁ εὐγενῆς δὲν ἔχει ἄλλο πολυτιμότερον πρᾶγμα παρὰ τὴν τιμὴν του, καὶ διὰ νὰ τὴν ἀνακτήσῃ δὲν ἔχει ἄλλο πρᾶγμα νὰ κάμῃ. Καὶ ἔπειτα οἱ Σιατιλλιδὸν αὐτοὶ εἶναι ὑπερήφανοι καὶ ἀθάδεις καθὼς οἱ ὑπηρέται τοῦ γραφείου· οἱ ἀχρεῖοι εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι εὐχαριστημένοι νὰ μοῦ ἔκοπταν τὸν λαιμὸν καὶ νὰ μοῦ ἔπαιρναν τὴν θέσιν μου. . . . Ὅταν βλέπω τὸν Ναύαρχον, μοῦ ἔρχεται καμμία φορὰ νὰ τὸν πιᾶσω νὰ ξερρίζωσω τὸ γένει του τρίχα τρίχα!

Εἰς τὸν χεῖμαρρον τοῦτον τῶν λόγων ἀνθρώπου ὅστις συνήθως ἦτο φειδωλὸς περὶ αὐτοῦς, ὁ λοχαγὸς οὐδὲ λέξιν ἀπεκρίθη.

— Λοιπὸν! τί θέλεις νὰ κάμῃς; Στάσου νὰ ἰδῆς, ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, θὰ ἐπερίμενα, ὅταν βγαίνη ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του. . . ἀπὸ κανένα παράθυρον θὰ τοῦ ἐκάπνιζα καμμιά ἄς τὸ πλευρό. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! ὁ ἐξάδελφός μου Γουσίας θὰ σοῦ ἐγνώριζε μεγάλην χάριν, καὶ θὰ συνετέλεις πολὺ εἰς τὴν εἰρήνην τοῦ βασιλείου. Γνωρίζεις ὅτι ὁ παρπαλιῶτος εἶναι περὶ σφόδρα βασιλεὺς ἀπὸ ἐμένα τὸν ἴδιον. Αὐτὸ τέλος πάντων μὲ κουράζει. . . Σὲ λέγω ὀρθὰ κοφτὰ ὅ,τι συλλογίζομαι, πρέπει νὰ μάθῃς αὐτὸν τὸν. . . νὰ μὴν προσβάλλῃ τόσο εὐκόλα τὴν τιμὴν ἐνὸς εὐγενοῦς. Μία προσβολὴ τῆς τιμῆς, ἄλλη προσβολὴ τοῦ δέρματος, καὶ ἰδοὺ ἐπέρχεται ὁ ἰσολογισμὸς!

— Ἡ τιμὴ εὐγενοῦς σχίζεται, δὲν ἐμβαλόνεται μὲ δολοφονίαν.

Ἡ ἀπόκρισις αὐτῆ ἐνέσκηψεν ὡς κεραυνοὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡγεμόνος. Ἀκίνητος ἐκράτει ἀκόμῃ τὸ τουφέκιον ὅπερ ἐφαίνετο προσφέρων εἰς τὸν λοχαγὸν ὡς ὄπλον ἐκδικητήριον. Τὸ στόμα του ἦτο ὠχρὸν καὶ ἡμιάνοικτον, καὶ θὰ ἐλεγέτις ὅτι οἱ ἱλλωπες ὀφθαλμοὶ του προσηλωμένοι ἐπὶ τοὺς τοῦ Γεωργίου ἐνετόξευον εἰς αὐτοὺς σπιθῆρας βασκανίας.

Τὸ τουφέκιον τέλος πάντων διέφυγε τὰς τρεμούσας χεῖρας τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπροξένησε μέγαν κρότον καταπεσὸν εἰς τὸ πάτωμα. Ὁ λοχαγὸς ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ τὸ ἀναλάβῃ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθησε τότε εἰς τὸ κάθισμά του, καὶ ἔκυψε τὴν κεφαλὴν μὲ ἦθος ζοφερόν. Τὰ βίαια κινήματα τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀφρύων του ἐμαρτύρουν περὶ τῶν ἐναγωνίων διαμαχῶν τῆς καρδίας του.

— Λοχαγέ ; εἶπε μετὰ μακρὰν σιωπῆν, ποῦ εἶναι ὁ λόχος σου ;

— Εἰς Μεαύξην, Μεγαλειότατε.

— Εἰς ὀλίγας ἡμέρας θὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, καὶ θὰ τὸν φέρῃς ὁ ἴδιος εἰς Παρισίους. Εἰς . . . ὀλίγας ἡμέρας θὰ λάβῃς τὴν διαταγὴν. Ὑγίαινε. Ὑπῆρχέ τι σκληρόν καὶ ὀργίλον εἰς τὴν φωνὴν του. Ὁ λοχαγὸς τὸν ἐχαιρέτισεν ὑποκλινῶς, καὶ ὁ ὁ Κάρολος δεικνύων αὐτῷ διὰ τῆς χειρὸς τὴν θύραν

τοῦ γραφείου ὑπεδείκνυεν αὐτῷ ὅτι ἡ ἀκρόασις του ἐτελείωσεν.

Ὁ λοχαγὸς ἐξῆλθεν ὀπισθοχωρητὴ κατὰ τὴν ἐν ἔθει τάξιν, ὅτε αἰφνης ὁ βασιλεὺς ἐγεροθεῖς βιαίως, κατέλαβεν αὐτὸν τοῦ βραχίονος λέγων :

— Στόμα σφαλιστὸν τουλάχιστον ! Μ' ἐννοεῖς !

Ὁ Γεώργιος ἔκυψεν ἐδαφιαίως καὶ ἔθηκε τὴν χεῖρα εἰς τὸ στήθος του. Ὅτε δὲ ἐξήρχετο τοῦ πατώματος, ἤκουε τὸν βασιλέα ἐπιπλήττοντα μὲ σκληρὰν φωνὴν τὸ λαγωνικόν του, καὶ φοβεράς μαστιγώσεις, ὡς ἐάν ἦτο διατεθειμένος νὰ ρίψῃ ὄλον του τὸν θυμὸν εἰς τὸ ἀθῶον ἐκεῖνο ζῶον.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ Γεώργιος ἔγραψε τὸ ἐξῆς γραμματίον ὅπερ ἐνήργησε νὰ ἐγχειρηθῇ εἰς τὸν Ναύαρχον.

« Κάποιος ὅστις δὲν σὰς ἀγαπᾷ, ἀλλ' ὅστις ἀγαπᾷ τὴν τιμὴν, σὰς λέγει νὰ μὴν ἐμπιστεύεσθε εἰς τὸν δοῦκα Γυισίας, καὶ μάλιστα καὶ εἰς πρόσωπον ἴσως ἰσχυρότερον. Ἡ ζωὴ σας ἀπειλεῖται ».

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη οὐδόλως ἐπενήργησεν εἰς τὴν ἀτρόμητον ψυχὴν τοῦ Κολιγνύ. Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι εὐθὺς κατόπιν τὴν 22 Αὐγούστου τοῦ 1572 ἐπληρώθη διὰ τουφεκίου ἀπὸ κατοῦργόν τινα ὀνομαζόμενον Μωρεβίλ, ὅστις τότε ἐπεκλήθη φονεὺς τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

— 0 —

Ο ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΟΣ.

— 000 —

Εἶναι εὐχάριστον νὰ διδάσκηται τις ξένην γλῶσσαν
* Ἀπὸ χεῖλη καὶ ὀφθαλμοὺς γυναικός.

Α. Βύρωνος, Ἄδν Ζουάν.

'Tis pleasing to be school 'd in a strange tongue
By female lips and eyes.

L. Byron, D. Juan.

Ὅταν δύο ἐρασταὶ δὲν εἶναι ἀκριτόμυθοι, κατέρχονται πολλάκις καὶ ὀκτῶ ἡμέραι πρὶν τὸ κοινὸν λάβῃ γνῶσιν τῶν σχέσεών των. Μετὰ τοῦτο ὁμῶς τὸν χρόνον ἢ φρόνησις

χαλαροῦται, αἱ προφυλάξεις φαίνονται γελοῖαι, μία ὀφθαλμῶν συνεννόησις εὐκόλως φωραῖται, εὐκολώτερον ἐρμηνεύεται, καὶ ἰδοὺ τότε τὰ πάντα γνωστά.

Ὅθεν αἱ σχέσεις τῆς κομήσεως Τουργίς καὶ τοῦ νέου Μεργύ δὲν ἦσαν μυστήρια διὰ τὴν αὐλὴν τῆς Αἰκατερίνης. Πλήθος ἐναργῶν ἀποδείξεων ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀνοίξῃ καὶ τῶν τυφλῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ὅθεν ἡ μὲν κυρία Τουργίς ἐφόρει συνήθως ταινίας χρώματος συριγγίου (πασχαλιάς), τοῦ δὲ Βερνάρδου ὁ κολεός, τὸ κάτω μέρος τοῦ κολλοβίου, καὶ τὰ ὑποδήματα εἶχον χρῶμα ὁμοίως πασχαλιάς. Ἡ κόμησσα εἶχε δημοσία ἐξομολογηθῆ ἢ ἠτθάνετο φρίκην καὶ ἀποστροφὴν πρὸς τοὺς πωγωνοφόρον ἔχοντας τὴν μορφήν, ἀλλ' ἠγάπα τὰ περισπωμενοειδῶς ἠνωρθωμένα μυστάκια ὅθεν ἀπ' ὀλίγων ἡδὴ ἡμερῶν ὁ πῶγων τοῦ Μεργύ ἦτο πάντοτε μετ' ἐπιμελείας ἐξυρισμένος, καὶ ὁ μύσταξ αὐτοῦ συνεστραμμένος, κτενισμένος μὲ μολυβοῦν κτένιον καὶ μὲ παχύμυρον (πομμάδα) ἀλειμμένος ὡμοίαζε μὲ μὴνην σελήνης, ἥς τὰ δύο ἄκρα ὑψοῦντο πολὺ ὑπὲρ τοὺς ῥώθυνας τῆς ῥινός. Ἡ φήμη δὲ ἡ ὀφειδογλωσσῶ δὲν ἠρκέσθη εἰς μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἐβεβαίωσε διὰ πειστικωτάτων καὶ ἀξιοχρεωτάτων μαρτυριῶν ὅτι κύριός τις εὐγενῆς διαβαίνων ποτὲ ὄρθρου βαθέος τὴν ὁδὸν Ἀσσίας, εἶδε τὴν κηπαίαν θύραν τῆς οἰκίας τῆς κομήσεως ἀνοιγομένην καὶ ἐξερχόμενον ἄνδρα, ὃν, καίπερ περιτυλιγμένον μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς εἰς μανδύαν πλατύτατον, ἀνεγνώρισεν ὅμως εὐκόλως ὄντα τὸν κύριον Μεργύ.

Ἄλλὰ τὸ πειστικώτατον ἅμα δὲ καὶ ἐκπληκτικώτατον δι' ὅλον τὸν κόσμον ἦτο νὰ βλέπῃ τις τὸν νέον τοῦτον ἐνώμοτον, τὸν ἀκαμπτον τοῦτον σκώπτῃν ὄλων τῶν τελετῶν τοῦ καθολικοῦ δόγματος, φοιτῶντα ἡδὴ ταχτικώτατα εἰς τὰς ἐκκλησίας, ποτὲ μὴ λείποντα ἀπὸ τὰς λιτανείας, καὶ βυθίζοντα μάλιστα τὰς χεῖρας εἰς τὸν ἁγιασμόν, ὅπερ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐθεώρησεν ὡς φρικώδη ἱεροσυλίαν· ἔλεγον δὲ οἱ ἄνθρωποι κρυφίως καὶ πρὸς τὸ οὖς ὅτι ἡ Ἄρτεμις ἐκέρδησε καὶ ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν μίαν ψυχὴν, καὶ οἱ νέοι εὐγενεῖς τῆς τῶν διαμαρτυρομένων ἐκκλησίας ἐκήρυττον ὅτι ἐσκέπτοντο ἴσως σπουδαίως νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ πρότερον δόγμα, ἐὰν ἀντὶ καπουκίων καὶ σχοινοζώστων ἔστελλον εἰς αὐτοὺς ἱεροκλήρυκας εὐλαβεῖς καὶ ὠραίας καθὼς ἡ Κυρία Τουργίς.

Καὶ ὅμως ὁ Βερνάρδος δὲν ἦτο προσήλωτος, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ναί, συνώδευε τὴν κόμησσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ ἴστατο

πλησίον, καὶ καθ' ὅλην τὴν λειτουργίαν, δὲν ἐπαυέ ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ τῇ ὁμιλῇ πρὸς τοὺς πρὸς μέγα σκάνδαλον τῶν εὐλαβῶν. Ὅθεν ὄχι μόνον δὲν ἤκουε τὴν λειτουργίαν, ἀλλὰ καὶ ἐμπόδιζε τοὺς πιστοὺς νὰ δίδωσι τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὰ ἱερά λόγια. Γνωστὸν δὲ ὅτι ἡ λιτανεία τότε ἦτο πρᾶγμα διασκεδαστικὸν καθὼς καὶ ἡ κωδωνοφορία τῶν μετημφιεσμένων τῆς ἀποκρέω. Τέλος δὲ ὁ Μεργύ δὲν ἐθεώρει ὡς μέγα πρᾶγμα τὸ νὰ βρέχῃ τοὺς δακτύλους του εἰς τὸν ἁγιασμόν, ἀφ' οὗ τοῦτο τῷ ἔδιδε τὸ δικαίωμα νὰ θλίβῃ δημοσίως χεῖρα ὠραίαν, ἥτις ἔτρεμε πάντοτε καθὼς ἠγγίξε τὴν ἰδικὴν τῆς. Ἐπειτα ἄλλως, ἂν διετήρει τὸ δόγμα του, εἶχεν ὅμως τρομεροὺς νὰ ὑφίσταται ἀγῶνας, καὶ ἡ Ἄρτεμις ἐδημηγόρει πάντοτε πρὸς αὐτὸν μὲ τόσῳ μεγαλητέραν ἐπιτυχίας ἐλπίδα, ὅσῳ ἐξέλεγε πάντοτε εἰς ἐκφώνησιν θεολογικῶν διατριβῶν κλπ., τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Μεργύ ἐδυσκολεύετο πολὺ νὰ τῇ ἀρνηθῇ καὶ τὸ παραμικρόν.

— Ἀγαπητὲ Βερνάρδε, τῷ ἔλεγεν ἐσπέραντινὰ, στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἐραστοῦ, ἐνῶ περιέβαλλε τὸν τράχηλόν του μὲ τοὺς μακροὺς βοστρύχους τῆς μαύρης τῆς κόμης, ἀγαπητὲ Βερνάρδε, σήμερον ἦσο μαζί μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Αἶ! τόσον ὠραῖοι λόγοι κανένα καρπὸν δὲν ἐγέννησαν εἰς τὴν καρδίαν σου; θέλεις λοιπὸν νὰ μένης πάντοτε ἀναίσθητος;

— Καλὸν καὶ τοῦτο! Καὶ πῶς, ἀγαπητή, θέλεις ἡ κορυζώδης φωνὴ τοῦ καπουκίνου, νὰ κατορθώτῃ ἐν ἐμοὶ ὅτι δὲν κατάρθωσεν ἡ τόσον γλυκεῖα φωνὴ σου καὶ οἱ θρησκευτικοί σου συλλογισμοὶ ὑποστηριζόμενοι τόσον ἐπιτυχῶς ἀπὸ τὰ ἐρωτικά σου βλέμματα, ἀγαπητή μου Ἄρτεμις;

— Κακὲ, θὰ σὲ πνίξω, καὶ σφίγγουσα αὐτὸν μὲ ἓνα βόστρυχον τῆς κόμης τῆς τὸν ἔφερεν ἀκόμη πλησιέστερον ἑαυτῆς.

— Ξεύρεις μὲ τί ἀπέρασα τὸν καιρὸν μου, ἐν ὅσῳ ἐξεφωνεῖτο ὁ λόγος; νὰ ἀριθμῶ τοὺς μαργαρίτας τῆς κόμης σου. Κύτταξε πῶς τοὺς ἐσχόρπισες εἰς τὸ δωματίον.

— Εἶδες ἐκεῖ; Ἡμῖν βεβαία. Δὲν ἤκουσες τὸν λόγον, πάντοτε ἡ ἰδία ἱστορία. Πήγαινε, βλέπω τῶρα πολὺ καλὰ ὅτι δὲν με ἀγαπᾷς ὅσον ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ. Ἐὰν με ἠγάπας, πρὸ πολλοῦ θὰ ἦσο ἡδὴ προσήλυτος.

— Ἄ! Ἄρτεμις μου! πρὸς τί αἱ αἰώνιοι αὐταὶ φιλονεικίαι; ἄς τὰς ἀφήσωμεν εἰς τοὺς

καθηγητὰς τῆς Σορβώννης, καὶ εἰς τοὺς λει-
τουργοὺς μας. Ἀλλὰ ἡμεῖς, ἄς περάσωμεν
καλλίτερα τὸν καιρὸν μας.

— Ἄφες με . . . εἰν ἠδυνάμην νὰ σέ
σώσω, πόσον θὰ ἤμην εὐτυχῆς! Στάσου,
Βερνάρδε, διὰ νὰ σέ σώσω, θὰ συγκατένευα
νὰ διπλασιάσω τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν ὅσα θὰ
περάτω εἰς τὸ καθαρτῆριον πῦρ.

Τὴν ἐθλίψεν εἰς τὸ στήθος μειδιῶν, ἀλλ'
ἐκείνη τὸν ἀπώθησε μετ' ἠθος θλίψεως ἀφάτου.

— Σὺ, Βερνάρδε, δὲν θὰ ἔκαμνες τοῦτο
δι' ἐμέ· δὲν σοι μέλει καθ' ὄλου διὰ τὸν κίν-
δυνον τὸν ὁποῖον τρέχει ἡ ψυχὴ μου, ἐν ᾧ
παραδίδομαι τοιουτοτρόπως εἰς σέ . . . καὶ
δάκρυα ἔρρεον ἀπὸ τοὺς ωραίους ὀφθαλ-
μοὺς τῆς.

— Ἀγαπητὴ φίλη, δὲν ἐξεύρεις ὅτι ὁ ἔ-
ρως δικαιολογεῖ πολλά πράγματα, καὶ . . . ;

— Ναι, τὸ γνωρίζω πολὺ καλά. Ἀλλ'
ἐν ἡμποροῦσα νὰ σώσω τὴν ψυχὴν σου, ὅλα
μου τὰ ἀμαρτήματα θὰ μοῦ ἐσυγχωροῦντο,
ὅλα ὅσα ἐπράξαμεν μαζὶ, ὅλα ὅσα δυνατὸν
νὰ πράξωμεν ἀκόμη . . . ὅλα θὰ μᾶς ἐσυγ-
χωροῦντο. Τί λέγω; τὰ ἀμαρτήματά μας
θὰ ἐγίνοντο τότε ὄργανον τῆς σωτηρίας μας!

Καὶ ταῦτα λέγουσα τὸν ἐθλίβεν εἰς τὰς
χεῖράς τῆς μετ' ὄσην εἶχε δύναμιν, καὶ ἡ βία
τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὅστις τὴν ἐκυρίευσε ταῦτα
λέγουσαν, εἶχεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην τόσην
κωμικότητα, ὥστε ὁ Μεργὺ ἐβίασε πολὺ ἑ-
αυτὸν διὰ νὰ συμπνίξῃ ἐντὸς ἑαυτοῦ τὸν ἔ-
τοιμον νὰ ἐκραγῇ κατ' ἄστυον του διὰ τὸν πα-
ράξενον τοῦτον τρόπον τοῦ ἱεροκήρυκος.

— Ἄς περιμείνωμεν ἀκόμη ὀλίγον διὰ
τὸν προσηλυτισμὸν, Ἄρτεμὶς μου. Ὅταν θὰ
ἤμεθα γέροντες καὶ ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος . . .
τόσον γέροντες ὥστε νὰ μὴ ἡμπορῶμεν νὰ
κάμνωμεν τὸν ἔρωτα. . .

— Μὲ σφάζεις, κακέ· διὰ τί τὸ σατανικὸν
αὐτὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη σου; Νομίζεις
ὅτι ἔχω ὄρεξιν νὰ τὰ φιλήσω τώρα;

— Βλέπεις ὅτι δὲν μειδιῶ πλέον.

— Ἐλα, μείνετε ἡτυχοι. Εἰπέ μοι que-
rido Bernardo (γενναῖε Βερνάρδε), ἀνέγνωσες
τὸ βιβλίον ὅπου σοῦ ἔδωκα;

— Ναι, χθὲς τὸ ἐτελείωσα.

— Ἐ! λοιπὸν πῶς τὸ εὐρήκεις; εἶναι ὅλα
ὀρθά, καὶ οἱ ἄπιστοι μένουσιν ἀποστομωμένοι.

— Τὸ βιβλίον σου, Ἄρτεμὶς μου, δὲν εἶναι
ἄλλο τίποτε παρὰ συρράφῃ ψευδολογιῶν καὶ
ἀνοησιῶν. Εἶναι τὸ ἀνοητότερον βιβλίον ἀπὸ
ὅλα ὅσα ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ παππικὰ πιστήρια.
Στοιχηματίζω ὅτι δὲν τὸ ἀνέγνωσες, ἀφ' οὗ

μὲ ὀμιλεῖς περὶ αὐτοῦ μετ' ὅσην πεποίθησιν.

— Ὅχι, δὲν τὸ ἀνέγνωσα ἀκόμη, ἀπε-
κρίθη αὐτὴ ἐρυθριῶσα ὀλίγον, ἀλλὰ εἶμαι
βεβαία ὅτι ὅλα εἶναι ὀρθὰ καὶ ἀληθινά. Καὶ
ἄλλη ἀπόδειξις δὲν μοῦ χρειάζεται παρὰ τὸ
πεῖσμα τῶν ἐνωμότων εἰς τὸ νὰ τὸ κακο-
λογοῦν.

— Θέλεις πρὸς διασχέδασιν, νὰ σοῦ ἀπο-
δείξω μετ' ὅσην Γραφὴν εἰς τὰς χεῖρας. . . ;

— ὦ! πρόσεξε καλά, Βερνάρδε! Σὲ εὐ-
χαριστῶ, δὲν ἀναγινώσκω τὰς Γραφὰς κα-
θὼς κάμνουν οἱ αἵρετικοί, δὲν θέλω νὰ ἀδυ-
νατίσης τὴν πίστιν των, καὶ ἔπειτα θὰ χάσης
τὸν καιρὸν σου. Σεῖς οἱ ἐνωμοτοὶ ἔχετε πάν-
τοτε μίαν τέτοιαν σοφίαν ὅπου ἀπελπίζει τὸν
ἄνθρωπον. Μᾶς τὴν ρίπτετε κατεπάνω μας
εἰς τὰς φιλονεικίας σας, καὶ οἱ πτωχοὶ κα-
θολικοὶ, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνέγνωσαν οὔτε τὸν
Ἀριστοτέλην οὔτε τὴν Βίβλον, δὲν γνωρίζουν
πῶς νὰ σας ἀποκριθοῦν.

— Ἄ! αὐτὸ σημαίνει ὅτι σεῖς οἱ καθο-
λικοὶ θέλετε νὰ πιστεύετε μόνον, καὶ ἀδιάφο-
ρον ἂν ὅ, τι πιστεύετε εἶναι ἢ ὄχι λογικόν.
Ἡμεῖς τοῦλάχιστον, σπουδάζομεν μετ' ὀ-
σοχὴν καὶ σύντονον μελέτην τὴν θρησκείαν
μας, πρὶν ἀποφασίσωμεν νὰ τὴν ὑπεραπι-
σθῶμεν, καὶ μάλιστα πρὶν θελήσωμεν νὰ τὴν
διαδώσωμεν.

— Ἄ! πῶς ἤθελα νὰ ἔχω τὴν εὐγλωτ-
τίαν τοῦ σεβασμίου πατρὸς Γέρωνος, τοῦ
σχοινοζώστου.

— Εἶναι ἓνας πολυλογᾶς ἀνόητος. Ἀλλὰ
εἰς μάτην ἐφώναζε πρὸ ἕξ ἐτῶν εἰς δημοσίαν
τινὰ συνεδρίασιν, ὁ λειτουργὸς ἡμῶν Οὐδάρ-
τος τὸν ἀπεστόμωσε.

— Ψεῦδος! ψεῦδος τῶν αἵρετικῶν!

— Πῶς! Καὶ δὲν γνωρίζεις ὅτι ἐν ᾧ δι-
ήρκει ὁ λόγος τῆς συζητήσεως ἐφάνησαν με-
γάλαι σταγόνες ἰδρώτος καταπίπτουσαι ἀπὸ
τὸ μέτωπον τοῦ καλοῦ πατρὸς ἐπάνω εἰς ἓνα
Χρυσόστομον τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὰς χεῖ-
ρας; Διὰ τὸ ὁποῖον δὰ καὶ ἀστεῖός τις ἐσύνθε-
σεν αὐτοὺς τοὺς στίχους. . .

— Δὲν θέλω νὰ τοὺς ἀκούσω. Μὴ φαρ-
μακεύτης τὰ αὐτὰ μου μετ' ὅσην αἰρέσεις σου.
Βερνάρδε, ἀγαπητέ Βερνάρδε μου, σὲ ἐξορ-
κίζω, μὴ ἀκούης ὅλους αὐτοὺς τοὺς συνερ-
γοὺς τοῦ Σατανᾶ, οἱ ὁποῖοι θὰ σὲ ὑπάγουν
εἰς τὴν Κόλασιν! Σὲ καθικετεύω, σῶσον τὴν
ψυχὴν σου, καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὴν ἐκκλη-
σίαν μας. Καὶ ἐπειδὴ μετ' ὅσας αὐτὰς τὰς
παρακλήσεις, πάλιν ἐβλεπε λεληθότως πῶς
ἐπανθοῦν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ἐραστοῦ τῆς τὸ

σατανικὸν μειδιάμα τῆς ἀπιστίας, ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, εἶπεν, ἀρνήσου χάριν ἐμοῦ, χάριν τοῦ ἔρωτός μου, ἀρνήσου τὰς ψυχωλέθρους αὐτὰς δοξασίας σου.

— Θὰ μοῦ ἦτο πολὺ εὐκολώτερον, ἀγαπητή μου Ἄρτεμις, νὰ ἀρνηθῶ χάριν σοῦ τὴν ζωὴν μου, ὄχι ὁμῶς ποτὲ καὶ ὅ,τι τὸ λογικόν μου μοὶ ἀποδεικνύει ὡς ἀληθές. Πῶς θέλεις ὁ ἔρως νὰ μ' ἐμποδίσῃ ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ πιστεῦω ὅτι δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα;

— Σκληρὲ! . . .

Ὁ Μεργὺ εἶχεν ἓν ἀσφαλὲς καὶ ἀλάνθασ-

στον μέσον νὰ θέτῃ πέρασ εἰς τὰς τοιοῦτου εἶδους συζητήσεις, καὶ τὸ μετεχειρίσθη.

— Ἀλλοίμονον! ἀγαπητὲ Βερνάρδε, εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ φωνὴν λυγμώδη, ὅταν ἡ ὑποφώσκουσα ἡμέρα ἠνάγκασε τὸν Μεργὺ νὰ ἀποχωρήσῃ, θὰ κολασθῶ ἐξ αἰτίας σου, καὶ τὸ βλέπω καλά, δὲν θὰ ἔχω τὴν παρηγορίαν νὰ σὲ σώσω!

— Ἐλα λοιπὸν, ἄγγελέ μου! Ὁ πᾶτερ Γίρων θὰ μᾶς δώσῃ γενικὴν συγχώρησιν (in articulo mortis) εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

— 0 —

Ο ΣΧΟΙΝΟΖΩΣΤΟΣ.

— 000 —

Μοναχὸς κλεισμένος
Δὲν ἀξίζει δύο αὐγά.
Ἄλλ' ὅταν ἦναι ἔξω,
Ἀξίζει καὶ τριάντα.

Monachus in claustro
Non valet ova duo;
Sed quando est extra
Bene valet triginta..

Τὴν ὑστεραίαν τῆς νυμφεύσεως τῆς Μαργαρίτας μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας, ὁ λοχαγὸς Γεώργιος κατὰ διαταγὴν τῆς αὐλῆς, ἐξῆλθε τῶν Παρισίων διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐν Μυαύξῃ λόχου τῶν ἐλαφρῶν ἰππέων. Ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀπεχαιρέτισεν ἀρκετὰ εὐθύμως, καὶ περιμένων νὰ τὸν ἐπανίδῃ πρὸ τοῦ τέλους τῶν ἑορτῶν, ἀπεφάσισε νὰ κατοικήσῃ μόνος ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Ἡ κυρία Τουργίς τῷ ἔδιδεν ἀρκετὴν ἐνασχόλησιν, ὥστε καὶ ἡ ἐλαχίστη μοναξία τὸν ἠνώχλει. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ποτὲ δὲν ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν του, τὴν δὲ νύκτα ἐκοιμᾶτο.

Τὴν Παρασκευὴν 22 Αὐγούστου 1572 ὁ Ναύαρχος ἐπληγώθη βαρέως διὰ βολῆς τουφεκίου κενωθέντος κατ' αὐτοῦ ὑπὸ κακούργου τινός, Μωρεβίλ καλουμένου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοινὴ φήμη ἀπέδωκε τὴν ἀπόπειραν τῆς δολοφονίας ταύτης εἰς τὸν δοῦκα Γυισίας, ὁ κύριος οὗτος ἔφυγεν ἀπὸ τοὺς Παρισίους τὴν ἐπιούσαν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ν' ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τὰ παράπονα καὶ τὰς ἀπειλὰς τῶν διαμαρτυρομένων. Ὁ βασιλεὺς ἐφάνη κατ' ἀρ-

χὰς ὅτι ἤθελε νὰ τὸν καταδιώξῃ μετὰ μεγάλῃς αὐστηρότητος, ἀλλὰ δὲν ἀντέστη ποσῶς εἰς τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ἧς τὸ σύνθημα ἐμελλε νὰ δοθῇ ἐκ τῆς τρομερᾶς σφαγῆς τῆς 24 Αὐγούστου.

Πολλοὶ τινες εὐγενεῖς διαμαρτυρόμενοι ἐπὶ καλῶν ἐπιβεβηκότες ἵππων, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐπεσκέφθησαν τὸν Ναύαρχον, διεσπάρησαν εἰς τοὺς δρόμους πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ δουκὸς Γυισίας ἢ τῶν φίλων του, διὰ νὰ συμβάλωσιν ἔριν πρὸς αὐτοὺς ἐὰν τοὺς ἀπῆντων. Ἀλλὰ τὰ πάντα κατ' ἀρχὰς παρήλθον ἐν σιωπῇ. Ὁ λαὸς καταπλαγεὶς τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἢ, καὶ ἐπιφυλαττόμενος διὰ καλλιτέραν ἐποχὴν, ἐτήρει ἀκραν σιωπὴν κατὰ τὴν διάβασιν αὐτῶν, καὶ ἀτάραχος ἤκουε τὰς φωνὰς αὐτῶν: Θάνατος εἰς τοὺς δολοφόνους τοῦ Κ. Ναυάρχου! Κάτω οἱ Γυισισταί.

Καθὼς οὗτοι παρέκαμψαν τὴν γωνίαν ἀγυῖας τινος, δώδεκα περίπου νέοι εὐγενεῖς καθολικοὶ, ἐν οἷς καὶ πολλοὶ ὑπηρέται τῆς οἰκίας τοῦ Γυισίας, ἐπαρουσιάσθησαν ἀπροςδο-

κῆτως ἐμπρὸς τοῦ ἀποσπασματος τῶν διαμαρτυρομένων. Περιεμένετο ἀναπόφευκτος ἡ ἔρις, ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτο συνέβη. Οἱ καθολικοὶ εἶτε ὑπὸ φρονήσεως ὀρμώμενοι εἶτε συμμορφούμενοι μὲ ῥητὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων τῶν, δὲν ἀπεκρίθησαν εἰς τὰς ὑβριστικὰς κραυγὰς τῶν διαμαρτυρομένων, καὶ εὐειδῆς τις νεανίας, ἀρχηγὸς αὐτῶν, προχωρήσας πρὸς τὸν Μεργύ, ὃν ἐχαιρέτισεν εὐγενῶς, τῷ εἶπε μὲ ἤθος οἰκεῖον καὶ φιλικόν: — Καλημέρα, κύριε δὲ Μεργύ. Θὰ εἶδετε ἀναμφιβόλως τὸν Σιατιλλιόν. Πῶς ἔχει; Συνελήφθη ὁ δολοφόνος;

Τὰ δύο ἀποσπασματα ἐσταμάτησαν. Ὁ Μεργύ ἐγνώρισε τὸν βαρῶνον δὲ Βωδρέλλι, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν πρόσθησιν, καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὰς ἐρωτήσεις του ταύτας. Πολλὰ ἰδιαιτέρα συνδιαλέξεις συνήφθησαν, καὶ ἐπειδὴ διήρκεσαν πολλὰ ὀλίγον, διελύθησαν χωρὶς φιλονεικίαν. Οἱ καθολικοὶ ὑπεχώρησαν, καὶ καθεὶς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ὁ βαρῶν δὲ Βωδρέλλι εἶχε σταματήσει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὸν Μεργύ, ὥστε ἔμεινεν ὀλίγον ὀπίσω τῶν συντρόφων του. Ὅτε δ' ἔφευγεν, ὁ Βωδρέλλι τῷ εἶπεν ἐξετάζων τὸ σάγμα, — Προσέξατε, ἢ πολὺ ἀπατώμαι, ἢ ὁ ἵππος σας εἶναι κακῶς περιεζωσμένος, προσέξατε. Ὁ Μεργύ καταβάς περιέζωσε πάλιν τὸν ἵππον του. Μόλις δὲ ἵππευσε πάλιν καὶ ἤκούσθη τις ἔφιππος ἐλαύνων τριποδιστὶ πρὸς αὐτόν. Στραφεὶς εἶδε νέον τινα, οὐτινος ἡ μορφή τῷ ἦτο ἀγνωστος, ἀλλ' ὅστις ἦτο ἐκ τῆς ομάδος ἣν εἶχε προαπαντήσει.

— Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος! εἶπεν αὐτὸς πλησιάζων· μεγάλη χαρὰ θὰ ἔπαιρνα ἂν ἀπῆντων ἓνα ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἐφώναζον προτῆτερα « κάτω οἱ Γυισιταί! »

— Δὲν θὰ πᾶτε πολὺ μακρὰν διὰ τὸν εὐρηγε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Μεργύ, εἰς τί ἀγαπᾶτε νὰ σὰς δουλεύσω;

— Εἴσθε καὶ σεῖς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀχρείων ἐκείνων;

Ὁ Μεργύ ἐξεσπάθωσεν ἀμέσως, καὶ μὲ τὸ πλατὺ τῆς λεπίδος τοῦ ξίφους ἐκτύπησεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸν φίλον τοῦτον τοῦ Γυισίας· οὗτος ἔλαβε παρευθὺς εἰς χεῖρας πιστόλιον καὶ τὸ ἐξεπυρσοκρότησε κατὰ τοῦ Μεργύ. Ἀγαθὴ ὁμῶς τύχη, μόνον τὸ ἐμπύρευμα ἀνήφθη· ὁ Μεργύ ἔφερεν εἰς ἀποζημίωσιν ἱκανὰς διὰ τῆς σπάθης πληγὰς κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ τὸν ἔρριψε κάτω ἀπὸ τὸν ἵππον κολυμβῶντα εἰς τὸ αἷμά του· ὁ λαὸς ἕως τότε θεατῆς ἀ-

παθῆς ἐτάχθη διὰ μιᾶς ὑπὲρ τοῦ πληγωμένου. Πανταχόθεν ἤρξατο πίπτουσα κατὰ τῆς κεφαλῆς του χάλαζα λίθων καὶ ραβδίων· ἐπειδὴ δὲ πᾶσα κατὰ τοσοῦτου πλήθους ἀντίστασις ἦτο ἀνωφελῆς, ἐπτέρνιστε δι' ἀμφοτέρων τῶν ποδῶν τὸν ἵππον καὶ ἔφυγε καλπάζων. Θέλων δὲ νὰ κάμψῃ ταχέως γωνίαν τινος ἀγυῖας, ἐρρίφθη κατὰ γῆς ὑπὸ τοῦ ἵππου του ἀνατραπέντος, καὶ δὲν ἐπληγώθη μὲν, ἀλλὰ πάλιν ἡ κατάπτωσις δὲν ἦτο τόσον ἐλαφρὰ, ὥστε νὰ δυνηθῇ ν' ἀνεγερθῇ διὰ μιᾶς καὶ νὰ διαφύγῃ· ὥστε ἐν ἀκαρεῖ περιεκυκλώθη ὑπὸ τοῦ πλήθους. Τότε ἤρρισε τὰ νῶτα κατὰ τοῦ τοίχου τινὸς οἰκίας καὶ ἤμυνητο πάντας τοὺς ἐρχομένους ἐντὸς πληγῆς τοῦ ξίφους του· ἀλλ' ἐπειδὴ βαρεῖα ράβδου πληγῆ ἔθραυσεν αὐτοῦ τὴν λεπίδα, ἐρρίφθη τότε κατὰ γῆς μακρὸς πλατὺς καὶ θὰ διεμελίζετο ἐξ ἅπαντος, ἐὰν σχοινόζωστός τις ἐλθὼν ἐκεῖ δὲν τὸν ἐκάλυπτε διὰ τοῦ σώματος του.

— Τί κάμνετε αὐτοῦ, τέκνα μου; ἐκραύγασεν· ἄφετε τὸν ἄθρῳπον, δὲν πταίει εἰς τίποτε.

— Εἶναι ἐνώμοτος! ἤκούσθησαν χίλιοι ὠρυόμενοι.

— Αὐτὸ ἴσα ἴσα! ἀφήτέ τον νὰ μετανοήσῃ. Ἐχει καιρὸν ἀκόμη.

Αἱ χεῖρες αἱ κρατοῦσαι τὸν Μεργύ τὸν ἀφῆκαν διὰ μιᾶς. Ἀνηγέρθη, ἔλαβε τὸ ἡμίθραυστον ξίφος του, καὶ προητοιμάσθη νὰ πωλήσῃ ἀκριβὰ τὴν ζωὴν του, ἐὰν ἐπεχειρεῖτο καὶ νέα ἔφοδος.

— Ἄφετε νὰ ζήσῃ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, καὶ λάβετε ὑπομονὴν, ἐξηκολούθησεν ὁ μοναχός. Μετ' ὀλίγον οἱ ἐνώμοτοι θὰ πηγαίνουν εἰς τὴν λειτουργίαν.

— Ὑπομονή! ὑπομονή! ἐφώνησαν τότε πολλοί. Εἶναι τόσος καιρὸς τώρα ὅπου μᾶς λέγουν νὰ λάβωμεν ὑπομονὴν, καὶ ὁμῶς τοῦ κάκου· κάθε κυριακὴν εἰς τὰς ἀκολουθίας των οἱ ὕμνοι των σκανδαλίζουν κάθε τίμιον χριστιανόν.

— Αἱ! καὶ δὲν ἤξεύρετε τὴν παροιμίαν, ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τὸ εὐτραπελώτερον ὁ μοναχός « Φωνάζει, φωνάζει ὁ μπουφος, ἕως ὅπου τέλος πάντων βραχνιάζει; » Ἀφήτέ τους νὰ φλυαρήσουν ἀκόμη κάμποσον· καὶ εἰς τὸ τέλος μὲ τὴν χάριν τῆς Θεοτόκου τοῦ δεκαπενταγούστου, θὰ τοὺς ἀκούσετε νὰ ψάλλουν λατινικὰ τὴν λειτουργίαν· ὅσον δι' αὐτὸν τὸν νέον παρπαλλιῶτον ἀφήτέ τον εἰς ἐμένα καὶ ἐγὼ θὰ τὸν κάμω καλὸν χριστιανόν.

νόν. Ἐλα, μὴ καίετε τὸ ψητὸν ἀπὸ τὴν βίαν σας νὰ τὸ φάτε πλέον γλίγωρα.

Ὁ ὄχλος διελύθη ψιθυρίζων, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ὑβρίσῃ ποσῶς τὸν Μεργύ. Τὸν ἔδωκαν μάλιστα ὀπίσω καὶ τὸν ἵππον.

— Ἴδου ἡ πρώτη φορά εἰς τὴν ζωὴν μου, πάτερ, ὅπου χαίρω βλέπων τὸ ῥάσον σας, εἶπεν. Ἔστε βέβαιος περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μου, καὶ θελήσατε νὰ δεχθῆτε τὸ [βαλάντιον αὐτό.

— Ἐὰν τὸ ἔχετε προσδιωρισμένον διὰ τοὺς πτωχοὺς, τὸ δέχομαι. Μάθετε ὅτι ἐνδιαφέρομαι δι' ὑμᾶς. Γνωρίζω τὸν ἀδελφόν σας, καὶ θέλω τὸ καλὸν σας. Προσέλθετε εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα ἀπὸ τῆς σήμερον. Ἐλθετε μαζί μου, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωσεν εἰς μίαν στιγμὴν.

— Δι' αὐτὸ, πάτερ μου, σᾶς εὐχαριστῶ. Δὲν ἔχω καμμίαν ὄρεξιν νὰ γίνω προσήλυτος. Ἀλλὰ πῶς με γνωρίζετε; Ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σας;

— Καλοῦμαι ὁ ἀδελφὸς Λουβίνος . . . κατεργαράχο, σὲ βλέπω συχνὰ πικρὰ νὰ πολιορκῆς μίαν οἰκίαν . . . Σιωπῇ!

Εἰπέτε μου, κύριε δὲ Μεργύ, πιστεύετε τώρα ὅτι ἓνας καλόγηρος ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸ καλόν;

— Θὰ διασαλπίσω παντοῦ τὴν γενναῖο-ψυχίαν σας, πάτερ Λουβίνε.

— Δὲν θέλετε ν' ἀφήσετε τοὺς ἱεροκήρυκας καὶ νὰ ἔλθετε εἰς τὴν λειτουργίαν;

— Ὅχι, σᾶς λέγω. Καὶ δὲν θὰ ὑπάγω ποτὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρὰ διὰ νὰ ἀκούσω τοὺς λόγους σας.

— Εἴσθε ἄνθρωπος φιλόκαλος, ὡς φαίνεται.

— Καὶ κάτι περισσότερο, εἶμαι θαυμαστής σας.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, μοῦ κακοφαίνεται πολὺ, ὅπου ἐπιμένετε εἰς τὴν αἵρεσιν. Σᾶς ἐπρόλαβα, ἔκαμα ὅτι ἔμπόρεσα· θὰ γίνῃ ὅτι γίνῃ· τὸ κατ' ἐμὲ, νίπτομαι τὰς χεῖρας. Ὑγίαινε, πολλικάρι.

— Ὑγίαινε, πάτερ μου.

Ὁ Μεργύ ἵππεύσας, ἤλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του, κοπανισμένος ὀλίγον, ἀλλ' ὑπερευχαριστημένος διότι τὴν ἐγλύτωσε τόσον εὐθηνά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

— 0 —

ΟΙ ΕΛΑΦΡΟΙ ΙΠΠΕΙΣ.

— 000 —

ΙΑΦΦΙΕΡΟΣ.

Οὗτος ὄν παρ' ἡμῖν

Σώζει τὸν πατέρα, τὸν ἀδελφόν του, ἢ τὸν φίλον του ἀπὸ τῆς καταδίκης.

OTWAY, Venise preservé.

JAFFIER.

He amongst us

That spares his father, brother, or his friend
Is damned.

OTWAY, Venise preservé.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 24 Αὐγούστου ἦλθον ἐλαφρῶν ἵππέων εἰσῆλθον εἰς Παρισίους διὰ τῆς ἀγυῖας τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Τὰ καθ' ὑπερβολὴν κεκονιαμένα φορέματα καὶ ὑποδήματα τῶν ἵππέων ἐμαρτύρουν ὅτι ἤρχοντο ἐκ μακρᾶς ὁδοπορίας. Ἡ τελευταία σχιαύγεια τοῦ ἑσπερινοῦ λυκόφωτος μόλις ἐφώτιζεν ἀκόμη τὰ ἡλιοκαῆ πρόσωπα τῶν στρατιωτῶν τούτων, ἐφ' ὧν ἡδύνατό τις

εὐκόλως νὰ προεικάζῃ τὴν ἀόριστον ἐκείνην ἀνησυχίαν, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς προσεγγίσεως συμβάματος ἀδήλου μὲν, ἀλλ' εὐκόλως προγινωσκομένου ὡς ὀλεθρίου καὶ φρικτοῦ.

Ἡ ἦλθον προήλασε κατ' ἀρχὰς πρὸς μέγα τι ἀκατοίχητον διάστημα, πλησίον τοῦ παλαιοῦ παλατίου τῶν Τουρνελλῶν. Ἐκεῖ ὁ ἡγετὴς διέταξεν αὐτοὺς νὰ σταθῶσιν, εἴτα

δὲ προεξέπεμψεν εἰς κατασκόπευσιν τὸν ση-
μαιοφόρον ἄγοντα δώδεκα ἵππους, καὶ ἐτο-
ποθέτησεν αὐτὸς ἐκεῖνος σκοποὺς εἰς τὰς
εἰσόδους τῶν πλησιεστέρων ἀγυιῶν, διατά-
ξας αὐτοὺς ν' ἀνάψωσι τὰς θρυαλλίδας, ἀ-
παράλλακτα ὡς εἰ ἐπήρχετο τις ἐχθρός.
Μετὰ δὲ τὴν παράδοξον ταύτην διαταγὴν,
ἐπανάλασε πλησίον τῆς προφυλακῆς τῆς
Ἰλῆς του.

— Λοχία! εἶπε μὲ φωνὴν σκληροτέραν
παρὰ τὸ σύνηθες καὶ ἐπιτακτικωτέραν.

Ἄρχαιος ἵππεὺς, φέρων χρυσὴν ταινίαν
περὶ τὸν πῖλον, καὶ μασχαλιστήρα μὲ παρυ-
φάς, ἐπλησίασεν εὐσεβάστως εἰς τὸν ἀρχη-
γόν του.

— Ὅλοι οἱ ἵππεις εἶναι ἐφωδιασμένοι μὲ
θρυαλλίδας;

— Μάλιστα, λοχαγέ.

— Καὶ αἱ πυριτοθῆκαι εἶναι καὶ αὐταὶ ἐ-
φωδιασμένοι; ἔχουν ἀρκετὰς σφαίρας;

— Μάλιστα, λοχαγέ.

— Καλά. Προήλασε τὴν φοράδα του εἰς
τὸ μέτωπον τοῦ μικροῦ του στρατοῦ, καὶ ὁ
λοχίας τὸν ἠκολούθησεν εἰς ἀπόστασιν
ἐνός ἵππου. Εἶχε παρατηρήσῃ τὴν δυσθυ-
μίαν τοῦ λοχαγοῦ, καὶ ἐδίσταζε νὰ τὸν πλη-
σιάσῃ. Τέλος πάντων ἐνεθαῤῥύνη.

— Λοχαγέ, ἤμπορῶ νὰ συγχωρήσω εἰς
τοὺς ἵππεις νὰ ταγίσουν τὰ ζῶά των; Γνω-
ρίζετε ὅτι δὲν ἔφαγαν τίποτε ἀπὸ τὸ πρῶν.

— Ὅχι.

— Μίαν ἀγκαλιὰν βρώμην; θὰ ἐτελείονε
τοῦτο πολὺ γλίγωρα.

— Κανεῖς ἵππος νὰ μὴ ξεχαλινωθῇ.

— Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἂν πρέπη νὰ ἐρ-
γασθοῦν αὐτὴν τὴν νύκτα . . . καθὼς λέ-
γουν . . . ὅτι ἴσως . . .

Ὁ λοχαγὸς ἐνευσεν ἀνυπομόνως. — Ἐπι-
στρέψατε εἰς τὴν θέσιν σας, ἀπήντησε ξηρά.
Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ περιδιαβάξῃ. Ὁ λο-
χίας ἐπανάλασεν εἰς τὸ μέσον τῶν στρα-
τιωτῶν.

— Λοιπὸν, λοχία; εἶναι ἀληθές; Τί θὰ
κάμωμεν; Τί τρέχει; Τί ἔχει ὁ λοχαγός;

Ἔως εἴκοσι τοιαῦται ἐρωτήσεις τῶ ἐπρο-
τάθησαν διὰ μιᾶς ἀπὸ παλαιούς στρατιώτας,
εἰς οὓς ἡ μακρὰ ἔξις καὶ αἱ ἐκδουλεύσεις ἐπέ-
τρεπον τὴν τοιαύτην πρὸς τὸν ἀνώτερόν των
ἐλευθεροστομίαν.

— Ἐχομεν νὰ ἰδῶμεν εὐμορφαις δου-
λειαις, εἶπεν ὁ λοχίας μὲ ὕφος ἀνθρώπου
ὅστις γνωρίζει περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι λέγει.

— Πῶς; πῶς;

— Δὲν πρέπει νὰ ξεχαλινώσῃτε οὐδὲ μίαν
στιγμὴν . . . ἐπειδὴ τίς ἤξεύρει; . . . ἀπὸ
στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἤμπορεῖ νὰ μᾶς
χρηασθοῦν.

— Ἄ! λοιπὸν θὰ κτυπηθοῦμεν; εἶπεν ὁ
σημαιοφόρος. Καὶ ἐναντίον τίνος; παρα-
καλῶ.

— Ἐναντίον τίνος; ἐπανέλαβεν ὁ λο-
χίας, διὰ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ συλλογισθῇ.
Μὰ τὴν ἀλήθειαν, καλὴ ἐρώτησις! Καὶ ἐ-
ναντίον τίνος θέλεις νὰ κτυπηθῶμεν παρὰ
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως;

— Ναί· ἀλλὰ ποῖοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ
τοῦ βασιλέως; ἐξηκολούθησεν ὁ πεισματι-
κὸς ἐρωτητής.

— Οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως! Ὅριστε, δὲν
ἤξεύρει ποῖοι εἶναι οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως.
Καὶ ὕψωσε τοὺς ὤμους του ὡς ἐλσεινολο-
γῶν τὴν ἀμάθειάν του.

— Ἐχθρὸς τοῦ βασιλέως εἶναι ὁ Ἴσπα-
νός· ἀλλὰ δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἔλθῃ ἄν κλέ-
φτης ἐδῶ δὲ χωρὶς κανεῖς νὰ τὸ μυρισθῇ, πα-
ρετήρησέ τις ἵππεὺς.

— Μπᾶ! παρετήρησεν ἄλλος τις, γνωρίζω
πολλοὺς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως, οἱ ὅ-
ποιοι δὲν εἶναι Ἴσπανοί!

— Ὁ Βερτρὰνδ ἔχει δίκαιον, ἀπήντησεν
ὁ λοχίας, καὶ ἤξεύρω πολὺ καλὰ ποίους
ἐννοεῖ.

— Καὶ ποίους λοιπὸν;

— Τοὺς ἐνωμότους, εἶπεν ὁ Βερτρὰνδ. Δὲν
εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦναι τινὰς μέγας μάντις διὰ
νὰ τὸ καταλάβῃ. Ὁλος ὁ κόσμος γνωρίζει
ὅτι οἱ ἐνώμοτοι ἐπῆραν τὴν θρησκείαν των
ἀπὸ τὴν Γερμανίαν· καὶ εἶμαι ὑπερβέβαιος
ὅτι οἱ Γερμανοὶ εἶναι ἐχθροὶ μας, διότι πολ-
λάκις ἄδειασα τὰ πιστόλιά μου ἐναντίον των,
καὶ μὲ τὸ ὄνομα εἰς τὸν Ἅγιον Κοϊντῖνον,
ὅπου ἐπολεμοῦσαν ἄν διαβόλοι.

— Πολὺ καλὰ ὅλα αὐτὰ, εἶπεν ὁ ση-
μαιοφόρος, ἀλλ' ἡμεῖς συνωμολογήσαμεν
εἰρήνην μὲ αὐτοὺς, καὶ ἡ εἰρήνη διεκωδωνί-
σθη τόσον πολὺ, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν
λησμονήσω.

— Καὶ ἀπόδειξις ὅτι δὲν εἶναι ἐχθροὶ μας
εἶναι τοῦτο, εἶπε νέος τις ἵππεὺς, καλλίτερα
παρὰ τοὺς ἄλλους ἐνδεδυμένος, ὅτι ὁ κόμης
Ῥοχεφουκῶλ θὰ διοικήσῃ τοὺς ἐλαφροὺς ἵπ-
πεῖς οἱ ὅποιοι θὰ πολεμήσουν εἰς τὴν Φλαν-
δρίαν. Ἀλλὰ καὶ δὲν γνωρίζεις ὅτι αὐτὸς εἶ-
ναι ἀπὸ τὴν ἄλλην θρησκείαν; ὁ διάβολός
νὰ μὲ πάρῃ ἂν δὲν ἦναι ἐνώμοτος ἀπὸ τὴν
κορυφὴν ἕως εἰς τὰ νύχια! Ἐχει τοὺς

πτερνιστήρας του κατά τὸν συρμὸν τοῦ Κονδῆ, καὶ τὸν πῖλον του κατά τὸν συρμὸν τῶν ἐνωμότων.

— Ὡ! ποῦ νὰ σκάση! ἐφώνησεν ὁ λοχίας. Δὲν τὰ γνωρίζεις σὺ αὐτά; Μερλῖνε! δὲν ἦσαν ἀκόμη τότε μαζί μας· ὁ Ῥοχεφουκὼλ ἐδιοίκει τὴν ἐνέδραν ὅπου ἔλειψε νὰ μείνωμεν ὅλοι εἰς τὸ Λαροβραί. Εἶναι σωστὸς διάβολος ξειδάτος.

— Καὶ εἶπεν, ἐπρόσθεσεν ὁ Βερτράνδος, ὅτι ἴλη ἱππέων κοινῶν ἤξιζε καλλίτερα παρὰ ἴλην ἐλαφρῶν ἱππέων. Καὶ εἶμαι τόσο βέβαιος δι' αὐτὸ, ὅσον εἶμαι βέβαιος ὅτι βλέπω αὐτόντὸν ποικιλόστικτον ἵππον, τὸν ὁποῖον ἔχω ἀπὸ ἓνα ἀκόλουθον τῆς βασιλείσης.

Κίνησις ἀγανακτήσεως διεδόθη εἰς τὸ ἀκροατήριον· ἀλλ' εὐθὺς ὑπεχώρησεν εἰς τὴν περιέργειαν νὰ μάθη κατὰ τίνας ἐγίνοντο αἱ πολεμικαὶ παρασκευαὶ τὰς ὁποίας ἔβλεπον.

— Εἶναι ἀληθές, λοχία, ὅτι ἠθέλησαν νὰ σκοτώσουν χθὲς τὸν βασιλέα; ἠρώτησεν ὁ σημαιοφόρος.

— Στοιχηματίζω ὅτι εἶναι αὐτοὶ οἱ αἰρετικοί. . . .

— Ὁ ξενοδόχος τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ξενοδοχεῖον ἐπρογευματίσαμεν, εἶπεν ὁ Βερτράνδος, μᾶς διηγήθη, ὅτι ἠθελαν νὰ ξεκάμουν τὴν λειτουργίαν.

— Καὶ τότε θὰ πασχάζωμεν ὅλας τὰς ἡμέρας, παρετήρησε φιλοσοφικώτατα ὁ Μερλῖνος, θὰ ἔχωμεν τότε τὰς μερίδας τοῦ ἀλατισμένου μας, ἀντὶ τοῦ τρυβλίου τῶν ὀσπρίων. Καὶ εἰς αὐτὸ ἐπάνω δὲν ἔχομεν νὰ παραπονούμεθα.

— Ναί, ἀλλ' ἂν βάζουν τοὺς νόμους οἱ ἐνώμοτοι, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ὅπου θὰ κάμουν εἶναι νὰ συντρίβουν σὰν τὸ γυαλί ὅλας τὰς ἴλας τῶν ἐλαφρῶν ἱππέων, καὶ νὰ διορίσουν εἰς τὸν τόπον τους τοὺς σκυλλογερμανοὺς ἱππεῖς.

— Αἱ! τότε λοιπὸν τοὺς κόπτω καὶ ἐγὼ τὰ ὀπίσθια χωρὶς νὰ μοὶ μέλη. Αἱ διάβολε! Αὐτὸ μὲ κάμνει νὰ ἦμαι καλὸς καθολικός. Εἰπέτε λοιπὸν, Βερτράνδε, σεῖς ὅπου ὑπηρέτησατε εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους, ἀλήθεια πῶς ὁ Ναύαρχος δὲν ἔδιδε παρὰ δέκα σολδία εἰς τοὺς ἱππεῖς του;

— Οὔτε ὀβολὸν παραπάνω, ὁ παληαγιγδύτης! δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ τὸν ἀφήκα μετὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν.

— Πόσον ὁ λοχαγὸς εἶναι καχοδιάθετος σήμερα, εἶπεν ὁ σημαιοφόρος. Αὐτὸς ὅπου

συνήθως εἶναι τέτοιος καλὸς διάβολος, καὶ ὀμιλεῖ θεληματικῶς μὲ τοὺς στρατιώτας, δὲν ἐξεκόλλησε τὰ δόντια του εἰς ὅλην τὴν ὁδοπορίαν.

— Αὐταὶ αἱ εἰδήσεις εἶναι ὅπου τὸν λυποῦν, ἀπεκρίθη ὁ λοχίας.

— Ποῖαι εἰδήσεις;

— Ναί, καθὼς φαίνεται, αὐτὰ ποῦ θέλουν νὰ κάμουν οἱ ἐνώμοτοι.

— Θὰ ἐξαναρχίσῃ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, εἶπεν ὁ Βερτράνδος.

— Τόσον καλλίτερα δι' ἡμᾶς, εἶπεν ὁ Μερλῖνος, ὁ ὁποῖος πάντοτε ἔβλεπεν ἀπὸ τὴν καλὴν ὄψιν ὅλα τὰ πράγματα, ἔχομεν νὰ δώσωμεν σπαθιαῖς, νὰ καύσωμεν χωριά, νὰ ὑβρίσωμεν ἐνωμότους.

— Φαίνεται πῶς ἠθέλησαν ν' ἀρχίσουν τὴν παληάν τους ὑπόθεσιν τοῦ Ἀμβοσίου, εἶπεν ὁ λοχίας, δι' αὐτὸ μᾶς διέταξαν καὶ ἤλθαμεν. Θὰ τοὺς βάλωμεν ἡμεῖς καλὴν τάξιν.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ σημαιοφόρος ἐπανῆλθεν μὲ τὸν οὐλαμόν του, ἐπλησίασεν εἰς τὸν λοχαγόν, τοῦ ὠμίλησε σιγὰ, ἐν ᾧ οἱ συνοδεύσαντες αὐτὸν στρατιῶται ἀνακατώθησαν μὲ τοὺς συντρόφους των.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν εἰς τῶν ἀπελθόντων εἰς κατασκόπευσιν, δὲν ἤξεύρω τί τρέχει σήμερον εἰς τὰ Παρίσια, οὐδὲ ἓνα γάτον εἶδομεν εἰς τοὺς δρόμους, ἀλλὰ ἡ Βαστίλλη εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπους, καὶ εἰς τὴν αὐλὴν πλῆθος δόρατα Ἑλβετῶν καθὼς τὰ στάχυα!

— Καὶ ὁμῶς δὲν ἦσαν περισσότεροι ἀπὸ πεντακοσίους, παρετήρησεν ἕτερός τις.

— Τὸ βέβαιον εἶναι, εἶπεν ὁ πρῶτος, ὅτι οἱ ἐνώμοτοι ἠθέλησαν νὰ δολοφονήσουν τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι ὁ Ναύαρχος ἐπληρώθη εἰς τὴν ἀνακατωσιὰν ἀπὸ τὸ ἴδιον χέρι τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Γουισίας.

— Ἄ! τὸν ληστήν! καλὰ τὴν ἔπαθεν, εἶπεν ὁ λοχίας.

— Καλὰ ἔλεγαν αὐτοὶ οἱ Ἑλβετοὶ μὲ τὴν γλωσσάν των πῶς πολὺ ἡμεῖς ἐδῶ ὑποφέρομεν τοὺς αἰρετικούς.

— Εἶναι ἀλήθεια πῶς ἀπὸ κάμποσον τώρα καιρὸν μᾶς κάμουν πολὺ τὸν ὑπερόπτην, εἶπεν ὁ Μερλῖνος.

— Δὲν ἔλεγαν πῶς μᾶς ἐκτύπησαν εἰς τὸ Ἰαρνάκ καὶ Μονκοντούρ; ἴδες μιὰ φορὰ ἐκεῖ τί καυχησιάριδες σοῦ εἶναι.

— Ἦθελαν, εἶπεν ὁ σημαιοφόρος, νὰ τρώγουν αὐτοὶ τὰ ὀπισινὰ τοῦ ψητοῦ, καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ δίδουν τὰ ἐμπροσθινὰ πόδια.

— Εἶναι καιρὸς νὰ τοὺς ξεσκονίσουν ὀλίγον τὴν βράχιν οἱ καλοὶ καθολικοί.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ λοχίας, ἐὰν ὁ βασιλεὺς μὲ ἔλεγεν: Φόνευσέ μου αὐτοὺς τοὺς χαμένους, νὰ χάσω τὸν μασχαλιστήρα μου ἂν θὰ ἐπερίμενα νὰ μοῦ τὸ πῆ καὶ δευτέραν φοράν!

— Εὐμορφον Τριαντάφυλλον, εἶπέ μας λοιπὸν κομμάτι τί ἔκαμεν ὁ σημαιοφόρος μας; ἠρώτησεν ὁ Μερλῖνος.

— Ὁμίλησε μ' ἓνα διαβολοαξιωματικὸν Ἐλβετὸν, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἀκούσω τί ἔλεγαν, πρέπει νὰ ἔλεγαν πολὺ περίεργα πράγματα, διότι ἐφώναζε κάθε στιγμὴν. — Ὡ! Θεέ μου! ὦ! Θεέ μου!

— Στάσου, νὰ ἵππεῖς ὅπου ἔρχονται καλπάζοντες κατ' ἐπάνω μας! Χωρὶς ἄλλο θὰ μᾶς φέρουν καμμίαν διαταγὴν.

— Δὲν εἶναι παρὰ δύο μοῦ φαίνεται, καὶ ὁ λοχαγὸς μὲ τὸν σημαιοφόρον ὑπάγουν εἰς προὔπαντήσιν των.

Δύο ἵππεῖς ἤλαυνον ἀπὸ ρυτῆρος πρὸς τὴν ἴλην τῶν ἐλαφρῶν ἵππέων, ὁ μὲν πλουσίως ἐνδεδυμένος, καὶ φορῶν πῖλον μὲν πτεροστόλιστον, μασχαλιστήρα δὲ πράσινον ἤλαυνε ἵππον μάχιμον, ὁ δὲ βραχύσωμος, καὶ παχὺς, ἐφόρει μαῦρον φόρεμα καὶ ἔφερε μέγαν σταυρὸν ξύλινον.

— Χωρὶς ἄλλο θὰ κτυπηθοῦν. Νὰ ἓνας πνευματικὸς ὅπου ἐπῆραν διὰ νὰ ἐξομολογή τοὺς πληγωμένους.

— Δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστον νὰ κτυπᾶται τις χωρὶς καθόλου νὰ προγευματίσῃ.

Οἱ δύο ἵππεῖς ἐβράδυναν τὴν πορείαν τῶν ἵππων των, ὥστε φθάσαντες τὸν λοχαγὸν ἠδυνήθησαν ἀκόπως νὰ τοὺς σταματήσωσι.

— Φιλῶ τὰς χεῖρας τοῦ Κ. δὲ Μεργύ, εἶπεν ὁ φέρων τὸν πράσινον μασχαλιστήρα. Ἀναγνωρίζει τὸν δοῦλον αὐτοῦ Θωμᾶν δὲ Μωρεβέλ;

Ὁ λοχαγὸς ἠγνώνει ἀκόμη τὸ νέον ἔγκλημα τοῦ Μωρεβέλ, οὐδ' ἐγνώριζεν αὐτὸν ἄλλοθεν εἰ μὴ ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ γενναίου δὲ Μοῦ. Τῷ ἀπεκρίθη ξηρὰ ξηρὰ. — Δὲν γνωρίζω ποσῶς τὸν Κ. δὲ Μωρεβέλ. Ὑποθέτω ὅτι ἔρχεσθε νὰ μᾶς εἴπητε τέλος πάντων διὰ τί εἴμεθα ἐδῶ.

— Πρόκειται, κύριε, νὰ σώσωμεν τὸν ἀγαθὸν ἡμῶν βασιλέα καὶ τὴν ἀγίαν ἡμῶν θρησκείαν ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον.

— Ποῖος εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ κίνδυνος; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος μὲ τόνον περιφρονητικόν.

— Οἱ ἐνώμοτοι συνώμοσαν κατὰ τῆς Α. Μ. Ἄλλ' αἱ ἀξιόποιοι σκευωρίαὶ των ἀπεκαλύφθησαν ἐγκαίρως, χάρις τῷ Θεῷ, καὶ ὅλοι οἱ καλοὶ χριστιανοὶ πρέπει νὰ συνενωθῶσιν αὐτὴν τὴν νύκτα διὰ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσωσι κοιμωμένους.

— Καθὼς ἐξωλόθρευσε τοὺς Μαδιανίτας ὁ γενναῖος Γεδεὼν, εἶπεν ὁ μελανεῖμων.

— Τί λέγεις; εἶπεν ὁ δὲ Μεργύ ἀνατριχιάσας ὑπὸ τῆς φρίκης.

— Οἱ χωρικοὶ εἶναι ὠπλισμένοι, προσέθηκεν ὁ Μωρεβέλ, αἱ γαλλικαὶ φρουραὶ καὶ τρισχίλιοι Ἐλβετοὶ ὑπάρχουν εἰς τὴν πόλιν. Ἐχομεν περὶ τοὺς ἐξηκονταχισχιλίους ἀνδρας μὲ τὸ μέρος μας. Τὴν ἐνδεκάτην θὰ δοθῇ τὸ σημεῖον, καὶ ὁ ἀρχίσῃ τότε τὸ κακόν.

— Κακοῦροῖζικε δολοφόνε! Τί ἀτιμον ἀπάτην ἤλθες ἐδῶ νὰ μᾶς πωλήσης; Ὁ βασιλεὺς δὲν διατάττει ποτὲ δολοφονίας. . . . καὶ τὸ πολὺ πολὺ τὰς πληρόνει.

Ἄλλὰ ταῦτα λέγων ὁ Γεώργιος ἐνθυμήθη τὴν παράδοξον συνομιλίαν ἣν ἔλαβε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μετὰ τοῦ βασιλέως.

— Δὲν χρειάζονται παραφοραὶ, κύριε λοχαγέ; ἐὰν ἡ ὑπηρεσία τοῦ βασιλέως δὲν ἀπῆται ὅλην μου τὴν φροντίδα, ὁ ἀπεκρινόμεν εἰς τὰς ὕβρεις σας. Ἀκούσατέ μου, ἔρχομαι ἐκ μέρους τῆς Α. Μ. διὰ νὰ σᾶς προσκαλέσω νὰ μ' ἀκολουθήσητε μὲ τὸ ἀπόσπασμά σας. Μᾶς ἀνετέθη ἡ ἀγία τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου καὶ τὸ πλησίον τέταρτον. Σᾶς φέρω κατάλογον ἀκριβῆ τῶν προσώπων τὰ ὅποια πρέπει νὰ ξεθεώσωμεν. Ὁ σεβάσμιος πατήρ Μαλεβούχης θέλει ἐκφωνήσῃ παρακελευστικὸν λόγον πρὸς τοὺς στρατιώτας, καὶ διανείμῃ εἰς αὐτοὺς σταυροὺς λευκοὺς, καθὼς θὰ φέρουν ὅλοι αὐτοὶ οἱ καθολικοὶ διὰ νὰ μὴ ἐκληφθοῦν εἰς τὸ σκότος ὡς αἰρετικοί.

— Καὶ θὰ συγκατανεύσω λοιπὸν νὰ δώσω τὰς χεῖράς μου εἰς δολοφονίαν ἀνθρώπων κοιμωμένων!

— Εἴσθε καθολικὸς, καὶ ἀναγνωρίζετε ὡς βασιλέα σας Κάρολον τὸν Θ΄.; Γνωρίζετε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ στρατάρχου Ρέτες, εἰς τὸν ὅποιον χρεωστεῖτε ὑπακοήν; Καὶ ταῦτα λέγων ἐνεχείρησεν αὐτῷ ἔγγραφον ὅπερ εἶχεν εἰς τὴν ζώνην του.

Ὁ Μεργύ διέταξε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τῶν ἵππέων, καὶ ὑπὸ τὸ φῶς δαδὸς ἀχυρίνης ἀναφθείσης ἐκ πυρσοκροτήματος τουφεκίου, ἀνέγνωσε διαταγὴν συντεταγμένην καθ' ὅλους τοὺς τύπους, ἐν ἣ ὑπῆρχεν ἐπισυνημ-

μένη διαταγή παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν λοχαγὸν Κ. δὲ Μερνὸ νὰ παράσῃ πᾶσαν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν εἰς τὴν ἐγχωρίαν φυλακὴν, καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν Κ. Μωρεβέλ πρὸς ἐκτέλεσιν σχεδίου, ὅπερ αὐτὸς ἐμελλε νὰ τῷ ἐξηγήσῃ διὰ ζώσης. Εἰς δὲ τὴν διαταγὴν ταύτην ἠκολούθει ὀνομαστικὸς κατάλογος μὲ τὸν ἐξῆς τίτλον: Ὁ νομαστικὸς κατάλογος ὄσων μέλλουν νὰ θανατωθῶσιν εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου. Μὲ τῆς δαδὸς δ' ἐκείνης τὸ φῶς ὅλοι οἱ ἱππεῖς ἐβλεπον τὴν προφανεστάτην ταραχὴν ἣν προεξένει εἰς τὸν λοχαγὸν ἢ ἀνάγνωσις τῆς διαταγῆς ταύτης τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη.

— Ποτέ οἱ ἱππεῖς μου δὲν θὰ θελήσουν νὰ πράξουν τὸ ἔργον τοῦ δολοφόνου, εἶπεν ὁ Γεώργιος ρίπτων τὸ ἔγγραφον κατὰ πρόσωπον τοῦ Μωρεβέλ.

— Δὲν πρόκειται περὶ δολοφονίας, εἶπε ψυχρῶς ὁ ἱερεὺς· πρόκειται περὶ αἰρετικῶν, καὶ εἶναι δικαιοσύνη τὴν ὁποίαν θὰ κάμουν εἰς τὸ μέρος των.

— Γενναῖοι ἄνδρες! ἀνέκραξεν ὁ Μωρεβέλ γεγωνυῖα τῆ φωνῆ, καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς ἐλαφροὺς ἱππεῖς, οἱ ἐνώμοτοι θέλουν νὰ φονεύσουν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς καθολικούς· πρέπει νὰ τοὺς προλάβωμεν. Αὐτὴν τὴν νύκτα θὰ τοὺς φονεύσωμεν ὅλους ἐν ᾧ κοιμῶνται . . . . καὶ ὁ βασιλεὺς σὰς ἐπιτρέπει τὴν διαρπαγὴν τῶν οἰκιῶν των.

— Κραυγὴ ἀγρίας χαρᾶς ἠκούσθη ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις. Ζήτηω ὁ βασιλεὺς! Θάνατος εἰς τοὺς αἰρετικούς!

— Σιωπὴ εἰς τὰς τάξεις! ἐφώνησεν ὁ λοχαγὸς μὲ βροντώδη φωνήν. Μόνος ἐγὼ ἐδῶ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτάττω εἰς τοὺς ἱππεῖς τούτους. Παλλικάρια, ὅ,τι λέγει αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ᾔηται ἀληθές, καὶ, ὁ βασιλεὺς πάλιν ἂν διέταξε, ποτέ οἱ ἐλαφροὶ ἱππεῖς μου δὲν θὰ ᾔθελαν νὰ φονεύσουν ἀνθρώπους ἀνυπερασπίστους.

Οἱ στρατιῶται ἐτήρησαν σιωπὴν.

— Ζήτηω ὁ βασιλεὺς! Θάνατος εἰς τοὺς αἰρετικούς! ἐφώνησαν διὰ μιᾶς ὁμοῦ ὁ Μωρεβέλ καὶ ὁ σύντροφός του. Καὶ οἱ ἱππεῖς ἐπανελάθον μετὰ μίαν στιγμὴν: Ζήτηω ὁ βασιλεὺς! Θάνατος εἰς τοὺς ἐνωμότους.

— Λοιπὸν! λοχαγέ, ὑπακούετε; εἶπεν ὁ Μωρεβέλ.

— Δὲν εἶμαι πλέον λοχαγός! ἐφώνησεν ὁ Γεώργιος. Καὶ ἐξήλωσε παρευθὺς τὸ περιδέραιον (hausse-col) καὶ τὸν μασχαλιστήρα, σημεῖα τοῦ ἀξιώματός του.

— Συλλαμβάνετε αὐτὸν τὸν προδότην; ἐφώνησεν ὁ Μωρεβέλ σύρων τὴν σπάθην του· φονεύσατε τὸν ἀντάρτην ὅστις τολμᾷ νὰ παρακούσῃ εἰς τὸν βασιλέα.

Ἄλλ' οὐδεὶς στρατιώτης ἐτόλμησε νὰ σηκώσῃ τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ του... Ὁ Γεώργιος ἐξετίναξε μακρὰν τὴν σπάθην ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Μωρεβέλ, ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸν διατρυπήσῃ μὲ τὴν ἰδικὴν του, ἤρκεσθη μόνον νὰ τὸν ραπίσῃ διὰ τῆς κώπης (pommeau) τοῦ ξίφους τόσο σφοδρῶς, ὥστε τὸν ἐρρίψε κάτω ἀπὸ τὸ ἐφίππιόν του.

— Χαίρετε, ἄνδρσοι! εἶπεν εἰς τὸ ἀπόσπασμά του. Ἐνόμιζα ὅτι εἶχα στρατιώτας, ἐν ᾧ δὲν ἐδιοίκουν παρὰ δολοφόνους. Ἐπειτα στραφεῖς πρὸς τὸν σηματοφόρον: — Ἀλόφονσε, εἶπεν, ἐὰν θέλετε νὰ γίνητε λοχαγός, ἰδοὺ μία καλὴ εὐκαιρία· ἀναλάβετε τὴν ἀρχηγίαν αὐτῶν τῶν ληστῶν.

Ταῦτα εἰπὼν ἤλασε καλπάζων μακρὰν τοῦ ἀποσπάσματος εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς πόλεως. Ὁ σηματοφόρος ἔκαμε βήματά τινα ὡς διὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· ἀλλὰ παρευθὺς ἐβράδυνε τὴν πορείαν τοῦ ἵππου του, μετ' ὀλίγον ἐτι περισσότερον, καὶ τέλος τὸν ἐσταμάτησεν ὀλοτελῶς, ἔπειτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἀπόσπασμά του, κρίνων βέβαια ὅτι ἡ συμβουλή τοῦ λοχαγοῦ του, καὶ τοι δοθεῖσα εἰς στιγμὴν ὀργῆς, ἦτον οὐχ ἥττον πολῦτιμος.

Ὁ Μωρεβέλ ἀκόμη παραζαλισμένος ἀπὸ τὴν πληγὴν, ἀνέβαινε πάλιν εἰς τὸν ἵππον του βλασφημῶν, καὶ ὁ καλόγηρος, ὑψῶν τὸν σταυρόν του, παρῶρμα τοὺς στρατιώτας του νὰ μὴ κάμωσι χάριν μηδ' εἰς ἓνα ἐνώμοτον, καὶ νὰ πνίξωσι τὴν αἵρεσιν εἰς κύματα αἱμάτων.

Οἱ στρατιῶται εἶχον μίαν στιγμὴν ἐμποδισθῆ ἀπὸ τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ λοχαγοῦ των· ἀλλ' ἄμα ἰδόντες ἑαυτοὺς ἀπηλλαγμένους τῆς παρουσίας του, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐλπίδα διαρπαγῆς λαμπρᾶς, ἐκράδαναν τὰς σπάθας των ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς, καὶ ὤμοσαν νὰ ἐκτελέσωσι πᾶν ὅ,τι ὁ Μωρεβέλ ᾔθελε τοὺς διατάξῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

—0—

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΟΣΗΛΟΓΙΑ.

—000—

MANTIS.

Φυλάττου τὰς εἰδοὺς τοῦ Μαρτίου.

ΣΑΙΞΣΠΗΡΟΥ, Ἰούλιος Καίσαρ.

SOOTSAYER.

Beware the Ides of March!

SHAKSPEARE, Julius Caesar.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν κατὰ τὴν συνειθισμένην ὥραν, ὁ Μεργύ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας του, καὶ καλῶς περιτειλιγμένος εἰς μανδύαν ἔχοντα τὸ αὐτὸ μὲ τοὺς τοίχους χρῶμα, μὲ τὸν πῖλον καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν, ἐχώρει πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς κομῆσεως. Μόλις δ' ἔκαμεν ὀλίγα βήματα καὶ ἀπήντησε τὸν χειρουργὸν Ἀμβρόσιον Παρὲ, ὃν ἐγνώριζεν ὡς τυχὼν παρ' αὐτῷ τῆς χειρουργικῆς θεραπείας ὅτε εἶχε πληγῶθῃ. Ὁ Παρὲ ἐπανήρχετο ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ ξενοδοχείου Σιατιλλιόν, καὶ ὁ Μεργύ, γνωρισθεὶς πρῶτον, ἐζήτησεν εἰδήσεις παρὰ τοῦ ναυάρχου.

— Εἶναι καλλίτερα, εἶπεν ὁ χειρουργός. Ἡ ποινὴ εἶναι ὠραία, καὶ ὁ ἀσθενὴς ὑγιής. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἰατρευθῇ. Νομίζω ὅτι τὸ ποτόν ὅπου τῷ διώρισα δι' αὐτὴν τὴν ἐσπέραν θὰ τὸν ἦναι σωτήριον, καὶ ὅτι θὰ περάσῃ ἡσυχὰ τὴν νύκτα.

Ἀνθρωπὸς τις ἐκ τοῦ ὄχλου, διελθὼν πλησίον αὐτῶν, εἶχεν ἀκούσῃ ὅτι ὠμίλει περὶ τοῦ ναυάρχου. Ἀφ' οὗ δ' ἀπεμακρύνθη τόσον ὥστε νὰ ἤμπορῇ νὰ αὐθαδιάσῃ ἀκινδύως καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ διόρθωσιν.—Θὰ πάγῃ τώρα, εἶπε, νὰ ξεφαντώσῃ εἰς τὸ Μονφωκόν, ὁ διαβολοναύαρχός σας! καὶ ἔφυγε μὲ τὰ τέσσαρα.

— Βρωμόσκυλλον! εἶπεν ὁ Μεργύ. Μοῦ κακοφαίνεται νὰ κάθηται ὁ Ναύαρχος εἰς μίαν πόλιν ὅπου τόσοι ἄνθρωποι τοῦ εἶναι ἐχθροί.

— Κατ' εὐτυχίαν τὸ ξενοδοχεῖόν του εἶναι πολὺ καλὰ προφυλαγμένον. Ὅταν ἔφυγα αἱ σκάλαι ἦσαν γεμάται ἀπὸ στρατιώτας, καὶ ἤναπταν ἤδη τὰς θυραλλίδας των. Ἄ! κύριε Μεργύ, οἱ ἄνθρωποι αὐτῆς τῆς πόλεως δέν μας ἀγαποῦν . . . ἀλλὰ εἶναι πολὺ ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ Λουῆβρον.

Ἐχωρίσθησαν καλονοκτισθέντες, καὶ ὁ Μεργύ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, παραδοθεὶς εἰς σκέψεις γλυκειάς αἱ ὅποια τὸν ἔκαμαν παρευθὺς νὰ λησμονήσῃ καὶ τὸν Ναύαρχον καὶ τὸ μῖσος τῶν καθολικῶν. Καὶ ὁμοίως δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ παρατηρήσῃ ὅτι ὑπῆρχε κίνησις τις παράδοξος εἰς τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως, αἵτινες ἄλλοτε πολλὰ ὀλίγον ἐφοιτῶντο κατὰ τοιαύτην ὥραν. Καὶ νῦν μὲν ἀπήντα ἀχθοφόρους φέροντας βάρη παραξένου σχήματος τὰ ὅποια ἐξελάμβανεν ὡς φακέλλους δοράτων, νῦν δ' ἀπόσπασμα στρατιωτῶν βαδίζον ἐν σιωπῇ, φέρον ὅπλα ὑψηλὰ καὶ κρατοῦν ἀνημμένας τὰς θυραλλίδας. Ἄλλοι ἠνοίγοντο μὲ βίαν τὰ παράθυρα, μορφαι τινες ἐφαίνοντο μίαν στιγμὴν μὲ φῶτα καὶ παρευθὺς ἐχάνοντο.

— Αἱ τοῦ λόγου σου! ἐφώνησε πρὸς τινα ἀχθοφόρον, ποῦ πηγαίνετε τὰ ὅπλα αὐτὰ τόσον ἀργά;

— Εἰς τὸ Λουῆβρον, εὐγενῆ μου κύριε, διὰ τὴν διασκέδασιν τῆς ἀποφεινῆς βραδυᾶς.

— Αἱ τοῦ λόγου σου, ἀκόλουθε, δὲν εἴσθε τοῦ βασιλέως; ποῦ λοιπὸν πηγαίνετε μὲ τοὺς συντρόφους σας, ἔχοντες τοὺς ἵππους ὡς ἐπὶ μάχην ἐσκευασμένους;

— Εἰς τὸ Λουῆβρον, εὐγενῆ μου, διὰ τὴν διασκέδασιν τῆς ἀποφεινῆς βραδυᾶς.

— Διασκέδασις τῆς ἀποφεινῆς βραδυᾶς! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Μεργύ. Φαίνεται ὅτι ὁλος ὁ κόσμος, ἐκτὸς ἐμοῦ, γνωρίζει τὸ μυστήριον. Ἐπειτα τί με μέλει; ὁ βασιλεὺς ἐμπορεῖ νὰ διασκεδάσῃ καὶ χωρὶς ἐμέ, καὶ εἶμαι πολλὰ ὀλίγον περιέργος νὰ ἴδω τὴν διασκέδασίν του.

Ὁλίγον ἀπωτέρω παρετήρησεν ἄνθρωπον κακῶς ἐνδεδῶμένον, ὅστις ἐσταμάτα ἐνώπιόν

τινων θυρών τὰς ὁποίας ἐσημείονε με σταυρὸν λευκὸν διὰ κιμωλίας γῆς.

— Καλὲ ἄνθρωπε, εἰσθε λοιπὸν καταλυματίας καὶ διορίζετε τὰ καταλύματα;

Ἐκεῖνος ἀπάντησεν ἄγνωστος χωρὶς ν' ἀποκριθῆ.

Κάμψας τὴν γωνίαν ἀγυιάς τινος καὶ εἰσελθὼν εἰς ἑτέραν ἐν ᾗ εὐρίσκατο καὶ ὁ οἶκος τῆς κομῆσεως, ὀλίγον ἔλειψε νὰ καταπέση προσκόψας εἰς ἄνθρωπον τειλιγμένον καθὼς αὐτὸς εἰς μεγάλον μανδύαν, καὶ κάμπτοντα ἀντιστρόφως τὴν αὐτὴν γωνίαν. Ἐὰν καὶ ἦτο σκότος καὶ ἀμφοτέροι ἐπροσπάθησαν νὰ κρυβῶσιν, ἀνεγνωρίσθησαν ὁμῶς παρευθὺς.

— Ἄ! καλὴ ἑσπέρα, κύριε δὲ Βεβίλ, εἶπεν ὁ Μεργύ τείνων αὐτῶ τὴν χεῖρα.

Διὰ νὰ τῷ δώσῃ τὴν δεξιὰν χεῖρα, ὁ Βεβίλ ἔκαμε παράδοξον κίνησιν ὑπὸ τὸν μανδύαν του. Ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς τὴν ἀριστερὰν κάτι πολὺ βαρὺ πρᾶγμα. Ὁ μανδύας διηνεώχθη ὀλίγον.

— Καλῶς τὸν ἀγαπητὸν ὑπέρμαχον τῶν ὠραίων! ἐφώνησεν ὁ Βεβίλ. Στοιχηματίζω ὅτι ὁ εὐγενὴς φίλος μου ἔχει νὰ κάμῃ πολλὰ καλὴν τύχην.

— Καὶ σεῖς, κύριε; . . . φαίνεται ὅτι οἱ σύζυγοι εἶναι κακῆς διαθέσεως με σᾶς, διότι ἢ λανθάνομαι ἢ χωρὶς ἄλλο αὐτὸ ὅπου βλέπω εἰς τοὺς ὤμους σας ὁμοιάζει με θώρακα ἀλυσιδωτὸν, καὶ αὐτὸ ὅπου κρατεῖτε ὑπὸ τὸν μανδύαν σας ὁμοιάζει διαβολικὰ με πιστόλια.

— Πρέπει νὰ ἦναί τις προνοητικὸς, κύριε Βερνάρδε, πολὺ προνοητικὸς. Καὶ ταῦτα λέγων ἐσυγύρισε τὸν μανδύαν διὰ νὰ μὴ φανῶσι τὰ ὄπλα.

— Λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν ἔμπορῶ νὰ σᾶς προσφέρω τὴν ἐσπέραν αὐτὴν τὸ ξίφος μου καὶ νὰ φυλάξω σκοπὸς εἰς τὴν θύραν τῆς ἐρωμένης σας. Τοῦτο με εἶναι ἀδύνατον σήμερον, ἀλλ' εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μ' ἔχετε εἰς τὴν διάθεσίν σας.

— Ἀπόψε δὲν εἰμπορεῖτε νὰ ἔλθητε μαζί μου, κύριε δὲ Μεργύ. Καὶ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις εἶπε με παράδοξόν τι μειδιάμα.

— Ἄγωμεν, καλὴν ἐπιτυχίαν, χαίρετε!

— Ὅμοίως σᾶς ἐπεύχομαι καλὴν ἐπιτυχίαν! Καὶ εἰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν των δὲ τοῦτον ὑπῆρχεν ἰδιαιτέρα τις ἐμφασίς.

Ἀπεχωρίσθησαν, καὶ ὁ Μεργύ εἶχε κάμη ἤδη ὀλίγα βήματα, ὅτε ἐξαίφνης ἀνεκλήθη

ὑπὸ τοῦ Βεβίλ, ἐστράφη καὶ εἶδεν αὐτὸν ἐπανερχόμενον.

— Ὁ ἀδελφός σας εἶναι εἰς Παρισίους;

— Ὁχι, ἀλλὰ τὸν περιμένω ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν. — Ἀλήθεια! εἰπέτε μου θὰ ἦθε εἰς τὴν ἀποφεισινὴν διασκέδασιν;

— Τὴν διασκέδασιν;

— Ναί· λέγουν παντοῦ ὅτι ἀπόψε θὰ ἦναι μεγάλη διασκέδασις εἰς τὴν αὐλήν.

— Ὁ Βεβίλ ὑπετονθόρυσε λέξεις τινάς.

— Χαίρετε καὶ πάλιν, εἶπεν ὁ Μεργύ. Βιάζομαι ὀλίγον καὶ . . . γνωρίζετε τί θέλω νὰ εἶπω;

— Ἀκούσατε, ἀκούσατε, ἀκόμη μίαν λέξιν. Δὲν ἔμπορῶ νὰ σᾶς ἀφήσω χωρὶς νὰ σᾶς δώσω μίαν καλὴν συμβουλήν ὡς ἀληθινὸς φίλος.

— Ποίαν συμβουλήν;

— Μὴ ὑπάγετε ἀπόψε εἰς ἐκείνην. Πιστεύσατέ μοι, καὶ θὰ μοὶ εὐγνωμονεῖτε αὔριον.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ συμβουλή σας; Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἐννοῶ. Τίνος, ἐκείνην;

— Μπά! ἐννοοῦμεθα, ἀλλ' ἂν εἰσθε φρόνιμος, περάσατε ἀπόψε τὸν Σηκουάνα.

— Μήπως ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ διὰ νὰ ἀστεϊσθῆτε;

— Καθόλου. Ποτὲ δὲν ὠμίλησα τόσον σπουδαίως. Περάσατε τὸν Σηκουάνα, σᾶς λέγω. Ἐὰν ὁ διάβολος σᾶς σκανδαλίξῃ πολὺ, ὑπάγετε πλησίον εἰς τὸ κοινόβιον τῶν Ἰακωβίνων, εἰς τὴν ἀγυίαν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. Εἰς δύο θύρας τῶν καλῶν ἀδελφῶν, θὰ ἰδῆτε ἓνα μεγάλον ξύλινον σταυρὸν, καρφωμένον εἰς μίαν θύραν πολλὰ κακὴν ἐξωτερικῶς. Εἶναι παράξενον πρόβυρον αὐτὸς ὁ σταυρός . . . ἀλλὰ δὲν πειράζει. Κτυπᾶτε ἐκεῖ, καὶ θὰ σᾶς ἀνοίξῃ μία γραῖα πολλὰ προσηνῆς, ἢ ὁποία θὰ σᾶς δεχθῆ πολὺ καλά . . . Ἄγετε, περάσατε τὴν ὥραν σας ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Σηκουάνα. Ἡ γραῖα Βρουλάρ ἔχει ἀνεψιάς εὐγενεῖς καὶ καθὼς χρειάζεστε . . . Μ' ἐνοεῖτε;

— Μεγάλῃ ἢ καλωσύνη σας. Σᾶς φιλῶ τὸ χέρι.

— Ὁχι, ἀκολουθήσατε τὴν γνώμην ὅπου σᾶς δίδω. Εἰς τὸν λόγον μου! θὰ περάσητε πολὺ καλά.

— Σᾶς ὑπερευχαριστῶ· ἐπιφυλάττομαι νὰ ὠφεληθῶ ἄλλοτε ἐκ τῆς γνώμης σας. Σήμερον περιμένομεν. Καὶ ὁ Μεργύ ἔκαμεν ἓν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός.

— Περάσατε τὸν Σηκουάνα, γενναῖέ μου!

σας τὸ λέγω διὰ τελευταίαν φοράν. Ἄν
σας ἀκολουθήσῃ δυστύχημά τι, διότι δὲν με
ἤκούσατε, ἐγὼ νίπτομαι τὰς χεῖρας.

Ἐπὶ ἤρχεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Βεβίλ
ἐμφασίς σπουδαιότητος ἀσυνήθης, ἣτις ἐ-
προξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Μεργύ. Ὁ
Βεβίλ ἔστρεψε τὰ νῶτα. Τώρα ὁ Μεργύ
τὸν ἐσταμάτησε.

— Τί διάβολον θέλετε νὰ μοῦ εἰπῆτε;
Ἐξηγηθῆτε, κύριε Βεβίλ, καὶ μὴ με ὀμιλεῖ-
τε αἰνιγματωδῶς.

— Ἀγαπητέ μου, ἴσως δὲν ἔπρεπε νὰ
σας ὀμιλήσω τόσο καθαρά· ἀλλὰ πε-
ράσατε τὸν ποταμὸν πρὶν γίνῃ
μεσονύκτιον· καὶ ὑγιαίνετε.

— Ἀλλὰ . . . .

Ὁ Βεβίλ ἦτο ἤδη μακρὰν. Ὁ Μεργύ τὸν
ἠκολούθησε μίαν στιγμὴν· ἀλλὰ σκεφθεὶς
ὅτι χάνει καιρὸν πολύτιμον, τὸν ὁποῖον ἠ-
δύνατο πολὺ καλλίτερον νὰ μεταχειρισθῇ,
ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴχνη του, καὶ ἐπλησίασεν
εἰς τὸν κήπον ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔμβῃ. Ἦναγ-
κάσθη πολλάκις νὰ περιπατήσῃ ἐν διαστάσει
παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ κήπου μεχρικοῦ περά-
σωσιν οἱ ἀλλεπάλληλοι τότε τυχόντες δια-
βάται, διότι ἐφοβεῖτο νὰ φανῇ ἐμβαίνων αὐ-
τὸς εἰς τὸν κήπον κατὰ τοιαύτην ὥραν. Ἦ
νύξ ἦτο ὠραία, καὶ γλυκὺς ζέφυρος ἐμε-
τρίαζε τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιράς,
ἣ δὲ σελήνη ἐφαίνετο καὶ ἐκρύπτετο ἀλληλο-
διαδόχως ἐν μέσῳ ἐλαφρῶν λευκῶν νεφῶν.
Ἦτο νύξ ἐπίτηδες διὰ τὸν ἔρωτα προσδιω-
ρισμένη.

Ἦ ἀγυιὰ ἔμεινεν ἔρημος ἐπὶ μίαν στιγ-
μὴν, ἠνοιξε παρעυθὺς τὴν θύραν τοῦ κήπου,
καὶ τὴν ἔκλεισε πάλιν χωρὶς κρότον. Ἦ
καρδιά του ἐπάλλετο βιαίως, ἀλλ' οὐδὲν εἶχε
κατὰ νοῦν εἰμὴ τὰς ἡδονὰς αἱ ὁποῖαι τὸν
περιέμενον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀρτέμιδος,
καὶ αἱ ἀπαίσιτοι ἰδέαι τὰς ὁποίας ἐγέννησαν
εἰς τὴν κεφαλὴν του οἱ λόγοι τοῦ Βεβίλ ἠ-
φανίσθησαν διὰ μιᾶς.

Ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀκροποδητί.
Λυχνία ἔλαμπεν ὀπίσω ἐρυθροῦ παραπετά-
σματος πλησίον ἡμιανοίχτου παραθύρου,
καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ἐκ συμφωνίας σύνθημα. Ἐν-
ροπῇ ὀφθαλμοῦ εὐρέθη εἰς τὸ συνεντευκτῆ-
ριον τῆς ἐρωμένης του.

Ἦτο ἐξ ἡμισείας ἐξηπλωμένη ἐπὶ κλίνης
χαμηλῆς σκεπασμένης με κυανοῦν δαμασκη-
νὸν ἐπικάλυμμα. Ὁ μακροὶ καὶ μαῦροι
πλόκαμοί της ἐκάλυπτον ὅλον τὸ προσκεφά-
λαιον, ἐφ' οὗ ἦτο ἐστηριγμένη. Οἱ ὀφθαλμοί

της ἦσαν κλειστοί, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐπροσ-
πάθει νὰ τοὺς κρατῇ κλειστούς. Μία μόνη
λυχνία ἀργυρᾶ κρεμασμένη ἀπὸ τὴν ὀροφὴν
ἐφώτιζε τὸ οἶκημα, καὶ ἔριπτε τὸ φῶς της
εἰς τὴν ὠχρὰν μορφήν καὶ τὰ πύρινα χεῖλη
τῆς Ἀρτέμιδος δὲ Τουργίς. Δὲν ἐκοιμάτο·
ἀλλ' ἂν τὴν ἔβλεπες, ἐνόμιζες ὅτι κατετρυ-
χετο ἀπὸ σκληρὸν ἐφιάλτην. Καθὼς ἠκού-
σθη τὸ πρῶτον τριξίμον τῶν ὑποδημάτων
τοῦ Μεργύ εἰς τὸ ἐντευκτῆριόν της, ἐσήκωσε
τὴν κεφαλὴν, ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ
τὸ στόμα, καὶ μετὰ κόπου κατέπνιξεν ἐντὸς
ἐαυτῆς κραυγὴν φρίκης.

— Σὲ ἐφόβισα, ἀγγελέ μου; εἶπεν ὁ Μεργύ
γονυπετήσας ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ κλίνας εἰς
τὸ προσκέφαλον ὅπου ἡ ὠραία κόμησσα εἶχεν
ἀφήσῃ νὰ πέσῃ ἡ κεφαλὴ της,

— Ἴδού σε λοιπὸν τέλος πάντων! Δό-
ξα σοι ὁ Θεός!

— Τί; ἤργισα; Ἀκόμη δὲν εἶναι μεσο-
νύκτιον.

— ὦ! ἀφῆτέ με . . . Βερνάρδε . . . Δὲν
σας εἶδε κανεὶς ὅταν ἐμβήκατε;

— Κανεὶς . . . Ἀλλὰ τί ἔχεις, ψυχὴ
μου; Διατί λοιπὸν τὰ χειλάκια σου φεύγουν
τὸ στόμα μου;

— Ἀχ, Βερνάρδε, ἐὰν ἤξευρες . . . ὦ!
μὴ με βατανίζῃς, σὲ παρακαλῶ . . . Ὑπο-
φέρω φρικτά . . . Ἐχω ἡμικρανίαν τρομε-
ράν . . . Ἦ κεφαλὴ μου εἶναι φωτιά . .

— Δυστυχῆς φίλη!

— Κάθησε πλησίον μου . . . καὶ διὰ χά-
ριν μου μὴ με ζητῆς τίποτε σήμερον . . .
εἶμαι πολὺ ἀσθενής. Ἐχῶσε τὸ ὠραῖον πρόσ-
ωπόν της εἰς ἐν ἀπὸ τὰ προσκεφάλαια τῆς
κλίνης, καὶ ἐστέναξε στεναγμὸν ἐπώδυνον.
Ἐπειτα εὐθὺς ἐσηκώθη εἰς τὸν ἀγκῶνά της,
ἔεισε τὴν πυκνὴν κόμην της ἣτις ἐκάλυπτεν
ὅλον της τὸ πρόσωπον, καὶ λαβοῦσα τὴν
χεῖρα τοῦ Μεργύ, τὴν ἔθεσεν εἰς τοὺς μή-
νιγγάς της. Ἦσθάνθη παλλομένην σφο-
δρῶς τὴν ἀρτηρίαν.

— Ἦ χεῖρ σου εἶναι ψυχρὰ, καὶ μοῦ κά-
μνει καλὸν, εἶπεν.

— Καλή μου Ἀρτεμις! Πόσον ἠθέλα νὰ
ἔχω ἀντὶ σοῦ τὴν ἡμικρανίαν! εἶπε χαμηλό-
νουςα τὸ καῖόν της μέτωπον.

— ὦ! ναί, . . . καὶ ἐγὼ ἠθέλα . . . θες
τὸ ἄκρον τῶν δακτύλων σου εἰς τὰ βλέφα-
ρά μου, αὐτὸ θὰ με ἀνακουφίσῃ . . . Μοῦ
φαίνεται, ὅτι ἐὰν ἔκλαια, θὰ ὑπέφερα ὀλιγώ-
τερον· ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ κλαύσω.

— Ἐμεσολάβησε μακρὰ σιωπῇ, διακοπτο-

μένη μόνον ἀπὸ τὴν ἀτακτὸν καὶ βιαίαν ἀναπνοὴν τῆς κομῆσεως. Ὁ Μεργύ, γονυπετῆς πλησίον τῆς κλίνης, ἔτριβεν ἡσύχως καὶ ἐφίλει ἐνίοτε τὰ χαμηλωμένα βλέφαρα τῆς ὠραίας του κομῆσεως. Ἡ ἀριστερά του χεῖρ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ οἱ δάκτυλοι τῆς ἐρωμένης του, περιπλεγμένοι μετὰ τοὺς ἰδικούς του, τοὺς ἔσφιγγον ἐκ διαλειμμάτων σπασμωδικῶς. Ἡ δὲ ἀναπνοὴ τῆς Ἀρτεμίδος ἡσύχος ἅμα καὶ φλογερά, ἐθώπευεν ἡδυπαθῶς τὰ χεῖλη τοῦ Μεργύ.

— Ἀγαπητὴ φίλη, εἶπε τέλος πάντων, μοῦ φαίνεσαι ταραττομένη ἀπὸ πράγματι χειρότερον παρὰ ἡμικρανίαν. Ἐχεις καμμίαν αἰτίαν θλίψεως; . . . σὺ διὰ τί δὲν τὸ λέγεις εἰς ἐμέ; Δὲν ἤξεύρεις ὅτι, ἐάν ἀγαπώμεθα, ἀγαπώμεθα διὰ νὰ ἔχωμεν κοινὴν οὐ μόνον τὴν χαρὰν ἀλλὰ καὶ τὴν θλίψιν;

Ἡ κόμησσα ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰ χεῖλη της ἐταράχθησαν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ διαρθρώσῃ λέξιν, καὶ ἔπειτα, οἷον ἐξαντληθεῖσα ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν της νὰ πέσῃ εἰς τὸν ὦμον τοῦ Μεργύ. Τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ὠρολόγιον ἐσήμανεν ἑνδεκά και ἡμίσειαν. Ἡ Ἀρτεμὶς ἀνεπήδησε καὶ ἀνεκάθησε τρέμουσα.

— Τῆ ἀληθείᾳ μετὰ τρομάζετε, ὠραία μου φίλη!

— Τίποτε . . . τίποτε ἀκόμη, εἶπε μετὰ φωνὴν ὑπόκωφον . . . Ὁ ἦχος αὐτοῦ τοῦ ὠρολογίου εἶναι τρομερός! Εἰς κάθε του κτύπημα νομίζω ὅτι σίδηρος πεपुरακτωμένος μοῦ τρυπᾷ τὴν κεφαλὴν.

Ὁ Μεργύ δὲν εὔρηκε καλλίτερον ἰατρικὸν οὐδὲ καλλιτέραν ἀπόκρισιν παρὰ νὰ φιλήσῃ τὸ μέτωπον τὸ ὁποῖον ἐκλινε πρὸς αὐτόν. Παρευθὺς αὐτῆ ἔτεινε τὰς χεῖρας, καὶ θέατα αὐτὰς ἐπὶ τοὺς ὦμους τοῦ ἐραστοῦ της, καὶ προσηλοῦσα ἐπ' αὐτόν βλέμματα διαπεραστικά,

— Βερνάρδε, εἶπε, πότε θὰ γείνης προσήλυτος;

— Ὁ ἄγγελός μου, ἄφες αὐτὰς τὰς ὀμιλίαις σήμερον, αὐτὸ θὰ σὲ κάμῃ ν' ἀρρώστησῃς ἀκόμη περισσότερο.

— Ὁ! ἀρρώστην μετὰ κάμνει τὸ πεισμά σου . . . ἀλλὰ σὺ, ὀλίγον σὲ μέλει, ἔπειτα ὁ καιρὸς ἐπείγει, καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἂν ἔπνεα, θὰ κατέβαλλα τὴν τελευταίαν μου προσπάθειαν διὰ νὰ σὲ παρακινήσω εἰς τοῦτο.

Ὁ Μεργύ ἠθέλησε νὰ τῆς φράξῃ τὸ στόμα μετὰ ἐν φιλήμα. Αὐτὸς εἶναι συλλογι-

σμός πολὺς καλὸς, χρησιμεύων εἰς ἀπόκρισιν εὐστοχον πρὸς πᾶν ὅ,τι ἐρωμένη δύναται νὰ προτείνῃ. Ἀλλ' ἡ Ἀρτεμὶς, ἥτις συνήθως ἔκαμνε αὐτῆ τὸν ἡμισυν δρόμον διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τοῦτο, τὸν ἀπώθησε τὴν φοράν ταύτην μετὰ δύναμιν καὶ σχεδὸν μετὰ γανάκτησιν.

— Ἀκούσατέ μου, κύριε δὲ Μεργύ, καθ' ἡμέραν χύνω πύρινα δάκρυα, συλλογιζομένη σὰς καὶ τὴν πλάνησας. Γνωρίζετε ἂν σὰς ἀγαπῶ! Κρίνατε λοιπὸν ποῖα πρέπει νὰ ἦναι τὰ βάσανά μου, ὅταν συλλογιζώμαι ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μοῦ εἶναι προσφιλέστερος καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν μου ἴσως αὐτὴν, εἰς μίαν στιγμὴν δύναται νὰ ἀπολέσῃ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα.

— Ἀρτεμὶς, γνωρίζετε ὅτι εἶχομεν συμφωνήσῃ καὶ οἱ δύο νὰ μὴ ὀμιλῶμεν πλέον μαζὶ περὶ τοιούτων πραγμάτων.

— Καὶ ὅμως εἶναι ἀνάγκη, Ταλαίπωρε! Τίς σε λέγει ὅτι σοῦ περισσεύει ἀκόμη μία ὥρα διὰ νὰ μετανοήσῃς;

Ὁ παράδοξος τῆς φωνῆς τόνος καὶ οἱ λόγοι οἱ ἀλλόκοτοι ἀνεκάλεσαν χωρὶς νὰ θέλησιν τὴν μνήμην τοῦ Μεργύ τοὺς λόγους τοῦ Βεβίλ. Δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ αἰσθανθῆ ταραχὴν τινα ψυχικὴν, ἀλλὰ τὴν ἀπέκρυψε, καὶ τὴν μεγάλην της ἐκείνην προσπάθειαν δὲν ἐξήγησεν εἰμὴ ὡς ὑπερβάλλουσαν ζέσιν προσηλυτισμοῦ.

— Τί θέλετε νὰ εἰπῆτε, ὠραία μου φίλη; Πιστεύετε ὅτι ἡ ὀροφή θὰ πέσῃ ἐπίτηδες διὰ νὰ φονεύσῃ ἕνα ἐνώμοτον, καθὼς προχθὲς ὁ οὐρανὸς τῆς κλίνης σας; Κατ' εὐτυχίαν ὀλίγος κοινορτὸς, καὶ ὅλη ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωσεν.

— Ἡ πεισμονὴ σας μετὰ ἀπελπίζει! . . . Σταθῆτε, ὠνευθῆν ὅτι οἱ ἐχθροὶ σας προητοιμάζοντο νὰ σὰς φονεύσουν . . . καὶ σας ἐβλεπα αἰμόφυρτον καὶ κατεσπαραγμένον ὑπὸ τῶν χειρῶν των νὰ πνέετε τὰ λοιπὰ, χωρὶς νὰ ἐμπορέσω νὰ φέρω πλησίον σας τὸν πνευματικόν μου.

— Οἱ ἐχθροὶ μου! Δὲν ἤξευρα ὅτι ἔχω ἐχθρούς.

— Ἄφρον! Δὲν ἔχετε ἐχθροὺς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μισοῦν τὴν αἵρεσίν σας; Δὲν ἔχετε ἐχθρὸν ὅλην τὴν Γαλλίαν; Naί, ὅλοι οἱ Γάλλοι θὰ ἦναι ἐχθροὶ σας, ἐν ὅσῳ ἐξακολουθεῖτε νὰ ἤσθε ὁ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας.

— Ἀς ἀφήσωμεν αὐτὰ, βασίλισσά μου. Ὅσον διὰ τὰ ἀνεῖρά σας, εἶπέτε τα εἰς τὴν

γραίαν Καμίλλαν διὰ νὰ σᾶς τὰ ἐξηγήτη, διότι ἐγὼ ὄνειροκρίτης δὲν εἶμαι. Ἄλλ' ἄς ἀλλάξωμεν ὀμιλίαν ὑπήγαγε σήμερον εἰς τὴν αὐλὴν, ἀπὸ ἐκεῖ νομίζω πῶς ἀρπάξατε αὐτὴν τὴν ἡμικρανίαν, ἣ ὁποία βασανίζει καὶ σᾶς καὶ ἐμέ.

— Ναι, ἔρχομαι ἀπὸ τὴν αὐλὴν, Βερνάρδε. Εἶδα τὴν βασιλίτισσαν, καὶ ἔρχομαι ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της . . . ἔχουσα ἀπόφασιν νὰ κάμω τὴν τελευταίαν μου ἀπόπειραν διὰ νὰ σᾶς ἀλλάξω . . . εἶναι ἀνάγκη, ἀπόλυτος ἀνάγκη! . . .

— Μοῦ φαίνεται, διέκοψεν ὁ Βερνάρδος, μοῦ φαίνεται, ὠραία μου φίλη, ὅτι, ἀφ' οὗ ἔχετε τὴν δύναμιν νὰ θεολογήτε ὡς ἱεροκλήρυξ με τὴν ὁρμὴν καὶ βίαν, ἂν καὶ ἦσθε ἄρρωστος, ἠδυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καλύτερα τὸν καιρὸν μας.

Πρὸς τὸ σκῶμμα τοῦτο ἀπήντησεν ἐκείνη με βλέμμα ὀργῆς καὶ περιφρονήσεως.

— Κατηραμένη! εἶπε με φωνὴν ταπεινὴν καὶ ὡς ὀμιλοῦσα καθ' ἑαυτὴν, διατί νὰ ἔχω τὴν ἀδυναμίαν με αὐτόν; Ἐπειτα, ἐξακολουθοῦσα δυνατὰ, τὸ βλέπω εἶπεν, ἐναργέστατα, δὲν με ὑπολήψετε περισσότερο ἀπὸ ἓν ἄλογον. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς ὑπηρετῶ εἰς τὰς ἡδονάς, καὶ ἀδιάφορον ἀν' ὑποφέρω χίλια βάσανα . . . Διὰ σᾶς μόνον συγκατετέθη νὰ ὑποφέρω αὐτὸν τὸν φρικτὸν τῆς συνειδήσεως ἔλεγχον, πρὸς τὸν ὁποῖον παραβαλλόμεναι δὲν εἶναι τίποτε ὅλαι αἱ βάσανοι ὅσας δύναται νὰ ἐπινοήσῃ ἀνθρώπινος νοῦς. Μία μόνη λέξις προφερομένη ἀπὸ τὸ στόμα σας εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν γαλήνην εἰς τὴν ψυχὴν μου, ἀλλὰ τὴν λέξιν αὐτὴν ποτὲ δὲν θὰ τὴν προφέρετε. Δὲν θέλετε νὰ μοὶ θυσιάσετε μίαν πρόληψίν σας!

— Ἀγαπητῆ μου Ἄρτεμις, ποῖον καταδιωγμὸν πρέπει νὰ ὑπομείνω! Ἐστὲ δικαία, καὶ μὴ σᾶς τυφλόνη ὁ ζήλος τῆς θρησκείας σας! Εἰπέτε μοι, εἰς ὅ,τι ἠμπορῶ νὰ πράξω με τὰς χεῖράς μου ἢ με τὸ πνεῦμά μου, θὰ εὔρητε ἀλλοῦ που δοῦλον εὐπειθέστερον ἀπὸ ἐμέ; Ἀλλὰ, ἂν πρέπει νὰ σᾶς τὸ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν, ἠμπορῶ νὰ ἀποθάνω διὰ σᾶς, ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ πιστεύσω εἰς μερικὰ πράγματα.

Ἐκείνη ὑψωνε τοὺς ὤμους ἀκούουσα αὐτὸν, καὶ τὸν ἐκύτταζε μ' ἔκφρασιν προβαίνουσαν μέχρι μίσους.

— Δὲν ἠμπορῶ, ἐξηκολούθησε, ν' ἀλλάξω τὸ σχῆμα τῶν μελῶν μου διὰ νὰ σᾶς ἀρέσω. Ἡ θρησκεία μου ἦναι ἐν τῶν μελῶν μου, τὰ ὁποία δὲν ἠμπορεῖ νὰ με ἀφαιρέσῃ τις

χωρὶς νὰ με συναφαιρέτῃ καὶ τὴν ζωὴν. Εἰκοσιν ὀλόκληρα ἔτη νὰ με διδάσκη τις ἱεροκλήρυξ, εἰς μάτην, δὲν ἠμπορῶ ποτε νὰ πιστεύσω ὅτι ἐν κομμάτιον ἄρτου ἀζύμου . . .

— Σιωπήσον, διέκοψεν ἐκείνη αὐστηρῶς, μὴ βλασφημίας. Ἐδοκίμασα τὰ πάντα, τίποτε δὲν ἐπέτυχεν. Ὅλοι σεῖς ὅπου εἰσθε φαρμακευμένοι με τὸ δηλητήριον τῆς αἰρέσεως, εἰσθε λαὸς σκληροκάριος, τυφλὸς καὶ κωφὸς πρὸς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· φοβεῖσθε ν' ἀκούσητε καὶ νὰ ἴδῃτε. Λοιπὸν, ἦλθεν ὁ καιρὸς ὅπου οὔτε θὰ ἴδῃτε, οὔτε θ' ἀκούσητε πλέον τίποτε . . . Δὲν ὑπῆρχε παρὰ ἐν μέσον πρὸς καυτηρίασιν τῆς πληγῆς αὐτῆς τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸ τὸ μέσον τὸ μεταχειρίζονται ὅσον οὐπῶ.

Ἐκαμε βήματά τινα εἰς τὸν θάλαμον μετ' ἑσθὸς τεταραγμένον καὶ ἐξηκολούθησεν ὡς ἐξῆς: Δὲν θὰ παρέλθῃ μία ὥρα, καὶ θὰ ἦναι κομμένα αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ τοῦ δράκοντος τῆς αἰρέσεως. Αἱ μάχαιραι ἠκονήθησαν καὶ οἱ πιστοὶ εἰσιν ἑτοιμοί. Θ' ἀφανισθῶσιν οἱ ἀσεβεῖς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἐπειτα τείνασα τὸν δάκτυλον πρὸς τὸ ἐν γωνία τινὶ τοῦ θαλάμου ἱστάμενον ὠρολόγιον:— Ἴδε, εἶπεν, ἔχεις ἀκόμη ἐν τέταρτον διὰ νὰ μετανοήσῃς· ὅταν ὁ λεπτοδείκτης φθάσῃ εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἣ τύχη σου θὰ ἦναι ἀποφασισμένη.

Ἐμίλει ἀκόμη, ὅτε ἐξαίφνης θόρυβος ὡς λαοῦ συνθλιβομένου καὶ τρέχοντος πρὸς τὸ ἄκουσμα πυρκαϊᾶς, ἠκούσθη ὑπόκωφος κατ' ἀρχάς· ἀλλ' ἐφαίνετο ἐπαυξάνων μετὰ ταχύτητος· μετ' ὀλίγα λεπτά, ἠκούετο μακρόθεν κροῦσις κωδῶνων καὶ ἐκπυρσοκροτήματα πυροβόλων.

— Τί φρικτὰ πράγματα μοὶ ἀναγγέλλετε; ἐφώνησεν ὁ Μεργύ.

Ἡ κόμησσα εἶχεν ὀρμὴν πρὸς τὸ παράθυρον, ὅπερ εἶχεν ἀνοιξή.

Τότε ὁ θόρυβος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐμπόδιζον οἱ ὕελοι καὶ τὰ παραπετάσματα, ἠκούετο διακεκριμένος. Ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἠκούοντο φύρδην μίγδην κραυγαὶ ὀδύνης καὶ ὠρυγμοὶ χαρᾶς. Καπνὸς ὑπέρυθρος ἀνίπτατο πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως, εἰς ὅσα ἐδύνατο νὰ φθάσῃ ὁ ὀφθαλμὸς. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἀνῆπτετο μεγάλη πυρκαϊά, ἐὰν ὀσμὴ ῥητίνης καιομένων πυρσῶν, δὲν ἐπλήρου διὰ μιᾶς τὸν θάλαμον. Συγχρόνως δὲ ἡ λάμψις τοῦ φερισμοῦ πλησίον ἐκπυρσοκροτήθεντος ἐφώτισε πλησιόχωρόν τινα ἀγοράν.

— Ἡ σφαγὴ ἤρχισεν! ἐφώνησεν ἡ κόμησ-
σα φέρουσα μετὰ φρίκης τὰς χεῖρας εἰς τὴν
κεφαλὴν τῆς.

— Ποία σφαγὴ; τί θέλετε νὰ εἴπητε;

— Τὴν νύκτα αὐτὴν σφάζονται ὅλοι οἱ
ἐνόμωτοι, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ-
λοὶ οἱ καθολικοὶ ἔλαβον τὰ ὄπλα, καὶ οὐ-
δενὸς αἰρετικοῦ θέλει γίνεαι φειδώ. Ἡ Ἐκ-
κλησία καὶ ἡ Γαλλία ἐσώθησαν, ἀλλ' εἶσαι
χαμένος, ἐὰν δὲν ἐξομώσῃς τὴν ψευδῆ σου
πίστιν.

Ὁ Μεργὺ ἠσθάνθη ὄλον του τὸ σῶμα
περιρρῦν με ψυχρὸν ἰδρώτα. Ἐβλεπε με
βλέμμα ἀπλανὲς τὴν Ἄρτεμιν δὲ Τουργὺ,
τῆς ὁποίας οἱ χαρακτῆρες ἐξέφραζον μίγμα
τι ἀγωνίας καὶ θριάμβου. Ὁ μέχρι τῶν ἀ-
κοῶν του ἀντηχῶν τρομερὸς θόρυβος ἐ-
πλήρου ὄλην τὴν πόλιν καὶ ἐμαρτύρει αὐ-
τῷ περὶ τῆς ἀληθείας ἧς ἐδόθη αὐτῷ τότε
πληροφορίας. Ἐπί τινος στιγμῆς ἡ κόμησ-
σα ἔμεινεν ἀκίνητος, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐπ' αὐτὸν προσηλωμένους καὶ σιω-
πῶσα. Μόνον δὲ τὸν δάκτυλον ἔχουσα πρὸς
τὸ παράθυρον τεταμένον, ἐφαίνετο θέλουσα
νὰ δώσῃ εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ Μεργὺ νὰ
ἐννοήσῃ τί σκηναὶς αἱματηρᾶς ἔπρεπε νὰ
σημαίνωσιν αἱ κραυγαὶ ἐκεῖναι αἱ βακχι-
καὶ καὶ αἱ φωτοχυσίαι. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡ
ἐκφρασίς τις ἐμετριάσθη, ἡ ἀγρία χαρὰ ἠφα-
νίσθη, καὶ ἔμεινεν ὁ τρόμος. Τέλος δὲ πε-
σοῦσα πρὸς τὰ γόνατα εἶπε με φωνὴν ἱκε-
τευτικὴν: — Βερνάρδε, σὲ ἐξορκίζω, σῶσον
τὴν ζωὴν σου, γίνου προσήλυτος! Σῶσον
τὴν ζωὴν σου, σῶσον τὴν ζωὴν μου, ἥτις
κρέμεται ἀπὸ τὴν εἰδικὴν σου!

Ὁ Μεργὺ ἐτόξευσεν ἐπ' αὐτὴν βλέμμα
ἀγριον, ἐν ᾧ αὐτὴ τὸν ἠκολούθει εἰς τὸν θά-
λαμον γονυκλινῆς, καὶ τείνουσα πρὸς αὐ-
τὸν ἱκετευτικῶς τὰς χεῖρας. Μηδὲ λέξιν ἐ-
κεῖνος ἀποκριθεὶς, ἔδραμεν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ
συνεντευκτηρίου, ὅθεν ἤρπασε τὸ ξίφος του,
ὅπερ εἶχεν ἀφήσῃ εἰσερχόμενος ἐπὶ τοῦ ἐνα-
κλιντήρος.

— Ταλαίπωρε! τί θέλεις νὰ κάμῃς; ἐφώ-
νησεν ἡ κόμησσα δραμοῦσα πρὸς αὐτόν.

— Νὰ ὑπερασπισθῶ! Δὲν θ' ἀφήσω νὰ με
σφάζουν σὰν πρόβατον.

— Χίλια, ἄφρον, χίλια ξίφη δὲν ἠμποροῦν
νὰ σὲ σώσουν. Ὁλη ἡ πόλις εἶναι ὀπλι-
σμένη. Ἡ σωματοφυλακὴ τοῦ βασιλέως, οἱ
ἔλβετοί, οἱ πολῖται καὶ ὁ λαὸς, ὅλοι ἔλα-
βον μέρος εἰς τὴν σφαγὴν, καὶ δὲν ὑπάρ-
χει τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς ἐνώμοτος ὅστις
νὰ μὴ ἔχη δέκα ἐγχειρίδια εἰς τὸ στήθος

του. Δὲν ὑπάρχει παρ' ἓν μόνον μέσον νὰ
σωθῆς ἀπὸ τὸν θάνατον, γένου καθολικός.

Ὁ Μεργὺ ἦτο γενναῖος· ἀλλ' ἀναλογι-
σθεὶς τοὺς κινδύνους, ὅσους ἐφαίνετο προ-
πειλοῦσα ἐκεῖνη ἡ νύξ, ἠσθάνθη ἐπὶ μίαν
στιγμὴν φόβον ἀνανδρον κατελθόντα εἰς
τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας του, καὶ αὐτὴ
μάλιστα ἡ ἰδέα νὰ σωθῆ ἐξομνύων τὴν θρη-
σκείαν του, διῆλθε τὸν νοῦν του ὡς λάμψις
ἀστραπῆς.

— Σοὶ ἐγγυῶμαι ἐγὼ περὶ τῆς ζωῆς
σου, ἐὰν γίνεσαι καθολικός, εἶπεν ἡ Ἄρτε-
μις ἐνόουσα τὰς χεῖρας.

— Ἐὰν ἐξώμνυα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Μερ-
γὺ, θὰ περιεφρόνουν τὸν ἑαυτὸν μου δι' ὅ-
λης μου τῆς ζωῆς. Αὐτὸς δὲ καὶ μόνος ὁ
συλλογισμὸς ἤρκεσε νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς αὐ-
τὸν τὴν προτέραν ἀνδρίαν, ἣν ἐδιπλασία-
σεν ἡ ἐντροπὴ νὰ δεῖξῃ καὶ μιᾶς στιγμῆς
ἀδυναμίαν. Κατεβίβασε τὸν πῖλόν του μέ-
χρις ὀφθαλμῶν, ἐνεπόρπησε τὸν τελαμῶνά
του, καὶ συστρέψας περίξ τοῦ ἀριστεροῦ
βραχίονος τὸν μανδύαν του, δίκην ἀσπίδος,
ῶρμησε πρὸς τὴν θύραν με βῆμα ἀποφα-
σιστικόν.

— Ποῦ ὑπάγεις, ταλαίπωρε;

— Εἰς τὸν δρόμον. Δὲν θέλω νὰ ἔχετε
τὴν λύπην νὰ με ἴδῃτε σφαζόμενον ἐμπρὸς
τῶν ὀφθαλμῶν σας καὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας σας.

Ἡ φωνὴ του εἶχέ τι περιφρονητικόν, ὅ-
περ κατέθλιψε τὸν νοῦν τῆς κομήσσης. Πα-
ρενέβαλεν ἑαυτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ· ἀλλ' αὐτὸς
τὴν ἀπώθησε, καὶ σκληρῶς αὐτὴ δὲ ἤρπασεν
ἐν ἄκρον τοῦ κολοβίου του, καὶ ἐσύρετο γο-
νυκλινῆς παρ' αὐτῷ.

— Ἀφετέ με! ἐφώνησε. Θέλετε νὰ με
παραδώσῃτε σεῖς ἢ ἰδίᾳ εἰς τὰ ἐγχειρίδια
τῶν δολοφόνων! Ἡ ἐρωμένη ἐνὸς ἐνωμό-
του ἠμπορεῖ νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ ἀμάρτημά της
προσφέρουσα εἰς τὸν Θεὸν τὸ αἷμα τοῦ ἐ-
ραστοῦ τῆς.

— Στάσου, Βερνάρδε, σὲ καθικετεύω! τὴν
σωτηρίαν σου θέλω. Ζῆσε δι' ἐμέ, ἀκριβέ
ἄγγελε. Σώθητι ἐν ὀνόματι τοῦ ἐρωτός μας!..
Συγκατάνευσον νὰ προφέρῃς μίαν λέξιν, καί,
σοὶ τὸ ὀμνύω, ἐσώθης.

— Τίς! ἐγὼ νὰ ἀσπασθῶ τὴν θρησκείαν
δολοφόνων καὶ κακούργων! Ἄγιοι μάρτυ-
ρες τοῦ Εὐαγγελίου, μετ' ὀλίγον ἐρχομαι
πλησίον σας.

Καὶ ἀπεσπᾶσθη με τόσῃ βίαν, ὥστε ἡ
κόμησσα κατέπεσε σκληρῶς ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους· ἐμελλε δ' ἤδη ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν,
ὅτε ἐγερθεῖσα παρευθὺς με τὴν ταχύτητα

νέας τίγριδος, ὤρμησε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἤρπασεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς με δύναμιν ἰσχυροτέραν ῥωμαλέου ἀνδρός.

— Βερνάρδε! ἐφώνησεν ἐκτὸς ἑαυτῆς καὶ πλήρης δακρύων, σὲ ἀγαπῶ περισσότερο τώρα παρὰ ἐὰν ἐγίνεσο καθολικός! Καὶ σύρουσα αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην τῆς ἀναπαύσεως συγκατεκλίθη ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐκάλυψε με φιλήματα καὶ με δάκρυα.

— Μείνε ἐδῶ, ὦ μόνη μου ἀγάπη· μείνε μαζί μου, γενναίε μου Βερνάρδε, ἔλεγε σφίγγουσα αὐτὸν με ὄλον τῆς τὸ σῶμα, ὡς ὄφις ἐλισσόμενος περὶ τὴν βορᾶν του. Δὲν θὰ ἔλθουν νὰ σὲ ζητήσουν ἐδῶ ἕως εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ πρέπει νὰ φονεύσουν πρῶτον ἐμὲ διὰ νὰ φθάσουν ἕως εἰς τὸ στήθος σου. Συγχώρησέ με, ἀγάπη μου· δὲν ἠμπόρεσα νὰ σὲ εἰδοποιήσω προτῆτερα περὶ τοῦ κινδύνου ὁ ὁποῖος σὲ ἠπείλει, διότι με ἐμπόδιζεν ὄρκος φοβερός. Ἄλλὰ θὰ σὲ σώσω, ἢ θὰ χαθῶ καὶ ἐγὼ μαζί σου.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη κρότος βίαιος εἰς τὴν θύραν τῆς ἀγυιᾶς. Ἡ κόμησσα ἔρρηξε κραυγὴν γοερὰν, καὶ ὁ Μεργύ ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς, χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν περὶ τὸν ἀριστερόν του βραχίονα συνεστραμμένον μανδύαν, ἤσθάνθη τότε ἐν

ἑαυτῷ τοσαύτην δύναμιν καὶ στερρότητα ἀποφάσεως, ὥστε δὲν θὰ ἐδίσταζέ ποσὼς νὰ ῥιφθῆ κατακέφαλα εἰς τὸ μέσον ἑκατὸν σφαγέων, ἐὰν ἐπαρουσιάζοντο ἐνώπιόν του.

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς οἰκίας τῶν Παρισίων ὑπῆρχε πλησίον τῆς πύλης τῆς εἰσόδου καὶ μικρὰ ὀπὴ τετράγωνος με κιγκλίδας σιδηρᾶς τόσον σφικτᾶς, ὥστε δι' αὐτῆς οἱ κάτοικοι ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ ἴδωσι ἐὰν ἦτο ἀκίνδυνον ν' ἀνοίξωσι. Πολλάκις μάλιστα οὐδ' ὀγκωδέσταται δρῦναι πύλαι με χονδρούς ἤλους καὶ πλάκας σιδηρᾶς δὲν ἤρκουν εἰς τὸ νὰ ἀσφαλίσωσι καλῶς τοὺς προνοητικούς, ὅσοι δὲν εἶχον ὄρεξιν νὰ παραδοθῶσι πρὶν τακτικῆς καὶ κανονικῆς πολιορκίας. Πολεμιστῆραι λοιπὸν στεναὶ ἦσαν ἑκατέρωθεν τῆς πύλης, ὅθεν ἀκινδύνως ὁ πολιορκούμενος ἠδύνατο νὰ προσβάλλῃ τὸν ἐπερχόμενον.

Παλαιὸς τις ὀπλοπάροχος ἀπολαύων πλήρους παρὰ τῆ κομήσση ἐμπιστοσύνης, ἐξετάσας διὰ τοῦ τοιούτου κιγκλιδώματος τὸν παρουσιασθέντα, καὶ ἀπευθύνας πρότερον αὐτῷ τὰς ἀναγκαίαις ἐρωτήσεις, ἐλθὼν εἶπεν εἰς τὴν δέσποιναν ὅτι ὁ λοχαγὸς Γεώργιος δὲ Μεργύ ἐξήτει ἐπιμόνως νὰ εἰσαχθῆ. Ὅθεν, τοῦ φόβου διακεδασθέντος, ἡ πύλη ἠνεώχθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

— 0 —

Η ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

— 000 —

« Αἷμα! αἷμα! »

(Ἀπόφθεγμα τοῦ ἀρχιστρατήγου τῆς Ταβέν).

« Saignez, saignez! »

(Mot du marechal de Tavannes).

Ἄφου ἐγκατέλιπε τὴν Ἴλην του ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἔδραμεν οἴκαδε, ἐλπίζων νὰ εὔρη ἐκεῖ τὸν ἀδελφόν του, ἀλλ' ἐφυγε καὶ ἐκεῖθεν ἀφ' οὗ ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας ὅτι ἦτο ἀπὼν δι' ὅλης τῆς νυκτός. Ὁ Γεώργιος ἐσυμπέρανεν ἀδιστακτῶς ὅτι ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κομήσσης, καὶ ἔσπευσε νὰ τὸν ζητήσῃ ἐκεῖ. Ἄλλ' ἤδη εἶχεν ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ, ὁ θόρυβος ἢ βία τῶν σφαγέων, καὶ αἱ διὰ μέσων τῶν ὁδῶν τεταμέναι ἀλύσεις τὸν ἐμπόδιζον εἰς κάθε του βῆμα. Ἦναγκάσθη

λοιπὸν νὰ διέλθῃ ἔμπροσθεν τοῦ Λούβρου, ὅπου ὁ φανατισμὸς ἔκαμνε τὴν μεγαλειτέραν θραῦσιν. Τὸ τέταρτον ἐκεῖνο, ὅπου κατῶκουν πολλοὶ διαμαρτυρόμενοι, ἐπλημμύρησε μέγα πλῆθος καθολικῶν καὶ στρατιωτῶν με πῦρ καὶ σιδήρον εἰς τὰς χεῖρας. Ἐκεῖ δὲ κατὰ τὴν ζωηράν ἐκφρασιν συγχρόνου τινὸς ἱστορικοῦ (*) « τὸ αἷμα ἐπλημμύρει πανταχόθεν καὶ ἐζητεῖ διέξοδον εἰς τὸν ποταμὸν », καὶ ἦτο ἀ-

(*) D'Aubigné, Histoire universelle.

δύνατον νὰ περάσῃ τις μίαν ἀγυιάν χωρὶς νὰ ριψοκινδυνεύσῃ νὰ συντριφῇ ἀπὸ τὰ ριπτόμενα ἐκ τῶν παραθύρων πτώματα.

Ἐκ καταχθονίου προνοίας, τὰ πλεῖστα τῶν πλοίων ἅτινα συνήθως ἔμενον πλησίον τοῦ Λούβρου, ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην, ὥστε πολλοὶ φυγάδες τρέχοντες εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ διασωθῶσιν εἰς τὰ πλοῖα, εὐρίσκοντο εἰς τὴν σκληρὰν θέσιν νὰ ἐκλέξωσιν ἢ τὴν μάχαιραν τῶν ἐχθρῶν ἢ τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ. Ἐν τούτοις ἐφαίνετο εἰς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ Λούβρου Κάρολος ὁ Θ' με μακρὸν τουφέκιον, σκοπεύων μὲ αὐτὸ κυνηγετικῶς τοὺς πτωχοὺς διαβάτας (*).

Ὁ λοχαγὸς διασκελίζων καθ' ἑκάστον βήμα τὰ πτώματα, καὶ μ' αἷμα καταμολυνόμενος τοὺς πόδας, ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του, κινδυνεύων καθ' ἑκάστην στιγμήν νὰ φονευθῇ κατὰ λάθος ἀπὸ τοὺς σφαγεῖς. Παρητήρησεν ὅτι οἱ ἐνοπλοὶ πολῖται καὶ οἱ στρατιῶται ἔφερον ματχαλιστῆρα λευκὸν εἰς τὸν βραχίονα καὶ λευκὸν σταυρὸν εἰς τὸν πῖλον, καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ φορέσῃ καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα ταῦτα, ἀλλ' ἢ ἀποστροφή τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο πρὸς τὴν ἀτιμον τῆς δολοφονίας πράξιν ἐξετείνετο καὶ μέχρι πῶν ἐξωτερικῶν σημείων.

Ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ πλησίον τοῦ Σιατελέτου, ἤκουσεν ὅτι τὸν προσεκάλει τις. Στραφεὶς εἶδεν ἄνθρωπον ὠπλισμένον ὡς ἀστακὸν ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἔκαμνε χρῆσιν τῶν ὄπλων του, φέρων ἄλλως τὸν ματχαλιστῆρα καὶ τὸν σταυρὸν καὶ τελίσσων εἰς τὰς χεῖράς του τεμάχιον χάρτου μὲ ἦθος ἀπαθὲς καὶ ἀδιάφορον. Ἦτο ὁ Βεβίλ. Ἐβλεπε δὲ ψυχρότατα καὶ ἀδιαφορώτατα τὰ ριπτόμενα εἰς τὸν Σηκουάνα πτώματα ἀπὸ τὴν γέφυραν τοῦ Μενιέ.

— Τί διάβολον κάμνεις ἐδῶ; Γεώργιε! εἶναι θαῦμα, ἢ μήπως ἢ θεία χάρις σὲ ἐνέπνευσε τὸν ζῆλον αὐτὸν νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ κυνήγιον τῶν ἐνωμότων;

— Καὶ σὺ πάλιν τί κάμνεις εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τῶν ἀθλιῶν;

— Ἐγὼ, διάβολε, κυττάζω εἶναι θεάμα. Καὶ ξεύρεις τί λαμπρὸν πρᾶγμα ἔκαμα; Γνωρίζεις πολὺ καλὰ τὸν γέρον Μιχαὴλ Κορναβόν, τὸν ἐνώμοτον ἐκεῖνον τοκογλύφον ὅπου μ' ἐλύτρωσε τόσαις φοραῖς; . . .

— Τὸν ἐσκότωσης, ἄθλιε;

— Ἐγὼ; οὐφ καυμένε! Δὲν ἀνακατόνομαι εἰς τὰ θρησκευτικὰ πρᾶγματα. Ἀντὶ νὰ τὸν σκοτώσω, τὸν ἔκρυφα εἰς τὸ ὑπόγειόν μου, καὶ αὐτὸς μοῦ ἐχάρισε πᾶν ὅτι τοῦ ἐχρεωστοῦσα. Ἐκαμα λοιπὸν μίαν καλὴν πράξιν καὶ ἀντεμείφθην. εἶναι ἀλήθεια πῶς διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ ὑπογράψῃ εὐκολώτερον τὸ ἐξοφλητικὸν, τοῦ ἔβαλα δύο φορὰς τὸ πιστόλι κατακέφαλα, πλὴν ἀνάθεμά με ἂν τὸ ἔσυρα. Στάσου, κύτταξε αὐτὴν τὴν γυναῖκα, ὅπου ἐπιάσθη ἀπὸ τὸ μετοφοῦστανόν της ἀπὸ ἓν δοκάρι τῆς γεφύρας. Νὰ, θὰ πέτῃ . . . ὄχι, δὲν θὰ πέτῃ! ὦ! διάβολε, αὐτὸ εἶναι νόστιμον καὶ περιέργον, καὶ ἀξίζει νὰ τὸ ἰδῇ τινὰς ἀπὸ πλησιέστερα.

Ὁ Γεώργιος τὸν ἀφῆκε καὶ ἔλεγε εὐπτῶν τὴν κεφαλὴν.

— Καὶ ὅμως αὐτὸς εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς εὐγενικωτέρους κυρίους ὅπου γνωρίζω εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν!

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀγυιάν τοῦ Ἁγίου Ἰωσή, ἦτις ἦτο ἀφώτιστος καὶ ἔρημος. Ἀναμφίβολον λοιπὸν ὅτι κανεὶς διαμαρτυρούμενος δὲν κατόκει ἐκεῖ· ἀλλ' ὅμως διεκρίνετο ἐναργῶς ὁ θόρυβος τῶν πλησιοχώρων ἀγυιῶν. Παρευθὺς εἰς λευκοὶ τοῖχοι φωτίζονται ἀπὸ τοὺς πυρσοὺς. Ἀκούονται φωναὶ γοεραὶ, καὶ φαίνεται γυνὴ ἡμίγυμνος, μὲ κόμην λυτὴν, κρατοῦσα παιδίον εἰς τὰς χεῖράς της. Ἐφευγε μὲ ταχύτητα ὑπερφυσικήν. Δύο ἄνθρωποι τὴν ἐδίωκον, οἵτινες ἐνεψύχουν ἀλλήλους δι' ἀγρίων φωνῶν, ὡς οἱ κυνηγοὶ οἱ ὁποῖοι κυνηγοῦν ἀγρίον τι θηρίον. Ἡ γυνὴ ἐμελλεν ἤδη νὰ ριφθῇ εἰς δρόμον ἀνοικτὸν, ὅτε ὁ εἰς τῶν διωκτῶν ἐπυροβόλησε κατ' αὐτῆς. Τὴν ἐκτύπησεν εἰς τὰ νῶτα, ἔπεσε παρευθὺς κατὰ γῆς ἄπνους ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμήν ἐσηκώθη, ἔκαμεν ἓν βῆμα πρὸς τὸν Γεώργιον, καὶ ἔπεσε πάλιν εἰς τὰ γόνατα, ἔπειτα δὲ τελευταίαν προσπάθειαν καταβαλοῦσα ἀνεσήκωτε πρὸς τὸν λοχαγὸν τὸ τέκνον της, ὡς εἰ ἀνέθετεν αὐτὸ εἰς τὴν γενναιότητά του. Ἐξέπνευσε δὲ παρευθὺς χωρὶς οὐδὲ λόγον νὰ εἶπῃ.

— Καὶ αὐτὴ ἡ σκύλλα αἰρετικὴ μαζί με ταῖς ἀλλαίς! ἐφώνησεν ὁ πυροβολήσας. Δὲν θὰ ἤσυχάσω παρ' ἀφοῦ ξεθεώσω δώδεκα σωστάς.

— Κακοῦρροίζικε! ἐφώνησεν ὁ λοχαγός, καὶ δραμῶν ἐκένωσε κατ' αὐτοῦ τὸ πιστόλιόν του,

Ἡ κεφαλὴ τοῦ κακούργου ἐκτύπησε τὸν τοῖχον. Ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τρόπον

(*) Αὐτόθι.

καταπληκτικόν, καὶ ἔπεσε παρευθὺς κατὰ γῆς νεκρός.

— Πῶς, ἐσχότωσες ἓνα καθολικόν! ἐφώνησεν ὁ σύντροφος τοῦ θανατωθέντος, ὅστις ἐκράτει μὲ τὴν μίαν χεῖρα πυρσὸν καὶ μὲ τὴν ἄλλην ξίφος καθημαγμένον. Τίς λοιπὸν εἶσθε σεῖς; Μὰ τὴν λειτουργίαν! ἀλλὰ σεῖς εἴσθε ἀπὸ τοὺς ἐλαφροὺς ἵππεῖς τοῦ βασιλέως. Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐκάμετε λάθος, ἀξιωματικέ μου.

Ὁ λοχαγὸς ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ζώνην του καὶ τὸ δεύτερον πιστόλιον, καὶ τὸ ἐγέμισε· τὸ κίνημα αὐτὸ καὶ ὁ τριγμὸς τοῦ πετεινοῦ ἐνοήθησαν καλῶς ἀπὸ τὸν φονέα, ὅστις ἐτρόπη παρευθὺς εἰς φυγὴν μὲ τὰ τέσσαρα. Ὁ λοχαγὸς δὲν κατεδέχθη νὰ τὸν πιττολίση. Ἐκυψε χαμαί, ἐξέτασε τὴν γυναῖκα, ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἦτο ὄλως διόλου νεκρά. Ἡ σφαῖρα τὴν ἐτρύπησε διαμπερές, τὸ τέκνον τῆς ἦτο καταματωμένον, ἀλλ' ὡς ἐκ θαύματος οὐδαμῶς πληγωμένον. Ὁ λοχαγὸς ἐδυσκολεύθη ἄρκετὰ νὰ τὸ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα τὴν ὁποίαν ἔσφιγγε μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις, ἔπειτα τὸ ἐσκέπασε μὲ τὸν μανδύαν του, καὶ φρονιμώτερος γενόμενος ἐξ αἰτίας τῆς γενομένης ἐκεῖ οὐχὶ καλῆς συναντήσεως ἐξήλωσε τὸν σταυρὸν καὶ τὸν μασχαλιστήρα ἀπὸ τὸν πῖλον τοῦ νεκροῦ καὶ τὸν ἔθηκεν εἰς τὸν εἰδικόν του. Τοιοῦτοτρόπως δ' ἔφθασε χωρὶς ἐμπόδιον ἕως εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κομήσεως.

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐνέπεσαν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων, χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ δυνηθῶσι νὰ προσφέρωσι. Τέλος πάντων μὲ ὀλίγας λέξεις ὁ λοχαγὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἀδελφὸν νὰ ἐννοήσῃ εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκετο ἡ πόλις. Ὁ Βερνάρδος ἐβλασφήμησε τὸν βασιλέα, τοὺς Γουισίας, καὶ τοὺς ἱερεῖς, ἤθελε νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ συνενωθῇ μὲ τοὺς ἀδελφούς του, ἐὰν ἐδοκίμαζόν που ν' ἀντισταθῶσι πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Ἡ κόμησσα ἔκλαιε καὶ τὸν ἐμπόδιζε, καὶ τὸ παιδίον ἔκλαιε καὶ ἐζήτην τὴν μητέρα του.

Ἄφου πολὺς καιρὸς ἐδαπανήθη εἰς τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς, ἔπρεπε τέλος πάντων ν' ἀποφασίσωσι τί θὰ κάμωσι. Περὶ τοῦ παιδίου ὁ ὄπλοπάροχος τῆς κομήσεως ἀνεδέχθη νὰ εὔρῃ γυναῖκα ἢ ὁποία νὰ φροντίσῃ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ· ἀλλ' ὁ Μεργὺ δὲν ἐδύνατο νὰ φύγῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Καὶ ἔπειτα ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Ἡξευρέ τις ἀν' ἡ σφαγὴ δὲν ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἕως εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς Γαλλίας; Πολυάριθμοι φυλακαὶ

ἐφύλαττον ὄλας τὰς γεφύρας, ἀπ' ὅπου οἱ διαμαρτυρόμενοι ἦτο πιθανὸν ὅτι ἐμελλον νὰ διαφύγωσιν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, ὅθεν πάλιν διαφυγόντες ἠδύναντο νὰ διασωθῶσιν εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, αἵτινες ἐξ ἀρχῆς ἐφάνησαν ἀνεξιθρησκότεραι πρὸς αὐτούς. Ἐπειτα πάλιν νὰ ζητήσωσιν ἔλεος κατὰ τοιαύτην στιγμὴν ἐφαίνετο ἀδύνατον, καὶ μάλιστα ἀπερίσκεπτον, παρὰ τοῦ μονάρχου, ὅστις ἐξημμένος τότε ἀπὸ τὴν σφαγὴν δὲν εἶχεν ἄλλο κατὰ νοῦν εἰμὴ πῶς νὰ κάμῃ περισσότερα θύματα. Ἡ οἰκία τῆς κομήσεως διὰ τὴν ὑπόληψιν καὶ εὐλάβειαν αὐτῆς, δὲν ἦτο ἐκτεθειμένη εἰς τὰς ἐρεύνας τῶν σφαγέων, καὶ ἡ Ἄρτεμις ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀσφαλῆς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς. Ὅθεν ὁ Μεργὺ ἀπεφάσισε νὰ μὲνῃ ἐκεῖ, ὡς εἰς τὸ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον μέρος περιμένων τὰ ἀποθησόμενον.

Τὴν ἡμέραν, ἀντὶ νὰ παύσωσιν αἱ σφαγαί, ἐπηύξησαν ἐξ ἐναντίας καὶ ἐτακτοποιήθησαν. Δὲν ὑπῆρχε καθολικὸς ὅστις, ὑπὸ φόβου μὴ ἐκληφθῇ ὡς αἰρετικὸς, δὲν ἔλαβε τὸν λευκὸν σταυρὸν, δὲν ὠπλίσθη ἢ δὲν κατήγγειλεν αἰρετικὸς ζῶντας ἀκόμη. Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς ἔγκλειστος εἰς τὸ παλάτιόν του, ἦτο ἀπρόσιτος πρὸς πάντας ἐκτὸς τῶν ἀρχισφαγέων. Ὁ ὄχλος ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῶν λαφύρων ἐλαυνόμενος συνηνώθη μετὰ τῶν λοιπῶν πολιτῶν καὶ στρατιωτῶν, καὶ οἱ ἱεροκῆρυκες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐξώρμων πάντας τοὺς πιττοὺς νὰ φανῶσιν ἔτι ἀγριώτεροι καὶ σκληρότεροι.—Συντρίψωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς τὴν πολυκέφαλον ὕδραν, καὶ καταπαύσωμεν διὰ παντὸς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἔλεγον καὶ διὰ νὰ δείξωσιν εἰς τὸν ἴσθμιν αἵματος καὶ θουμάτων διψᾶν ἔχοντα λαὸν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεδοκίμαζεν αὐτῶν τὴν μανίαν, καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ διὰ θαύματος ἐξαισίου:—Ὑπάγετε, ἐφώναζαν, εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν Ἀθῶν, καὶ ἴδετε τὴν λευκάκανθαν, ἢ ὁποία ἦνθησε ζωηρὰ καὶ χαρίεσσα ὡς ποτισθεῖσα μὲ τῶν αἰρετικῶν τὸ αἷμα!

Συνεδίαι πολυάριθμοι σφαγέων ἐνόπλων ἀπῆρχοντο εἰς προσκύνησιν τῆς ἱερᾶς ἀκάνθης, καὶ ἐξήρχοντο τοῦ κοιμητηρίου νέαν πνέοντες μανίαν, καὶ μὲ νέον ζῆλον ζητοῦντες ν' ἀνακαλύψωσι καὶ θανατώσωσι πάντας ὅσους ὁ οὐρανὸς κατεδίκαζε τοσοῦτον προφανῶς.—Ἀπόφθεγά τι τῆς Αἰκατερίνης ἐφέρετο τότε διὰ στόματος, τὸ ἐξῆς, ὅπερ ἔπα-
νελάμβαναν πάντες σφάζοντες τὰ παιδιά

καὶ τὰς γυναῖκας: *Che pietà for ser crudele, che crudeltù for ser pietoso*· σήμερον φιλό-
 θρωπος εἶναι ὁ σκληρὸς, σκληρὸς δὲ εἶναι
 ὁ φιλόθρωπος.

Καὶ παράξενον! μεταξύ ὄλων τούτων τῶν
 διαμαρτυρομένων, πολλὰ ὀλίγοι ἦσαν οἱ μὴ
 πολεμήσαντες καὶ μὴ παρευρεθέντες εἰς μά-
 χας μυριονέκρους, ὅπου ἀπεπειράθησαν, μετ'
 ἐπιτυχίας πολλάκις, ν' ἀντισταθμίσωσι τὸν
 πολυάριθμον διὰ τῆς ἀνδρίας. Καὶ ὅμως
 κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην σφαγὴν δύο μό-
 νον ἔδειξαν ἀντίστασιν πρὸς τοὺς δολοφό-
 νους των, καὶ ἐκ τῶν δύο τούτων ὁ εἰς εἶχε
 πολεμήσῃ. Ἴσως ἢ ἕξις τοῦ νὰ μάχωνται ὅλοι
 ὁμοῦ καὶ εἰς τάξεις κανονικὰς εἶχεν ἀποστε-
 ρήσῃ αὐτοὺς τῆς ἀτομικῆς ἐκείνης ἐνεργείας,
 ἣτις ἠδύνατο νὰ ἀναγκάσῃ ἕκαστον διαμαρ-
 τυρόμενον νὰ πολεμήσῃ ἀπὸ τῆς οἰκίας του
 ὡς ἀπὸ φρουρίου. Ὅθεν ἔβλεπέ τις ὡς θύ-
 ματα ἀγόμενα ἐπὶ σφαγὴν παλαιοῦς ἀγωνι-
 στὰς νὰ τείνωσι τὸν τράχηλον αὐτῶν εἰς
 ἀθλοῦς δολοφόνους, οἵτινες τὴν προτεραίαν
 θὰ ἔτρεμον καὶ ἂν ἔβλεπον μόνον αὐτοὺς.

Ἐντὶ τῆς ἀνδρίας ἐνεδύοντο τὸν θώρακα
 τῆς ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, καὶ ἐπροτίμων
 τὴν δόξαν τῶν μαρτύρων ἀπὸ τὴν δόξαν τῶν
 πολεμιστῶν.

Ἀφοῦ ἡ πρώτη τοῦ αἵματος δίψα κατευ-
 νάσθη, ἐφάνησαν τότε καὶ ἐπιεικεῖς τινὲς χα-
 ρίζοντες τὴν ζωὴν εἰς τὰ θύματά των ἐπὶ
 τῷ ὄρω τῆς ἐξομώσεως. Ὀλιγάριθμοί τινες
 καλβινισταὶ ὠφεληθέντες ἀπὸ τὴν χάριν ταύ-
 την, συγκατένευσαν νὰ ἐξαγοράσωσιν ἑαυτοὺς
 ἀπὸ τὸν θάνατον διὰ ψεύδους ἴσως θεμιτοῦ.
 Ἀπειράριθμοι ὅμως γυναῖκες καὶ παιδιά ἐπα-
 νελάμβανον τὸ σύμβολόν των ἐν μέσῳ τῶν
 ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ὑψωμένων ξιφῶν,
 καὶ ἀπέθνησκον χωρὶς οὐδὲ παράπονον νὰ
 προφέρωσι.

Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ βασιλεὺς ἀπεπειράθη
 νὰ παύσῃ τὴν σφαγὴν, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀφήσῃ τις
 ἀχάλιον τὸν ὄχλον, δὲν εἶναι ἔπειτα εὐκολον
 νὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ. Ὅχι μόνον τὰ ἐγχειρίδιά
 των δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τοῦ νὰ προσβάλλωσιν
 ἀπροστάτευτα στήθη, ἀλλὰ καὶ ὁ μονάρχης
 αὐτὸς κατηγορηθεὶς ὡς εἰς ἀσεβῆ ὑποπεσῶν
 συμπάθειαν, ἠναγκάσθη νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς
 λόγους του.

Κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν νύκτα τοῦ Ἀ-
 γίου Βαρθολομαίου ἡμέρας ὁ Μεργύ ἐπεσκέ-
 πτετο τακτικῶς εἰς τὸ ἄσυλόν του ὑπὸ τοῦ
 ἀδελφοῦ του, ὅστις ἐκάστοτε ἀνέφερεν αὐτῷ
 καὶ νέας λεπτομερείας περὶ τῶν φρικωδῶν
 σκηνῶν, ὧν ἐγίνετο αὐτόπτης μάρτυς.

— "Ἄ! πότε θὰ ἠμπορέσω νὰ φύγω ἀπὸ
 τὸν τόπον τοῦτον τῶν δολοφόνων καὶ κα-
 κούργων; ἐφώναζεν ὁ Γεώργιος. Θὰ ἐπρο-
 τίμων νὰ ζῶ μεταξύ θηρίων ἀγρίων, παρὰ
 μεταξύ Γάλλων.

— Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥοσέλ, ἔλεγεν ὁ
 Μεργύ. Ἐλθέ ν' ἀποθάνῃς μετ' ἐμοῦ, καὶ
 νὰ ἐκπλύνῃς τὴν ἐξώμοσίν σου ὑπερασπιζό-
 μενος τὸ τελευταῖον τοῦτο προτείχισμα τῆς
 θρησκείας μας.

— "Ἐ! καὶ τί θὰ γίνω ἐγώ; ἔλεγεν ἡ Ἀρ-
 τεμις.

— Ἀγωμεν κάλλιον εἰς Γερμανίαν ἢ
 Ἀγγλίαν, ἀπεκρίνετο ὁ Γεώργιος. Ἐκεῖ
 τοῦλάχιστον δὲν θὰ σφαζώμεθα, οὐδὲ θὰ
 σφάζωμεν.

Τὰ σχέδια ταῦτα δὲν ἐξετελέσθησαν· διότι
 ὁ μὲν Γεώργιος ἐφυλακίσθη ὡς ἀπειθήσας
 εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως, ἡ δὲ κόμησσα
 τρέμουσα μὴ ἀνακαλυφθῆ ὁ ἐραστής της, δὲν
 εἶχεν ἄλλο πρὸ ὀφθαλμῶν εἰ μὴ πῶς νὰ τῷ
 εὕρῃ τὰ μέσα τῆς φυγῆς του ἀπὸ τοὺς Πα-
 ρισίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

ΟΙ ΔΥΟ ΜΟΝΑΧΟΙ.

« Τὸν ἐφόρεσαν ἔν ῥάττον,
Καὶ τὸν ἔκαμαν καλόγηρον. »
Ἄσμα δημοῶδες.

« Lui mettant un capuchon,
Ils en firent un moine. »
Chanson populaire.

Εἰς καπηλείον τι, κατὰ τῆς ὄχθας τοῦ Λίγερου, ὀλίγον μακρὰν τῆς Αὐρηλίας, νέος τις μοναχὸς μὲ μαῦρον ῥάττον, μὲ κουκούλιον μισοκατεβασμένον, ἐκάθητο πλησίον τραπέζης ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ εὐχολόγιόν του μὲ προσοχὴν μεγάλην, ἂν καὶ εἶχεν ἐκλέξῃ γωνίαν σκοτεινοτάτην καὶ ὀλίγον ἐπιτηδεῖαν εἰς ἀνάγνωσιν. Εἶχεν εἰς τὴν ζώνην του κομβοσχοινίον, τοῦ ὁποίου οἱ κόμβοι ἦσαν χονδρότεροι ἀπὸ αὐτὰ περιστερίων, καὶ ἄφθονον καὶ πλουσιοπάροχον συλλογὴν μεταλλίων ἀγίων κρεμαμένων ἀπὸ τὸ ἴδιον σχοινίον τῆς ζώνης του, τὰ ὁποῖα ἐκροτάλιζον δυνατὰ καθὼς ἔκαμνε καὶ τὸ μικρότερον κίνημα. Ὅταν ἐσήκωνε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ κυττάξῃ εἰς τὴν θύραν, ἔβλεπε ὅτι τὸ στόμα του ἦτο πολὺ καλοκαμωμένον, μὲ μύστακα στρυμμένον ἀγκιστροειδῶς, καὶ τόσον κομψὸν καὶ φιλοπρεπῆ, ὥστε θὰ περιποιεῖ μεγάλην τιμὴν καὶ εἰς λοχαγὸν χωροφυλάκων. Αἱ χεῖρες του ἦσαν πολὺ λευκαί, οἱ ὄνυχές του μακροὶ καὶ περικομμένοι μὲ προσοχὴν καὶ κομψότητα, οὐδ' ἐφαίνετό ποτε ὅτι ὁ νέος ἀδελφὸς εἶχε μεταχειρισθῆ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἀδελφῶν τοῦ τάγματός του, τὴν ἀξίνην καὶ τὴν σκαπάνην.

Ἐψηλὴ καὶ παχεῖα χωρικὴ, ἣτις ἐξετέλει χρέη ὑπηρετρίας τοῦ καπηλείου, καὶ ἣτις ἅμα ἦτο καὶ ἡ διευθύντρια, ἐπλησίασεν εἰς τὸν νέον καλόγηρον, καὶ ἀφ' οὗ τῷ ἔκαμνε ἐπαρίστερόν τινα φιλοφρόνησιν, τῷ εἶπεν·

— « Ε! λοιπόν! πάτερ μου! δὲν διατάττετε τίποτε διὰ τὸ γεῦμά σας;

— « Θὰ ἀργήσῃ ἀκόμη πολὺ νὰ ἔλθῃ τὸ πλοῖον τοῦ Βαλγεγκιακοῦ;

— « Τίς ἤξεύρει; Τὰ νερά εἶναι καταβασμένα, καὶ δὲν πηγαίνει τώρα κανεὶς καθὼς

καὶ πρῶτα· ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σας, θὰ ἐγευματίζα ἐδῶ.

— « Λοιπόν! θὰ γευματίσω ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει καμμία ἄλλη αἴθουσα ἀπὸ αὐτὴν ὅπου νὰ ἤμπορῆ κανεὶς νὰ φάγῃ; Ἐδῶ μοῦ ἔρχεται μία ἀποφορὰ ὅπου μοὶ δυσαρεστεῖ.

— « Εἶσθε πολὺ λεπτός, πάτερ μου. Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν αἰσθάνομαι τίποτε.

— « Μήπως ψήγουν χοῖρον κοντὰ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον;

— « Χοῖρον; αὐτὸ εἶναι νόστιμον. Χοῖρους; Ναι, σχεδόν· εἶναι τῶντι σωστοὶ χοῖροι, διότι καθὼς λέγουν, ὅταν ἐζοῦσαν ἐφοροῦσαν μεταξωτά. Ἀλλὰ αὐτοὶ οἱ χοῖροι δὲν εἶναι διὰ φαγί. Εἶναι ἐνώμοτοι, ἅγιε πάτερ, ὅπου καίουν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ νεροῦ, ἑκατὸν βήματα μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ αὐτὴ ἡ ἀποφορὰ ὅπου αἰσθάνεσθε εἶναι ὁ καπνὸς των.

— « Ἐνώμοτοι!

— « Ναι, ἐνώμοτοι. Μήπως αὐτὸ σᾶς πειράζει; Δὲν πρέπει αὐτὸ νὰ σᾶς κόψῃ τὴν ὄρεξιν. Ὅσον διὰ τὴν αἴθουσαν τοῦ φαγητοῦ, δὲν ἔχω ἄλλην παρ' αὐτὴν, ὥστε θὰ ὑποχρεωθῆτε πολὺ ἂν εὐχαριστηθῆτε μὲ αὐτὴν. Μπᾶ! ὁ ἐνώμοτος· δὲν εἶναι τώρα τόσον κακὴ ἡ ἀποφορὰ! Καὶ ἔπειτα, ἂν δὲν τοὺς ἔκαιαν ἴσως θὰ ἐσάπιζον περισσότερο. Ἦτο σήμερον εἰς τὴν ἄμμον μία θημονιὰ τόση δὰ... ὑψηλὴ. Τί; ὑψηλὴ σὰν αὐτὴν τὴν γωνιά.

— « Καὶ πηγαίνετε καὶ βλέπετε αὐτὰ τὰ πτώματα;

— « Α! μοὶ λέγετε αὐτὸ διότι ἦσαν γυμνοί. Ἀλλὰ διὰ τοὺς νεκροὺς αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε, ἦτο τὸ ἴδιον σὰν νὰ ἔβλεπα μίαν θημονιὰν βαθρακούς. Καὶ φαίνεται πῶς χθὲς καὶ εἰς τὴν Αὐρηλίαν ἐδούλευσαν πολὺ ὠραῖα, διότι ὁ ποταμὸς Λίγερου μᾶς ἔφερε

πολλήν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ψαρικὴν, καὶ ἐπειδὴ τὰ νερά εἶναι καταβασμένα, εὐρίσκουν κάθε ἡμέραν εἰς τὴν ἄμμον ἀπὸ αὐτοὺς ὅπου μείνουν εἰς τὰ ῥηγά. Χθὲς μάλιστα τοῦ μυλωνᾶ τὸ παιδί ἐκεῖ ποῦ ἐκύτταζεν εἰς τὸ δίκτυ ἂν ἐπιάσθη- καν τίποτε τίγκαις, νὰ καὶ εὐρίσκει μέσα μίαν γυναῖκα ὅπου εἶχε μία διαβολοτουφεκιὰ ἴσα ἴσα ἐπάνω εἰς τὸ στομάχι· νὰ, ἔμβαινε ἀπὸ ἐδῶ, καὶ ἔβγαινε ἀνάμεσα εἰς τοὺς ὤμους τῆς. Θὰ ἀγαποῦσε καλλίτερα νὰ εὕρη ἓνα κυπρίνον, ὅλον τὸ ἴδιον. . . . Ἄλλὰ τί ἔχετε, πάτερ μου; Μήπως θὰ λειποθυμήσητε; Μήπως θέλετε νὰ σᾶς δώσω, ἕως νὰ γίνῃ τὸ γεῦμά σας, ὀλίγον κρατὶ τοῦ Βαλγεγκιακοῦ; Αὐτὸ θὰ σᾶς διορθώσῃ πολὺ καλὰ τὸ στομάχι σας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ.

— Ἐ, λοιπόν! τί θέλετε διὰ τὸ γεῦμά σας;

— Ὅτι καὶ ἂν ἦναι . . . ὀλίγον μοὶ μέλει.

— Τί, ἀκόμη; Ἐχω ἓνα ὀφρυλάκιον, πολὺ καλὰ ἐφωδιασμένον, καθὼς βλέπετε.

— Δόστε μου λοιπὸν ἓνα ὀρνίθι, καὶ ἀφῆτέ με νὰ διαβάζω τὸ εὐχολόγιόν μου.

— Ἐνα ὀρνίθι, ἓνα ὀρνίθι. Τοῦτο δὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ἀγραφα! Ἔχετε λοιπὸν, πάτερ μου, ἄδειαν ἀπὸ τὸν πάπαν νὰ πασχάζετε τὴν παρασκευὴν;

— Ἄ! πόσον εἶμαι ἀφηρημένος! . . . .

Ναι, βέβαια, σήμερον εἶναι παρασκευὴ! . . . .

« Ἐν δὲ τῇ παρασκευῇ κρέας οὐ μὴ φάγη. » Δότε μοι λοιπὸν αὐγά· σᾶς εὐχαριστῶ, ὅπου μὲ εἰδοποιήσατε διὰ νὰ μὴ ἐμπέσω εἰς τόσον μέγα ἔγκλημα.

— Βλέπετε ἐκεῖ; εἶπεν ἡ κάπηλος μετὰ χαμηλὴν φωνήν, οἱ κύριοι αὐτοὶ ἂν δὲν τοὺς εἰδοποιήσῃ κανεὶς, εἶναι ἕτοιμοι νὰ σοῦ φάγουν ὀλάκαιρον ὀρνίθι, καὶ ἡμεῖς, μία σταλαγματιὰ δξύγκι ἂν εὕρουν εἰς τὴν σούπαν μιᾶς πτωχῆς γυναικὸς, σοῦ εἶναι καλοὶ νὰ σοῦ κάμουν τὸν κόσμον ἄνω κάτω.

Μεθ' ὃ ἤσυχολήθη νὰ προετοιμάσῃ τὰ αὐγά, καὶ ὁ μοναχὸς ἤρχισε νὰ ἀναγινώσῃ τὸ εὐχολόγιόν του.

— Ave, Maria! ἀδελφὴ μου, εἶπεν ἕτερος μοναχὸς εἰσερχόμενος εἰς τὸ καπηλεῖον, καθ' ἣν στιγμήν ἡ Μαργαρίττα ἐκράτει ἀπὸ τὴν οὐρὰν τὸ τηγάνιον, καὶ ἤσυχολεῖτο εἰς τὴν ἔψησιν γιγαντιαίου σφογγάτου.

Ὁ νέηλος ἦτο γέρων μετρίχας φαρὰς, ὑψηλὸς, ἰσχυρὸς καὶ σωματώδης. Εἶχε μορφὴν κατακόκκινον, ἀλλ' ὅ,τι κατ' ἀρχὰς ἐφείλκε τὴν προσοχὴν τοῦ θεατοῦ ἦτο ὑπέρομα γὰρ τι ἐμπλαστρον, καλύπτον τὸν ἕτερον

ὄφθαλμόν καὶ μέγα μέρος τῆς παρεΐας. Ὁμίλει εὐκόλως τὰ γαλλικά, ἀλλ' εἰς τὸν τόνον αὐτοῦ διεκρινέ τις ξενικόν τι.

Καθ' ἣν στιγμήν εἰσῆλθεν ὁ νέος μοναχὸς κατεβίβασεν ἀκόμη περισσότερον τὸ κουκούλιόν του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ βλέπηται καλῶς, καὶ ὅ,τι ἐξέπληξεν ἀκόμη περισσότερον τὴν Μαργαρίταν ἦτο τὸ ὅτι ὁ ἐρχόμενος ἀδελφὸς καθὼς παρετήρησε τὸν ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἔσπευσε νὰ καταβίβασῃ τὸ κουκούλιόν του, ὅπερ διὰ τὸν κάσωνα εἶχεν ἀνωρθωμένον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, πάτερ μου, μετὰ τὴν ὥραν ἦλθετε, εἶπεν ἡ κάπηλος· δὲν θὰ περιμείνετε, καὶ θὰ εὐρεθῆτε εἰς γῆν γνωρίμην. Ἐπειτα ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν νέον μοναχόν, Δὲν εἶναι, εἶπεν ἀλήθεια, ὀσιώτατε, ὅτι ἐπιθυμεῖτε πολὺ νὰ γευματίσητε μετὰ τὴν ὀσιότητά του; Ἡ εὐωδία τοῦ σφογγάτου τὸν ἤρσεν. Αἶ! θὰ εἶπῃ πῶς κλείω τὰ ἄμματα ὅταν βάζω τὸ βούτυρον.

Ὁ νέος μοναχὸς ἀπεκρίθη μετὰ δειλίας καὶ φελλίζων: « φοβοῦμαι μήπως ἐνοχλήσω τὸν κύριον. »

Καὶ ὁ γέρων μοναχὸς εἶπε χαμηλῶς πολὺ τὴν κεφαλὴν. — Εἶμαι ἓνας πτωχὸς ἄλσακίτης μοναχὸς, ὁμιλῶ κατὰ τὰ γαλλικά, καὶ φοβοῦμαι μήπως ἡ συντροφία μου δυσσεσήσῃ τὸν συνάδελφόν μου.

— Ἐλα τώρα! θὰ κάμνετε καὶ τὰς φιλοφρονήσεις σας; Μεταξὺ μοναχῶν, καὶ μοναχῶν τοῦ αὐτοῦ τάγματος, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ παρὰ μία τράπεζα καὶ μία κλίνη. Καὶ λαβοῦσα μικρὸν σκαμνίον, τὸ ἔθεσε πλῆστον τῆς τραπέζης ἀκριβῶς ἀντικρὺ τοῦ νέου μοναχοῦ. Ὁ γέρων ἐκάθησεν εἰς τὸ πλάγιον, προφανῶς πολὺ ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἐφαίνετο εἰς δεινὴν πάλιν ἐπιθυμίαν νὰ γευματίσῃ καὶ μεταξὺ ἀποστροφῆς νὰ εὐρεθῇ ἀντικρὺ συναδέλφου.

Τὸ σφογγάτον παρετέθη. — Ἐμπρὸς, πατέρες μου, εἰπέτε γλίγωρα τὸ « Φάγονται πένητες » σας, καὶ ἔπειτα μοῦ λέγετε ἂν ἤξιζε τὸ σφογγάτον.

Τὴν φράσιν ταύτην ἀκούσαντες οἱ δύο μοναχοὶ « Φάγονται πένητες », ἐφάνησαν ἀκόμη περισσότερον ἐμπερδευμένοι. Ὁ νεώτερος τότε εἶπε πρὸς τὸν πρεσβύτερον. — Εἰπέτε το σεις, διότι εἴθε γερωντότερός μου, καὶ ἀνήκει εἰς σᾶς αὐτὴ ἡ τιμὴ.

— Ὅχι, καθόλου. Ἦσθε σεις ἐδῶ προτιήτερα ἀπὸ ἐμέ, καὶ ἀνήκει εἰς σᾶς νὰ τὸ εἰπῆτε.

— "Όχι, σὰς παράκαλῶ.

— Δὲν θὰ τὸ κάμω βέβαια.

— Ἄλλὰ χωρὶς ἄλλο πρέπει σεῖς.

— Νὰ ἰδῆτε, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα, ὅπου ὁ ἀφήσουν νὰ κρυώσῃ τὸ σφογγάτον. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶδα φραγκισκανοὺς τόσον φιλοφρονητικούς. Ὁ γεροντότερος ἄς εἰπῆ τὸ «Φάγονται πένητες», καὶ ὁ νεώτερος τὴν εὐχὴν ὅπου εἶναι μετὰ τὸ γεῦμα.

— Δὲν ἤξεύρω νὰ εἶπω τὸ «Φάγονται πένητες» παρὰ εἰς τὴν γλῶσσάν μου, εἶπεν ὁ γέρον μοναχός.

Ὁ νέος ἐφάνη καταπληχθεὶς, καὶ ἐρρίψε βλέμμα λαθραῖον ἐπὶ τὸν σύντροφόν του. Ἐν τούτοις ὁ τελευταῖος οὗτος συνενώσας τὰς χεῖρας μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, ἤρχισε νὰ φιθυρίζῃ ἐντὸς τοῦ κουκουλίου του λέξεις ἀκαταλήπτους. Μεθ' ὃ ἐκάθησε, καὶ χωρὶς νὰ εἰπῆ λέξιν, κατεβρόχθισε τὰ τρία πέταρτα τοῦ σφογγάτου, καὶ ἐκένωσε τὴν ἀντικρὺ αὐτοῦ φιάλην. Ὁ σύντροφός του προσέχων εἰς τὸ πινάκιόν του δὲν ἤνοιξε τὸ στόμα παρὰ διὰ νὰ φάγῃ. Ἀφοῦ δὲ τὸ σφογγάτον ἐτελειώσεν, ἐσηκώθη, συνήνωσε τὰς χεῖρας, καὶ ἐβαπτάρισε λατινικὰς τινὰς λέξεις, ὧν αἱ τελευταῖαι ἦσαν («καὶ εὐλογημένη ἡ κοιλία τῆς παρθένου Μαρίας») et beata viscera virginis Mariæ. Μόνον ταύτας τὰς λέξεις ἤκουσεν ἡ Μαργαρίτα.

— Τί εἶδος εὐχαριστήσες εἶναι, μὲ συμπάθειο, αὐταῖς ὅπου λέτε πάτερ μου! Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι σὰν ἐκεῖναις ὅπου λέγει ὁ ἐφημέριός μας.

— Εἶναι ἡ εὐχαριστία τοῦ μοναστηρίου μας, εἶπεν ὁ νέος φραγκισκανός!

— Τὸ πλοῖον κοντεύει νὰ ἔλθῃ; ἠρώτησεν ὁ ἄλλος μοναχός.

— Ὑπομονή! ὅπου καὶ ἂν ἦναι, σὲ κομμάτι ἐφθασε, ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Μαργαρίτα.

Ὁ νέος ἀδελφός ἐφάνη ὀλίγον ὅτι ἐπειράχθη, τοῦλάχιστον καθ' ὅσον ἤμπόρει τις νὰ κρίνῃ ἀπὸ τὴν κίνησιν τῆς κεφαλῆς τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν. Ἄλλ' ὁμως δὲν ἔκαμε τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν, καὶ λαβὼν τὸ εὐχολόγιόν του, ἤρχισε ν' ἀναγκνώσκῃ μὲ διπλὴν προσοχὴν.

Καὶ ὁ ἀλσακίτης δὲ, στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τὸν σύντροφόν του, ἐγύριζε τοὺς κόμβους τοῦ κομβοσχοινίου του μὲ τὸν δείκτην καὶ τὸν ἀντίχειρα, ἐνῶ ἐκίνει τὰ χεῖλη, χωρὶς νὰ ἐξέρχηται ὁ παραμικρὸς φθόγγος.

— Νὰ δύο παράξενοι καὶ σιωπηλοὶ μοναχοὶ ὅπου εἶδα εἰς τὴν ζωὴν μου, εἶπε καθ'

ἐαυτὴν ἡ κυρὰ Μαργαρίτα, καθήσασα πλησίον τοῦ μαγγανίου τῆς, ὅτε τέσσαρες ἀνθρωποὶ ὠπλισμένοι μὲ πολλὰ κακὴν φυσιογνωμίαν εἰσῆλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Ἦγυρισαν ὀλίγον τὸ ἄκρον τοῦ πῖλου των καθὼς εἶδαν τοὺς δύο καλογήρους, καὶ ὁ ἕτερος χαιρετίσας τὴν Μαργαρίταν μὲ οἰκειότητα καὶ μὲ τὴν προσφώνησιν «Μαργάκι μου!» ἐζήτησε πρῶτον οἶνον, καὶ γεῦμα πολὺ ὀγλίγωρα, διότι ἔλεγεν ὅτι ἀπὸ τὴν πείναν εἶχε κολλήσῃ ὁ λάρυγξ του.

— Κρασί, κρασί! ἐψιθύρισεν ἡ κυρὰ Μαργαρίτα, αὐτὸ ναι, καλὰ τὸ λές, κύριε Εὐλοδελφῖνε, ἀλλὰ τὸν ρεφενὲν δὲν μοῦ λές τίς θὰ τὸν πληρώσῃ; Γνωρίζετε ὅτι ὁ Ἰερώνυμος Βερσεές ἀπέθανε· καὶ ἔπειτα μοῦ χρεωστεῖτε ἀπὸ κρασί, φαγητὰ καὶ γεύματα περισσότερα ἀπὸ ἕξ σκουδά, σὰς τὸ λέγω σὰν τιμημένη γυναῖκα ὅπου εἶμαι.

— Καὶ τὸ ἓνα ἀληθινὸ καὶ τὸ ἄλλο, πῶς σὰς χρεωστῶ μόνον δύο σκουδά, ἀπεκρίθη γελῶν ὁ Εὐλοδελφῖνος, μάννα Μαργῶ, οὐδὲ λεπτὸν περισσότερον. Μετεχειρίσθη ὄρον τελεσφορώτερον.

— "Α! Χριστὲ καὶ Παναγία μου! Καλὲ, ἀκούετε ἐκεῖ; . . . . .

— "Ἐλα, ἔλα, μὴ σαλιαρίζετε πολὺ, ψυχομάννα. "Ἐλα τώρα καὶ σὺ μὲ τὰ ἕξ σκουδά σου, θὰ σὲ τὰ πληρώσω καὶ αὐτὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο θὰ ἐξοδεύσω σήμερον· ἐπειδὴ καὶ σήμερα, ἐκατάλαβες, ἡ σακκοῦλά μου βροντᾷ, ἂν καὶ δὲν κερδίζωμεν τίποτε ἀπὸ τὴ δουλειὰ ποῦ κάμνομεν. Δὲν ξεύρω ποῦ ἴσθ' ἡ διάβολον ἐξοδεύουν τὰ λεπτὰ αὐτοὶ παληάνθρωποι.

— Ἴσως τὰ καταπίνουν, εἶπέ τις τῶν συντρόφων, καθὼς κάμνουν οἱ Γερμανοί.

— Στὸν διάβολον! ἐφώνησεν ὁ Εὐλοδελφῖνος, πρέπει νὰ κυττάξωμεν ἀπὸ κοντά. Αἱ καλὰ πιστόλαι εἰς σκελετὸν αἰρετικὸν, εἶναι πολὺ καλὸν παραγέμισμα, ὅπου δὲν πρέπει νὰ τὸ ρίψωμεν εἰς τοὺς σκύλους.

— Πῶς ἐφώναζεν ἐκεῖνη ἡ κόρη τοῦ ὑπουργοῦ σήμερον τὸ πρῶτ'! εἶπεν ὁ τρίτος.

— Καὶ ὁ ὑπουργός ὁ παχύς! ἐπρόσθεσεν ὁ τελευταῖος· πόσον ἐγέλασα, ἦτο τόσον παχύς ὥστε δὲν ἤμπόρεσε νὰ βουλιάζῃ.

— Ἐδουλεύσατε λοιπὸν πολὺ καλὰ σήμερα τὸ πρῶτ', ἠρώτησεν ἡ Μαργαρίτα ἀναβαίνουσα ἀπὸ τὸ ὑπόγειον μὲ πλήρεις φιάλας.

— Ἐπάνω κάτω, εἶπεν ὁ Εὐλοδελφῖνος. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ ὅλοι μαζί θὰ ἦναι δώδεκα ὅπου ἐρρίψαμεν εἰς τὸ νερὸν καὶ

ἐκαύσαμεν. Τὸ κακὸν ὁμῶς, Μαργάκι, εἶναι ὅπου δὲν εἶχαν τίποτε· ἔξω ἀπὸ μερικά παιγνίδια ὅπου εἶχεν ἡ γυναῖκα, ὅλο αὐτὸ τὸ κυνήγι δὲν ἀξίζε τίποτε. Ναι, πάτερ μου, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν νεώτερον μοναχόν, ἐκερδήσαμεν πολλὰ συγχωροχάρτια σήμερα τὸ πρωὶ σκοτώνοντες τοὺς σκυλλοαίρειτικούς τοὺς ἐχθροὺς σας.

Ὁ μοναχὸς τὸν παρετήρησε μίαν στιγμὴν, καὶ ἤρχισε πάλιν ν' ἀναγινώσκη, ἀλλὰ τὸ εὐχολόγιον ἔτρεμε προφανῶς εἰς τὴν ἀριστεράν του χεῖρα καὶ ἐσφιγγε τὴν δεξιάν εἰς πυγμὴν ὡς ἄνθρωπος ταραττόμενος ἀπὸ μεγάλην συγκίνησιν. — Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Ξυλοδελφῖνος στραφεὶς πρὸς τοὺς συντρόφους του, ἐπειδὴ ὁ λόγος εἶναι διὰ συγχωροχάρτια, ἤθελα νὰ ἔχω ἓνα νὰ πασχάσω σήμερον. Βλέπω ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν ὄρνιθῶνα τῆς κυρᾶς Μαργαρίττας κότταις ὅπου μὲ σκανδαλίζουν γιὰ τὸν διάβολο.

— Οὐφ, καὶ σὺ, εἶπεν εἰς τῶν κακοῦργων, καὶ σὰν φάμεν τάχα, θὰ πᾶμεν εἰς τὴν κόλασιν! Αὐριον πηγαίνομεν εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ μᾶς συγχωρεῖ.

— Ἀκούσατε, βρέ παιδιὰ, εἶπεν ἄλλος, μοῦ ἔρχεται μία ἰδέα. Δὲν ἔρχεσθε νὰ ζητήσωμεν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κολογέρους τὴν ἄδειαν νὰ πασχάσωμεν;

— Ναι, καὶ ἡμποροῦν τάχα; ἀπεκρίθη ὁ σύντροφός του. Μὰ τὴν Παναγιάν! ἐφώνησεν ὁ Ξυλοδελφῖνος, γνωρίζω ἓνα καλλίτερον τρόπον ἀπ' ὅλα αὐτὰ καὶ θὰ σᾶς τὸν εἰπῶ εἰς τὸ αὐτί.

— Οἱ τέσσαρες κατεργαρέοι ἐπλησίασαν παρευθὺς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ Ξυλοδελφῖνος τοῖς ἐξήγησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ τὸ σχέδιόν του, τὸ ὅποιον ἐκεῖνοι ἐδέχθησαν καγαχάζοντες. Μόνος εἰς ἔδειξεν ὀλίγην δυσκολίαν.

— Ἡ ἰδέα σου εἶναι πολλὰ κακῇ, Ξυλοδελφῖνε, καὶ ἡμπορεῖ νὰ μᾶς ἐβγη ξυνά. Ἐγὼ δὲν εἶμαι τῆς ἰδέας σου.

— Ἐ, θὰ σωπάσης; Γαριλλεμάνε; ὡς ἐὰν ἦτο μεγάλη ἁμαρτία νὰ χαϊδεύσωμεν κανένα μὲ τὴν λεπίδα τοῦ ἐγχειριδίου μας!

— Ναι, ἀλλὰ καλογερεμένον!!

Ὁμίλου ταπεινῇ τῇ φωνῇ, καὶ οἱ δύο μοναχοὶ ἐφαίνοντο ζητοῦντες νὰ μαντεύσωσι τὰ σχέδιά των ἐκ τινων λέξεων, τὰς ὁποίας ἤρπασαν ἐκ τῆς ὀμιλίας των.

— Μπᾶ! καὶ δὲν εἶναι καμμία διαφορὰ, ἐπανελάβεν ὁ Ξυλοδελφῖνος. Καὶ ἔπειτα ἐκείνος θὰ κάμη τὴν ἁμαρτίαν, ὄχι ἐγώ.

— Ναι, ναι! ὁ Ξυλοδελφῖνος ἔχει δίκαιον! ἐφώνησαν οἱ δύο ἄλλοι.

Παρευθὺς ὁ Ξυλοδελφῖνος ἐγερθεὶς ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης. Καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ἤκουσθησαν αἱ ὄρνιθες φωνάζουσαι, καὶ ὁ ληστής ἀνεφάνη παρευθὺς κρατῶν ἀνὰ μίαν ὄρνιθα ἐσφαγμένην εἰς ἑκατέραν τῶν χειρῶν.

— Ἄ! τὸν κατηραμένον! ἐφώνησεν ἡ κυρὰ Μαργαρίτα. Ἀκοῦς ἐκεῖ παρασκευιάτικα νὰ μοῦ σφάξῃ ταῖς ὄρνιθες! τί θὰ ταῖς κάμης, κλέφταρε;

— Σιωπῇ, κυρὰ Μαργαρίτα καὶ μὴ μοῦ ζαλίζετε τ' αὐτιά. Ἦξεύρετε τί λουλοῦδι εἶμαι. Ἐτοιμάσατε ταῖς σούβλαις σας καὶ ἀφῆτέ με νὰ κάμω ὅτι θέλω ἐγώ. Ἐπειτα πλησιάσας πρὸς τὸν Ἀλσακίτην ἀδελφόν, — Ἐ! τοῦ λόγου σας, πάτερ, εἶπε· βλέπετε ἐκεῖ αὐτὰ τὰ δύο ζῶα; Τὸ λοιπόν! θέλω νὰ μοῦ κάμετε τὴν χάριν νὰ τὰ βαπτίσετε.

Ὁ μοναχὸς ὠπισθοχώρησεν ἐκπλαγεὶς, ὁ ἕτερος ἐκλείσει τὸ βιβλίον του, καὶ ἡ κυρὰ Μαργαρίτα ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τοῦ Ξυλοδελφίνου τὰ ἐξ ἀμάξης.

— Νὰ τὰ βαπτίσω; εἶπεν ὁ μοναχός.

— Ναι, πάτερ· ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ νουνός· καὶ ἡ Μαργαρίτα αὐτῇ ἡ νουνά. Νὰ καὶ τὰ ὀνόματα ποῦ θὰ βάλω εἰς τοὺς βαπτιστικούς μου· ὁ ἓνας εἶνε Κυπρίνος καὶ ὁ ἄλλος Πέρκη. Δὲν εἶναι ὠραῖα ὀνόματα;

— Νὰ βαπτίσω ταῖς ὄρνιθαις! ἐφώνησεν ὁ μοναχὸς γελῶν.

— Βέβαια! πάτερ μου. Μεταβολή! εἰς ἔργον!

— Ἄ! κακοῦργε! ἐφώνησεν ἡ Μαργαρίτα, νομίζεις πῶς θὰ σὲ ἀφήσω νὰ κάμης αὐτὰ τὰ πράγματα μέσα εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἢ νομίζεις πῶς εἶσαι εἰς κανενὸς Ἑβραίου ἢ εἰς καμμίαν συναγωγὴν διὰ νὰ βαπτίσῃς ζῶα!

— Ξεφορτωθῆτε αὐτὴν τὴν φωνακλοῦ, εἶπεν ὁ Ξυλοδελφῖνος εἰς τοὺς συντρόφους του· καὶ σεῖς, πάτερ μου, δὲν ἐμπορεῖτε ν' ἀναγνώσετε τὸ ὄνομα τοῦ μαχαιροποιοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὴν λεπίδα αὐτὴν; Καὶ ταῦτα λέγων ἔθηκε τὸ ἐγχειριδίον του ὑπὸ τὴν ῥίνα τοῦ γέροντος μοναχοῦ. Ὁ νέος ἠγέρθη ἀπὸ τὸ κάθισμά του, ἀλλ' ἐκάθισε πάραυτα οἷον ἐνδοῦς εἰς συνετὴν τινα σχέψιν καὶ ἀποφασίσας νὰ ὑπομείνῃ τὰ πάντα.

— Πῶς θέλετε νὰ βαπτίσω πουλιά, παιδί μου;

— Ὡ δά! πολὺ εὐκόλα, καθὼς βαπτίζετε ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους· ρίψτε τους ὀ-

λίγον νερόν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπέτε· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Κυπρίνος καὶ ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Πέρκη, (Baptizo te Carvam et Percham)· μονάχα εἶπέτε τα μὲ τὴν ἰδικήν σας γλῶσσαν. "Ἐλα, Γιαννάκη, φέρε μας αὐτὸ τὸ ποτήρι τὸ νερὸ, καὶ σεῖς ὄλοικάτω τὰ καπέλλα, καὶ προσοχή!

Πρὸς γενικὴν δ' ἀπάντων ἐκπληξιν ὁ γέρων σχοινόζωστος λαβὼν ὀλίγον ὕδωρ ἐβράντισε μ' αὐτὸ τὴν κεφαλὴν τῶν ὀρνιθίων καὶ εἶπε ταχέως καὶ ἀδιακρίτως λόγια τινα ὁμοιάζοντα μὲ εὐχὴν, τελευτῶν δὲ εἶπε· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Κυπρίνος καὶ ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Πέρκη. "Ἐπειτα καθήσας ἔλαβε μὲ πολλὴν ἀταραξίαν τὸ κομβολόγιόν του ὡς ἂν εἶχε πράξει τι σύνηθες.

Ἡ κυρὰ Μαργαρίτα ἔμεινεν ἄλαλος καὶ ἔχθαμβος. Ὁ Ξυλοδελφῖνος ἐθριάμβευεν.— "Ἐμπρὸς, Μαργαρίτα, εἶπε ρίπτων κατ' αὐτῆς τὰ δύο ὀρνίθια. "Ἐτοίματέ μας αὐτὸν τὸν Κυπρίνον καὶ αὐτὴν τὴν Πέρκην. Εἶναι πολὺ ὠραῖον σαρακοστιανὸν φαγί.

"Ἀλλὰ καὶ βαπτισθέντα δὲν ἐδύνατο πάλιν ὁμως ἡ Μαργαρίτα νὰ θεωρήσῃ τὰ δύο ὀρνίθια ὡς χριστιανικὸν φαγητόν. Καὶ ἐδέησε ν' ἀπειλήσωσιν αὐτὴν αὐστηρῶς οἱ κατεργαρέοι διὰ νὰ περάσῃ αὐτὴ εἰς τὴν σούβλαν τ' αὐτοσχέδια ἐκεῖνα ὀψάρια.

"Ἐν τούτοις ὁ Ξυλοδελφῖνος καὶ οἱ σύντροφοί του ἔπιναν μὲ τὸ παραπάνω, προέπιναν καὶ ἔκαμναν μεγάλον θόρυβον.

— "Ἀκούσατε! ἐφώνησεν ὁ Ξυλοδελφῖνος γρονθοκοπήσας τὴν τράπεζαν διὰ νὰ κατασιγάσῃ τὸ ἀκροατήριον καὶ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Προτείνω νὰ πίνωμεν εἰς ὑγείαν τοῦ ἀγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Πάππα καὶ εἰς τὸν θάνατον ὄλων τῶν Ἐνωμότων, καὶ πρέπει νὰ πίνωμεν μαζὶ μας καὶ οἱ δύο καλόγεροι καὶ καὶ ἡ κυρὰ Μαργαρίτα.

Τὴν πρότασιν ὑπεδέχθησαν οἱ τρεῖς σύντροφοί του μετ' εὐφημιῶν. Ἡ γέρθη χλονούμενος ὀλίγον, διότι ἦτον ἡμιμέθυστος, καὶ ἐπλήρωσε τὸ ποτήριον τοῦ νέου μοναχοῦ ἐξ ἧς ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα φιάλης.

— "Ἐμπρὸς, πάτερ μου, εἶπεν. Εἰς τὴν παναγιότητα τῆς ὑγείας του!... "Ἄ! λάθος, θὰ εἰπῶ εἰς ὑγείαν τῆς παναγιότητός του! καὶ εἰς τὸν θάνατον...

— Δὲν πίνω ποτὲ μετὰ τὸ γεῦμά μου, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ νέος.

— Αἱ! διάβολε! θὰ πῆτε ἢ ὁ διάβολος

θὰ μὲ πάρῃ ἂν δὲν μοῦ εἶπητε τὸ διατί!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔθηκε τὴν φιάλην ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ λαβὼν ἐπλησίασε τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη τοῦ μοναχοῦ, ὅστις ἐνεκύπτεν εἰς τὸ εὐχολόγιόν του μὲ μεγάλην κατὰ τὸ φαινόμενον ἀταραξίαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ σταγόνες τινὲς οἴνου ἔπεσαν εἰς τὸ βιβλίον του, ὁ μοναχὸς ἠγέρθη εὐθύς, καὶ λαβὼν ἀντὶ νὰ πῆν τὸν οἶνον ἐβρίψεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ Ξυλοδελφίνου. "Ὅλοι ἐξεκαρδίσθησαν καγχάζοντες, καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐρεισθεὶς κατὰ τοῦ τοίχου καὶ σταυρώσας τὰς χεῖράς του ἐθεώρει ἀτενῶς τὸν κακοῦργον.

— Ξεύρετε, πάτερ μου, ὅτι ὁ ἀστεῖσμός αὐτὸς δὲν εἶναι τῆς ὀρέξεώς μου; ἂν δὲν εἴσασθε καλόγερος, ἀντὶ νὰ σᾶς κεράσω, θὰ σᾶς ἐδίδασκα νὰ γνωρίζητε τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τοὺς ὁποίους ἔχετε νὰ κάμετε.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐξέτεινε τὴν χεῖρα μέχρι τῆς μορφῆς τοῦ νέου, καὶ ἄκροις τοῖς δακτύλοις ἤγγισε τὸν μύσακά του. Ἡ μορφή τοῦ μοναχοῦ ἐγένεν ἐρυθρὰ ὡς ἀστακοῦ· μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἤρπασεν ἐκ τοῦ περιλαιμίου τὸν αὐθάδη καὶ λαβὼν μὲ τὴν ἄλλην τὴν φιάλην ἐσφενδόνησεν αὐτὴν κατὰ τῆς κεφαλῆς του μετὰ τόσῃν βίαν, ὥστε ὁ Ξυλοδελφῖνος ἐπεσε λειπόθυμος εἰς τὸ ἔδαφος, κολυμβῶν εἰς αἷμα καὶ οἶνον.

— Θαυμάσια, γενναῖέ μου! ἐκραύγασεν ὁ γέρων μοναχός· εἴσθε τρομάρα, καθὼς βλέπω.

— Ὁ Ξυλοδελφῖνος ἀπέθανεν! ἐκραύγασαν καὶ οἱ τρεῖς λησταί, βλέποντες ὅτι ὁ σύντροφός των οὐδ' ἐκινεῖτο κἄν. "Ἄ! παληάνθρωπε! τώρα σὲ δείχνομεν! καὶ ἔσυραν τὰ ξίφη των· ἀλλ' ὁ μοναχὸς, μὲ θαυμασίαν ταχύτητα, ἀνεκόμβωσε τὰς μακρὰς χεῖριδας τοῦ ράσου του, ἔσυρε τὸ ξίφος τοῦ Ξυλοδελφίνου, καὶ ὑπερασπίζετο μὲ ἀποφασιστικώτατον τρόπον. Συγχρόνως δὲ ὁ συνάδελφός του ἔσυρε κάτωθεν τοῦ ράσου του ἐγχειρίδιον, δεκαοκτὼ δακτύλους μακρὸν, καὶ ἐτάχθη πλησίον τοῦ νέου μὲ ἦθος ἐξ ἴσου ἀρειμάνιον.

— "Ἄ! παληόσκυλα! ἐφώνουν, τώρα νὰ σᾶς μάθωμεν νὰ ζῆτε καὶ νὰ φέρεσθε ὅπως πρέπει!

"Ἐν ἀκαρεῖ οἱ τρεῖς κατεργαρέοι τρωθέντες ἢ ἀφοπλισθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ πηδήσωσιν ἐκτὸς τοῦ ξενοδοχείου διὰ τοῦ παραθύρου.

— Χριστέ καὶ Παναγία μου! ἐφώνησεν ἡ κυρὰ Μαργαρίτα. Τί διαβόλου παληκάρια εἴσθε σεῖς, καλοῖ μου πατέρες! Τιμᾶτε μεγά-

λως τὴν ὀρησκείαν σας. Καὶ μὲ ὄλα αὐτὰ ἐσκοτώθηκεν ὁ ἄνθρωπος καὶ . . . . Αὐτὸ εἶναι πολὺ δυσάρεστον διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ξηνοδοχείου μου.

— "ὦ! δὰ καὶ σύ! δὲν ἐσκοτώθηκεν, εἶπεν ὁ γέρον μοναχός· δὲν βλέπετε πῶς σαλεύει; ἀλλὰ ἐγὼ θὰ τοῦ κάμω τὴν τελευταίαν ἐκδούλευσιν. Καὶ πλησιάσας εἰς τὸν πληγωμένον ἤρπασεν αὐτὸν ἐκ τῆς κόμης, καὶ θέσας τὸ κοπτερόν ἐγχειρίδιόν του εἰς τὸν λαιμόν του, ἤρχισε νὰ κόπτῃ τὴν κεφαλὴν του, ἐὰν ἦ κυρὰ Μαργαρίτα καὶ ὁ σύντροφός του δὲν τὸν ἐμπόδιζαν.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! τί κάμνετε αὐτοῦ; ἔλεγεν ἡ Μαργαρίτα, θὰ σκοτώτετε τὸν ἄνθρωπον! καὶ μάλιστα τέτοιον καθολικόν, καθὼς εἶναι αὐτός!

— Ὑποθέτω, εἶπεν ὁ νέος μοναχός πρὸς τὸν συνάδελφόν του, ὅτι ὑποθέσεις κατεπεΐγουσαι σᾶς προσκαλοῦν καθὼς καὶ ἐμὲ εἰς Βαλγεγχιακόν. Ἰδοὺ τὸ πλοῖον ἤλθεν, ἄς σπεύσωμεν.

— Ἐχετε δίκαιον καὶ σᾶς ἀκολουθῶ. Ἐσπόγγισε τὸ ἐγχειρίδιόν του καὶ τὸ ἐκρυφεν ὑπὸ τὸ ῥάσον του. Τότε οἱ δύο ἀνδρειωμένοι μοναχοὶ πληρώσαντες τὸν λογαριασμόν των ᾤδυσαν ὁμοῦ πρὸς τὸν Λίγερα, ἀφήσαντες τὸν Ξυλοδελφῖνον εἰς τὰς χεῖρας τῆς Μαργαρίτας, ἣτις ἤρχισε νὰ ἐρευνᾷ τὰ θυλάκιά του διὰ νὰ πληρωθῇ. Ἐπειτα ἀρῆρσεν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του τὰ τεμάχια τῶν ποτηρίων, καὶ τὸν ἐσπόγγισεν ἐν τάξει, καθ' ὅλους τοὺς κινόντας, τοὺς ὁποίους ἀκολουθοῦν αἱ ψυχομάναι κατὰ τοιαύτας περιστάσεις.

— Ἡ πολὺ ἀπατῶμαι ἢ σᾶς εἶδα κάπου, εἶπεν ὁ νέος πρὸς τὸν γέροντα σχοινοζώστον.

— Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἐὰν τὸ πρόσωπόν σας μοὶ εἶναι ἄγνωστον! ἀλλὰ . . .

— Ὅταν πρώτην φοράν σᾶς εἶδα μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἐφοροῦσατε αὐτὸ τὸ ῥάσον.

— Καὶ σεῖς.

— Εἴσθε ὁ λοχαγός . . . . .

— Διέτριχος Χορνσταίν δούλος σας καὶ εἴσθε ὁ νέος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐδείπνησα πλησίον τῶν Σταμπῶν.

— Ὁ ἴδιος.

— Ὀνομάζεσθε Μεργύ;

— Μάλιστα. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι τῶρα τὸ ὄνομά μου. Τῶρα εἶμαι ὁ ἀδελφός Ἀμβρόσιος.

— Καὶ ἐγὼ ὁ ἀδελφός Ἀντώνιος Ἀλσακίτης.

— Πολὺ καλὰ, καὶ πηγαίνετε ποῦ;

— Εἰς Ῥυπέλλην, ἐὰν ἔμπορέσω.

— Καὶ ἐγὼ ἐκεῖ.

— Χαίρω πολὺ διότι σᾶς ἀπήντητα . . .

Ἄλλὰ, τί διάβολο; πολὺ μὲ ἐμπερδεύσατε μὲ τὸ « Φάγονται πένητές » σας. Καὶ ὁ λόγος ἦτο ὅτι δὲν ἤξευρα οὐδὲ λέξιν· καὶ ἐγὼ τὸ πρῶτον σᾶς ἐπῆρα διὰ μοναχόν.

— Τὸ ἴδιον καὶ ἐγώ.

— Ἄπο ποῦ ἐφύγετε;

— Ἄπο τοὺς Ἡαρισίους. Καὶ σεῖς;

— Ἄπο τὴν Αὐρηλίαν. Ἦναγκάσθην νὰ μείνω κρυμμένος περισσότερο ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας. Οἱ πτωχοὶ μου ἵππεῖς . . . ὁ σημαϊφόρος μου . . . εἶναι εἰς Λίγερα.

— Καὶ ἡ Μίλα;

— Ἐγινε καθολικὴ.

— Καὶ ὁ ἵππος μου, λοχαγέ;

— Ἄ! ὁ ἵππος σας; ἐνοιᾶσας δὰ καὶ τὰ χρειάσθηκε καλὰ ὁ παληοσημαιφόρος ὅπου σᾶς τὸν ἤρπασε, τὸν ἐτιμώρησα αὐστηρῶς . . . ἀλλὰ μὴ γνωρίζων ποῦ διεμένετε δὲν ἔμπορέσα νὰ σᾶς τὸν στείλω . . . καὶ τὸν ἐφύλαττα περιμένων τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀνταμώσω. Τῶρα ἀναμφιβόλως θὰ τὸν ἐχῃ κέννας καθολικός.

— Σιωπὴ! Μὴ προφέρετε τὴν λέξιν αὐτὴν δυνατὰ. Τῶρα, λοχαγέ, εἰς τὴν δυστυχίαν ἄς ἐνωθῶμεν καὶ ἄς βοηθήσωμεν ἀλλήλους καθὼς καὶ πρὸ ὀλίγου.

— Μάλιστα, ὁ Διέτριχος Χορνσταίν, ἐν ὄσῳ καὶ μία ρανὶς αἵματος μένη εἰς τὰς φλέβας του, πάντοτε θὰ ἦναι ἐτοιμος νὰ παίξῃ εἰς τὸ πλάγι σας τὸ μαχαίρι του. Καὶ ἔθλιψαν ἀλλήλων τὰς χεῖρας μετὰ χαρᾶς.

— Καὶ εἰπέτε μοι τί διαβόλου ἱστορίαν ἤλθαν νὰ σᾶς κάμουν ἐκεῖ μὲ τὰ ὄρνιθιά των, τὸν Κυπρίνον καὶ τὴν Πέρκην των; Χωρὶς ἄλλο αὐτοὶ οἱ παπισταὶ εἶναι παλαβοί.

— Σιώπα, σοὶ λέγω πάλιν, ἰδοὺ τὸ πλοῖον. Καὶ ταῦτα συνθηκολογήσαντες ἐπέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐφθασαν εἰς Βαλγεγχιακόν χωρὶς ἄλλο κἀνὲν δυσάρεστον συνάντημα, εἰμὴ τὸ ὅτι ἀπάντησαν πολλὰ πτώματα τῶν ὁμοθησκῶν των πλέοντα εἰς τὸν Λίγερα.

Πορθμεὺς τις παρετήρησεν ὅτι ἐπλεον ὕπτιοι.

Ζητοῦν ἐκδίκησιν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ Μεργύ πρὸς τὸν λοχαγὸν τῶν ἵππέων.

Ὁ Διέτριχος τοῦ ἔθλιψε τὴν χεῖρα, χωρὶς ν' ἀποκριθῇ μηδὲ γρύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

—0—

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΡΥΠΕΛΛΗΣ.

—000—

Ἄς ἐλπίζουν ἔτι καὶ ὡς πάσχουν ὅσοι δύνανται.
Moore, Ἀλαζῶν οἰκογένεια.

Still hope and suffer all who can.
Moore, Fudge family.

Ἡ Ῥυπέλλη, τῆς ὁποίας ἅπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι ἐπρέσβευον τὴν θρησκείαν τῶν διαμαρτυρομένων, ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πρωτεύουσα τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὡς τὸ στερεώτερον προτείχισμα τῆς προτεσταντικῆς μεριδος. Ἐκτεταμένον ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰσπανίας εἶχεν εἰσαγάγῃ εἰς αὐτὴν σημαντικὰ πλοῦτη, ὡς καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν λαβὸν γένεσιν καὶ ὑποστηριζόμενον πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας. Οἱ χωρικοὶ, ἀλιεῖς ἢ ναῦται, συχνάκις καὶ πειραταὶ, συνοικειωθέντες ἐνωρὶς μὲ τὰς πειρατείας ριφοκινδύνου βίου, ἀπέκτησαν ἀνδρείαν καὶ ἐνεργητικότητα ἀντικαθιστῶσαν τὴν ἔλλειψιν τῆς διδαχῆς καὶ ἐξέως τοῦ πολέμου. Οὕτως, ἅμα μαθόντες τὴν σφαγὴν τῆς 24. Αὐγούστου, ἀντὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν εὐήθη καρτερίαν, ἣτις ἐκυρίευσεν τοὺς πλείστους διαμαρτυρομένους, καὶ τοὺς ἀπῆλπισεν περὶ τῆς ἐντελοῦς αὐτοῦ ἐξοντώσεως, οἱ Ῥυπελλῆται ἐνεψυχώθησαν ὑπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐκείνου καὶ φοβεροῦ θάρρους, ὅπερ ἐμποιεῖ ἐνίοτε ἡ ἀπελπίσια. Ὁμογνώμονες ἅπαντες ἀπεφάσισαν νὰ ὑποστῶσι μᾶλλον τὰς ἐσχάτας συμφορὰς, ἢ ν' ἀνοίξωσι τὰς πύλας τῶν εἰς ἐχθρόν, ὅστις ἀρτίως ἔδωκε τοσοῦτον ἐναργῶς ἀποδείξεις τῆς κακῆς αὐτοῦ πίστεως καὶ βαρβαρότητος. Ἐνῶ οἱ ἱερεῖς συνείχον καὶ ὑπεξέκαιον τὸν ζῆλον τοῦτον διὰ τῶν φανατικῶν αὐτῶν ὀμιλιῶν, γυναῖκες, παῖδες, καὶ γέροντες ἤσυχολοῦντο προθύμως εἰς τὸ νὰ ἐπισκευάσωσι τὰ ἀρχαῖα ὀχυρώματα, καὶ ἀνεγείρωσι νέα. Συνήγον ζωοτροφίας καὶ ὄπλα, ἐφώπλιζον λέμβους καὶ πλοῖα· τέλος οὐδὲ στιγμήν διέλειπον ἀγωνιζόμενοι καὶ παρασκευάζοντες ἅπαντα τὰ μέσα τῆς ἐφικτῆς τῆς πόλεως ὑπερασπίσεως. Πολλοὶ εὐγενεῖς διαφυγόντες τὴν σφαγὴν ἠνώθησαν μετὰ τῶν Ῥυπελλιτῶν, καὶ διὰ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν εἰκόνηζον τὰ κακουργήματα τῆς νυκτὸς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, ἐνελάρ-

ρῶνον καὶ τοὺς δειλοτέρους. Εἰς ἀνθρώπους λυτρωθέντας ἐκ θανάτου βεβαίον ἐπικρεμασθέντος, ὁ πόλεμος καὶ αἱ τύχαι του ἐφαίνοντο, ὡς φαίνεται εἰς ναύτην ἀρτίως διαφυγόντα τρικυμίαν ἐλαφρὰ πνοὴ ἀνέμου. Ὁ Μεργὺ μετὰ τοῦ συντρόφου του ἦσαν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φυγάδων τούτων, οἵτινες ἤλθον νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Ῥυπέλλης.

Ἡ αὐλὴ τῶν Παρισίων, θορυβηθεῖσα ἐκ τῶν παρασκευῶν τούτων, μετεμελήθη διότι δὲν ἐφρόντισεν νὰ τὰς προλάβῃ. Ὁ στρατάρχης δὲ Βίρων ἐλθὼν εἰς τὴν Ῥυπέλλην ἐκόμισεν προτάσεις συνδιαλλαγῆς. Ὁ βασιλεὺς εἶχε τινὰς λόγους νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ δὲ Βίρωνος ἤθελεν εὐχαριστήσῃ τοὺς Ῥυπελλίτας, διότι ὁ στρατάρχης οὗτος, ἀντὶ νὰ μετάσχη τῶν σφαγῶν τῆς νυκτὸς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, εἶχε σώσῃ πολλοὺς ἐπιφανεῖς διαμαρτυρομένους καὶ στρέψῃ μάλιστα τὰ τηλεβόλα τοῦ ὀπλοστασίου, τὸ ὅποσον διώκει, κατὰ τῶν δολοφόνων, οἵτινες ἔφερον τὰς βασιλικὰς σημαίας. Ἐζήτηε δὲ τότε μόνον νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀναγνωρισθῇ ὡς διοικητῆς, ὑποσχόμενος νὰ σεβασθῇ τὰ προνόμια καὶ τὰς ἐλευθερίας τῶν κατοίκων, καὶ νὰ τοῖς ἐπιτρέψῃ ἐλευθέραν τὴν λατρείαν τῆς θρησκείας τῶν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν δολοφονίαν ὀθρακισχιλίων διαμαρτυρομένων ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις Καρόλου τοῦ Θ΄. Πλὴν δὲ τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπι τῶν διαπραγματεύσεων αἱ σφαγαὶ ἐξηκολούθουν εἰς τὰ Βορδίγαλλα, οἱ στρατιῶται τοῦ δὲ Βίρωνος διήρπαζον τὴν χώραν τῆς Ῥυπέλλης, καὶ στόλος βασιλικὸς συνελάμβανε τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ ἀπέκλειπε τὸν λιμένα.

Οἱ Ῥυπελλῆται ἠρνήθησαν νὰ δεχθῶσι τὸν δὲ Βίρωνα, καὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῶσι μετὰ τοῦ βασιλέως ἐφ' ὃ-

σον οὗτος διετέλει αἰχμάλωτος τῶν Γουισίας, εἴτε διότι ἐνόμισαν τοὺς τελευταίους τούτους αἰτίους τῶν κακῶν, ὅσα ὑπέφερον ὁ Καλβινισμός, εἴτε διότι διὰ τοῦ πλάσματος τούτου, συχνάκις ἀπὸ τοῦδε ἐπαναλαμβανομένου, ἠθέλησαν νὰ ἐνισχύσωσι τὴν συνείδησιν ὅσων ἐπίστευον, ὅτι ἢ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν πίστις ἔπρεπε νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν συμφερόντων τῆς θρησκείας τῶν. Ἐκτοτε κατ' οὐδένα τρόπον ἠθέλον νὰ συγκατατεθῶσιν. Ὁ βασιλεὺς ἐσκέφθη νὰ στείλῃ ἕτερον πρέσβυν, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπεστάλη ὁ Λανού. Οὗτος ἐπικαλούμενος Σιδηροβραχίω, ἀπὸ τοῦ προσθέτου βραχίονος, δι' οὗ ἀντικατέστησε τὸν ἀπολεσθέντα ἐν τινὶ μάχῃ, ἦτο θερμὸς Καλβινιστῆς, ὅστις κατὰ τοὺς τελευταίους ἐμφυλίους πολέμους ἔδειξε μέγα θάρρος, καὶ ἐξόχους στρατιωτικὰς ἀρετάς.

Ὁ ναύαρχος, τοῦ ὁποίου ἦτο φίλος, δὲν εἶχεν ὑπολογαγὸν πλέον τούτου ἱκανόν, καὶ ἀφωσιωμένον. Κατὰ τὴν φρικώδη νύκτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, ἦτον εἰς τὰς Κάτω Χώρας, διευθύνων τὰ ἐστερημένα πάσης στρατιωτικῆς πειθαρχίας στίφη τῶν Φλαμανδῶν ἐπαναστάντων κατὰ τῆς Ἰσπανικῆς ἐξουσίας. Προδοθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης, εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ πορευθῆ πρὸς τὸν Δούκα τῆς Ἀλβας ὅστις τῷ προσεφέρθη ἀρκετὰ καλά. Μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ τοσοῦτου αἵματος χύσις εἶχε διεγείρῃ εἰς τινὰς τὸν ἔλεγχον τοῦ συνειδότος, ὁ Κάρολος Θ'. τὸν ἀνεκάλεσε, καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, τὸν ὑπεδέχθη μετὰ τῆς μεγίστης φιλοφροσύνης. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος, ὑπεροβλικὸς εἰς πᾶν, ἐν ᾧ κατεθώπευεν ἓνα διαμαρτυρόμενον, διέτασεν ἀφ' ἑτέρου τὴν σφαγὴν 100,000 ὁμοθρήσκων του. Εἰδὸς τι εἰμαρμένης ἐφαίνετο, ὅτι ἐπροστάτευε τὴν τύχην τοῦ Λανού. Κατὰ τὸν τρίτον ἤδη πόλεμον συνελήφθη αἰχμάλωτος, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Ἰαρνάκῳ ἀκολούθως δ' εἰς τὸ Κοντόρειον ὄρος, καὶ πάντοτε ἀπελύθη ἀνευ λύτρων παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως (*) ἐναντίον τῶν ἐνστάσεων τινῶν ἀρχηγῶν του, οἵτινες τὸν ἠνάγκαζον νὰ θυσιάσῃ ἄνθρωπον πολὺ ἐπικίνδυνον, ὥστε νὰ μὴ δύνανται ἀκινδύνως νὰ φεισθῶσιν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολὺ τίμιον, ὥστε νὰ μὴ κρίνωσιν ἄξιον νὰ τὸν ἀπατήσωσιν. Ὁ Κάρολος διενοήθη, ὅτι ὁ Λανού ἐμελλε νὰ ἐνθυμηθῆ τὴν ἐπιείκειάν του, καὶ τῷ ἐπεφόρτιζε νὰ παραινήσῃ τοὺς

Ῥυπελλίτας πρὸς ὑποταγὴν. Ὁ Λανού ἐδέχθη τοῦτο ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ μὴ ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ οὐδὲν ὅ,τι δὲν συνεβιβάζετο μετὰ τὴν τιμὴν του. Ἀνεχώρησε συνοδευόμενος ὑπὸ Ἰταλοῦ τινος ἱερέως ὅπως ἐπαγρυπνῆ περὶ αὐτοῦ.

Κατ' ἀρχὰς ἐλυπήθη μεγάλως, αἰσθανθεὶς ὅτι ἐδυσπίστουν εἰς αὐτόν. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς τὴν Ῥυπέλλην, ἀλλὰ τῷ ὤρισαν ὡς τόπον ἐντεῦξενος μικρὸν πολίχνιον τῷ περίξ. Εἰς Ταδὸν ἀπήνητησε τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ῥυπέλλης. Τοὺς ἐγνώριζεν ἅπαντας, ὡς γνωρίζεις τισ ἀρχαίους στρατιωτικὸς συντρόφους. Ἀλλὰ καθὼς τὸν εἶδον, οὐδεὶς ἔτεινε πρὸς αὐτὸν φιλικῶς τὴν χεῖρα, οὐδεὶς ἐφάνη ὅτι τὸν ἀναγνωρίζει· ὠνόματε λοιπὸν ἑαυτὸν, καὶ ἐξέθεσε τὰς προτάσεις τοῦ βασιλέως. Ἡ οὐσία τοῦ λόγου του ἦτο » Ἐμπιστεύθητε εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ βασιλέως· ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι τὸ χεῖριστον τῶν κακῶν. »

Ὁ δῆμαρχος τῆς Ῥυπέλλης ἀπεκρίθη μετὰ πικροῦ μειδιάματος: « Βλέπομεν ἄνθρωπον ὁμοιάζοντα μετὰ τὸν Λανού, ἀλλ' ὁ Λανού δὲν ἠθέλε προτείνῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς του νὰ ὑποταθῶσιν εἰς δολοφόνους. Ὁ Λανού ἠγάπα τὸν μακαρίτην ναύαρχον, καὶ ἠθέλε προτιμήσῃ νὰ τὸν ἐκδικήσῃ, παρὰ νὰ διαπραγματεύεται μετὰ τοὺς δολοφόνους του. Ὁχι, δὲν εἶσθε ὁ Λανού. »

Ὁ δυστυχὴς πρέσβυς, τὸν ὁποῖον αἱ ἐπιπλήξεις αὐταὶ διεπέρων μέχρι καρδίας, τοὺς ἀνέμνησε τὰς ὑπηρεσίας, ἃς παρέσχεν ὑπὲρ τῶν καλβινιστῶν, ἔδειξε τὸν ἠκρωτηριασμένον βραχίονά του, καὶ διεμαρτυρήθη περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν θρησκείαν. Ὁλίγον κατ' ὀλίγον ἡ δυσπιστία τῶν Ῥυπελλιτῶν διεσκεδάσθη. Αἱ πύλαι των ἠνοιχθήσαν εἰς τὸν Λανού, τῷ ἔδειξαν τοὺς πρόσφυγᾶς των, καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ γίνῃ ἀρχηγός των. Ἡ προσφορὰ ἦν λίαν πειραστικὴ διὰ γηραιὸν στρατιώτην. Ὁ δοθεὶς εἰς τὸν Κάρολον ὄρκος ἐδόθη ἐπὶ ὄρω, ὃν ἠδύνατο νὰ ἐρμηνεύσῃ κατὰ τὴν συνείδησίν του. Ὁ Λανού ἠλπισεν ὅτι γινόμενος ἀρχηγός τῶν Ῥυπελλιτῶν ἠθέλε δυνηθῆ κάλλιον νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς εἰρηνικὰς διαθέσεις του· ἐνόμιεν, ὅτι ἠδύνατο συγχρόνως νὰ συνδιαλλάξῃ τὴν πίστιν, ἣν ὤφειλεν εἰς τὸν βασιλέα του μεθ' ἧς ὤφειλεν εἰς τὴν θρησκείαν του. Ἡπατάτο.

Βασιλικὸς στρατὸς ἦλθε νὰ προσβάλλῃ τὴν Ῥυπέλλην. Ὁ Λανού διεύθυνε τὰς ἐξόδους

(*) Τοῦ δούκα Ἀνδραγαβίας μετέπειτα Ἐρρίκου Γ'.

ἀπάσας, καὶ ἐφόνευσε ἀναρίθμους καθολικούς. Ἐῖτα, εἰσερχόμενος πάλιν εἰς τὴν πόλιν, παρῆγει τοὺς κατοίκους νὰ κλείσωσιν εἰρήνην. Τί δὲ συνέβη; Οἱ καθολικοὶ ἐκραύγαζον, ὅτι δὲν ἐνέμεινεν εἰς τὴν πρὸς τὸν βασιλέα ὑπό-

σχασίν του. Οἱ διαμαρτυρόμενοι τὸν ἑκατηγόρου, ὅτι ζητεῖ νὰ τοὺς προδώσῃ.

Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν εὕρισκόμενος ὁ Λανού ποτισθεὶς μὲ πικρίας, ἐζήτηε τὸν θάνατόν του, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξετίθετο χιλιάκις τῆς ἡμέρας εἰς τοὺς κινδύνους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

— 0 —

Ο ΛΑΝΟΥ.

— 000 —

ΦΟΙΝΕΣΤΗΣ.

Λι! ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν τρώγει ἄχυρα.

Δωθίγνι, ὁ βρωῶνος Φοινέστης.

FOENESTE.

Cap de you. Cet homme ne se mouche pas de tacon.

D' Aubigné. Le Baron de Foeneste.

Οἱ πολιορκούμενοι ἐπεχείρησαν ἐξοδὸν εὐτυχῆ κατὰ τῶν ὀλονέν προχωροῦντων ὄχυρωμάτων τοῦ καθολικοῦ στρατοῦ. Ἐπλήρωσαν μεγάλας τάφρους, ἐκρήμνισαν ἀρκετοὺς φορμοὺς, καὶ ἐφόνευσαν ἑκατοντάδα τινὰ στρατιωτῶν. Τὸ ἀπόσπασμα, ὅπερ ἐκέρδησε τὴν νίκην ταύτην εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς πύλης τοῦ Ταδόν. Καὶ πρῶτος ἐβάδιζεν ὁ λοχαγὸς Διέτριχος μετὰ στίφους πυροβολιστῶν ὄλων θερμῶν τὸ πρόσωπον, πνευστιῶντων καὶ διψῶντων, ὅπερ εἶναι σημεῖον ἀσφαλές, ὅτι δὲν εἶχον φεισθῆ ἑαυτῶν. Κατόπιν ἤρχετο πυκνὸν στίφος χωρικῶν, ἐν οἷς παρετηροῦντο πολλαὶ γυναῖκες μετασχοῦσαι τῆς μάχης. Ἦκολούθει τεσσαρακοντάς τις αἰχμαλώτων κεκαλυμμένων μὲ πληγὰς τῶν πλείστων, καὶ τεθειμένων μεταξὺ δύο σωρῶν στρατιωτῶν, μόλις δυναμένων νὰ τοὺς ὑπερασπίσωσι κατὰ τῆς μανίας τοῦ κατὰ τὴν διάβασιν των συναθροισμένου λαοῦ. Εἴκοσι περίπου ἵππεῖς ἀπετέλουν τὴν ὀπισθοφυλακίαν. Ὁ Λανού εἰς ὃν ὁ Μεργὺ ἐχρησμίευν ὡς ὑπασπιστῆς, ὠδευε τελευταῖος. Ὁ θώραξ του εἶχε λιγυσθῆ ὑπὸ σφαίρας, καὶ ὁ ἵππος του ἦν πληγωμένος εἰς δύο μέρη. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς του ἐκράτει ἐν πιστόλιον κενωθὲν ἤδη, καὶ δι' ἀρπαγίου, ὅπερ προέκυπτε ἐν εἶδει χειρὸς ἐκ τοῦ δεξιοῦ ἐπιβραχιονίου του, διώκει τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου του.

— Κάμετε τόπον διὰ τοὺς αἰχμαλώτους, φίλοι μου! ἐκραύγαζε καθ' ἑκάστην στιγμήν. Εἶναι φιλόανθρωποι, καλοὶ Ῥυπελλίται! Εἶναι πληγωμένοι, δὲν δύνανται πλέον νὰ ὑπερασπισθῶσι, δὲν εἶναι πλέον ἐχθροί. Ἄλλ' ὁ ὄχλος ἀπεκρίνετο δι' ἀγρίων κραυγῶν. Ἐστὴν κρεμάλα τοὺς Παπιστάς! Ζήτω ὁ Λανού. Ὁ Μεργὺ καὶ οἱ ἵππεῖς, διανέμοντες ἐν δέοντι ραβδισμοὺς τινὰς διὰ τῶν λογγῶν των, συνήργουν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀρχηγῶ των. Οἱ αἰχμαλῶτοι ἐν τέλει ὠδηγήθησαν εἰς τὴν εἰρικήν τῆς πόλεως, καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ καλὴν φυλακὴν εἰς μέρος, ὅπου δὲν εἶχον οὐδὲν νὰ φοβῶνται ἐκ τῆς λύσσης τοῦ ὄχλου. Τὸ ἀπόσπασμα διεσκορπίσθη, καὶ ὁ Λανού συνοδευόμενος ὑπὸ τινῶν εὐγενῶν μόνον, ἐπέξευσε ἐμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου τῆς πόλεως καθ' ἣν στιγμήν ὁ δήμαρχος ἐξήρχετο αὐτοῦ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολλῶν χωρικῶν, καὶ ἱερέως τινος ἡλικιωμένου ὀνόματι Λαπλάς. — "Ε! καλὰ! ἀνδρεῖτε Λανού, εἶπεν ὁ δήμαρχος τείνων πρὸς αὐτὸν τὴν χειρὰ του, ἔδειξες εἰς αὐτοὺς τοὺς φονιάδες, ὅτι δὲν ἀπέθανον ὅλοι οἱ γενναῖοι ἄνδρες μὲ τὸν Κ. Ναύαρχον. — Ἡ ἐπιχείρησίς μας ἔσχεν εὐτυχῆ ἔκβασιν, Κύριε, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως ὁ Λανού.

Πέντε μόνον ἐκ τῶν ἰδικῶν μας ἐφονεύθησαν, δῆμαρχε, πόσον τὰ ἐφόδιά μας εἶνε ἀνεπαρκῆ. καὶ ὀλίγοι ἐπληρώθησαν.

— Ἐπειδὴ ἡμεῖς διευθύνετε τὴν ἔξοδον, κύριε δὲ Λανού, ἐπανελάβεν ὁ δῆμαρχος, ἡμεθα ἐκ τῶν προτέρων βέβαιοι περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς.

— Ἐ! Τί ἤθελε κάμη ὁ Λανού ἄνευ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ; ἀνέκραξε τραχέως ὁ γέρων ἱερεὺς. Ὁ ἰσχυρὸς Θεὸς ἐπολέμησε δι' ἡμᾶς σήμερον· εἰσήκουσε τὰς δεήσεις μας.

— Ὁ Θεὸς δίδει καὶ ἀφαιρεῖ τὴν νίκην κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν, εἶπε μετὰ πραείας φωνῆς ὁ Λανού, καὶ μόνον αὐτὸν πρέπει νὰ εὐχαριστῶμεν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Εἶτα στρεφόμενος πρὸς τὸν δῆμαρχον. Ἐ! καλὰ, Κύριε, τὸ συμβούλιον ἐσκέφθη περὶ τῶν νέων προτάσεων τῆς Α. Μεγαλειότητος;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ δῆμαρχος. Ἐστειλάμεν ὀπίσω τὸν σαλπικτὴν εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ φειδῆται τοῦ κόπου νὰ μας ἀποτείνῃ νέας προσκλήσεις. Τοῦ λοιποῦ θὰ τῷ ἀποκριθῶμεθα μὲ πυροβολισμούς.

— Ἐπρεπε νὰ κρεμάσητε τὸν σαλπικτὴν, παρετήρησεν ὁ ἱερεὺς· διότι εἶναι γεγραμμένον. « Μοχθηροὶ τινες ἐξ ἡθροῦ ἐκ μέσου σου, οἵτινες ἠθέλησαν ν' ἀποπλανήσωσι τοὺς κατοίκους τῆς πόλεώς των. Ἀλλὰ σὺ δὲν θὰ λείψῃς τοῦ ν' ἀπολέσῃς αὐτούς· ἡ χεὶρ σου πρώτη ἐπίκειται ἐπ' αὐτούς, καὶ ἔπειτα ἡ χεὶρ παντός τοῦ λαοῦ. » — Ὁ Λανού ἀνεστέναξε, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανόν, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ.

— Πῶς! νὰ παραδοθῶμεν! ἐξηκολούθησεν ὁ δῆμαρχος, νὰ παραδοθῶμεν, ὅτε τὰ τείχη μας ἔτι ἴστανται ὀρθὰ, ὅτε ὁ ἐχθρὸς δὲν τολμᾷ νὰ τα προσβάλλῃ ἐκ τοῦ πλησίον, ἐνῶ ἐκάστην ἡμέραν τὸν προσβάλλομεν εἰς τὰ χαρακώματά του; Πιστεύσατέ μοι, Κύριε Λανού καὶ στρατιῶται νὰ μὴ ὑπῆρχον εἰς τὴν Ῥυπέλλην, αἱ γυναῖκες ἤρχουν νὰ ἀποσώσουν τοὺς χασάπηδες τῶν Παρισίων.

— Κύριε, ὅταν τις εἶναι ἰσχυρότερος, πρέπει νὰ ὀμιλῇ μὲ πλειοτέραν προσοχὴν περὶ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὅταν τις ἦνε ἀσθενέστερος.....

— Ἐ! καὶ τίς σᾶς εἶπεν, ὅτι εἴμεθα ἀσθενέστεροι; ὑπέλαβεν ὁ Λαπλᾶς. Ὁ Θεὸς δὲν πολεμεῖ δι' ἡμᾶς! Καὶ ὁ Γεδεὼν μὲ τριακοσίους Ἰσραηλίτας δὲν ἦτον ἰσχυρότερος παρὰ τὸν στρατὸν τῶν Μαδιανιτῶν;

— Γνωρίζετε κάλλιον παντός ἄλλου, κύριε

δῆμαρχε, πόσον τὰ ἐφόδιά μας εἶνε ἀνεπαρκῆ. Ἡ πυρῖτις εἶναι σπανία, καὶ ἡναγκάσθη ν' ἀπαγορεύσω εἰς τοὺς πυροβολιστὰς νὰ πυροβολῶσι μακρόθεν.

— Ὁ Μογχομερὺ θὰ μᾶς στείλῃ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, εἶπεν ὁ δῆμαρχος.

— Τὸ πῦρ τοῦ οὐρανοῦ θὰ πέσῃ ἐπὶ τῶν Παπιστῶν, εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

— Τὸ ψωμί ἀκριβαίνει μὲ τὴν ἡμέραν, κύριε δῆμαρχε.

— Σήμερα αὔριο θὰ φανῆ ὁ Ἀγγλικὸς στόλος, καὶ τότε θὰ ἔχωμεν ἀφθονίαν ἀπὸ ὄλα.

— Ὁ Θεὸς θὰ βρέξῃ μάννα εἰς τὴν ἀνάγκην μας! ἀνέκραξεν ὀρμητικῶς ὁ Λαπλᾶς.

— Ὡς πρὸς τὴν ἐπικουρίαν, περὶ τῆς ὁποίας λέγετε, ἐπανελάβεν ὁ Λανού, ἀρκεῖ μία νοτιὰ δι' ὀλίγας ἡμέρας, διὰ νὰ μὴν ἡμπορέσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν λιμένα μας. Ἐκτὸς τούτου, δύναται καὶ νὰ συλληφθῆ.

— Ὁ ἀνεμος θὰ ἦναι βοριάς. Σοὶ τὸ προλέγω, ὀλιγόπιστε ἄνθρωπε, εἶπεν ὁ ἱερεὺς. Ἐχασες μὲ τὸν δεξιόν σου βραχίονα καὶ τὸ θάρρος σου συγχρόνως.

Ὁ Λανού ἐφαίνετο ἀποφασισμένος νὰ μὴ τῷ ἀποκριθῆ. Ἐξηκολούθησεν, ἀποτεινόμενος πάντοτε πρὸς τὸν δῆμαρχον.

— Εἰς ἡμᾶς νὰ χάσωμεν ἓνα ἄνθρωπον εἶνε ἐπαισθητὸν, παρὰ εἰς τὸν ἐχθρὸν νὰ χάσῃ δέκα. Φοβοῦμαι, μήπως, ἂν οἱ καθολικοὶ ἐξακολουθήσουν αὐστηρῶς τὴν πολιορκίαν, εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶμεν συνθήκας σκληροτέρας ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἀπορρίπτετε ἤδη περιφρονητικῶς. Ἄν, καθὼς ἐλπίζω, εὐαρεστηθῆ ὁ βασιλεὺς νὰ εὐχαριστηται μόνον εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὴν ἐξουσίαν του ἀναγνωριζομένην εἰς τὴν πόλιν ταύτην, χωρὶς ν' ἀπαιτῆ παρ' αὐτῶν θυσίας, ὁποίας δὲν δύναται νὰ κάμῃ, νομίζω, ὅτι εἶνε χρέος μας νὰ τῷ ἀνοιξῶμεν τὰς πύλας· διότι καὶ τὸ κάτω κάτω εἶνε ὁ κύριός μας.

— Δὲν ἔχομεν ἄλλον Κύριον, ἢ τὸν Χριστὸν, καὶ μόνον ὁ ἀσεβὴς δύναται νὰ ὀνομάσῃ κύριόν του τὸν ἄγριον Ἀχάβ, τὸν Κάρολον, ὅστις πίνει τὸ αἷμα τῶν προφητῶν!... Καὶ ἡ μανία τοῦ ἱερέως ἐδιπλασιάζετο, βλέποντος τὴν ψυχρῶαιμον ἀταραξίαν τοῦ Λανού.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, εἶπεν ὁ δῆμαρχος, ἐνθυμοῦμαι καλὰ, ὅτι τὴν τελευταίαν φορὰν, ὅπου ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν πόλιν μας ὁ Κύριος Ναύαρχος, μᾶς εἶπεν « ὁ Βασιλεὺς μας ἔδωκε τὸν λόγον του, ὅτι θέλει μεταχειρισθῆ ὁμοίως καὶ τοὺς διαμαρτυρομένους, καὶ τοὺς καθολικοὺς ὑπηκόους του ». Ὑστερον ἀπὸ ἐξ

μήνας, ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς τῷ ἔδωκε τὸν λόγον του, τὸν ἐδολοφόνησεν. Ἄν ἀνοιξώμεν τὰς πύλας θὰ ἔχωμεν κ' ἐδῶ ἅγιον Βαρθολομαῖον, καθὼς καὶ εἰς Παρίσια.

— Ὁ βασιλεὺς ἠπατήθη ἀπὸ τοὺς Γουϊσίας. Μεταμέλειται, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ χυμένον αἷμα. Ἄν μὲ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην σας δὲν θελήτητε νὰ συμβιβασθῆτε καὶ παροργίστητε τοὺς καθολικοὺς, ὅλαι αἱ δυνάμεις τοῦ κράτους θὰ πέσουν ἐπάνω σας, καὶ τότε θὰ καταστραφῇ τὸ μόνον καταφύγιον τῆς ὀρησκείας μας. Τὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην! Πίστευσέ μοι, κύριε δήμαρχε.

— Ἐπιθυμῶ! ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς, ἐπιθυμῶ τὴν εἰρήνην, διότι φοβεῖσαι τὴν ζώην σου.

— ὦ! κύριε Λαπλάς! . . . εἶπεν ὁ δήμαρχος.

— Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐξηκολούθησε ψυχρῶς ὁ Λανουὸς ὁ τελευταῖός μου λόγος εἶνε, ἂν ὁ βασιλεὺς συναινῇ εἰς τὸ νὰ μὴ καταστήσῃ φρουρὰν ἐν τῇ Ῥυπέλλῃ καὶ νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέρους τὰς ἱεράς διδασχάς, πρέπει νὰ τῷ δώσωμεν τὰς κλεῖδας, καὶ νὰ τῷ βεβαιώσωμεν τὴν ὑποταγὴν μας.

— Εἶσαι προδότης! ἀνέκραξεν ὁ Λαπλάς, εἶσαι δωροδοκῆμένος ἀπὸ τοὺς τυράννους.

— Δίκαιε θεέ! Τί λέγετε σεῖς αὐτοῦ, κύριε Λαπλάς; ἐπανελάβεν ὁ δήμαρχος. Ὁ Λανουὸς ἐμειδία ἐλαφρῶς καὶ μετὰ περιφρονητικοῦ ἤθους.

— Τὸ βλέπετε, κύριε δήμαρχε! ὁ καιρὸς, εἰς ὃν ζῶμεν, εἶναι παράδοξος· οἱ πολεμισταὶ ὁμιλοῦσι περὶ εἰρήνης, καὶ οἱ ἱερεῖς κηρύττουν τὸν πόλεμον. — Ἀγαπητέ μοι κύριε, ἐξηκολούθησεν, ἀποστραφείς τέλος πρὸς τὸν Λαπλάς, εἶναι ὥρα τοῦ γεύματος, νομίζω, καὶ ἡ γυναῖκά σου σὲ περιμένει ἀναμφιβόλως εἰς τὴν οἰκίαν σου. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ἰσχυσαν νὰ καταστήσωσι μανιῶδη τὸν ἱερέα. Δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ τινὰ ὑβριν', καὶ ἐπειδὴ τὸ ῥάπισμα χρησιμεύει ὡς λογικὴ ἀνάκρισις ἔδωκεν ἐν εἰς τὴν παρεῖαν τοῦ γέροντος ἀρχηγοῦ.

— Μπά! θεέ μου! τί κάμνετε σεῖς! ἀνέκραξεν ὁ δήμαρχος! Ἀκοῦς νὰ κτυπήσῃ τὸν Κ. δὲ Λανουὸς τὸν κάλλιστον πολίτην, καὶ τὸν ἀνδριότερον στρατιώτην τῆς Ῥυπέλλης! Ὁ Μεργὺ παρὼν εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην, ἠτοιμάζετο νὰ δώσῃ εἰς τὸν Λαπλάς διορθωτικὸν τοῦ σφάλματός του μάθημα, τοῦ ὁποίου ἐμελλεν οὗτος νὰ φυλάσῃ τὴν ἐνθύμησιν· ἀλλ' ὁ Λανουὸς τὸν ἐμπόδισεν.

Ὅταν ἡ ψαρή του γενειᾶς ἐφαύσθη ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ τρελλοῦ ἐκείνου γέροντος, ἐπὶ στιγμὴν τινα ἐσπινθηροβόλησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του ὑπὸ ἀγανακτήσεως καὶ θυμοῦ. Παρευθὺς ὅμως ἡ φυσιογνωμία του ἀνέλαβε τὴν ἀπάθειάν της· ἤθελεν εἶπῃ τις, ὅτι ὁ ἱερεὺς εἶχε ῥάπισῃ τὴν μαρμάρινον προτομὴν Ῥωμαίου γερουσιαστοῦ, ἢ μᾶλλον, ὅτι ὁ Λανουὸς ἐφαύσθη ὑπὸ ἀψύχου τινός, καὶ κατὰ τύχην κινηθέντος πράγματος.

— Ἐπαναφέρατε τὸν γροέντα τοῦτον εἰς τὴν γυναῖκά του, εἶπεν εἰς ἓνα τῶν χωρικῶν, οἵτινες ἀπήγαγον τὸν γέροντα ἱερέα. Εἶπατέ της νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτοῦ· βεβαίως δὲν εἶνε καλὰ σήμερον. — Κύριε Δήμαρχε, σὰς παρακαλῶ νὰ μοι προμηθεύσῃτε ἑκατὸν πεντήκοντα ἐθελοντὰς ἐκ τῶν κατοίκων, διότι θέλω νὰ ἐπιχειρήσω ἐξοδὸν αὐρίον εἰς τὰ χαράγματα, ἐπειδὴ οἱ στρατιῶται, οἵτινες διήγαγον τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν τάφρων εἶνε ἀκόμη ὅλοι αἰμωδιχασμένοι ἀπὸ τὸ ψῦχος, καθὼς αἱ ἄρκτοι, τὰς ὁποίας προσβάλλομεν, ὅταν ἀναλύουν τὰ χιόνια. Παρετήρησα ὅτι οἱ ἄνδρες, οἵτινες ἐκοιμήθησαν ὑπὸ στέγην, εὐκόλως τὸ πρῶν κατενίκησαν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διήγαγον τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπαιθρον.

— Κύριε δὲ Μεργὺ ἂν δὲν αἰσθάνεσαι μεγάλην τὴν ἀνάγκην νὰ γευματίσῃς, θέλεις νὰ κάμῃς μετ' ἐμοῦ ἓνα γῦρον εἰς τὸν προμαχῶνα τοῦ Εὐαγγελίου; ἤθελα νὰ ἴδω πῶς πάγουν αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐχαιρέτισε τὸν δήμαρχον, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νέου Μεργὺ, διευθύνθη πρὸς τὸν προμαχῶνα.

Εἰσῆλθον μετ' ὀλίγας στιγμᾶς ἀφ' ὅτου βολὴ κανονίου ἐπλήγωσε θανατηφόρως δύο ἀνθρώπους. Οἱ λίθοι ἦσαν ἅπαντες αἰμοβαφεῖς, καὶ ὁ εἰς τῶν δυστυχῶν ἐκείνων παρεκάλει τοὺς συντρόφους του κραυγάζων νὰ τὸν ἀποτελειώσωσι. Ὁ Λανουὸς ἔχων τὸν ἀγκῶνα ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου, ἐθεώρησε χρόνον τινα τὰς ἐργασίας τῶν πολιορκούντων, ἔπειτα στρεφόμενος πρὸς τὸν Μεργὺ,

— Τρομερὸν ὁ πόλεμος, εἶπεν· ἀλλ' ὁ ἐμφύλιος πόλεμος . . . Ἡ σφαῖρα αὕτη ἐβλήθη ἐντὸς Γαλλικοῦ τηλεβόλου. Γάλλος διεύθυνεν αὐτὴν κατὰ σκοπὸν, Γάλλος ἐθεσε πῦρ, καὶ δύο Γάλλοι ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτῆς. Ἐπειτα δὲν εἶναι τίποτε νὰ φονεύσῃ τις εἰς δύο μιλίων ἀπόστασιν ἀλλὰ, κύριε δε Μεργὺ, ὅταν πρέπη νὰ βυθίσῃ τις τὸ ξίφος του εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου, ὅστις σὲ ζητεῖ χάριν εἰς τὴν γλῶσσάν σου! . . .

καὶ ὁμῶς ἐπράξαμεν τοῦτο τὴν πρωίαν τῆς σήμερον.

— Ἄ! κύριε, ἐὰν εἴχετε ἴδη τὰς σφαγὰς τῆς 24 Αὐγούστου! ἂν εἴχετε διαβῆ τὸν Σηκουάναν, ὅτε ἦτον ἐρυθρὸς, καὶ ἐκύλιε ἄπειρα πτώματα, ἠθέλετε δοκιμάσῃ ὀλιγοτέραν συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καθ' ὧν πολεμοῦμεν. Τὸ κατ' ἐμέ, πᾶς καπιστῆς εἶναι φονεὺς.

— Μὴ συκοφαντεῖν τὸν τόπον σας. Ἐν τῷ στρατῷ αὐτῷ, ὅστις μᾶς πολιορκεῖ ὑπάρχουσι πολλὰ ὀλίγα ἐκ τῶν τεράτων, περιῶν ὀμιλεῖτε. Οἱ στρατιῶται εἶνε Γάλλοι χωρικοὶ, οἵτινες ἐγκατέλιπον τὸ ἄροτρον των, ἵνα κερδήσωσι τὸν μισθὸν τοῦ βασιλέως. . . καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ πολεμοῦσι, διότι ἔδωκαν ὄρκον πίστεως εἰς τὸν βασιλέα. Ἐχουσι δίκαιον ἴσως, καὶ ἡμεῖς. . . ἡμεῖς εἴμεθα ἐπαναστάται.

— Ἐπαναστάται! Ἡ αἰτία εἶναι δικαία· πολεμοῦμεν ὑπὲρ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ζωῆς μας.

— Καθόσον βλέπω, ὀλίγον συνειθίζετε ν' ἀκριβολογῆτε εἴσθε εὐτυχῆς, κύριε δὲ-Μεργύ. Καὶ ὁ γέρων πολεμιστῆς ἐξέπεμψε βαθὺν στεναγμόν.

— Ὡ διάβολε! εἶπέ τις στρατιώτης, κενώσας ἄρτι τὸ πυροβόλον του, κάτι θ' ἄχη ἐκεῖνος ὁ διάβολος! ἀπὸ τρεῖς ἡμέραις τὸν σημαδεύω, καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ τοῦ τὴν καταφέρω.

— Ποῖος λοιπόν! ἠρώτησεν ὁ Μεργύ.

— Νά, κυττάξετε ἐκεῖνος ὁ διάβολος μὲ

τ' ἄσπρο κολόβιον, μὲ τὸ κόκκινον φτερό, καὶ τὸν κόκκινον μασχαλιστήρα. Κάθε μέρα φέρνει γύρους ἐκεῖ ἐπάνω, καὶ σὰν νὰ μᾶς φασκελόνη τάχα. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ χρυσᾶ σπαθιά 'ποῦ ἦλθαν μὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως.

— Ἡ ἀπόστασις εἶναι μεγάλη, εἶπεν ὁ Μεργύ· δὲν πειράζει ὁμῶς, δὲς μοι τηλεβόλον Στρατιώτης τις ἔδωκε τὸ ὄπλον του. Ὁ Μεργύ ἐστήριξε τὸ ἄκρον τοῦ τηλεβόλου ἐπὶ τοῦ ἀνδρήρου, καὶ ἐσημάδευσε μὲ πολλὴν προσοχήν.

— Ἄν ἦτό τις τῶν φίλων σου; εἶπεν ὁ Λανού. Διὰ τί θέλεις οὕτω νὰ μετέλθῃς τὸ ἐπάγγελμα τῶν πυροβολιστῶν;

Ὁ Μεργύ ὅστις ἠτοιμάζετο νὰ θλίψῃ τὴν σκανδάλην ἀπέσυρε τὸν δάκτυλόν του.

— Μόνον εἷς τῶν φίλων μου εἶνε καθολικός· αὐτὸς δὲ, εἶμαι βέβαιος, δὲν εἶναι μεταξὺ τῶν πολιορκούντων.

— Ἄν ἦτο ὁ ἀδελφός σου, ὅστις συνοδεύει τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως. . .

Τὸ τηλεβόλον ἐρρίφθη· ἀλλ' ἡ χεὶρ τοῦ Μεργύ ἔτρεμε, καὶ εἶδον νὰ ὑψωθῇ ὑπὸ τῆς σφαίρας κονιορτὸς πολὺ μακρὰν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου. Ὁ Μεργύ δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἀδελφός του ἠδύνατο νὰ ἦνε ἐν τῷ καθολικῷ στρατῷ· ἐν τούτοις εὐχαριστήθη ἰδὼν ἀποτυχοῦσαν τὴν βολὴν του. Ὁ ἀνὴρ καθ' οὗ ἐσχόπευσεν, ἐξηκολούθει νὰ βαδίξῃ βραδυπορῶν, καὶ ἠφανίσθη ἔπειτα ὀπίσω τῶν σωρῶν τοῦ χώματος τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀνακινηθέντος, οἱ ὅποιοι ὑψοῦντο πανταχόθεν περὶ τὴν πόλιν.

ΚΔΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Η ΕΞΟΔΟΣ.

ΑΜΛΕΤΟΣ.

Νεικρὸς δι' ἓν δουκάτον! νεκρὸς!

ΣΑΚΣΠΗΡΟΣ.

HAMLET:

Dead, for a ducat! dead!

SHAKSPEARE.

Βροχὴ λεπτὴ καὶ ψυχρὰ, ἐπιπεσοῦσα ἄνευ πυκνὴν καὶ ταπεινῶς εἰς τὴν γῆν προσκει-
διακοπῆς καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἔπαυσε τέ-
λος καθ' ἣν στιγμὴν ὑπέφωσκεν ἡ ἡώς. Μό-
λις δὲ τὸ φῶς τῆς ἡοῦς διεπέρα πάχνην
πυκνὴν καὶ ταπεινῶς εἰς τὴν γῆν προσκει-
μένην, ἣν ὁ ἄνεμος μετεκίνηει τῆδε καχεῖσε.
Ἄλλ' αἱ στιβάδες αὐταὶ τῆς πάχνης συνεστέλ-
λοντο παρευθὺς, καθὼς τὰ ὑπὸ τοῦ πλοίου

διαχωριζόμενα κύματα μετὰ τὴν διάπλευσιν αὐτοῦ, συνερχόμενα πάλιν πληροῦσιν ἣν εἶχεν αὐτὸ διαπλέον σχηματίση αὐλακα, καὶ ἡ πεδιάς κεκαλυμμένη οὕτως ὑπὸ ἀχανοῦς πάχνης, ἥς μόνον ὑψικομάτινα δένδρα ὑπερεῖχον, ὡμοίαζε πρὸς ἀχανῆ κατακεκλυμένον κόσμον.

Ἐν δὲ τῇ πόλει τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς αὐγῆς, μιγνυόμενον μὲ τὸ φῶς τῶν πυρσῶν, ἐφώτιζεν ἱκανῶς μεγάλην συμμορίαν στρατιωτῶν καὶ ἐθελοντῶν συνηγμένων εἰς τὴν ἀγυιάν ἣτις ἦγεν εἰς τὸν προμαχῶνα τὸν καλούμενον τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐτυπτον δὲ τὴν γῆν μὲ τοὺς πόδας, καὶ ἐταράττοντο χωρὶς ποσῶς νὰ μεταβάλωσι θέσιν ὡς ἄνθρωποι κατατρυχόμενοι δεινῶς ἀπὸ τὸ ὑγρὸν ἐκεῖνο καὶ διαπεραστικὸν ψῦχος τὸ σύνηθες εἰς τὴν ἀνατολὴν χειμερινοῦ ἡλίου. Δὲν ἔλειπον δὲ βλασφημίαι βροχηδὸν καταπίπτουσαι ἐπὶ τὸν διατάξαντα τὴν εἰς οὕτω πρωτὴν ὥραν ἐξόπλισιν αὐτῶν. Οὐχ ἦττον ὁμοῦ δὲν ἔλιπεν ἀπὸ τοὺς λόγους των καὶ μικράτις δόσεις εὐθυμίας, ἣν παρέχει ἡ ἐλπίς ἣτις ἐμψυχώνει στρατιώτας ὀδηγουμένους ἀπὸ εὐυπόληπτον ἀρχηγόν. Ἐλεγον λοιπὸν μὲ φωνὴν ἐξ ἡμισείας ὀργίλην καὶ χαριεντιστικὴν:

— Αὐτὸς ὁ διάβολος ὁ Σιδηροβραχίων, αὐτὸς ὁ ἄγρυπνος Ἰωάννης δὲν ἐμπορεῖ νὰ γευματίση πρὸ τοῦ νὰ σηκώσῃ σὰν τὸ ξυπνητήρι πρῶτῃ πρῶτῃ τοὺς παιδοφονευτάς! — Νὰ τὸν πᾶρ' ἡ κατάρρα τοῦ Θεοῦ! ὁ διάβολος! Μὲ αὐτὸν δὲν εἶναι κανεὶς βέβχιος πῶς θὰ περάσῃ τὴν νύκτα τοῦ ἥσυχος. — Μὰ τὰ γένεια τοῦ μακαρίτου Ναυάρχου! ἂν δὲν ἀκούσω παρευθὺς ταῖς τουφεκιαῖς θὰ κοιμηθῶ σὰν νὰ ἤμουν ἀκόμη εἰς τὸ κρεβάτι μου. — Ἄ! ζήτω! νὰ ἡ ῥακὴ ποῦ θὰ μᾶς σιάξῃ τὸ στομάχι, καὶ δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ πλευριτώσωμεν μέσα σ' αὐτὴ τοῦ διαβόλου τὴν ἀντάρρα.

Ἐν ᾧ δὲ διενέμετο ἡ ῥακὴ εἰς τοὺς στρατιώτας, οἱ ἀξιωματικοί, περικυκλώσαντες τὸν Λανοῦ ὀρθὸν ἰστάμενον ὑπὸ τὸ γείσωμάτινος ἐργαστηρίου, ἤκουον μετ' εὐχαριστήσεως τὸ σχέδιον τῆς προσβολῆς, ἣν διενεῖτο νὰ ἐπιχειρήσῃ κατὰ τοῦ πολιορκητικοῦ στρατοῦ. Παρευθὺς ἠκούσθη τυμπανισμὸς, καθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του· λειτουργὸς τις προχωρήσας εὐλόγησε τοὺς στρατιώτας, παρορμῶν αὐτοὺς εἰς τὴν προσβολὴν, καὶ ὑποσχόμενος τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εἰς ὅσους τυχὸν δὲν ἠδύναντο νὰ

ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πύλην νὰ δεχθῶσι τὰς εὐχαριστήσεις τῶν συμπολιτῶν των. Ὁ λόγος ὑπῆρξε βραχύς, ἀλλ' ὁ Λανοῦ εὔρεν αὐτὸν πολὺ μακρὸν, οὐδ' ἦτο πλεον αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐχθρὸς ἐλυπεῖτο τὴν χύσιν καὶ μιᾶς ρανίδος γαλλικοῦ αἵματος εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον, ἀλλ' ἦτο τότε αὐτόχρημα στρατιώτης καὶ ἔσπευσε νὰ ἴδῃ σκηνὴν αἱμάτων καὶ σφαγῆς. Καθὼς λοιπὸν ἐτελείωσεν ὁ λόγος, καὶ οἱ στρατιῶται ἐφώνησαν Ἀμὴν μὲ φωνὴν σκληρὰν καὶ σταθεράν. — Σύντροφοι! εἶπεν, ὁ κύριος σᾶς εἶπεν ἀληθινά· ἄς ἀφειθῶμεν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Ὁ πρῶτος ὅπου θὰ ῥίψῃ, πρὶν τὸ στόμα τοῦ τουφεκιοῦ του φθάσῃ εἰς τὴν κοιλίαν ἐνὸς παπιστοῦ, θὰ τὸν σκοτώσω.

— Κύριε, τῷ εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ Μεργύ, ἰδοὺ λόγος πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν χθесινόν.

— Γνωρίζετε λατινικά; τὸν ἠρώτησεν ὁ Λανοῦ μὲ τόνον φωνῆς ἀπότομον.

— Μάλιστα, κύριε.

— Λοιπὸν! ἐνθυμηθῆτε τὸ ὠραῖον αὐτὸ ἀπόφθεγμα· Age quod agis (πράττε ὅτι πράττεεις).

Κατὰ σύνθημα δέ τι δοθὲν παρ' αὐτοῦ ἐρρίφθη ἐν κανόνιον, καὶ παρευθὺς ὅλοι ὤρμησαν πρὸς τὴν πεδιάδα, συγχρόνως δὲ μικραὶ συμμορίαι ἐξελθοῦσαι ἀπὸ διάφορα μέρη ἀπῆλθον νὰ διαταράξωσι πολλὰ μέρη τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ, ὅπως οἱ καθολικοὶ νομίσαντες ἑαυτοὺς προσβαλλομένους πανταχόθεν μὴ τολμήσωσι ν' ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τοῦ κυριωτέρου μέρους τῆς προσβολῆς, φοβούμενοι μὴ ἀφήσωσιν ἀπροστάτευτον μέρος τι τῆς θέσεως αὐτῶν πανταχόθεν ἀπειλουμένης.

Ὁ προμαχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, καθ' οὗ οἱ μηχανικοὶ τοῦ καθολικοῦ στρατοῦ ἔστρεψαν τὰς προσπαθείας των, ἔπαθε πολὺ ἐκ τῆς προσβολῆς πέντε κανονίων ἐστημένων ἐπὶ γηλοφιδίου τινὸς ὑπερχειμένου οἰκοδομήματός τινος μικροῦ ἠρειπωμένου, ὅπερ πρὸ τῆς πολιορκίας ἦτο μύλος. Τάφος μὲ ἀνδρῶν γήϊνον ἐπροστάτευε τὰ πρὸς τὴν πόλιν μέρη, καὶ ἐμπρὸς τῆς τάφρου εἶχον θέσῃ πολλοὺς πυροβολιστάς ὡς φρουρούς. Ἀλλὰ καθὼς εἶχε προἰδῆ τοῦτο ὁ διαμαρτυρόμενος ἀρχηγός, τὰ πυροβόλα των, ἐκτεθειμένα ἐπὶ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν ὑγρασίαν ἔπρεπε νὰ καταστῶσι κατ' ὀλίγον ἄχρηστα, οἱ δ' ἐξελθόντες καλῶς προμηθευμένοι μὲ

τὰ ἀναγκαῖα, παρεσκευασμένοι εἰς τὴν προσβολὴν, εὐρίσκοντο εἰς πολὺ καλλιτέραν θέσιν, παρὰ ἄνδρες προσβαλλόμενοι ἐξ ἀπροσδοκῆτος, κεκοπιᾶκότες ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας, διαβεβρεγμένοι ὑπὸ τῆς βροχῆς, καὶ παγωμένοι ὑπὸ τοῦ ψύχους.

Οἱ πρῶτοι φρουροὶ κατεσφάγησαν. Βολαίτινες τουφεκίων, ὡς διὰ θαύματος κατορθωθεῖσαι, ἐγείρουσι τὴν φρουρὰν τῆς κανονιστοικίας καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐχθρὸς ὦν ἤδη κύριος τοῦ ἀνδῆρου ἀνεβρίχῃ ἐπὶ τοῦ λοφίσκου. Ἀποπειρῶνται τινες τῆς ἀντιστάσεως· ἀλλὰ τὰ ὄπλα των μένου ἀχρηστων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ψύχους παγωμένας χεῖράς των. Πάντα σχεδὸν τὰ τουφεκία των δὲν ἀνάπτουν, ἐνῶ οὐδεμία βολὴ τῶν ἐπιτιθεμένων ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ. Οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία περὶ τῆς νίκης μένει, καὶ ἤδη οἱ διαμαρτυρούμενοι, κύριοι τῆς κανονιστοικίας, κράζουσι μετὰ φωνῆς ἀγρίας: « Εἰς οὐδένα δίδεται χάρις! Ἐνθυμηθεῖτε τὴν 24. Αὐγούστου. »

Πεντηκοντάς τις στρατιωτῶν μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των ἔμενον ἐν τῷ πύργῳ τοῦ μύλου. Ὁ ἀρχηγὸς των μετὰ τὸ νυκτικόν του σκούφωμα, κρατῶν προσκεφάλαιον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, καὶ τὸ ξίφος του διὰ τῆς ἄλλης, ἀνοίγει τὴν θύραν, καὶ ἐξέρχεται, ἵνα ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ θορύβου. Μηδὲ φανταζόμενος κἄν ἐξοδὸν τινα τοῦ ἐχθροῦ, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ θόρυβος προήρχετο ἐξ ἑριδος τῶν στρατιωτῶν πρὸς ἀλλήλους. Ἐξῆλθε σκληρῶς τῆς ἀπάτης του, διότι βολὴ τουφεκίου τὸν ἐξαπλόνει κατὰ γῆς πνιγμένον εἰς τὸ αἷμά του. Οἱ στρατιῶται ἔλαβον καιρὸν νὰ φράξουν τὴν θύραν τοῦ πύργου, καὶ ἐπὶ τινα χρόνον ὑπερασπίζοντο ἐπιμελῶς, βάλλοντες ἐκ τῶν παραθύρων. Κατὰ κακῆν των ὁμοῦς τύχην ὑπῆρχε πρὸ τοῦ πύργου σωρὸς ἀχύρων, χάρτου, καὶ κλάδων ξηρῶν δένδρων χρησιμωτάτων πρὸς κατασκευὴν φορμῶν. Οἱ προτεστάνται ἔθεσαν πῦρ, ὅπερ εἰς μίαν στιγμὴν περιεκύκλωσε τὸν πύργον, καὶ ἀνέβη μέχρι τῆς ὀροφῆς. Ταχέως ἠκούσθησαν αἱ σπαρακτικαὶ κραυγαὶ τῶν ἐντὸς τοῦ πύργου δυστυχῶν. Ἡ ὀροφή κατεφλέγετο, καὶ ἔμελλε νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν δυστυχῶν, τοὺς ὁποίους ἔσκεπεν. Ἡ θύρα ἐκαίετο, καὶ τὰ φράγματα, ἅτινα προηγουμένως εἶχον κάμη, ἀπεῖργον τὴν ἐξοδόν. Ἄν ἀπεπειρῶντο νὰ πηδήσουν ἀπὸ τῶν παραθύρων ἤθελον πέσει ἐπὶ τῶν φλογῶν, ἢ ἐπὶ τῶν αἰχμῶν τῶν δοράτων. Θεάμα

τραγικώτατον ἐπαρουσιάσθη τότε. Σημαιοφόρος, φέρων πανοπλίαν, ἐπειράθη νὰ πηδήσῃ, καθὼς οἱ ἄλλοι, ἀπὸ τινος στενοῦ παραθύρου. Ὁ θώραξ του κατέληγε, κατὰ κοινὴν τότε συνήθειαν, εἰς εἶδος σιδηροῦ κωλοβίου, ὅπερ ἐκάλυπτε τοὺς μηρούς καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ πρὸς τὰ κάτω εὐρύνετο ὡς τὸ ἄνω μέρος χοάνης ἵνα καθιστάνῃ εὐκολώτερον τὸ βάδισμα. Τὸ παράθυρον δὲν ἦτον ἀρκετὰ εὐρὺ, ὥστε νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν διόδον τοῦ μέρους τούτου τοῦ ὄπλισμοῦ του, καὶ ὁ σημαιοφόρος ἐν τῇ παραχῇ του, ἐκρημνίσθη, οὕτως εἶπεῖν, μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς, ὥστε εὐρέθῃ ἔχων τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ σώματός του ἐξωθεν τοῦ παραθύρου, χωρὶς νὰ δύναται νὰ κινήται, καὶ συνελήφθη οὕτως εἶπεῖν ὡς εἰς δίχειλον. Ἐν τούτοις αἱ φλόγες ὑψοῦντο ὀλονέν, ἐθέρμαινον τὸν ὄπλισμόν των, καὶ ἐκαίετο βραδέως, ὡς ἐν καμίνῳ, ἢ ἐν τῷ τρομερῷ ἐκείνῳ ἐκ χαλκοῦ ἵππῳ τῷ ἐπινοηθέντι ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος. Ὁ δυστυχὴς ἐξέπεμπε τρομακτικὰς κραυγὰς, καὶ ἐκίνει εἰς μάτην τὸν βραχίονά του, διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Στιγμὴν τινα ἐσιώπησαν οἱ ἐφορμῶντες, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ ταῦτα συγχρόνως καὶ διὰ μιᾶς ἐξέπεμψαν ἀγρίαν κραυγὴν, ἵνα μὴ ἀκούσῃ τὰς οἰμωγὰς τοῦ δυστυχοῦς καιομένου. Ἦφανίσθη ὑπὸ τῆς δίνης τῶν φλογῶν καὶ τοῦ καπνοῦ, καὶ τὸν εἶδον πίπτοντα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων τοῦ πύργου ὡς ἐρυθρὰν καὶ καπνίζουσαν περικεφαλαίαν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς μάχης τὰ αἰσθήματα τῆς φρίκης καὶ θλίψεως εἶναι βραχείας διαρκείας, τὸ ἐνστικτὸν τῆς ἰδίας συντηρήσεως ὀμιλεῖ πολὺ ἰσχυρῶς εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ στρατιώτου, ὅστις δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ νὰ ἦναι εὐαίσθητος πρὸς τὰς κακοπαθείας τῶν ἄλλων. Ἐνῶ μέρος τῶν Ῥυπελιτῶν κατεδίωκε τοὺς φυγάδας, οἱ ἄλλοι ἐγόμφουν τὰ τηλεβόλα, ἔθλων τοὺς τροχοὺς αὐτῶν, καὶ ἐκρήμνιζον ἐντὸς τῆς τάφρου τοὺς φορμῶς τῆς κανονιστοικίας, καὶ τὰ πτώματα τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτῆς.

Ὁ Μεργὺ ὅστις ἦτον ἐκ τῶν πρώτων ἐπιβάντων τοῦ προχώματος, ἀνέπνευσε ἐπὶ στιγμὴν, ἵνα χαράξῃ διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους του τὸ ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος ἐπὶ τινος τῶν τεμαχίων τῆς κανονιστοικίας· ἔπειτα ἐβοήθησε τοὺς ἄλλους εἰς τὴν καταδάφισιν τῶν ἐργασιῶν τῶν πολιορκούντων. Στρατιώτης τις ἐκράτει τὸν καθολικὸν ἀρχηγόν, ὅστις δὲν ἔδιδεν οὐδὲν σημεῖον ζωῆς, ἐκ τῆς κεφαλῆς· εἷς ἕτερος ἐκράτει αὐτὸν ἐκ

τῶν ποδῶν, ἀμφοτέροι δὲ, σείοντες αὐτὸν κατὰ ρυθμὸν, ἠτοιμάζοντο νὰ τὸν σφενδονώσωσιν εἰς τὴν τάφρον. Αἴφνης ὁ νομιζόμενος νεκρὸς, ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνεγνώρισε τὸν Μεργύ, καὶ ἔκραξε:—Κύριε δὲ Μεργύ! διὰ χάριν ἰκετεύω! Εἶμαι αἰχμάλωτος, σώσατέ με! Δὲν ἀναγνωρίζετε τὸν ἀρχαῖον φίλον σας Βεβίλ;— Ὁ δυστυχῆς εἶχε τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον ὑπὸ αἵματος, καὶ ὁ Μεργύ ἐδυσκολεύθη πολὺ ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς τὴν ἐπιθάνατον αὐτὴν κατάστασιν τὸν νέον αὐλικόν, ὃν εἶχε καταλίπη πλήρη ζωῆς καὶ εὐθυμίας. Διέταξε νὰ τὸν ἀποθέσωσιν μετὰ προφυλάξεως ἐπὶ τῆς χλόης, ἔδесе μόνος τὴν πληγὴν του, καὶ θέσας αὐτὸν ἐπὶ ἵππου, διέταξε νὰ τὸν μεταφέρωσιν ἡσύχως εἰς τὴν πόλιν.

Ἐνῶ δὲ ἀπεχαιρέτα αὐτὸν, καὶ ἐβοήθει νὰ ὀδηγήσωσιν τὸν ἵππον του ἔξω τῆς κανονοστοιχίας, εἶδε σῶμα πυκνὸν ἰππέων καλπάζον μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ μύλου. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἦτον ἀπόσπασμα τοῦ καθολικοῦ στρατοῦ, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ τοὺς κόψῃ τὴν ὀπισθοχώρησιν. Ὁ Μεργύ ἔκραξεν ἀμέσως ν' ἀναγγεῖλῃ τοῦτο εἰς τὸν Λανού.

— Ἄν θέλετε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε τεσσαράκοντα μόνον πυροβολιστάς, τῷ εἶπε, πηγαίνω νὰ ταχθῶ ὀπισθεν ἐκείνης τῆς αἰμασιᾶς, τῆς παρὰ τὴν κοίλην ὁδὸν, ἣν μέλλουσι νὰ διαβῶσι, καὶ νὰ μὲ κρεμάσῃς, ἂν δὲν τοὺς κάμω νὰ στρέψωσι τοὺς χαλινούς των.

— Πολὺ καλὰ, παληχάρι μου, θὰ γείνης μιά ἡμέρα καλὸς ἀρχηγός. Ἐμπρός! σεῖς οἱ ἄλλοι ἀκολουθήσατε τὸν εὐγενῆ τοῦτον, καὶ πράξατε ὅ,τι σᾶς διατάξῃ.

Εἰς διάστημα ἐνὸς λεπτοῦ ὁ Μεργύ εἶχε τάξῃ τοὺς πυροβολιστάς του κατὰ μῆκος τῆς αἰμασιᾶς, τοὺς διέταξε νὰ γονατίσωσι κατὰ γῆς, νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ ὄπλα των, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀπηγόρευσε νὰ ρίψωσιν ἄνευ τῆς διαταγῆς του.

Οἱ ἐχθρικοὶ ἵππεῖς ἐπροχώρουν ταχέως, καὶ ἤδη ἠκούετο διακεκριμένως ὁ τριποδισμὸς τῶν ἵππων των εἰς τὸν βόρβορον τῆς κοίλης ὁδοῦ.

— Ὁ ἀρχηγός των, εἶπεν ὁ Μεργύ χαμηλῇ τῇ φωνῇ, εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἀστείος μὲ τὸ κόκκινον πτερόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνήθημεν χθὲς νὰ ἐπιτύχωμεν. Ἄς μὴ πράξωμεν τὸ αὐτὸ καὶ σήμερον.

Ὁ πυροβολιστής, τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰ δεξιὰ του, ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν, ὡς διὰ νὰ σημάνη, ὅτι ἐξετέλει τὸ χρέος του. Οἱ ἵππεῖς δὲν ἀπεῖχον πλέον τῶν 20 βημάτων, καὶ ὁ ἀρχηγός των, στραφείς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους του, ἐφαίνετο ἐτοιμὸς νὰ τοῖς δώσῃ διαταγὰς, ὅταν αἴφνης ὁ Μεργύ ἐγερούθεις ἔκραξε: Πῦρ!

Ὁ ἀρχηγός μὲ τὸ κόκκινον πτερόν ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ Μεργύ ἀνεγνώρισε τὸν ἀδελφόν του. Ἐτείνε τὴν χεῖρά του, ἵνα ἀποστρέψῃ τὸ πυροβόλον τοῦ γείτονός του· ἀλλ' ἡ σφαῖρα εἶχεν ἤδη βληθῆ, πρὶν δυνηθῆ νὰ τὸ ἐγγίση. Οἱ ἵππεῖς, ἐκπληχθέντες ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκῆτου αὐτῆς ἐκπυρσοκροτήσεως διεσκορπίσθησαν φεύγοντες πρὸς τὴν πεδιάδα. Ὁ ἀρχηγός των Γεώργιος ἔπσεε διατρυπημένος ὑπὸ δύο σφαιρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

— 0 —

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ.

— 000 —

FAHTER Why are you so obstinate?

PIERRE: — Why you so troublesome, that a poor wretch

Can't die in peace? —

But you, like ravens, will be croaking round him.

OTWAY, Venice preserved.

Παλαιὸν μοναστήριον, κατ' ἀρχὰς δημο-
θέν παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ῥυ-
πέλλης, εἶχε μετασκευασθῆ κατὰ τὴν πολι-
ορκίαν εἰς ξενοδοχεῖον προωρισμένον εἰς θε-
ραπείαν τῶν τραυματισμένων. Τὸ ἔδαφος
τῆς ἐκκλησίας, ἐξ ἧς εἶχον ἀφαιρέσῃ τὰ θρο-

νία, τὴν ἀγίαν τράπεζαν καὶ ὄλα τὰ κοσμη-
ματα ἤτο κεκαλυμμένον μὲ ἄχυρα καὶ βρώμην,
καὶ ἐκεῖ μετεκόμιζον τοὺς τετραυματισμέ-
νους στρατιώτας, τὸ δὲ ἐστιατώριον ἦτο
προωρισμένον εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς
εὐγενεῖς. Ἦτο δὲ τοῦτο μεγάλη αἵθουσα
καλῶς φατνωμένη ἐκ δρυίνου ξύλου, ἔχουσα
μεγάλα θολωτὰ παράθυρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα
εἰσήρχετο φῶς ὑπερίκανον εἰς τὰς ἀδιαλεί-
πτους χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις καὶ σκευα-
σίας.

Ἐκεῖ ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἔκειτο ἐπὶ στρώ-
ματος καθημαγμένον ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τε
καὶ πολλῶν ἄλλων δυστυχῶν οἵτινες εἶχον
προλάβῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἐπώδυνον ἐκεῖνο μέ-
ρος. Δέσμη δὲ ἀχύρων ἐχρησίμευσεν αὐτῷ
εἰς προσκεφάλαιον. Πρὸ ὀλίγου εἶχον ἀφαι-
ρέσῃ τὸν θώρακά του καὶ σχίσῃ τὸ κολόβιον
καὶ τὸν χιτῶνά του. Ἦτο γυμνὸς μέχρι τῆς
ὀσφύος, ἀλλ' ὁ δεξιὸς του βραχίον ἦτο ἀ-
κόμη ὠπλισμένος μὲ τὸ ἐπιβραχιόνιον καὶ
τὴν ἐκ γάλυβος χειρίδα του. Στρατιώτης
τις ἐσπόγγιζε τὸ ἐκ τῶν πληγῶν του ἐκρέον
αἷμα, ὧν ἡ μὲν ἦτο κατὰ τὴν γαστέρα ὑπο-
κάτω τοῦ θώρακος, δε ἐλαφροτέρα εἰς
τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Ὁ Μεργὺ ἦτο το-
σοῦτον καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς ὀδύνης, ὥστε
ἦτο ἀδύνατον νὰ τῷ χορηγήσῃ τελεσφόρον
τινα βοήθειαν, καὶ νῦν ἡ μὲν ἔμενε γονυκλιτῶς
πρὸ αὐτοῦ, ἄλλοτε δ' ἐκυλίετο κατὰ γῆς ὑπ'
ἀπελπισίας, οὐδ' ἔπαυε κατηγορῶν ἑαυτοῦ
ὅτι ἐφόνευσε τὸν φιλοστοργότατον τῶν ἀ-
δελφῶν καὶ τὸν κάλλιστον τῶν φίλων. Ὁ
λοχαγὸς ὁμῶς ἔμεινεν ἡσυχος, καὶ ἐπάσχισε
νὰ καθησυχάσῃ τὰς παραφοράς του.

Δύο πόδας μακρὰν τῆς εὐνῆς τοῦ λοχα-
γοῦ ἔκειτο ἐφ' ἑτέρας ὁμοίας ὁ δυστυχῆς
Βεβίλ. Οἱ χαρακτῆρές του δὲν ἐξέφραζόν
ποσῶς τὴν γαληνίαν ἐκείνην ἐγκαρτέρησιν τοῦ
λοχαγοῦ. Ἐνίοτε ἐξέβαλλε κραυγὴν ὑπό-
κωφον, καὶ ἔστρεφε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς
τὸν σύντροφόν του, ὡς διὰ νὰ ζητήσῃ παρ'
αὐτοῦ μικρὸν μέρος ἧς ἐφαίνετο ἔχων ἀν-
δρίας καὶ σταθερότητος.

Ἄνῃρ τεσσαρακοντούτης περίπου, ξηρὸς,
ἰσχνὸς, φαλακρὸς καὶ ἐρρύτιδωμένος εἰσῆλθεν
εἰς τὴν αἵθουσαν, καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὴν
κλίνην τοῦ Γεωργίου, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα
σάκκον πράσινον, ἐν ᾧ ἀπετελεῖτο κρότος
πολὺ ταρακτικὸς τῶν δυστυχῶν ἀσθενῶν.
Ἦτο ὁ Βρισάρτος, ἐπιτήδειος χειρουργὸς τῶν
χρόνων ἀκείνων, μαθητῆς καὶ φίλος τοῦ πε-
ριφήμου Ἀμβροσίου Παρέ. Εἶχε δὲ πρὸ ὀ-
λίγου ἐκτελέσῃ ἐγχειρήσιν τινα, διότι οἱ βρα-

χίονές του ἦσαν ἀνακομβωμένοι, καὶ ἐφόρει
περίζωμα ἀκόμη καθημαγμένον.

— Τί μὲ θέλετε καὶ τίς εἴσθε; ἠρώτησεν
αὐτὸν ὁ Γεώργιος.

— Εἶμαι χειρουργὸς, εὐγενῆ μου, καὶ ἂν
τὸ ὄνομα τοῦ Βρισάρτου σὰς εἶναι ἀγνωστον,
θὰ εἶπῃ πῶς ἀγνοεῖτε πολλὰ πράγματα.
Ἐμπρὸς, ἀνδρεία προβατικῆ, καθὼς λέγει ὁ
ἄλλος. Ξεύρω πολὺ καλά ἀπὸ τουφεκιάς,
δόξα τῷ Θεῷ, καὶ ἤθελα νὰ εἶχα τόσα σακ-
κιά χιλιάδες λίραις ὅσαις σφαίραις ἔβγαλα
ἀπὸ σώματα εὐγενῶν οἱ ὁποῖοι τὴν σήμερον
εἶναι γυιεροὶ καθὼς καὶ ἐγώ.

— Ἐ! γιατρέ μου, εἰπέτε μου τὴν ἀλή-
θειαν, ἡ πληγὴ εἶναι θανατηφόρος.

Ὁ χειρουργὸς πρῶτον ἐξήτασε τὸν ἀρι-
στερὸν βραχίονα καὶ εἶπε:

— Μικρὰ πράγματα! ἔπειτα ἤρχισε νὰ
ἐξετάξῃ τὴν ἄλλην πληγὴν, ἀλλ' ἡ δευτέρα
αὕτη ἐργασία ἐπροξένησεν εἰς τὸν τραυμα-
τίαν φρικῶδεις μορφασμούς. Μὲ τὴν δεξιάν
του χεῖρα ἀπώθητε μὲ πολλὴν ἀκόμη δύ-
ναμιν τὴν χεῖρα τοῦ χειρουργοῦ.

— Διάβολε! Μὴ πᾶτε παρεμπρὸς διαβο-
λογιατρέ! ἐκραύγασε. Βλέπω ἀπὸ τὸ πρό-
σωπόν σας ὅτι τὸ πρᾶγμα τετέλεσται.

— Εὐγενῆ μου, βλέπετε, φοβοῦμαι πολὺ
μήπως ἡ σφαῖρα ἐπέρασε ἀπὸ τὴν κάτω κοι-
λίαν εἰς τὴν σπονδυλικὴν στήλην, τὴν ὁ-
ποῖαν ἀλλέως ὀνομάζομεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν
βράχιον. Παρακινουμαι δὲ νὰ ὑποπτεύσω αὐτὸ
ἀπὸ τὸ ὅτι αἱ κνήμαι σας εἶναι ψυχραὶ καὶ
ἀκίνητοι. Τὸ παθογνωμονικὸν αὐτὸ σύμ-
πτωμα δὲν ἀπατᾷ καθόλου, καὶ τότε . . .

— Μιὰ καλὴ φωτιὰ 'ς τὸ γελέκι, καὶ
μιὰ ἄλλη καλλίτερη εἰς τὴν σπονδυλικὴν
στήλην! ὦ! διάβολε! Αὐτὸ, ἰατρέ! εἶναι
πλέον παρὰ ἀρκετὸν νὰ στείλῃ κανένα πτω-
χὸν διάβολον σὰν κ' ἐμένα ἐν κόλποις
Ἄβραάμ. Λοιπὸν, μὴ με βασανίζετε πλέον,
καὶ ἀφετέ με ν' ἀποθάνω ἡσύχως.

— Ὅχι, θὰ ζήσῃ, θὰ ζήσῃ! ἐφώνησεν ὁ
Μεργὺ προσηλῶν ρεμβάζοντας ὀφθαλμούς
ἐπὶ τὸν χειρουργόν, καὶ ἀρπάσας αὐτὸν ἰ-
σχυρῶς τοῦ βραχίονος.

— Ναί, ἀκόμη μίαν ὥραν, ἡ τὸ πολὺ
δύω, εἶπε ψυχρῶς ὁ Βρισάρτος, διότι εἶναι
ῥωμαλέος ἄνθρωπος.

Ὁ Μεργὺ ἔπεσε πάλιν γονυκλιτῆς, ἔλαβε
τὴν δεξιάν χεῖρα τοῦ λοχαγοῦ καὶ κατέβρεξε
μὲ ποταμούς δακρῶν τὴν χειρίδα του.

— Δύο ὥρας; ἐπανέλαβεν ὁ Γεώργιος.
Τόσον τὸ καλλίτερον, ἐφοβούμην μήπως
ζήσω καὶ βασανισθῶ περισσότερον.

— "Οχι! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἐφώνησεν ὁ Μεργὺ μετὰ λυγμῶν. Γεώργιε, δὲν θ' ἀποθάνῃς. Δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ ἀδελφός ἀπὸ τὴν χεῖρα ἀδελφοῦ.

— "Ἐλα, ἡσύχαστε, καὶ μὴ μὲ κουνῆς. Κάθε ἐν κίνημά σου μοῦ κτυπᾷ ἐκεῖ. Δὲν ὑποφέρω τώρα πολὺ, ἀρκεῖ μόνον τοῦτο νὰ διαρκέσῃ... Τοῦτο ἔλεγεν ὁ Ζάνυ καταπίπτων ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ κωδωνοστασίου.

Ἐκεῖ ὁ Μεργὺ ἐκάθησε πλησίον τῆς στρωμνῆς, στηρίζων τὴν κεφαλὴν μετὰ τῶν γονάτων κεκρυμμένην εἰς τὰς δύο τοῦ χεῖρας. Ἦτο ἀκίνητος καὶ ἀπηυδηκῶς, μόνον δ' ἐκ διαλειμμάτων κινήματα σπασμωδικὰ συνέσειον ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα, ὡς εἰς ῥίγωμα πυρετοῦ, καὶ στεναγμοὶ οὐδαμῶς τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς μετέχοντες, ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ στήθος του.

Ἐκεῖ ὁ χειρουργὸς εἶχε βάλῃ τινὰς ἐπιδέσμους μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σταματήσῃ τὸ αἷμα, καὶ ἐσπόγγιζε τὴν σμίλην του μὲ πολλὴν ἀδιαφορίαν.

— Σᾶς συμβουλεύω νὰ προετοιμασθῆτε, εἶπεν. Ἐὰν θέλετε κανένα ἱερέα διαμαρτυρούμενον, δὲν ἀπολείπουν ἀπὸ ἐδῶ κοντὰ, ἀνάλιν θέλετε κανένα καθολικόν, εἶδα πρὸ ὀλίγου ἓνα μοναχὸν ὅπου αἰχμαλώτησαν οἱ εἰδικοί μας. Νὰ τον ἐκεῖ κάτω, ἐξομολογεῖ ἐκεῖνον τὸν παπιστὴν ἀξιωματικόν ὅπου θ' ἀποθάνῃ.

— Νερὸν, ἐφώνησεν ὁ λοχαγός.

— Θεὸς φυλάξοι! θ' ἀποθάνετε μίαν ὥραν προτῆτερα.

— Μία ὥρα ζωῆς δὲν ἀξίζει ποσῶς ἐν ποτήρι νερόν· ἐμπρός, ὑγίαινε, δόκτωρ. Νὰ κοντά μου ἓνας ὅπου περιμένει ἀνυπομόνως.

— Θέλετε νὰ σᾶς φέρω κανένα ἱερέα ἢ τὸν μοναχόν;

— Οὔτε τὸν ἓνα οὔτε τὸν ἄλλον.

— Πῶς;

— Ἀφήτέ με ἡσυχον.

Ἐκεῖ ὁ χειρουργὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐπλησίασε τὸν Βεβίλ. Μὰ τὰ γένειά μου! ἐφώνησε, νὰ μία πολὺ ὠραία πληγὴ. Οἱ ἐθελονταὶ αὐτοὶ κτυποῦν σὰν διαβόλοι!

— Θὰ ἰατρευθῶ; ἔ; ἠρώτησε μὲ φωνὴν ἀσθενῆ ὁ τραυματίας.

— Ἀναπνεύσατε ὀλίγον, εἶπεν ὁ Βρισάρτος.

Ἦκούσθη τότε συριγμὸς ἀσθενῆς, παραχθῆς ἐκ τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκ τοῦ στήθους τοῦ Βεβίλ διὰ τε τῆς πληγῆς καὶ τοῦ στόματος

ἐξερχομένου, τὸ δ' αἷμα ἔρρεεν ἀπὸ τῆς πληγῆς ὡς ἀφρὸς ἐρυθρός.

Ἐκεῖ ὁ χειρουργὸς ἐσύριξεν ὡς διὰ νὰ μιμηθῇ τὸν παράξενον ἐκεῖνον συριγμὸν, ἔπειτα ἐπέθηκεν εὐθὺς πτύγμα, καὶ χωρὶς λέξιν νὰ εἶπῃ, ἔλαβε τὴν ὀργανοθήκην του διὰ ν' ἀναχωρήσῃ. Ἄλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Βεβίλ λάμποντες ὡς δάδες, παρηκολούθουν ὅλας αὐτὰς τὰς κινήσεις. — Λοιπὸν; δόκτωρ, ἠρώτησε μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ἐτοιμάσατε τὰ πράγματά σας, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ χειρουργὸς, καὶ ἀπεμακρύνθη, ὁ δὲ Βεβίλ ἀφήκε τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τὴν ἀγκαλίδά τῶν ἀχύρων, ἧτις ἐχρησίμευεν αὐτῷ ὡς προσκέφαλον.

Ἐκεῖ ὁ λοχαγὸς Γεώργιος ἐζήτησε νὰ πῆ, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ τῷ δώσῃ ἐν ποτήριον νεροῦ, ἀπὸ φόβον μὴ ἐπισπεύσῃ τὸ τέλος αὐτοῦ. Παράξενος φιλάνθρωπία, χρησιμεύουσα εἰς τὸ νὰ παρατείνῃ τὸ πάθημα! Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Λανοῦ καὶ ὁ Λοχαγὸς Διέτριχος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί, εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ παρατηρήσωσι τοὺς τραυματίας. Ὅλοι ἐστάθησαν ἐμπρὸς τῆς στρωμνῆς τοῦ Γεωργίου, καὶ ὁ Λανοῦ στηριχθεὶς ἐπὶ τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του, ἐβλεπεν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον τοὺς δύο ἀδελφούς, μὲ ὀφθαλμοὺς εἰς τοὺς ὀπίθους ὑπῆρχεν ἐζωγραφημένη ὅλη ἡ συγκίνησις ἢ ὁποῖα ἐπροξενεῖτο ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ θέαμα.

Σικυὰ (gourde) ἦν ὁ γερμανὸς λοχαγὸς ἔφερε κρεμαμένην ἀπὸ τοῦ ζωστήρος, ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Γεωργίου. — Λοχαγέ, τῷ εἶπεν, εἰσθε παλαιὸς στρατιώτης. . . .

— Μάλιστα, παλαιὸς στρατιώτης. Ὁ καπνὸς τῆς πυρίτιδος ἀσπρίζει τὰς τρίχας προτῆτερα καὶ ἀπὸ τὰ ἔτη. Ὀνομάζομαι λοχαγὸς Διέτριχος Χορνστέιν.

— Εἰπέτε μου, τί θὰ ἐκάμνετε ἐὰν εἰσθε πληγωμένος καθὼς ἐγώ. Ὁ λοχαγὸς Διέτριχος παρετήρησε μίαν στιγμὴν τὰς πληγὰς του, καὶ ὡς ἀνθρωπὸς συνειθισμένος νὰ βλέπῃ καὶ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς βαρύτητος ἢ μὴ αὐτῶν, — Θὰ ἔβαζα, εἶπεν, εἰς τάξιν τὴν συνειδησίν μου, καὶ θὰ ἔπινα ἓνα καλὸ ποτήρι κρασί τοῦ Ῥήνου, ἐὰν ὑπῆρχε τριγύρω καμμία φιάλη.

— Ἐ, λοιπὸν, ἐγὼ δὲν τοὺς ζητῶ παρὰ ἀπὸ τὸ παληοῦ ῥυπελλιῶτικόν τους, αὐτοὶ δὲν θέλουν νὰ μοῦ δώσουν.

Ἐκεῖ ὁ Διέτριχος ἐξεκρέμασεν ἀπὸ τοῦ ζωστή-

ρός του τὴν σικυᾶν, καὶ πρόητοιμάζετο νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὸν τραυματίαν.

— Τί κάμνετε αὐτοῦ, λοχαγέ; ἐφώνησέν τις πυροβολιστής. Ὁ ἰατρός εἶπεν ὅτι θ' ἀποθάνῃ παρευθὺς καθὼς πῆ.

— Τί πειράζει; θ' ἀπολαύσῃ τοῦλάχιστον μίαν μικρὰν ἡδονὴν πρὶν ἀποθάνῃ. Πάρετε, γενναῖέ μου, λυποῦμαι ὅτι δὲν ἔτυχε νὰ ἔχω καλλίτερον νὰ σᾶς δώσω.

— Εἴσθε εὐγενῆς, λοχαγέ Διέτριχε, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ἀφοῦ ἔπειν. Ἐπειτα τείνας πρὸς τὸν γείτονά του τὴν σικυᾶν, Καὶ σὺ, πτωχέ μου Βεβίλ θέλεις ἀπ' αὐτό;

Ἄλλ' ὁ Βεβίλ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀποκριθῆ.

— Ἄ! ἄ! ἄλλη βάσανος αὐτὴ! Τί! δὲν θὰ μ' ἀφήσουν ν' ἀποθάνω ἡσυχος;

Ἐβλεπε προχωροῦντα ἱερέα διαμαρτυρόμενον μετὰ τὴν βίβλον ὑπὸ μάλης.

— Υἱέ μου, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, ὅτε μέλλετε...

— Ἄρκετὰ, ἄρκετὰ, ξεύρω τί θὰ μὲ εἰπῆτε, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Εἶμαι καθολικός.

— Καθολικός! ἐφώνησεν ὁ Βεβίλλ δὲν εἶσαι πλέον ἄθεος;

— Ἄλλ' ἄλλοτε, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, ἀνετράφητε εἰς τὴν ὀρησκείαν τῶν διαμαρτυρομένων, καὶ κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην στιγμήν, ὅτε μέλλετε νὰ παρουσιασθῆτε ἐνώπιον τοῦ ὑψηλοῦ κριτοῦ τῶν πράξεων καὶ τῶν συνειδήσεων. . . .

— Εἶμαι καθολικός. Ὅσον τὸν διάβολον! ἀφῆτέ με ἡσυχον!

— Ἄλλὰ. . . .

— Λοχαγέ Διέτριχε, δὲν μὲ λυπεῖσθε; Μοὶ ἐκάμετε πρὸ ὀλίγου μίαν μεγάλην ἐκδούλευσιν, σᾶς παρακαλῶ κάμετέ μου καὶ δευτέραν. Κάμετε ν' ἀποθάνω χωρὶς ἐξορισμοῦ καὶ ἱερεμιάδας.

— Φύγετε, εἶπε πρὸς τὸν ἱερέα ὁ λοχαγός. Βλέπετε πῶς δὲν ἔχει ὄρεξιν νὰ σᾶς ἀκούσῃ.

Ὁ Λανοῦ ἔνευσε πρὸς τὸν μοναχὸν ὅστις ἐπλησίασε παρευθὺς.

— Νὰ ἕνας μοναχὸς τῆς ὀρησκείας σας, εἶπε πρὸς τὸν λοχαγὸν Γεώργιον. Δὲν θέλωμεν νὰ βασανίζωμεν τὰς συνειδήσεις ἡμεῖς.

— Ἱερεὺς ἢ μοναχός, ἄς πάγουν ἔς τὸν διάβολο! ἀπεκρίθη ὁ τραυματίας.

Ὁ μοναχὸς καὶ ὁ Ἱερεὺς ἴσταντο ἑκάτερος ἑκατέρωθεν τῆς στρωμνῆς καὶ ἐφαίνοντο ἔτοιμοι νὰ διαφιλονεικήσωσι τίς θὰ λάβῃ τὸν ἐπιθάνατον.

— Ὁ εὐγενῆς οὗτος εἶναι καθολικός, εἶπεν ὁ μοναχός.

— Ἄλλ' ἐγεννήθη διαμαρτυρόμενος, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, κοί ἀνήκει εἰς ἐμέ.

— Ἄλλ' ἐγίνε προσήλυτος.

— Ἄλλὰ θέλει ν' ἀποθάνῃ εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων των.

— Ἐξομολογήθητι, τέκνον μου.

— Εἰπέτε τὸ σύμβολόν σας, τέκνον μου.

— Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι θ' ἀποθάνετε καθὼς καθολικός;

— Ἀπομακρύνετε αὐτὸν τὸν ἀπόστολον τοῦ Ἀντιχρίστου, ἐφώνησεν ὁ ἱερεὺς, ὅστις ἔβλεπεν ἑαυτὸν ἐπηρεισμένον εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν περιστάσεων.

Παρευθὺς στρατιώτης τις, ζηλωτῆς ἐνώμοτος, ἔσυρε τὸν μοναχὸν ἐκ τοῦ σχοινοῦ τοῦ ξάσου του καὶ τὸν ἀπώθησε κράζων:— Ἐξω ἀπ' ἐδῶ, κουρευμένε κρεμάλα! Εἶναι πολὺς καιρὸς ἀφ' ὅτου δὲν ψάλλονται πλέον λειτουργίαι εἰς τὴν Ῥυπέλλην.

— Σταθῆτε, εἶπεν ὁ Λανοῦ, ἐὰν ὁ εὐγενῆς οὗτος θέλει νὰ ἐξομολογηθῆ, ὁμνύω εἰς τὸν λόγον μου ὅτι κανεὶς δὲ θὰ ἐμπορέσῃ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

— Σᾶς ὑπερευχαριστῶ, κύριε δὲ Λανοῦ, εἶπεν ὁ ἐπιθάνατος μετὰ φωνὴν ἀσθενῆ.

— Εἴσθε ὅλοι μάρτυρες, εἶπεν ὁ μοναχός, θέλει νὰ ἐξομολογηθῆ.

— Ὅχι, ποῦ νὰ πάρῃ ὁ διάβολος.

— Ἐπιστρέφει εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων του, ἐφώνησεν ὁ ἱερεὺς.

— Ὅχι! ποῦ νὰ πάρουν χίλιοι διαβόλοι, ὄχι! Ἀφῆτέ με καὶ οἱ δύο σας. Βρὲ ἀδελφε, ἀπέθανα, καὶ διαφιλονεικοῦν οἱ κόρακες διὰ τὸν σκελετόν μου; Δὲν θέλω οὔτε τὰς λειτουργίας σας οὔτε τοὺς ψαλμοὺς σας.

— Βλασφημεῖ! ἐφώνησαν διὰ μίαν οἱ λειτουργοὶ τῶν δύο ἐχθρικών ὀρησκειῶν.

— Ἄλλὰ πρέπει νὰ πιστεῖγῃς εἰς κάτι τι, εἶπεν ὁ λοχαγός Διέτριχος μετὰ φλέγμα ἀδιτάρακτον.

— Πιστεύω . . . ὅτι εἴσθε. . . . γενναῖος ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος θὰ μ' ἐλευθερώσῃτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀρπύιας. . . . Ναι, ἀπομακρυνθῆτε, καὶ ἀφῆτέ με ν' ἀποθάνω σὰν ἕνας σκύλος.

— Ναι, ἀπέθανε σὰν σκύλος, εἶπεν ἀποχωρῶν μετ' ἀγανακτήσεως ὁ ἱερεὺς. Ὁ μοναχὸς ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ Βεβίλ.

Ὁ Λανοῦ καὶ ὁ Μεργύ ἐσταμάτισε τὸν ἱερέα. — Μίαν ἀκόμη τελευταίαν προσπάθειαν. Λυπηθῆτέ τον, λυπηθῆτε τον.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Λανουὸς πρὸς τὸν ἐπιθάνατον, πιστεύσατε ἕνα παλαιὸν στρατιώτην, οἱ ἐξορκισμοὶ ἀνθρώπου ἀφιερωθέντος εἰς τὸν Θεὸν, δύνανται νὰ καταπραύνωσι τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ ψυχοῤραγοῦντος. Μὴ πείθεσθε εἰς τὰς συμβουλὰς τῆς ματαιοδοξίας, καὶ ἀπολέσητε τὴν ψυχὴν ἀπὸ αὐθάδειαν.

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγὸς, δὲν ἐσκέφθην πρῶτην σήμερον φορὰν περὶ τοῦ θανάτου, οὐδ' ἔχω χρεῖαν τῶν παρακελεύσεων τινος διὰ νὰ προετοιμασθῶ εἰς αὐτόν. Δὲν ἠγάπησά ποτε τὰς αὐθαδείας, καὶ πολὰ ὀλιγώτερον αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Ἄλλὰ, μὰ τὸν διάβολον, δὲν ἔχω τί νὰ κάμω τὰς μωρολογίας των.

Ἄλλοτε ὕψωσε τοὺς ὤμους. Ὁ Λανουὸς ἐστέναζεν, ἀμφότεροι δ' ἀπεμακρύνθησαν βραδυποροῦντες καὶ κεκυφότες τὴν κεφαλὴν.

— Σύντροφε, εἶπεν ὁ Διέτριχος, πρέπει νὰ ὑποφέρετε πολὺ διὰ νὰ εἰπῆτε αὐτὰ ὅπου εἶπετε.

— Ναί, λοχαγέ, ὑποφέρω διαβολικὰ.

— Τότε ἐλπίζω ὅτι ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δὲν θὰ συνερισθῇ τοὺς λόγους σας οἱ ὅποιοι ὁμοιάζουν διαβολικὰ μὲ βλασφημίας. Ἄλλ' ὅταν ἔχη κανεὶς μιὰν καλὴν τουφεκιὰ κατὰ μεσῆς ἔς τὸ σῶμα τότε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τοῦ συγχωρεῖται νὰ βλασφημῇ καὶ κομμάτι γιὰ παρηγορίαν.

Ἄλλοτε ὕψωσε τοὺς ὤμους. Ὁ Λανουὸς ἐστέναζεν, ἀμφότεροι δ' ἀπεμακρύνθησαν βραδυποροῦντες καὶ κεκυφότες τὴν κεφαλὴν.

Ἄλλοτε ὕψωσε τοὺς ὤμους. Ὁ Λανουὸς ἐστέναζεν, ἀμφότεροι δ' ἀπεμακρύνθησαν βραδυποροῦντες καὶ κεκυφότες τὴν κεφαλὴν.

— Γεώργιε, σύντροφέ μου, εἶπεν ὁ Βεβίλ με φωνὴν γοερὰν, εἶπέ μου λοιπὸν τίποτε. Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει. Εἶναι μία τρομερὰ στιγμή! . . . Συλλογιζέσαι ἀκόμη καὶ τόρα ὅπως ἐσυλλογιζέσο ὅταν μ' ἔκαμες προσήλυτον εἰς τὴν ἀθείαν;

— Χωρὶς ἄλλοι Γενναιοῦτες! καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς πλέον δὲν θὰ ὑποφέρωμεν.

Ἄλλ' ὁ καλόγηρος αὐτὸς μοὶ ὁμιλεῖ περὶ πυρός . . . περὶ διαβόλων . . . ξεύρω καὶ ἐγὼ τί νὰ εἰπῶ; . . . Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι τόσον ἐνθαρρυντικά.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι κουραχάνια!

— Καὶ ὅμως ἂν ἦσαν ἀληθινὰ;

— Λοχαγέ, σὰς χαρίζω τὸν θάρακα καὶ τὸ ξίφος μου· ἤθελα νὰ ἔχω νὰ σὰς προσφέρω τίποτε καλλίτερον διὰ τὸν καλὸν ἐκείνον οἶνον τὸ ὅποῖον τόσον γενναίως μοὶ ἐπροσφέρετε.

— Γεώργιε, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Βεβίλ, θὰ ἦναι τρομερὸν, ὅμως ἂν ἐκεῖνα ὅπου λέγει ἦσαν ἀληθινὰ, . . . ἡ αἰωνιότης!

— Αἰ δειλέ!

— Ναί! καλὰ τὸ εἶπες, δειλός! Ἄλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἦναι δειλὸς ὅταν πρόκηται νὰ βασανίζηται αἰωνίως.

— Λοιπὸν, ἐξομολογήσου.

— Σὲ παρακαλῶ, εἶπέ μου, εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν ὑπάρχει κόλασις;

— Μπά!

— Ὅχι, ἀποκρίσου με, εἶσαι καλὰ βέβαιος; ὀρκίσου με εἰς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου ὅτι δὲν εἶναι κόλασις.

— Δὲν εἶμαι βέβαιος περὶ κανενὸς πράγματος. Ἐὰν ὑπάρχη διάβολος, θὰ ἰδῶμεν ἂν εἶναι μαῦρος.

— Πῶς; δὲν εἶσαι βέβαιος;

— Ἐξομολογήσου σὲ λέγω.

— Ἄλλὰ θὰ μὲ περιπαίξῃς σύ.

Ἄλλοτε ὕψωσε τοὺς ὤμους. Ὁ Λανουὸς ἐστέναζεν, ἀμφότεροι δ' ἀπεμακρύνθησαν βραδυποροῦντες καὶ κεκυφότες τὴν κεφαλὴν.

— Λοιπὸν! θὰ κάμω ὅπως θὰ κάμῃς, ἐξομολογήσου σὺ πρῶτα.

— Ὅχι.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! εἶπέ ὅ,τι θέλεις σὺ, ἐγὼ θ' ἀποθάνω καλὸς καθολικός. Ἐμπρὸς πάτερ μου! Κάμετέ με νὰ εἶπω τὸ ἐξομολογούμαι (confiteor), καὶ σφυρίζατέ μου το κομμάτι εἰς τ' αὐτιά, ἐπειδὴ σὰν νὰ τὸ ἐξέχασα λιγάκι.

Ἄλλοτε ὕψωσε τοὺς ὤμους. Ὁ Λανουὸς ἐστέναζεν, ἀμφότεροι δ' ἀπεμακρύνθησαν βραδυποροῦντες καὶ κεκυφότες τὴν κεφαλὴν.

— Ἀκόμη; εἶπεν ἀπωθῶν αὐτὸν ἐλαφρῶς. Σε παρακαλῶ, Βερνάρδε, ἤσύχασε.

— Γεώργιε! Γεώργιε! καὶ ἀποθνήσκεις ἐκ τῶν χειρῶν μου!

— Τί θέλεις; Δὲν εἶμαι ὁ πρῶτος Γάλλος φονευθεὶς ἀπὸ ἀδελφόν . . . καὶ πιστεύω ὅτι δὲν εἶμαι οὐδ' ὁ τελευταῖος. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κατηγορῶ παρὰ μόνον τὸν ἑαυτὸν μου. . . Ὅτε ὁ ἀδελφός τοῦ βασιλέως, ἐλευθερώτας με τῆς εἰρκτῆς, μὲ ἐπῆρε μαζί του, ὠρκίσθη νὰ μὴ σύρω τὸ ξίφος. . . Ἀλλ' ὅταν ἔμαθα ὅτι ὁ διαβολο-Βεβίλ αὐτὸς ἐκτυπήθη, ὅταν ἤκουσα τὸν κρότον τοῦ πυροβολισμοῦ, ἠθέλησα νὰ ἴδω τὸ πρᾶγμα ἀπὸ πολλὰ πλησίον.

Ἐκλεισε καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ παρευθὺς τοὺς ἠνέωξε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Μεργύ. — Ἡ Κυρία δὲ Τουργίς μοὶ παρήγγειλε νὰ σᾶς εἶπω ὅτι σᾶς ἠγάπα πάντοτε. Καὶ ἐμειδίασεν ἠρέμα.

Οὗτοι ἦσαν οἱ τελευταῖοι λόγοι του. Ἀπέθανε μεθ' ἐν τέταρτον, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι

βίλ ἐξέπνευσε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μοναχοῦ, ὅστις ἐβεβαίωσεν ἔπειτα ὅτι λίαν εὐκρινῶς ἤκουσεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν φωνὴν τῆς χαρᾶς τῶν ἀγγέλων οἵτινες ἐδέχοντο τὴν ψυχὴν τοῦ μεταμεληθέντος ἐκείνου ἀμαρτωλοῦ, ἐν ᾧ ὑπογείως ἠκούοντο οἱ θριαμβικοὶ ὠρυγμοὶ τῶν διαβόλων ἀπαγόντων τὴν ψυχὴν τοῦ λοχαγοῦ Γεωργίου.

Ἄπασαι αἱ ἱστορίαι τῆς Γαλλίας ἀναφέρουσι πῶς ὁ Λανὸς κατέλιπε τὴν Ῥυπέλλην, βαρυνθεὶς πλέον τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ ἐξελεγχόμενος ὑπὸ τοῦ συνειδότες ὅτι ἐπολέμησε κατὰ τοῦ βασιλέως, πῶς ὁ καθολικὸς στρατός ἠναγκάσθη νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν, καὶ πῶς ἐγένετο ἡ τετάρτη εἰρήνη, εἰς ἣν ἐπηκολούθησεν εὐθὺς ὁ θάνατος Καρόλου τοῦ Θ΄.

Ὁ Μεργύ ἐπαρηγορήθη; Ἡ Ἄρτεμις εὖρηκεν ἄλλον ἐραστήν; Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀφίνω νὰ τὴν κάμη ὁ ἀναγνώστης, ὅς τις τοιοῦτοτρόπως θέλει συμπληρώσῃ τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ κατὰ θέλησιν.

Τ Ε Λ Ο Σ

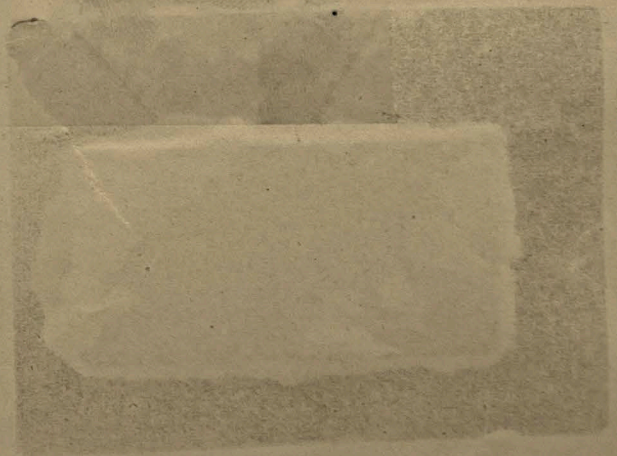
ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΟΥ Θ΄.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

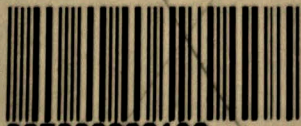

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000022132

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

